



EUROOPAN KESKUSPANKKI

01 | 2004

02 | 2004

03 | 2004

04 | 2004

05 | 2004

06 | 2004

07 | 2004

08 | 2004

09 | 2004

10 | 2004

11 | 2004

12 | 2004

KUUKAUSIKATSAUS
MAALISKUU





EUROOPAN KESKUSPANKKI



Vuonna 2004
kaikkien EKP:n
julkaisujen
kuva-aiheet on
valittu 100 euron
setelistä.

**KUUKAUSIKATSAUS
MAALISKU 2004**

© Euroopan keskuspankki, 2004

Käyntiosoite

Kaiserstrasse 29
D-60311 Frankfurt am Main
Germany

Postiosoite

Postfach 16 03 19
D-60066 Frankfurt am Main
Germany

Puhelinnumero

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Faksi

+49 69 1344 6000

Teleksi

411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09)1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 3.3.2004 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)



SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS	5
RAHA- JA REAALITALouden KEHITYS	9
Talouskehitys euroalueen ulkopuolella	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	15
Hinnat ja kustannukset	39
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	47
Julkinen talous	53
Valuuttakurssit ja maksutase	59
Kehikot:	
1. Mitä voidaan päätellä analyytikkojen osakemarkkinoita koskevista tuotto-odotuksista?	34
2. Pankkien luottotappiovarausten kehitys viime vuosina	37
3. YKH:n painojen tarkistus ja kulutusmenojen kattavuus	41
4. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehitys ja sen vaikutus euroalueen tuottajahintoihin	43
EUROALUEEN TILASTOT	TI
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	I
TARGET-maksujärjestelmä	V
Euroopan keskuspankin julkaisuja vuodesta 2003	IX
SANASTO	XIII

LYHENTEET

MAAT

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

MUUT

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	Bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).



PÄÄKIRJOITUS

EKP:n neuvosto päätti 4.3.2004 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 3,0 ja 1,0 prosenttiin.

Päätös pitää ohjaukset nykyisellä matalalla tasollaan heijastaa EKP:n neuvoston arviota, että keskipitkän aikavälin hintavakauskäykymät euroalueella ovat edelleen suotuisat. Rahapolitiikan tämänhetkinen viritys on siten edelleen sopiva ja tukee euroalueen talouden elpymistä. EKP:n neuvosto seuraa yhä tarkasti kaikkia tekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa sen arvioon keskipitkän aikavälin hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

Taloudellisen analyysin yksityiskohtien perusteella voidaan todeta, että Eurostatin ensimmäisen arvon mukaan euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosikasvu vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä oli 0,3 %, kun se kolmanneksella neljänneksellä oli ollut 0,4 %. Nämä tiedot varmistavat, että euroalueen taloudellinen toimeliaisuus elpyi asteittain vuoden 2003 loppupuoliskolla. Tuoreimmat indikaattorit, kuten elinkeinoelämää ja kuluttajia koskevat kyselytutkimukset, viittaavat talouskasvun jatkumiseen maltillisena myös vuoden 2004 alussa. Niin ulkoiset kuin kotimaisetkin tekijät antavat aihetta odottaa, että elpyminen voimistuu vuoden 2004 aikana ja sen jälkeen.

Kaikki euroalueen ulkopuolelta viime aikoina saadut tiedot viittaavat maailmantalouden voimakkaaseen kasvuun vuonna 2004 kaikissa maanosissa. Tämä tukenee euroalueen vientiä, jonka odotetaan yleisesti ottaen kasvavan merkittävästi kuluvan ja ensi vuoden aikana.

Kotimaisen kehityksen osalta voidaan todeta, että edellytykset yksityisen kysynnän elpymiseen euroalueella ovat olemassa. Viime kuukausina on ollut nähtävissä merkkejä investointikehityksen vakautumisesta. Kiinteän pääoman investoinnit lisääntyivät jälleen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä pitkään jatkuneen supistumisen jälkeen. Yritysten tulostilanteet euro-

alueella ovat yleisesti kohentuneet yritysten järjestelytaseitään uudelleen viime vuosien aikana. Yritysten rahoitus tilanne euroalueella on tällä hetkellä hyvin suotuisa. Kaikkien näiden tekijöiden tulisi tukea investointien elpymistä myös vastaisuudessa.

Kulutuksen kasvun voidaan myös odottaa lisääntyvän asteittain vuonna 2004, kun se vuonna 2003 oli ollut vaimeaa. Lyhyellä aikavälillä tuontihintojen lasku ja uudet veronkevennykset vauhdittavat käytettävissä olevien reaalityulojen kasvua. Myöhemmin myös työmarkkinatilanteen asteittainen paraneminen tukenee reaalityulojen kasvua ja luottamusta. Kotitalouksien taloudellinen tilanne euroalueella on vakaa verrattuna tilanteeseen useissa muissa teollistuneissa maissa, eikä yksityisen kulutuksen kasvulle ole rahoituskansallisia esteitä.

Näin ollen todennäköisin skenaario on edelleen, että elpyminen jatkuu asteittain vuosina 2004 ja 2005. Kaikki käytettävissä olevat ennusteet ja arviot tukevat tätä näkemystä, ja sitä heijastaa yleisesti myös rahoitusmarkkinoiden kehitys. Tähän todennäköisimpään kehitykseen kohdistuvien riskien katsotaan yleisesti ottaen olevan tasapainossa. Euroalueen yksityiseen kulutukseen liittyy kuitenkin yhä epävarmuutta. Myös pitkään jatkuneet tasapainottomuudet eräillä maailman talousalueilla ja niiden mahdolliset vaikutukset maailmantalouden kasvun kestävyYTEEN ovat epävarmuustekijä.

Hintakehityksen osalta voidaan todeta, että Eurostatin alustavan arvon mukaan vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti hidastui 1,6 prosenttiin helmikuussa 2004, kun se tammikuussa oli 1,9 %. Hidastuminen johtui pääasiassa energian hintaan liittyvästä vertailuajankohdan vaikutuksesta, kun vuoden 2003 alun jyrkkää öljyn hinnannousua ei enää helmikuussa 2004 laskettu vuotuisen inflaatiovauhtiin. Vuotuinen inflaatiovauhti tulee tulevina kuukausina vaihtelevaan, mikä johtuu pääasiassa energian hintaan liittyvistä vertailuajankohdan vaikutuksista ja välillisten verojen korotuksista. Tähän liittyen vuotuisen inflaatiovauhdin odotetaan kiihtyvän väliaikaisesti vuoden 2004 toisella neljänneksellä.

Pitemmällä aikavälillä inflaatiiovauhdin odotetaan pysyvän hintavakauden mukaisena lyhyen aikavälin heilahteluista huolimatta. Tällä hetkellä inflaatiopaineita ei juurikaan ole. Vaikka raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ovat nousseet merkittävästi viime kuukausina, euron aiempi vahvistuminen on suurelta osin kumonnut hinnannousujen vaikutukset. Kun otetaan huomioon taloudellisen toimeliaisuuden odotettu asteittainen elpyminen ja euroalueen korkea työttömyys, palkkakehitys pysynee maltillisena. Viimeisimmät palkkatiedot tukevat tätä odotusta.

Vaikka EKP:n neuvoston arvio suotuisista inflaationäkymistä on yhtenevä kaikkien muiden käytettävissä olevien ennusteiden ja arvioiden kanssa, on syytä muistaa, että arviot ja ennusteet ovat aina luonteeltaan ehdollisia. Niinpä kaikkia indikaattoreita tullaan seuraamaan tarkoin. Huomiota kiinnitetään erityisesti inflaatio-odotuksiin.

Rahatalouden analyysin perusteella voidaan todeta, että M3:n kasvuvauhti on hidastunut viime kuukausina. Näyttää kuitenkin siltä, että talouden toimijat siirtävät sijoituksiaan melko varovasti pidemmän aikavälin sijoituksiin. Yleisesti ottaen matala korkotaso tukee edelleen likvidien instrumenttien kysyntää. Se myös tukee yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen määrän kasvua, joka on vahvistunut asteittain vuoden 2003 syksystä lähtien.

Euroalueella on edelleen merkittävästi enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvittaisiin. Tämän ylimääräisen likviditeetin merkitystä täytyy arvioida varoen. Sen vaikutus inflaatioon keskipitkällä aikavälillä riippuu suurelta osin tulevan talouskasvun voimakkuudesta sekä siitä, koska ja missä aiemmat siirtymät eri omaisuuserien välillä kumoutuvat. Jos likviditeetin määrä jää liian runsaaksi, se voi aiheuttaa inflaatiopaineita keskipitkällä aikavälillä.

Yhteenvetona voidaan todeta taloudellisen analyysin viittaavan edelleen siihen, että todennäköisin skenaario tulevien vuosien hintakehityk-

sestä on sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Vertailu rahatalouden analyysin kanssa ei tässä vaiheessa muuta tätä näkemystä.

Finanssipolitiikan suhteen EKP:n neuvosto pani merkille maiden vakausohjelmissä ennakoitujen edistymisen julkisen talouden tasapainottamisessa. Edelleen on kuitenkin syytä huoleen. Joissakin maissa sopeuttamistoimet eivät vielä riitä poistamaan liiallisen alijäämän riskiä. Lisäksi monien maiden suunnitelmissa ei pyritä terveen rahoitusaseman saavuttamiseen vakausohjelmien määräaikaisten puitteissa, vaikka kasvunäkymät ovat suotuisat. Tämä saattaa johtaa talouden edellisen noususuhdanteen aikana tehtyjen poliittisten virhearvioiden toistumiseen. Tuolloin riittämättömiksi jääneet vakautustoimet ja ilman riittävää menokuria tehdyt veronkevennykset muodostivat perustan julkisen talouden viimeaikaisille ongelmille.

Kaikki maat hyötyisivät julkisen taloutensa kestävyuden paranemisesta talouden odotetussa noususuhdanteessa, jos ne tulevina vuosina eliminoisivat tasapainottomuuksia ja välttäisivät liiallisia alijäämiä, tai korjaisivat ne mahdollisimman nopeasti. Lisäksi laajojen rakennemuutosten päättäväinen toimeenpano niin julkisen talouden tulo- kuin menopuolellakin toisi keskipitkällä aikavälillä lisähyötyä nopeamman kasvun ja kestävämmän julkisen talouden muodossa. Vakauttamis- ja uudistusstrategioita tarvitaan varmistamaan euroalueen makrotaloudellisen ympäristön vakaus.

Rakennemuutoksia on jatkettava myös euroalueen rahoitus-, hyödyke- ja työmarkkinoilla. Lissabonin strategia tarjoaa tarkoituksenmukaisen mallin tätä varten. EKP:n neuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että Eurooppa-neuvoston keväällä pidettävän kokouksen tavoitteena on antaa uutta pontta Lissabonin strategialle, vauhdittaa uudistusten toteuttamista ja lisätä päätöksentekoprosessin tehokkuutta. Rakennemuutokset hyödyttävät merkittävästi euroalueen kansalaisia. Ne ovat välttämättömiä kestävästä inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun ja työllisyyden kannalta.

Luottamus tulevaisuuteen on olennaisen tärkeää euroalueen talouden voimakkaalle elpymiselle ja kestäväälle kasvulle. EKP:n neuvosto on tietoinen, että kuluttajien toistaiseksi heikko luottamus liittyy jatkuviin epävarmuustekijöihin, kuten keskusteluun rakenteellisten uudistusten parhaasta toteuttamistavasta monissa euroalueen maissa. Luottamuksen heikkous liittyy osin myös siihen, että euroalueen kuluttajat kokevat inflaatiovauhdin edelleen nopeammaksi kuin se virallisten indeksien perusteella on.

EKP:n neuvosto toteaa, että inflaatiovauhti on hintavakauden mukainen. Euroopan kansalaiset voivat luottaa siihen, että EKP:n neuvosto pyrkii vastaisuudessaakin päättäväisesti säilyttämään euron ostovoiman ja vahvistamaan siten osaltaan luottamusta tulevaan. Hintavakaus ja tarvittavien rakennemuutosten toteuttamisen jatkaminen ovat keskeisiä tekijöitä luottamuksen lujittamiseksi ja välttämättömiä talouskasvun ja työpaikkojen syntymisen tukemiselle.

RAHA- JA REAAALITALOUDEN KEHITYS

I TALOUSKEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Maailmantalous on elpynyt yhä nopeampaa vauhtia viime kuukausina. Kotimaisen kysynnän vahvistuminen maailmanlaajuisesti sekä kuluttajien ja yritysten luottamuksen paraneminen ovat kasvattaneet talouden toimeliaisuutta. Siksi maailmankauppa on nopeasti vilkastunut viime kuukausina. Samaan aikaan öljyn ja muiden raaka-aineiden hinnat ovat nousseet.

I.1 MAAILMANTALOUDEN KEHITYS

Monet viime kuukausina julkistetut talousluvut ovat vahvistaneet, että maailmantalouden elpyminen on voimistumassa ja laajenemassa.

YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa talouskasvu on vilkastunut edelleen nopeasti. Vuoden 2003 viimeistä neljännestä koskevien alustavien lukujen mukaan BKT:n kasvu (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna) oli edelleen nopeaa eli 4,1 %, joskin se oli hidastunut edellisen neljänneksen poikkeuksellisen nopeasta eli 8,2 prosentin vauhdista. Yhdysvalloissa kasvu on myös ollut melko laaja-alaista. Tärkeimpiä viimeisen neljänneksen kasvua nopeuttaneita tekijöitä olivat kotitalouksien kulutus ja yksityisen sektorin laite- ja ohjelmistoinvestoinnit. Nettoviennin kehitys puolestaan hidasti BKT:n kasvuvauhtia.

Yksityisen yrityssektorin investointien kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, koska rahoitustilanne on suotuisa, yritysten kannattavuus on palautumassa ja taseet tervehtymässä. Osakkeiden hinnat ovat nousseet merkittävästi viime kuukausina ja yritysten joukkolainojen tuottoerot ovat pysyneet suhteellisen pieninä. Myös rahoitustilinpitoa koskevat luvut osoittavat yritysten nettokassavirtojen kohentuneen merkittävästi. Kyselytiedot ja tiedot uusista tilauksista ovat nekin yritysten tulevan kulutuksen kannalta edelleen yleisesti katsoen myönteisiä.

Yksityisen kulutuksen kasvun odotetaan hidastuvan vuoden 2003 jälkipuoliskon verrattain nopeasta vauhdista. Vaikka käytävissä olevat tulot ovat verohelpotusten ansiosta edelleen kasvaneet samalla, kun palkkojen nousu on hidastunut, jatkuva epävarmuus työmarkkinoiden elpymisestä uhkaa vielä talouden yleisen elpymisen kestävyyttä ja erityisesti yksityisen kulutuksen kasvua. Hyvään tuottavuuteen voi edelleen liittyä suhteellisen hidas työllisyyden kasvu. Myös kiinnitysluottojen uudelleenjärjestelyistä odotettavien tuottojen heikkeneminen ja palkkojen jokseenkin hidas nousu voivat haitata yksityisen kulutuksen kasvua tilanteessa, jossa säästämisaste on historiallisen alhainen ja kotitalouksien velkaantumisaste suhteellisen korkea.

Vuotuinen kuluttajahintainflaatio on vakiintunut viime kuukausina ja oli tammikuussa 2004 sama kuin edellisvuoden joulukuussa eli 1,9 %. Ilman elintarvikkeita ja energiaa laskettu kuluttajahintainflaatio oli tammikuussa 1,1 %, eli sekin on viime aikoina vakiintunut hidastuttuaan sitä ennen vuoden 2001 lopusta alkaen. Käytävissä olevat ennusteet osoittavat, että inflaatiopaineiden odotetaan pysyvän maltillisina keskipitkällä aikavälillä, ja samalla talouskasvun nopeutuminen on merkittävästi vähentänyt riskiä inflaation hidastumisesta entisestään.

Yhdysvaltain hallituksen budjettiesitys varainhoitovuodeksi 2005 julkistettiin helmikuussa 2004. Tämän budjettiesityksen tavoitteena on supistaa liittovaltion velkaa rajoittamalla menoja muilla kuin puolustukseen ja kotimaan turvallisuuteen liittyvillä aloilla.

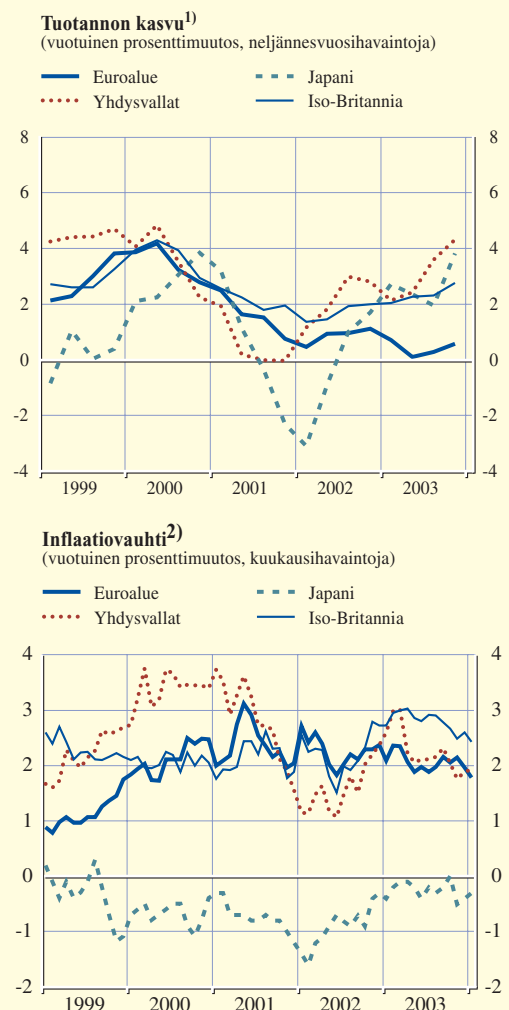
Rahapolitiikassa Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) päätti 27. ja 28.1.2004 pitämässään kokouksessa jättää federal funds -tavoitekoron ennalleen 1 prosenttiin. Päätökseen liitettyssä lausunnossa komitea vahvisti aiemman arvionsa, jonka mukaan kestävä talouskasvu ja inflaation riskit ovat tasapainossa. Lisäksi avomarkkinakomitea ilmoitti voivansa edelleen odottaa, ennen kuin se muuttaa rahapolitiikkaansa. Maaliskuun 2004 alussa tehdyistä federal funds -futuurisopimuksista voidaan päätellä, että markkinat odottavat federal funds -tavoitekoron nousevan 25 peruspistettä elokuussa 2004.

JAPANI

Japanin talouskasvu on nopeutunut edelleen. Vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä BKT:n määrän kasvu nopeutui edellisestä neljänneksestä 1,7 % eli nopeimmin sitten vuoden 1990. Suurimmaksi osaksi tämä johtui kotimaisesta kysynnästä, jota vahvan ulkomaisen kysynnän heijastusvaikutukset ovat tukeneet. Jenin vahvistumisesta huolimatta Japanin viennin kasvu on nopeutunut 4,2 prosenttiin erityisesti Kiinan ja muun Aasian vahvan vientikysynnän ansiosta. Kolme tärkeää vientikaupan alaa – sähkölaitteet, koneet yleensä ja kuljetuslaitteet – kasvattivat vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä merkittävästi teollisuustuotantoa. BKT:n kasvuluvut viimeiseltä vuosineljännekseltä viittaavat siihen, että tämän viennin vahva kasvuvauhti vaikuttaa koko ajan tehokkaammin kotimaantalouteen. Muuhun kuin asuinrakentamiseen liittyvät investoinnit lisääntyivät voimakkaasti, ja yritysten suotuisa tulokehitys sekä ylikapasiteetin väheneminen tukivat niitä. Myös kotitalouksien kulutuskysyntä on kasvanut vakaasti huolimatta edelleen heikosta työmarkkinoiden ja tulokehityksen tilanteesta. Julkisten investointien väheneminen on laantunut huomattavasti eli -0,2 prosenttiin, kun vähentymisvauhti oli kolmella edellisellä neljänneksellä ollut vähintään 3,0 % vuosineljänneksiä kohti.

Japanin talouden elpymisen odotetaan jatkuvan maailmantalouden kasvun tukemana. Viennin kasvun heijastusvaikutusten odotetaan vilkastuttavan yksityistä kysyntää. Erityisesti työmarkkinatilanteen pitäisi vähitellen kohentua ja tämän puolestaan aikanaan johtaa yksityisen kulutuksen elpymiseen. Yksityisen investointikysynnän ennustetaan jatkuvan suhteellisen vahvana päätellen sekä konetilausten että yritysten tulosten vakaasta kehityksestä. Yritysten taseiden kohe- nemisesta huolimatta on kuitenkin vielä jäljellä rakenteellisia ongelmia, jotka saattavat hidastaa

Kuvio 1. Keskeisten teollistuneiden talouksien kehitys pääpiirteittäin



Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

2) Perustuu YKHIin.

kasvua, samalla kun tarve vakauttaa julkista taloutta todennäköisesti rajoittaa julkisten menojen kasvua.

Hintakehityksessä deflaatiopaineet ovat vähitellen laantumassa. Tammikuussa 2004 kuluttajahintaindeksin vuotuinen muutosvauhti oli $-0,3\%$ ja ilman tuoreita elintarvikkeita lasketun kuluttajahintaindeksin vastaava vauhti oli $-0,1\%$. Tiettyjen tuotteiden, kuten elintarvikkeiden, tupakan ja terveydenhoidon, väliaikaiset hinnankorotukset aiheuttavat kuitenkin nyt hintojen nousupaineita. BKT:n deflaattori, joka pieneni vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä vuositasolla $2,6\%$, viittasi suurempiin deflaatiopaineisiin.

Huoli valuuttakurssin kehityksestä sai Japanin viranomaiset intervenoimaan valuuttamarkkinoilla tammikuussa 2004 jenin kurssin heikentämiseksi. Rahapoliittisessa kokouksessaan 20.1. Japanin keskuspankki päätti entisestään helpottaa rahapolitiikan ehtoja korottamalla sekkitilitalletusten määrää koskevan tavoitteensa aiemmasta 27 000–32 000 miljardista jenistä 30 000–35 000 miljardiin jeniin.

ISO-BRITANNIA

Ison-Britannian talous elpyi edelleen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, kun BKT:n määrä kasvoi neljännesvuositasolla $0,9\%$ prosenttia vauhtia ja vuotuiseksi kasvuvauhdiksi tuli $2,8\%$. Kuten edellisilläkin neljänneksillä, voimakkaimmin kasvua nopeutti yksityinen kulutus, joka lisääntyi viimeisellä neljänneksellä $1,1\%$ edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä kiinteän pääoman bruttomuodostus elpyi. Se nopeutui neljännesvuositasolla $1,6\%$ sekä tehdasteollisuuden että palvelualan yritysten investointien piristymisen tukemana. Viennin kasvuvauhti nopeutui neljännesvuositasolla $1,8\%$ prosenttiin lähinnä tavarakaupan ansiosta. BKT:n kasvun odotetaan jatkuvan vahvana. Kokonaiskuvaan kuuluvat kulutuskysynnän tasainen ja julkisten menojen vankka kasvu sekä nettoviennin osuuden vahvistuminen ja yksityisten investointien elpyminen.

Ison-Britannian YKHI-inflaatio oli $1,4\%$ tammikuussa 2004 eli $0,1\%$ prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin. Työmarkkinatilanteen asteittaisesta kiristymisestä huolimatta yritysten tuloskehitys on pysynyt yleisesti katsoen vakaana. Joulukuussa 2003 tulokset paranivat vuositasolla keskimäärin $3,4\%$. Vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä yksikköpalkkakustannukset nousivat vuositasolla $2,5\%$. Tuontihintojen nousu on pysynyt vaimeana, vaikka punta heikkeni vuoden 2003 alkupuoliskolla.

Englannin pankin rahapolitiikan komitea (Monetary Policy Committee, MPC) nosti 5.2.2004 repokorkoa $0,25\%$ prosenttiyksikköä $4,0\%$ prosenttiin. Komitea perusteli päätöstään viittaamalla maailmantalouden ja Ison-Britannian talouden elpymisen nopeutumiseen. Ison-Britannian tuotannon kasvu oli trendikasvua nopeampaa vuoden 2003 toisella puoliskolla ja sen odotetaan entisestään nopeutuvan. Kotitalouksien kulutus ja luotonotto olivat olleet kestäväällä pohjalla, ja myös asuntomarkkinat ovat olleet edelleen vahvat. Rahapolitiikan komitea odotti nopean tuotannon kasvun asteittain lisäävän inflaatiopaineita lähivuosina. Tässä tilanteessa se katsoi repokoron korotuksen tarpeelliseksi inflaation pitämiseksi kurissa ja pysyttämiseksi keskipitkällä aikavälillä 2% prosentin tavoitteessa.

MUUT EUROOPAN MAAT

Tanskassa BKT:n määrän kasvuvauhti nopeutui vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä $0,3\%$ prosenttiin neljännesvuositasolla, kun se oli ollut edellisellä neljänneksellä $-0,1\%$. Kasvun nopeutuminen johtui pääasiassa yksityisen kulutuksen huomattavasta lisääntymisestä ja erityisesti kestävien kulutustavaroiden ja ajoneuvojen hankinnoista. BKT:n kasvuvauhdin odotetaan nopeutuvan entisestään lisääntyvien investointien ja yksityisen kulutuksen tukemana. Tammikuussa 2004 vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui $1,0\%$ prosenttiin oltuaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä $1,3\%$.

Ruotsissa BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä 0,5 % ja vuositasolla 2,0 %, kun kasvua oli toisella neljänneksellä ollut 0,3 %. Kotitalouksien kulutus ja nettovienti olivat tuotannon kasvun päätekijöitä, kun taas investoinnit ja varastojen muutokset hidastivat tuotannon kasvua. YKHI-inflaatio oli tammikuussa 2004 vuositasolla 1,3 % oltuaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 1,9 %. Inflaation hidastuminen johtui pääasiassa vuoden 2003 alun korkeampiin energian hintoihin liittyvästä vertailuajankohdan vaikutuksesta. Kokouksessaan 5.2.2004 Ruotsin keskuspankki päätti alentaa repokorkoa 2,75 prosentista 2,50 prosenttiin. Päätöksen taustalla olivat uudet tiedot, joiden mukaan sekä kotimaiset että kansainväliset kustannuspaineet heikkenisivät jonkin verran ennustejakson aikana, mikä hidastaisi inflaatiovauhtia. BKT:n odotetaan kasvavan investointien elpymässä alhaisten korkojen, kapasiteetin käyttöasteen nousun ja lisääntyvän luottamuksen ansiosta.

Sveitsissä uusimmat kansantalouden tilinpitoa koskevat tiedot osoittivat BKT:n kasvaneen vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä, kun se oli siihen saakka supistunut kolmena peräkkäisenä vuosineljänneksenä. Tuoreet kyselyistä saadut tiedot viittaavat siihen, että talouden kasvuvauhti on vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä edelleen nopeutunut. Työttömyyden väheneminen tammikuussa 2004 kolmantena kuukautena peräkkäin (kausivaihtelusta puhdistettuna) ja kuluttajien luottamusta kuvaavan indeksin hienoinen nousu tukevat todennäköisesti yksityisen kulutuksen kasvua, joka on ollut toistaiseksi hidasta. Kaiken kaikkiaan käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että taloustilanne kohenee edelleen. Hintakehityksen osalta kuluttajahintainflaatio oli tammikuussa vuositasolla 0,2 %, kun se oli ollut joulukuussa 0,6 %.

EU:hun liittyviä maita koskevat uusimmat tiedot vahvistavat maiden talouskehityksen olevan myönteistä. Kasvua edistävät tekijät ovat kuitenkin erilaiset eri maissa. Monissa jäseneksi liittyvissä maissa taloutta tukee pääasiassa kotimainen kysyntä, kun taas toisissa nettovienti on tärkein kehityksen vauhdittaja. Jäseneksi liittyvien maiden myönteisen talouskehityksen odotetaan jatkuvan euroalueen elpymisen tukemana. Inflaatio, joka on ollut useimmissa maissa alle 5 %, nopeutui jonkin verran vuodenvaihteessa. Tämä johtui yleensä maakohtaisista tekijöistä kuten säänneltyjen hintojen tai välillisten verojen noususta.

Yksittäisistä maista Tšekissä BKT:n määrän kasvu nopeutui vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä 3,4 prosenttiin (edellisestä vuodesta). Kasvua nopeuttivat kotitalouksien kulutusmenot ja pääomanmuodostus, mutta nettoviennin vaikutus kasvuun oli kielteinen. Vuotuinen inflaatio on tammikuuhun 2004 mennessä nopeutunut vähitellen 2,3 prosenttiin. Tämä johtui elintarvikkeiden ja asuntojen hintojen noususta mutta myös arvonlisäveron ja valmisteverojen sekä säänneltyjen hintojen korotuksista. Unkarissa tuotannon vuotuinen kasvuvauhti nopeutui alustavien tietojen mukaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 3,5 prosenttiin. Toimeliaisuutta osoittavat indikaattorit viittaavat siihen, että merkittävin kasvun taustalla oleva tekijä oli vilkas yksityinen kulutus. Kuluttajahintainflaatio oli tammikuussa 2004 vuositasolla 6,6 % oltuaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 5,4 %. Tämä kehitys johtui pääosin arvonlisäveron ja muiden välillisten verojen noususta tammikuussa 2004. Myös Puolassa BKT:n määrän kasvu on edelleen nopeutunut. Alustavat luvut osoittavat BKT:n kasvaneen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 4,7 %, kun kasvuvauhti sitä edellisellä neljänneksellä oli ollut 3,9 %. Kasvua edisti pääasiassa vientisektorin voimakas kehitys. Lyhyen aikavälin indikaattorit viittaavat siihen, että elpyminen on jatkunut vahvana vuoden 2004 alussa. Kuluttajahintainflaatio oli tammikuussa 2004 vuositasolla 1,7 % oltuaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 1,5 %. Tämä inflaation nopeutuminen johtui pääasiassa elintarvikkeiden hintojen noususta.

Venäjällä talouskasvu nopeutui edelleen voimakkaasti. BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä vuositasolla 5,7 %. Teollisuustuotanto lisääntyi 7,4 % (edellisvuotisesta) vuoden

2003 viimeisellä neljänneksellä, mikä on merkki edelleen jatkuvasta BKT:n kasvun vahvistumisesta. Tammikuussa 2004 kuluttajahinnat nousivat vuositasolla 11,4 %, kun ne olivat nousseet marraskuussa 12,4 % ja joulukuussa 12,0 %. Venäjän kauppataase oli vuonna 2003 huomattavan ylijäämäinen (60 miljardia Yhdysvaltain dollaria), mikä johtui suureksi osaksi öljyn hinnan kalleudesta.

JAPANIN ULKOPUOLINEN AASIA

Japanin ulkopuolista Aasiaa koskevat uudet tiedot vahvistivat, että talous on vahvassa kasvussa. Yhdysvaltain kasvavan kysynnän ja alueen sisäisen kaupan kasvun ansiosta vienti Aasian suurista talouksista, erityisesti Kiinasta, Koreasta, Malesiasta ja Thaimaasta, lisääntyi vuoden 2003 jälkipuoliskolla voimakkaasti. Samaan aikaan myös kotimainen kysyntä kasvoi Kiinassa, Intiassa, Singaporessa, Thaimaassa ja Indonesiassa voimakkaasti.

Kiinassa BKT:n määrän vuotuinen kasvu oli 9,1 % vuonna 2003 eli nopeinta seitsemään vuoteen. Kasvu nopeutui vuoden 2003 loppua kohti, ja sama suuntaus on jatkunut vuoden 2004 alussa. Tammikuussa teollisuustuotannon kausivaihteluista puhdistettu kasvu oli vuositasolla 19,1 %, mikä johtui pääasiassa kiinteiden käyttöomaisuusinvestointien lisääntymisestä. Tammikuun 2004 kuluttajahintainflaatio oli 3,2 % eli sama kuin edellisenä kuukautena ja nopein seitsemään vuoteen. Elinvälttarvikkeiden rajun hinnannousun lisäksi teollisuustuotannon voimakas lisääntyminen on johtanut sähköpulaan ja nostanut raaka-aineiden hintoja. Kiinan keskuspankki on ilmoittanut aikovansa kiristää rahapolitiikkaa pyrkimyksenään rajoittaa rahanmäärän kasvuvauhdin noin 17 prosenttiin vuonna 2004, kun se oli ollut 19,6 % vuonna 2003. Se on myös sitoutunut alentamaan uusien kotimaan valuutan määräisinä myönnettyjen lainojen ylärajaa 7,1 % verrattuna vuoteen 2003.

Etelä-Korean talouskasvu on jatkunut; teollisuustuotanto lisääntyi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä vuositasolla 11,9 %. Talouden elpyminen ei ole kuitenkaan vielä laaja-alaista. Viennin kasvu on ollut hyvin voimakasta, mikä johtuu suureksi osaksi maailmantalouden kasvun elpymisestä ja erityisesti tietotekniikan korvauskierron vauhtiinpääsystä, mutta kulutuskysyntä ja yritysten investoinnit ovat pysyneet vaimeina.

Talouden tulevaisuudennäkymät Japanin ulkopuolisessa Aasiassa ovat valoisat. Maailmanlaajuisen kysynnän odotetaan edistävän talouskehitystä, mikä tukee viennin kasvuvauhdin kestävyttä. Myös kotimaisen kysynnän odotetaan edelleen vilkastuvan, kun kotitalouksien kulutus elpyy ja vientiin liittyvät investoinnit vahvistuvat. Näitä suotuisia näkymiä varjostavat kuitenkin eräät riskit. Lyhyen aikavälin riskeihin kuuluu meneillään oleva lintuinfluenssa, joka on levinnyt alueen kymmeneen maahan, mutta sen ei odoteta vaikuttavan laajemmin alueen talouskasvuun. Riskejä liittyy myös Kiinan talouden mahdolliseen ylikuumenemiseen ja siitä alueen kasvulle aiheutuviin vaikutuksiin.

LATINALAINEN AMERIKKA

Latinalaisessa Amerikassa vahvistuvat merkit viittaavat siihen, että talouden elpyminen on alkanut. Meksikon BKT kasvoi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä vuositasolla 2 %, kun sen vuositason kasvu edellisellä neljänneksellä oli ollut vain 0,6 %. Kasvava vienti, jota Yhdysvaltain elpyvä talous tukee, on ollut suotuisan kehityksen suurin syy. Teollisuustuotanto supistui jälleen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, mutta paljon hitaammin kuin aiemmin samana vuonna. Brasilian talous on taantunut 0,1 % (edellisvuoteen verrattuna) vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, mikä merkitsee kolmatta peräkkäistä neljännesvuosittaista supistumisen vuotta. Vaikka viennin kasvu on ollut viime aikoina suhteellisen vahvaa, kotimaista kysyntää ovat rajoittaneet korkeat, vaikkakin laskevat, rahoituskustannukset. Argentiinassa tuotanto on kasvanut nopeimmin koko alueella sen jälkeen, kun sen talous oli vakavasti taantunut viime vuosina. Teollisuustuotanto lisääntyi tammikuussa 2004 vuositasolla 12 %, ja kasvu oli suhteellisen laaja-alaista. Tämä elpyminen on kuitenkin epävarmaa

niin kauan, kun neuvottelut maan suuresta ulkomaanvelasta yksityisten velkojien kanssa ovat kesken.

I.2 RAAKA-AINEMARKKINAT

Öljyn hinta nousi helmikuussa 2004, kun OPEC-maat päättivät rajoittaa tuotantoa varautuakseen vuoden 2004 toisella neljänneksellä odotettavissa olevaan kausivaihtelun mukaiseen kysynnän heikkenemiseen. Öljyn hinnan nousua on tukenut myös suhteellisen vahva kysyntä Yhdysvalloissa ja Aasiassa, kaupallisten öljyvarastojen pienuus Yhdysvalloissa ja huoli Venezuelan öljytoimitusten varmuudesta. Raakaöljyn (Brent) hinta 3.3.2004 oli 33,3 Yhdysvaltain dollaria (27,4 euroa). Markkinoilla odotetaan öljyn hinnan pysyvän suhteellisen korkeana koko vuoden, ja futuurien hinnat laskevat vain vähitellen 29,8 dollariin vuoden 2004 loppua kohti.

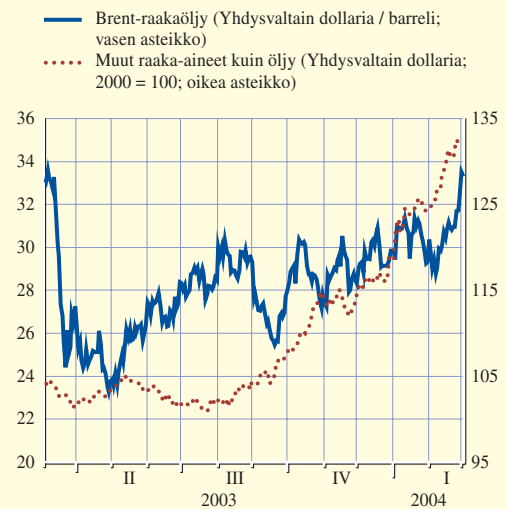
Myös vuoden 2003 puolivälissä todettu muiden raaka-aineiden hintojen (dollareina laskettu) suhteellisen jyrkkä nousu jatkui vuoden 2004 alussa (ks. kuvio 2). Helmikuussa 2004 muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräiset hinnat olivat 26,0 % korkeammat kuin vuotta aikaisemmin. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen nousua edistivät monet tekijät. Merkittävin tekijä oli raaka-aineiden kysynnän kasvu, joka johtui maailman taloustilanteen kohenemisestä. Lisäksi joidenkin raaka-aineiden tarjonta maailmanmarkkinoilla ei ole vielä mukautunut tähän kysynnän kasvuun. Myös Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen ja joihinkin raaka-aineisiin liittyvä spekulatiivinen käyttäytyminen ovat edistäneet viimeaikaisia hinnannousuja (ks. kehikko 4).

I.3 TALOUSKEHITYKSEN NÄKYMÄT EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Maailmantalouden näkymät ovat viime kuukausina merkittävästi parantuneet. Maailmantalouden ja maailmankaupan kasvun elpyminen on laajentunut ja vahvistunut elvyttävän talouspolitiikan ja myönteisten rahoitusehtojen ansiosta. Kotimaisen kysynnän vilkastuminen jatkuu koko maailmassa, kun geopoliittiset jännitteet ovat lieventyneet, joskaan eivät hävinneet.

Maailman talousnäkyymiin liittyvät riskit ovat edelleen kutakuinkin tasapainossa. Talouden kasvu voi muodostua odotettua vilkkaammaksi, jos tuottavuuden kasvusuuntaus jatkuu. Suurimmat riskit liittyvät tasapainottomuuksia koskeviin äkillisiin sopeutustoimiin sekä raaka-aineiden hinnannousuista johtuviin, odotettua suurempiin inflaatiopaineisiin.

Kuvio 2. Raaka-ainemarkkinoiden kehitys pääpiirteittäin



Lähteet: Datastream ja HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri).

2 RAHATALOUS JA RAHOITUSMARKKINAT

2.1 RAHAN MÄÄRÄ JA RAHALAITOSTEN LUOTOT

M3:n vuotuinen kasvuvauhti heikkeni tammikuussa 2004 jatkaen näin vuoden 2003 kesäkuukausina alkanutta suuntaustaan. Vaikuttaa siltä, että euroalueen sijoittajat siirtävät sijoituksiaan vähitellen M3:een kuulumattomiin pidempiaikaisiin ja riskipitoisempiin rahoitusinstrumentteihin. Korkojen mataluus lisäsi samaan aikaan edelleen rahoitusvaateiden kysyntää. Rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi tässä tilanteessa vähitellen lähinnä kotitalouksien voimakkaan kysynnän vuoksi. Yrityksissä lainojen kysyntä rahalaitoksista pysyi sitä vastoin vaimeana. Vaikka M3:n kasvu onkin viime aikoina vaimentunut, euroalueella on edelleen huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan.

LAAJA RAHA-AGGREGAATTI M3

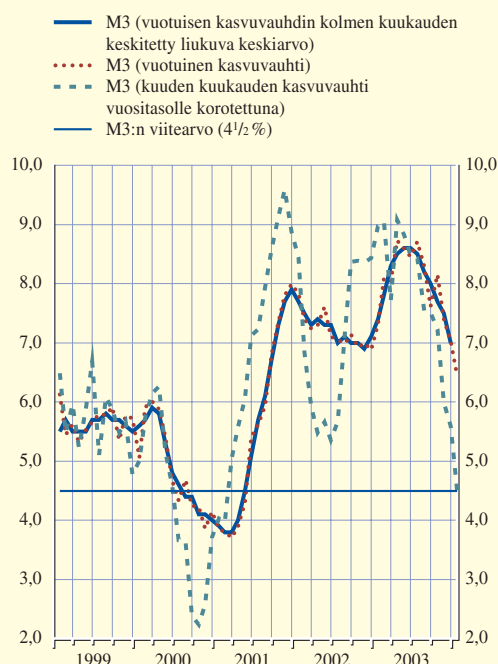
Laajan raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 6,4 prosenttiin tammikuussa 2004, kun se oli joulukuussa ollut 7,0 % ja heinäkuussa nopeimmillaan 8,7 %. Siten kesäkuukausina 2003 alkanut M3:n kasvun vähittäinen hidastuminen jatkui edelleen (ks. kuvio 3). Myös lyhyen aikavälin kasvuvauhtia kuvaavat luvut viittaavat siihen, että M3:n kasvu on hidastumassa yhä enemmän. M3:n vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti heikkeni 4,5 prosenttiin. Näin hidas se on viimeksi ollut vuoden 2001 alussa. Kasvuvauhdin hiljeneminen edelleen johtui lähinnä siitä, että euroalueen talouden toimijat ovat vähitellen siirtäneet sijoituksiaan pidempiaikaisiin ja riskipitoisempiin rahoitusvaateisiin sen jälkeen, kun rahamarkkinoiden tilanne on merkittävästi kohentunut keväästä 2003 lähtien. Kaiken kaikkiaan sijoituksia järjesteltiin uudelleen kuitenkin verrattain hitaasti. Myös korkojen mataluus ja siitä johtuvat rahan hallussapidon pienet vaihtoehtokustannukset kiihdyttivät edelleen erityisesti suppeaan raha-aggregaattiin M1:een sisältyvien likvideimpien rahoitusvaateiden kysyntää. Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kasvun nopeutuminen on niin ikään osaltaan kiihdyttänyt rahan määrän kasvua viime aikoina.

Vaikka M3:n kasvu on vaimentunut kesästä 2003, euroalueella on edelleen huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Tätä kuvaa nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman kehitys, joka osoittaa M3:n kasvun kumulatiiviset poikkeamat viitearvostaan vuoden 1999 alusta lähtien.¹ Molemmat poikkeamat

¹ Nimellinen rahapoikkeama tarkoittaa eroa, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä (perusjaksona pidettävästä) joulukuusta 1998 alkaen. Reaalinen rahapoikkeama tarkoittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflaoituna YKHillä) poikkeamaa määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut 4½ prosentin viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt EKP:n hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuun 1998 on tässäkin perusjakso).

Kuvio 3. M3:n kasvu ja viitearvo

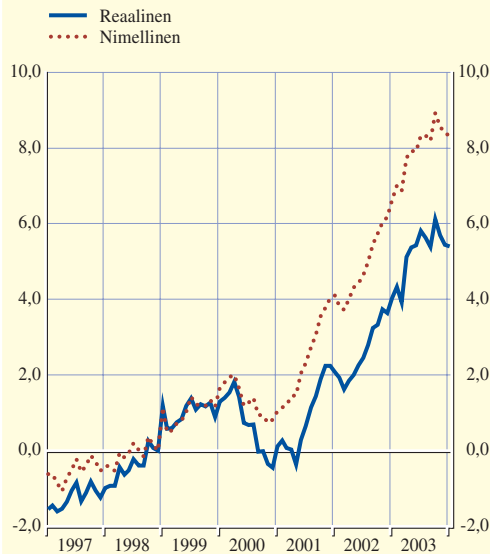
(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: EKP.

Kuvio 4. Nimellisen ja reaalin rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



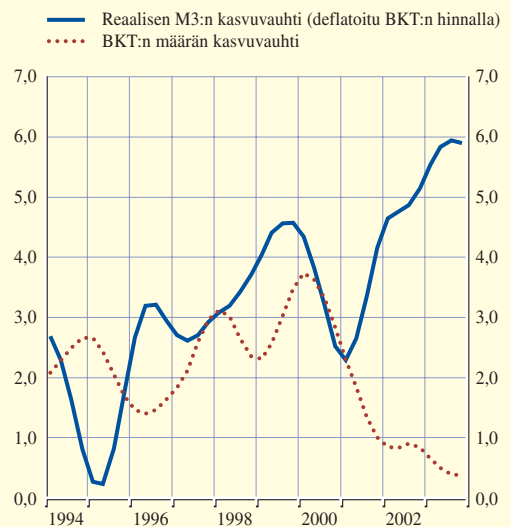
Lähde: EKP.
Huom. Tarkemmin alaviitteessä 1.

ovat viime kuukausina pysyneet suurina (ks. kuvio 4). Vaikka näiden poikkeamien täsmällistä suuruutta on tulkittava varauksin – lähinnä koska perusjakso on valittu jossain määrin sattumanvaraisesti – tämä ei muuta sitä päätelmää, että euroalueelle on kertynyt huomattavasti ylimääräistä likviditeettiä.

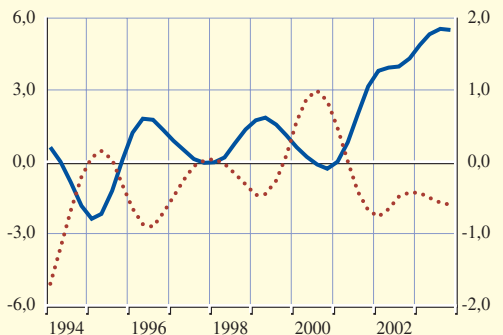
Huomattava osa tästä ylimääräisestä likviditeetistä johtuu sijoitusten aikaisemmista siirroista, jotka suureksi osaksi tehtiin vuoden 2001 puolivälistä vuoden 2003 alkuun, jolloin osakemarkkinoiden volatilitteetti oli suuri ja osakkeiden hinnat jatkuvasti laskivat. Poikkeuksellisten tekijöiden vaikutus M3:een ilmenee myös verrattaessa M3:n kasvua siihen perinteisesti keskeisesti vaikuttavien tekijöiden eli BKT:n määrän kasvuvauhdin ja M3:n vaihtoehtokustannusten muutosten kehitykseen. Huomattavaa osaa M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n kasvuvauhdin eron suurenemisesta kahden viime vuoden aikana ei voida selittää vaihtoehtokustannusten pienenemisellä (ks. kuvio 5). Tämä vahvistaa sen, että muut tekijät, kuten sijoitusten siirtäminen ja säästäminen varovaisuussyistä, kiihdyttivät M3:n kasvuvauhtia merkittävästi kyseisenä ajanjaksona.

Kuvio 5. Reaalin M3:n ja BKT:n määrän kasvuvauhti sekä M3:n vaihtoehtokustannukset

(vuotuisten muutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja)



— Reaalin M3:n kasvuvauhti miinus
BKT:n määrän kasvuvauhti (vasten asteikko)¹⁾
..... M3:n vaihtoehtokustannusten muutos (oikea asteikko)²⁾



Lähde: EKP.

Huom. M3:n, BKT:n määrän ja BKT:n deflaattorin tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.

1) BKT:n hinnalla deflooidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus.

2) M3:n vaihtoehtokustannus määritellään kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n oman tuoton eroksi.

M3:N PÄÄERÄT

M3:n kaikki pääerät M1:tä lukuun ottamatta ovat vaikuttaneet siihen, että M3:n vuotuinen kasvuvauhti on vähitellen hidastunut vuoden 2003 toisen neljänneksen jälkeen (ks. taulukko 1). Tämän suppean raha-aggregaatin vuotuinen kasvuvauhti oli tämän vuoden tammikuussa 11,2 %, kun se vuoden 2003 toisella neljänneksellä oli ollut 11,3 %. Vahvan kasvun jatkuminen liittyi osittain euroseteleiden voimakkaaseen kysyntään sekä euroalueella että sen ulkopuolella. Hallussa olevan käteisrahan määrän nopean kasvun jatkuminen euroseteleiden ja -kolikoiden tammikuussa 2002 toteutetun käyttöönoton jälkeen on johtanut siihen, että liikkeessä olevan rahan määrä on palautunut suurin piirtein ennen tätä käyttöönottoa vallinneen pitkän aikavälin kehityksen mukaiseksi. Käteisvarantojen kasvattamisessa ei näy vielä mitään selviä hidastumisen merkkejä. Myös yön yli -talletukset kasvoivat nopeasti, sillä niiden kysyntää lisäsivät hallussapidon pienet vaihtoehtokustannukset.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui tammikuussa 3,7 prosenttiin, kun se oli joulukuussa ollut 4,6 % ja vuoden 2003 toisella neljänneksellä 5,5 %. Kasvun hidastuminen johtui sekä lyhytaikaisten määräaikaistalletusten (eli enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten) että lyhytaikaisten irtisanomisehtoisten talletusten (eli irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten) kehityksestä. Euroalueen talouden toimijat vähensivät edelleen hallussaan olevia lyhytaikaisia määräaikaistalletuksia, koska niiden korko on verrattain matala likvidimpiin talletusmuotoihin verrattuna. Myös lyhytaikaisten irtisanomisehtoisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen, vaikka olikin edelleen verrattain nopea. Lyhytaikaisten irtisanomisehtoisten talletusten kysynnän heikkeneminen saattaa liittyä siihen, että säästäminen varovaisuussyistä on jossain määrin vähentynyt, mikä saattaa puolestaan johtua kuluttajien luottamuksen hienoisesta kohentumisesta euroalueella.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui tammikuussa edelleen ja oli 1,1 %, kun se oli joulukuussa ollut 4,2 % ja vuoden 2003 toisella neljänneksellä 9,8 %. Vuoden 2003 toisella neljänneksellä alkanut hidastuminen on johtunut osittain siitä, että rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien kasvu on heikentynyt (tammikuussa 8,5 prosenttiin,

Taulukko 1. Rahataloudelliset muuttujat

(neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Kanta prosentteina M3:sta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti						
		2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2003 Joulu	2004 Tammii
M1	44,1	8,8	10,1	11,3	11,5	11,2	10,5	11,2
Liikkeessä oleva raha	6,4	12,9	39,1	35,7	29,6	26,2	25,0	25,0
Yön yli -talletukset	37,6	8,2	6,6	8,1	8,9	9,1	8,4	9,1
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	41,4	4,8	4,3	5,5	5,7	4,7	4,6	3,7
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	16,7	1,5	0,4	0,0	-1,5	-3,2	-2,6	-3,7
Irtisanomissuojaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	24,6	7,6	7,5	9,9	11,4	10,9	10,2	9,4
M2	85,4	6,7	7,1	8,3	8,5	7,9	7,5	7,4
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	14,6	8,5	10,5	9,8	7,4	6,0	4,2	1,1
M3	100,0	7,0	7,6	8,5	8,3	7,6	7,0	6,4
Luotot euroalueelle	169,3	4,1	4,2	4,8	5,4	5,9	5,9	5,9
Luotot julkisyhteisöille	36,5	2,0	2,1	3,5	4,9	6,6	6,6	6,2
Lainat julkisyhteisöille	13,5	-1,2	-1,2	-0,4	1,0	1,5	1,9	1,4
Luotot yksityiselle sektorille	132,8	4,7	4,8	5,1	5,5	5,7	5,8	5,8
Lainat yksityiselle sektorille	115,6	4,8	5,0	4,6	4,9	5,3	5,5	5,5
Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)	51,3	5,2	5,1	5,2	5,6	6,4	6,6	7,1

Lähde: EKP.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

kun se oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä ollut 17,5 %). Lyhyen aikavälin kasvuvauhteissa hidastuminen on vielä selvemmin nähtävissä. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti on hidastunut erittäin lyhyessä ajassa osakkeiden hintojen nousun ja osakemarkkinoiden volatiliteetin vähenemisen jälkeen vuoden 2003 alusta lähtien (ks. kuvio 6). Tämä johtuu siitä, että euroalueen talouden toimijat ovat alkaneet palauttaa sijoitusten jakaumaa ennalleen siirrettyään varojaan tilapäisesti sitä ennen etenkin näihin turvallisiin ja likvideihin instrumentteihin, kun osakkeiden hinnat laskivat ja osakemarkkinoiden volatiliteetti lisääntyi vuoden 2001 puolivälistä vuoden 2003 alkuun.

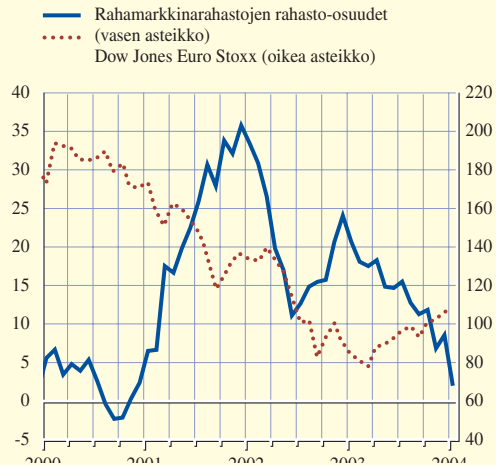
M3:N KESKEISET VASTAERÄT

Tarkasteltaessa M3:n keskeisiä vastaeriä rahalaitossektorin konsolidoidussa taseessa havaitaan, että rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli tammikuussa 5,5 %, kun se oli vuoden 2003 toisella neljänneksellä ollut 4,6 % (ks. taulukko 1). Kasvuvauhdin vähittäinen nopeutuminen johtui todennäköisesti talouden kasvunäkymien kohentumisesta ja euroalueen pankkien antolainauskorkojen pysymisestä matalina.

Tammikuun 2004 tietojen julkaisemisen jälkeen kuukausittaiset tiedot rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen alajien vuotuisista kasvuvauhtiluvuista ovat nyt käytettävissä. Nämä tiedot viittaavat siihen, että rahalaitosten kotitalouksille myöntämien lainojen kasvuvauhti oli tammikuussa 2004 edelleen nopea (ks. taulukko 2). Erityisesti rahalaitosten kotitalouksille myöntämien asuntolainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen. Kasvuvauhdin jatkuminen nopeana johtui

Kuvio 6. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja osakkeiden hinnat

(vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti; joulukuu 1997 = 100)



Lähteet: Reuters ja EKP.

Huom. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia koskevat tiedot on puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta.

Taulukko 2. Rahalaitosten lainat yksityiselle sektorille

(ajanjakson lopussa, kausi- ja kalenterivaikutuksista puhdistamattomia tietoja)

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2004 Tammi
Lainat yrityksille	42,8	3,4	3,7	3,6	3,6	3,5	3,1
Enintään vuoden	31,5	-2,6	-1,0	0,5	-0,8	-0,9	-3,3
Yli vuoden ja enintään 5 vuoden	174	6,3	5,8	2,4	4,5	3,7	5,5
Yli 5 vuoden	51,1	6,8	6,4	6,2	6,4	6,3	6,7
Lainat kotitalouksille²⁾	49,5	5,8	5,8	5,5	5,8	6,4	6,5
Käi utusuotot ³⁾	13,7	3,9	3,0	3,3	2,3	3,0	4,1
suntolainat ³⁾	672	77	76	73	75	79	8,3
Mut lainat	191	1,2	2,4	1,2	2,7	3,7	2,3
Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	0,6	-11,1	7,2	4,7	10,4	14,2	2,3
Muut rahoituksen välittäjät kuin rahalaitokset	7,0	5,9	1,9	3,8	6,0	11,0	13,4

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.4 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Sektorin lainat prosentteina rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen kokonaismäärästä. Maturiteettijakauma ja erittely käyttötarkoituksen mukaan on ilmaistu prosentteina rahalaitosten kyseiselle sektorille myöntämistä lainoista. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Kotitalouksien määritelmä vastaa EKT 95:n määritelmää.

todennäköisesti siitä, että euroalueen asuntolainojen korot ovat matalat ja että asuntojen hinnat nousivat edelleen joissakin euroalueen maissa. Myös kulutusluottojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen ja oli tammikuussa 4,1 % (kun se oli vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä ollut ainoastaan 2,3 %). Vaikka tämä johtuu osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta, syynä saattaa olla myös kuluttajien luottamuksen hienoinen kohentuminen euroalueella. Kotitalouksille myönnettyjen muiden lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui tammikuussa uudelleen eli 2,3 prosenttiin, kun se oli vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä ollut 2,7 %.

Rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi vaimeana. Tammikuussa 2004 se hidastui 3,1 prosenttiin heilahdeltuaan puoleltoista vuoden ajan välillä 3½–4 %. Rahalaitosten muille rahoituksen välittäjille kuin rahalaitoksille (pl. vakuutuslaitokset ja eläkerahastot) myöntämien lainojen kasvu oli sitä vastoin edelleen nopeaa. Osa näistä lainoista saattaa epäsuorasti kanavoitua yrityksille.

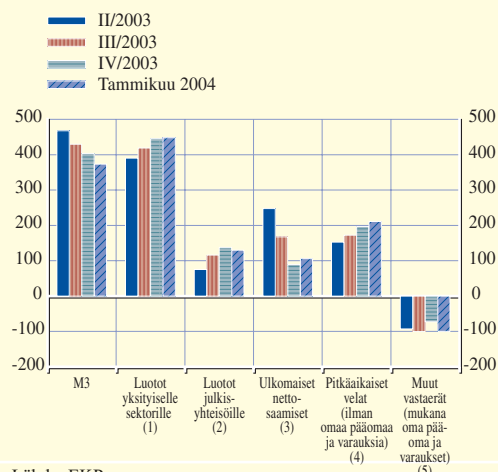
Laajemman aggregaatin eli rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli tammikuussa 5,8 % (luottoihin luetaan sekä rahalaitosten myöntämät lainat että rahalaitosten hallussa olevat yksityisen sektorin liikkeeseen laskemat arvopaperit). Tämän erän kasvuvauhti kiihtyi oltuaan vain 4,7 % vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Rahalaitosten julkisyhteisöille myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi tammikuussa 2004 nopeana kiihdyttyään edelleen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä todennäköisesti lainanottotarpeiden lisääntymisen vuoksi.

M3:n muista vastaeristä rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (laskettuna ilman omaa pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi tammikuussa edelleen, joten kesällä 2003 alkanut nopeutuminen jatkui. Tämä johtui siitä, että pidempiaikaisten talletusten ja pankkien joukkolainojen kysyntä talouden toimijoiden keskuudessa kasvoi. Tämä tukee oletusta, että sijoittajat ovat alkaneet laajemmin siirtää sijoituksiaan pidempiaikaisiin rahoitusvaateisiin samalla, kun tuottokäyrä on verrattain jyrkkä ja osakemarkkinoiden volatilitteetti vähäinen.

Rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi hieman, kun ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat tammikuussa 53 miljardia euroa. Näin ollen viimeisten kuuden kuukauden aikana havaittavissa ollut hidastumisuuntaus keskeytyi. Kuukausikohtaisen kehityksen merkitystä ei kuitenkaan pitäisi korostaa liikaa. Vuotuinen kasvuvauhti pysyi lisäksi hitaampana kuin marraskuuhun 2003 ulottuneen kahdentoista kuukauden jakson aikana. Rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten muutokset johtuvat suureksi osaksi euroalueen ulkopuolella olevien ja euroalueen muiden toimijoiden kuin rahalaitosten välisistä transaktioista, jotka toteutetaan euroalueen rahalaitossektorin kautta. Euroalueen maksutasetiedot (jotka ovat käytettävissä ainoastaan joulukuuhun saakka) osoittivat, että rahalaitossektorin ulkomaisten nettosaamisten vuotuinen kasvuvauhti on trendinomaisesti hidastunut kesäkuun 2003 jälkeen lähinnä sen vuoksi, että euroalueelta on viety enemmän pää-

Kuvio 7. M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: EKP

M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5.

omaa kuin sinne on tuotu. Pääoman vienti on ollut puolestaan tuontia suurempaa sen vuoksi, että ulkomaisten osakkeiden ja joukkolainojen kysyntä euroalueen sijoittajien keskuudessa on kasvanut.

M3:n vastaeriä koskevat tiedot osoittavat kaiken kaikkiaan, että M3:n kasvun vaimenemisen jatkumiseen on liittynyt rahalaitosten pitkäaikaisten rahoitusvelkojen (laskettuna ilman omaa pääomaa ja varauksia) kasvuvauhdin nopeutuminen ja rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen (ks. kuvio 7). Molemmat tekijät tukevat oletusta, että euroalueen talouden toimijat ovat alkaneet siirtää sijoituksiaan M3:een kuulumattomiin pidempiaikaisiin ja riskipitoisempiin rahoitusvaateisiin. Samaan aikaan rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen voimakas kasvu on kiihdyttänyt edelleen M3:n kasvua.

KOKONAISARVIO EUROALUEEN LIKVIDITEETTITILANTEESTA

Vaikka M3:n kasvuvauhti on vaimentunut kesästä 2003 lähtien, euroalueella on edelleen huomattavasti enemmän likviditeettiä kuin inflaatiota kiihdyttämättömän talouskasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Johtaako tämä ylimääräinen likviditeetti inflaatiopaineiden syntymiseen keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä, riippuu suuresti siitä, missä määrin ja miten nopeasti arvopaperisijoituksia tulevaisuudessa palautetaan muihin kohteisiin, sekä euroalueen talouskasvun voimakkuudesta. Jos euroalueen sijoittajat muuttavat arvopaperisijoituksiaan vain hyvin hitaasti ja jos talous elpyy nopeammin kuin tällä hetkellä oletetaan, ylimääräinen likviditeetti saattaa johtaa inflaatiopaineisiin keskipitkällä aikavälillä. Tästä syystä on olennaisen tärkeää seurata tarkasti ylimääräisen likviditeetin tulevaa kehitystä ja euroalueen talouden elpymisen voimakkuudesta saatavia tietoja.

2.2 ARVOPAPERIEMISSIOT

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhti kiihtyi hieman vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Yritysten velkapaperiemissiot olivat houkuttelevien emissioehtojen vuoksi edelleen runsaita. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden noteerattujen osakkeiden emissioiden kasvu oli sen sijaan edelleen vaatimatonta.

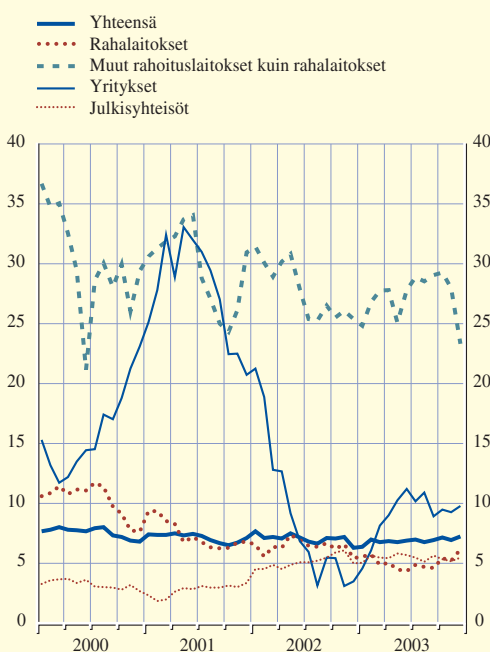
VELKAPAPERIT

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuisen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä hieman eli 7,1 prosenttiin edellisen neljänneksen 6,9 prosentista (ks. kuvio 8). Tähän kokonaiskasvuun vaikuttivat pitkäaikaisen velkapapereiden liikkeeseenlaskujen lisääntyminen ja lyhytaikaisten velkapapereiden liikkeeseenlaskujen supistuminen.

Sektorikohtainen erittely osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden

Kuvio 8. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden jakauma sektoreittain

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

Huom. Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten ja itse transaktioista johtumattomien muiden muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 3. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat arvopaperit

	Kanta (mrd. euroa) 2003 IV	Vuotuinen kasvuvauhti (vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)				
		2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV
Liikkeeseenlaskijasektori						
Velkapaperit:	8,692	6,9	6,7	6,9	6,9	7,1
Rahalaitokset	3,302	6,1	5,4	4,6	4,7	5,6
Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	678	25,7	26,5	26,9	28,8	26,9
Yritykset	580	4,0	6,3	10,2	10,0	9,5
Julkisyhteisöt	4,131	5,7	5,4	5,7	5,4	5,4
joista:						
Valtio	3,913	4,8	4,4	4,7	4,7	4,6
Muut julkisyhteisöt	217	28,4	31,4	28,8	22,0	22,1
Noteeratut osakkeet:	3,647	1,0	0,7	1,1	1,1	1,1
Rahalaitokset	569	0,8	0,6	0,7	1,0	1,4
Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	348	0,5	0,3	2,0	2,1	2,5
Yritykset	2,729	1,1	0,8	1,1	1,0	0,9

Lähde: EKP.

1) Noteerattujen osakkeiden ja velkapapereiden kuukausittaisten vuotuis kasvuvauhtien neljännesvuosikeskiarvo.

vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 0,9 prosenttiyksikköä eli 5,6 prosenttiin (ks. taulukko 3). Tämä on saattanut johtua osittain siitä, että yritysten joukkolainojen tuottoero on supistunut rahoituslaitosliikkeeseenlaskijoiden osalta.

Muiden yritysten kuin rahalaitosten sektorilla (johon siis kuuluvat sekä muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset että yritykset) velkapaperiemissioiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 0,7 prosenttiyksikköä eli 18,1 prosenttiin. Hidastuminen johtui lähinnä siitä, että muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten velkapaperiemissioiden kasvuvauhti hidastui. Tämän sektorin emissiot olivat kuitenkin edelleen erityisen runsaita osittain sen vuoksi, että yritykset käyttivät laajalti omia rahoitusyhtiöitään velkapapereiden liikkeeseenlaskuun. Yritysten suoraan liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä hieman eli 9,5 prosenttiin. Tästä huolimatta yritysten suorat emissiot ovat pysyneet vilkkaina, mikä saattaa johtua muun muassa joukkolainaemissioiden verrattain alhaisista kustannuksista sekä absoluuttisesti että muihin ulkoisen rahoituksen lähteisiin, erityisesti osakkeiden liikkeeseenlaskuun verrattuna.

Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti puolestaan oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 5,4 % eli sama kuin edellisellä neljänneksellä. Vaikka valtionhallinnon emissiot pysyivät verrattain vakaina eli suunnilleen 4,6 prosentin kasvuvauhdissa vuonna 2003, muut tämän sektorin yhteisöt (kuten alue- ja paikallishallinto) laskivat edelleen velkapapereita runsaasti liikkeeseen.

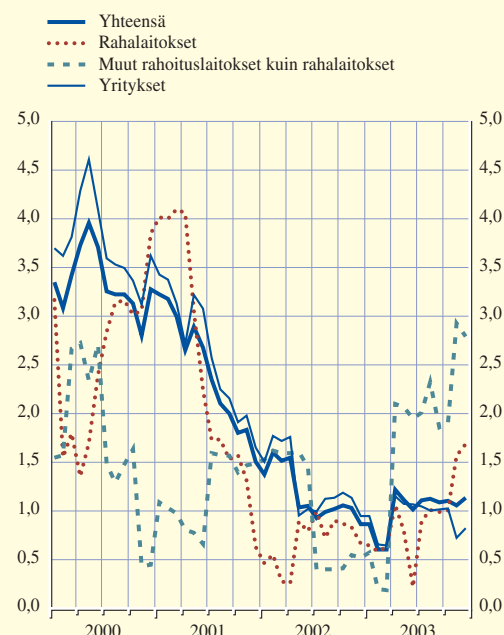
NOTEERATUT OSAKKEET

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti oli 1,1 % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Se on pysynyt verrattain vakaana ja suhteellisen hitaana vuoden 2003 toisesta neljänneksestä lähtien (ks. kuvio 9 ja taulukko 3).

Sektorikohtainen erittely osoittaa, että yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi suurin piirtein ennallaan. Niiden osuus osakkeiden kannan kokonaismäärästä oli lähes kolme neljänestä. Samaan aikaan rahalaitosten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman. Osakemarkkinoiden emissiot pysyivät kaiken kaikkiaan vaimeina vuonna 2003. Listautumis-

Kuvio 9. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden jakauma sektoreittain

(vuotuinen prosenttimuutos)

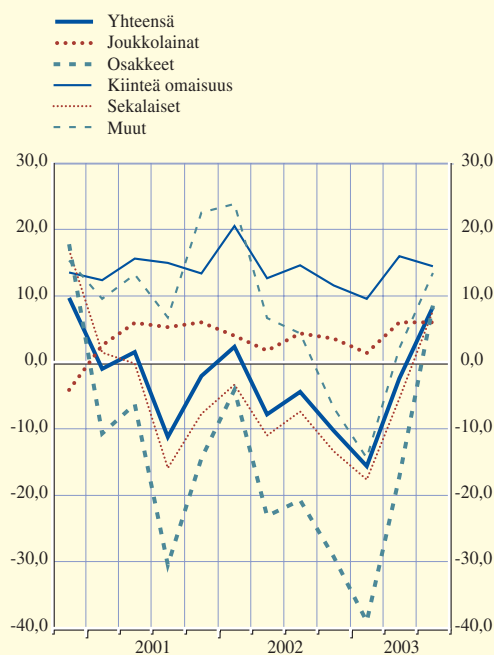


Lähde: EKP.

Huom. Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu arvostusmuutosten ja itse transaktioista johtumattomien muiden muutosten aiheuttamista eroista.

Kuvio 10. Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä (sijoituspolitiikan mukaan)

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

annit olivat erityisen vähäisiä euroalueen osakemarkkinoilla vuoden 2003 jälkipuoliskolla, mutta uusantien määrä kasvoi jonkin verran. Suunniteltuja listautumisanteja koskevat tiedot viittaavat kuitenkin alustavasti siihen, että osake-emissiot saattaisivat lisääntyä vuonna 2004.

2.3 INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Euroalueen sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen muutosvauhti kiihtyi voimakkaasti vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä lähinnä osakkeiden hintojen nousun vuoksi. Samaan aikaan vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinnan ja investointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana.

SIOITUSRAHASTOT

Euroalueen sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen muutosvauhti kiihtyi voimakkaasti eli 8,3 prosenttiin vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut -2,5 % (ks. kuvio 10). Nopeutuminen johtui suureksi osaksi rahoitusvaateiden hintojen kehityksestä. Erityisesti osakerahastojen kokonaisvarallisuus, joka muodosti yhden viidesosan kaikkien sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuudesta, kasvoi huomattavasti, ja sen arvon muutosvauhti kiihtyi 8,6 prosenttiin vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä (vuodentakaisesta), kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut -17,2 %. Vertailun vuoksi todettakoon, että Dow Jones Euro Stoxx -indeksi nousi 11,8 % vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä (vuodentakaisesta). Sitä vastoin euroalueen joukkolainarahastojen taseen loppusumman vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2003 kolman-

nella neljänneksellä samana kuin edellisellä neljänneksellä eli 6,0 prosenttina. Joukkolainarahastojen osuus oli kaksi viidesosaa kaikkien sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuudesta.

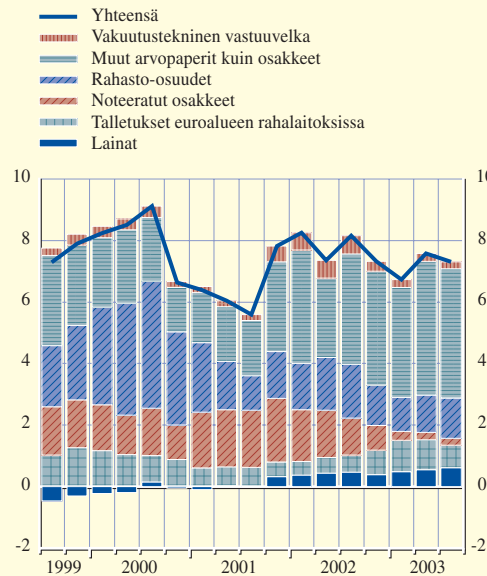
VAKUUTUSLAITOKSET JA ELÄKERAHASTOT

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2003 toisen neljänneksen 7,6 prosentista 7,3 prosenttiin kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 11). Hidastuminen johtui siitä, että niin velkapapereiden hankinnan vuotuinen kasvuvauhti kuin hallussa olevien euroalueen rahalaitoksiin tehtyjen talletustenkin vuotuinen kasvuvauhti hidastui (ensimmäinen hidastui 10,9 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 12,0 %, ja jälkimmäinen hidastui samana aikana 4,9 prosenttiin 6,7 prosentista). Samaan aikaan vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen useimpien muiden rahoitusinvestointien ja erityisesti rahasto-osuuksien hankinnan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi.

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen taseen vastattavaa-puolella vakuutusteknisen vastuuvelan vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä suurin piirtein ennallaan eli 6,9 prosentissa. (Vakuutusteknisen vastuuvelan osuus tämän sektorin veloista on noin 95 %, ja siihen sisältyy lähinnä kotitalouksien ja yritysten sijoituksia vakuutus- ja eläketuotteisiin.)

Kuvio 11. Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen kasvuvauhti, vaikutus kasvuun prosenttisyksikkönä)



Lähde: EKP.

2.4 EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSINVESTOINNIT

Kotitalouksien rahoituksen hankinnan kehitys vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä jatkoi yleistä kasvusuuntaustaan, kun taas rahoituksen hankinta yrityssektorissa pysyi vaimeana. Rahoitusinvestoinneista kolmannelta neljännekseltä saatavissa olevat tiedot vahvistivat arvion, että arvopaperisijoituksia on varovasti siirretty pidempiaikaisiin kohteisiin.

EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUKSEN HANKINTA

Ei-rahoitussektorin (eli kotitaloudet, yritykset ja julkisyhteisöt) kokonaisrahoituksen hankinnan vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan pysyneen vakaana eli 5 prosenttina vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, kun se edellisinä neljänneksinä oli hieman kiihtynyt (ks. taulukko 4). Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen hankinta kasvoi edelleen vakaasti, ja sen vuotuinen kasvuvauhti oli 5¾ % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä eli suurin piirtein sama kuin kolmannella neljänneksellä. Velkarahoituksen hankinnan kasvua tukivat edelleen pienet rahoituskustannukset, asuntomarkkinoiden kasvu joissakin euroalueen maissa ja julkisyhteisöjen luottotarpeet. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että noteerattujen osakkeiden emissiot pysyivät jatkuvasti vaimeina vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä.

Kotitalouksien velkarahoituksen hankinnan vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan kiihtyneen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 7¼ prosenttiin kolmannen neljänneksen 7,0 prosentista. Tämä johtuu

Taulukko 4. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta

	Kanta prosentteina (sektorin) koko rahoituksen hankinnasta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV
Rahoituksen hankinta yhteensä	100	5,0	4,5	4,5	4,2	4,1	3,9	4,3	4,7	5,0	5
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus ³⁾	85,0	4,7	4,4	4,8	4,6	4,7	4,1	4,1	4,2	4,8	4 ¼
Velkarahoitus ⁴⁾	84,7	6,2	5,6	5,4	5,2	4,8	4,7	5,3	5,6	5,8	5 ¾
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	15,0	7,0	5,4	2,6	1,6	0,8	2,1	5,2	7,1	6,5	5
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	69,7	6,0	5,6	6,0	6,0	5,7	5,3	5,3	5,2	5,6	5 ¾
Kotitaloudet^{4), 5)}	23,2	5,8	5,7	5,7	6,2	6,4	6,6	6,6	6,3	7,0	7 ¼
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	7,3	0,7	-0,7	-0,6	1,0	1,2	1,9	1,0	-1,0	-1,3	-1 ½
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	92,7	6,3	6,3	6,3	6,7	6,9	7,0	7,1	7,0	7,7	8
Yritykset	43,4	6,2	5,1	4,3	3,5	2,9	2,5	2,9	3,3	3,5	3 ¼
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus	80,7	5,8	5,2	5,1	4,9	4,5	3,5	3,4	3,2	3,7	3 ½
Velkarahoitus ⁴⁾	64,8	11,4	8,8	6,7	5,8	4,2	3,9	4,9	5,1	4,9	4 ¾
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	19,3	8,6	4,7	0,6	-3,0	-3,6	-2,5	0,4	3,9	3,0	3
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	45,5	12,7	10,9	9,8	10,2	8,0	7,0	7,0	5,6	5,7	5 ½
<i>josta:</i> lainat	52,4	9,9	7,1	5,5	5,3	3,7	3,8	4,4	4,1	4,2	4
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	8,4	26,7	24,5	16,3	9,7	7,2	4,3	8,0	11,5	9,2	9 ½
<i>josta:</i> eläkerahastojen vastuuvelat	3,9	5,1	4,6	4,7	4,7	4,9	5,2	5,1	5,1	5,1	5 ½
Noteeratut osakkeet	35,2	1,7	1,5	1,7	0,9	1,2	0,7	0,4	0,8	1,0	¾
Julkisyhteisöt⁴⁾	33,4	2,3	2,8	4,1	4,0	4,3	4,1	4,8	5,5	5,7	5 ¼
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	14,8	6,5	9,5	8,4	11,9	9,9	11,6	16,5	16,2	15,7	11 ¼
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	85,2	1,6	1,8	3,5	2,8	3,4	2,9	3,0	3,7	4,0	4 ¼
<i>josta:</i> lainat	16,0	-1,5	-0,5	0,4	-0,6	-0,8	-2,1	-2,2	-0,5	1,0	2 ¼
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	80,8	3,0	3,2	4,6	4,6	5,0	5,2	6,1	6,5	6,3	5 ¾
<i>josta:</i> valtion talletusvelat	3,2	6,5	12,0	14,0	14,1	14,1	11,4	12,2	12,3	13,1	8 ½

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.2.

1) Vuoden 2003 kolmannen neljänneksen lopussa. Lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja sektorin rahoituksen hankinta prosentteina koko rahoituksen hankinnasta. Sektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja rahoitusinstrumentit prosentteina koko sektorin rahoituksen hankinnasta. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.

3) Pitkäaikaisen eli yli vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastojen vastuuvelat.

4) Velkarahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, yritysten eläkerahastojen vastuuvelat ja valtion talletusvelat. Lyhytaikaisen velkarahoituksen eli enintään vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit ja valtion talletusvelat. Pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinnalla tarkoitetaan pitkäaikaisen rahoituksen hankintaa ilman noteerattuja osakkeita.

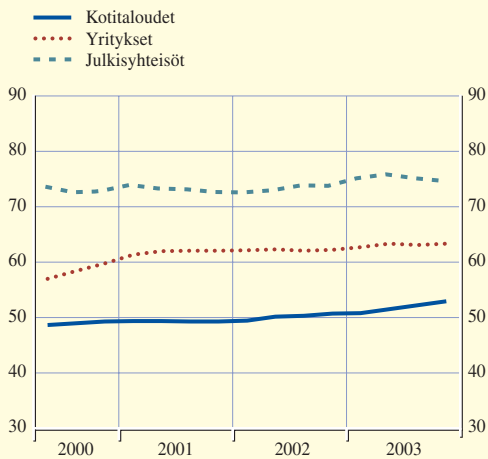
5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

yksinomaan siitä, että pitkäaikaisen (eli alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden) velkarahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti on edelleen nopeutunut, ja tämän kehityksen tärkein taustatekijä on ollut asuntolainojen kysynnän jatkuminen voimakkaana. Tämän seurauksena kotitalouksien velan suhde BKT:hen on arvioiden mukaan kasvanut viimeisellä neljänneksellä jonkin verran eli 53 prosenttiin (ks. kuvio 12). Vaikka velkojen määrä kasvoi, euroalueen kotitalouksien koronmaksut suhteessa BKT:hen pysyivät suurin piirtein samoina kuin 1990-luvun puolivälissä, mikä johtui korkojen mataluudesta. Tämän perusteella voitaisiin katsoa, että euroalueen kotitalouksien rahoitusasema pysyi keskimäärin vahvana, vaikka alueen maiden välillä onkin eroja.

Yritysten velkarahoituksen hankinnan kasvuvauhti pysyi verrattain vakaana vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä ja oli 4¾ %. Yritysten velkojen kasvun pysyminen verrattain maltillisena aiempaan verrattuna erittäin pienistä velkarahoituksen hankintakuluista huolimatta johtunee siitä, että talous on elpynyt vähitellen, sekä mahdollisesti siitä, että yritykset luottavat entistä enemmän omarahoituksen talouden nousun varhaisvaiheessa. Joillakin talouden sektoreilla taseiden korjaaminen saattaa vielä jatkua. Kaiken kaikkiaan yritysten velan suhde BKT:hen on arvioiden mukaan pysynyt vakaana.

Kuvio 12. Ei-rahoitussektorin velan suhde BKT:hen

(prosentteina)



Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 4. Neljännesvuotuisen rahoitus-tilinpidon mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisessa rahoitustilinpidossa lähinnä sen vuoksi, että ei-rahoitussektorin ja euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan. Julkisyhteisöjen BKT:hen suhteutettu velka poikkeaa jonkin verran liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn määritelmän mukaisesta arvostuksessa, kattavuudessa ja kertyneiden korkojen tilastoinnissa olevien erojen vuoksi.

na eli 63 prosentissa vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä.

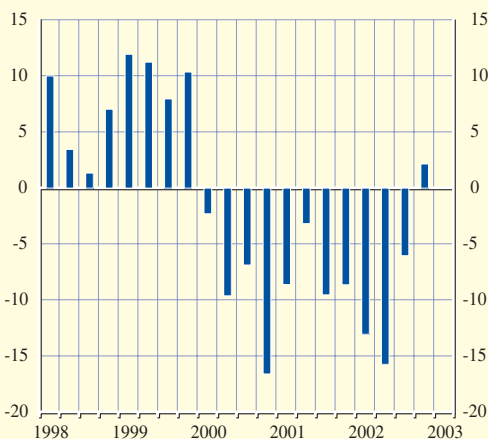
Julkisyhteisöjen velkarahoituksen hankinnan vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen hieman eli 5¼ prosenttiin vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 5,7 %. Erityisesti lyhytaikaiset velat ovat kasvaneet hyvin vakaasti viime neljännten aikana. Tuottokäyrän jyrkentyminen on saattanut lisätä julkisyhteisöjen halukkuutta lyhytaikaiseen lainanottoon.

EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUSINVESTOINNIT

Rahoitusinvestoinneista on saatavissa tietoja vain vuoden 2003 kolmanteen neljännekseen saakka. Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä verrattain vakaana ja oli 5,1 % (ks. taulukko 5). Vaikka rahoitusinvestointien kasvu kaikkiaan vakautui, lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti kuitenkin hidastui (vuoden 2003 toisen neljänneksen 5,9 prosentista 5,4 prosenttiin kolmannella neljänneksellä) ja pitkäaikaisten rahoitusinvestointien kasvuvauhti nopeutui (toisen neljänneksen 4,1 prosentista 4,5 prosenttiin kolmannella neljänneksellä).

Kuvio 13. Ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten vuotuiset hallussapitovoitot ja -tappiot

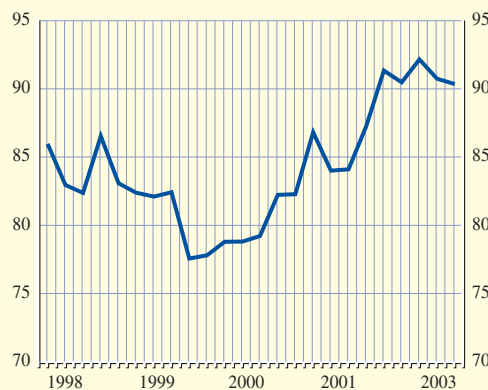
(% BKT:stä)



Lähde: EKP.

Kuvio 14. Ei-rahoitussektorin velan suhde varallisuuteen

(prosentteina)



Lähde: EKP.

Taulukko 5. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti											
		2001 III	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV		
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	5,7	4,6	4,7	4,5	4,8	4,4	4,5	5,0	5,1	.		
<i>josta:</i> lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit ²⁾	43,1	5,6	5,8	4,8	4,9	5,3	5,3	5,3	5,9	5,4	.		
<i>josta:</i> pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit ³⁾	55,7	6,0	4,3	4,6	4,5	4,6	4,0	4,0	4,1	4,5	.		
Käteinen ja talletukset	37,9	4,3	4,6	4,7	4,7	4,6	4,9	5,9	6,5	6,7	.		
Muut arvopaperit kuin osakkeet	13,3	9,0	7,7	5,3	4,7	5,6	4,2	0,7	-0,7	-1,8	.		
<i>josta:</i> lyhytaikaiset	1,4	15,9	3,6	-7,7	-12,0	1,3	2,4	-13,1	-7,0	-16,6	.		
<i>josta:</i> pitkäaikaiset	11,8	8,0	8,3	7,7	7,3	6,2	4,4	2,9	0,1	0,3	.		
Rahasto-osuudet	12,2	6,3	5,6	5,3	5,6	5,8	4,3	5,3	6,8	6,7	.		
<i>josta:</i> rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	9,6	5,0	3,7	3,1	3,8	4,0	3,1	4,2	5,6	6,3	.		
<i>josta:</i> rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2,7	16,7	21,1	20,7	17,8	16,2	11,3	11,2	12,9	8,7	.		
Noteeratut osakkeet	12,2	4,1	-0,4	1,0	0,7	1,1	1,0	1,6	2,4	3,3	.		
Vakuutus tekninen vastuuvélka	24,4	7,3	7,2	6,9	6,7	6,7	6,5	6,4	6,5	6,5	.		
M3 ⁴⁾		6,8	8,0	7,2	7,1	7,1	6,9	8,0	8,5	7,6	7,0		

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.1.

1) Vuoden 2003 kolmannen neljänneksen lopussa. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät käteisen ja talletukset (pl. valtion talletukset), lyhytaikaiset velkapaperit (alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituiset velkapaperit) ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Koska erään eivät sisälly valtion talletukset, lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusinvestoinneista ei tule yhteensä 100:aa prosenttia. Lukuja tulkittaessa on otettava huomioon, että lyhytaikaisiin rahoitusinvestointeihin sisältyvät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset talletukset.

3) Pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät pitkäaikaiset velkapaperit (alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit), rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet sekä vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentit.

4) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallisossektorin (eli yrityssektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten) monetaariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta ja valtionhallinnolta.

Rahoitustilinpidoon tiedot vahvistavat siten rahan määrää koskevien tietojen perusteella aiemmin esitetyn arvion, jonka mukaan talouden toimijat alkoivat kesästä 2003 lähtien varovaisesti siirtää sijoituksiaan lyhytaikaisista instrumenteista pidempiaikaisiin ja riskipitoisempiin instrumentteihin. Rahasto-osuuksien (pl. rahamarkkinarahastot) kysynnän elpymisen osoittaa tämän arvion oikeaksi. Myös ei-rahoitussektorin suorat rahoitusinvestoinnit pitkäaikaisiin velkapapereihin pysyivät vähäisinä. Tämä saattaa liittyä siihen, että pitkät korot pysyivät kolmannella neljänneksellä edelleen matalina, vaikka olivatkin nousussa. Sitä vastoin vakuutuslaitokset ja muut kuin euroalueella olevat tekivät runsaasti sijoituksia pitkäaikaisiin velkapapereihin.

Osakemarkkinoiden elpymässä ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten hallussapidosta saatiin vuositason ensi kertaa voittoa vuoden 2000 kolmannen neljänneksen jälkeen (ks. kuvio 13). Osakkeiden hintojen nousun vuoksi ei-rahoitussektorin velan suhde rahoitusvarallisuuteen pieneni (ks. kuvio 14), mikä viittaa siihen, että tämän sektorin taseen rakenne on kohentunut.

2.5 RAHAMARKKINAKOROT

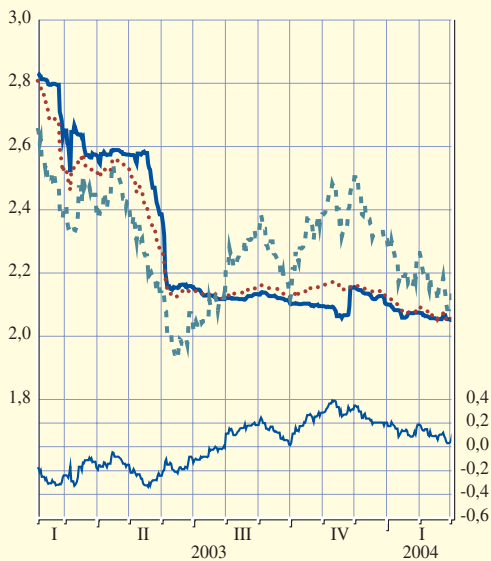
Pitkät rahamarkkinakorot nousivat yleisesti vuoden 2003 jälkimmäisellä puoliskolla joulukuun alkuun, josta lähtien ne ovat taas laskeneet. Rahamarkkinoiden tuottokäyrä on vastaavasti loiventunut kolmen viime kuukauden aikana.

Muutaman viime kuukauden aikana rahamarkkinoiden tuottokäyrän lyhyen pään korot ovat pysyneet jokseenkin muuttumattomana EKP:n ohjaukskorokojen tasalla (ks. kuvio 15), kun taas pitkät rahamarkkinakorot ovat laskeneet joulukuun 2003 alun huipun jälkeen. 12 kuukauden euriborkorko oli 3.3.2004

Kuvio 15. Lyhyet markkinakorot

(vuotuinen korko, prosenttiyksikkönä, päivähavaintoja)

- 1 kk:n euribor (vasen asteikko)
- ... 3 kk:n euribor (vasen asteikko)
- - - 12 kk:n euribor (vasen asteikko)
- 12 kk:n ja 1 kk:n euriborkoron ero (oikea asteikko)



Lähde: Reuters.

Kuvio 16. Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

- 3 kk:n euriborkorko
- ... Futuurikorko 3.3.2004
- - - Futuurikorko 1.12.2003



Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteeraus-
ten mukaan.

verrattain lähellä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 2 prosentin minimitarjouskorkoa. Tästä syystä rahamarkkinoiden tuottokäyrä loiveni. Kun kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välinen ero oli 35 peruspistettä 1.12.2003, se oli vain 11 peruspistettä 3.3.2004.

Futuurisopimusten pohjalta johdettujen kolmen kuukauden euriborkorkojen kehitys oli jokseenkin pitkien rahamarkkinakorkojen laskukehitystä vastaava (ks. kuvio 16). Esimerkiksi syyskuussa 2004 erääntyvistä futuurisopimuksista johdettu korko laski joulukuun 2003 alusta noin 80 peruspistettä maaliskuun 3. päivään 2004, jolloin se oli 2,15 %. Kesäkuussa 2004 erääntyvien futuurisopimusten perusteella johdettu korko laski hieman vähemmän, ja se oli 3.3.2004 vain hieman yli eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 2 prosentin minimitarjouskoron. Futuurisopimusten perusteella johdettujen korkojen kehitys kolmen viime kuukauden aikana viittaa siihen, että markkinaosapuolten odotukset lyhyiden korkojen noususta vuonna 2004 ovat vaimentuneet.

Markkinaosapuolten keskuudessa vaikuttaa olevan verrattain vähän epävarmuutta siitä, mikä on lyhyiden korkojen kehitys tulevina kuukausina. Tästä kertoo kolmen kuukauden futuurisopimusten euriborkorkojen implisiittinen volatilitteetti (ks. kuvio 17). Kesä- ja syyskuussa 2004 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettujen kolmen kuukauden euriborkorkojen implisiittinen volatilitteetti laski edelleen joulukuun 2003 alun matalalta tasoltaan maaliskuun 3. päivään 2004.

Likviditeetin tarjonta EKP:n perusrahoitusoperaatioissa sujui hyvin kolmen viime kuukauden aikana. Suurimman osan aikaa joulukuun 2003 alusta maaliskuun 3. päivään 2004 eoniakorkona mitattu yön yli -korko oli hieman yli eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 2 prosentin minimitarjous-

Kuvio 17. Kesäkuussa 2004 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti

(vuotuinen prosentteina ja peruspisteinä, päivähavaintoja)

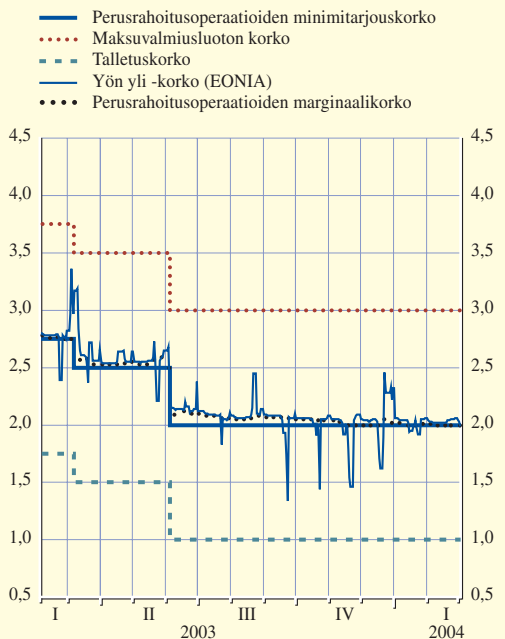


Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatilitiitti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatilitiitti vastaavalla korralla. (Ks. myös keuhikko ”Implisiittisen volatilitiitin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista” toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen sivuilla 13–16.)

Kuvio 18. EKP:n korot ja yön yli -korko

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähteet: EKP ja Reuters.

koron (ks. kuvio 18). Myös eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko ja keskikorko olivat suurimman osan tarkastelujaksoa hyvin lähellä korkotarjousten alarajaa. Tammi- ja helmikuussa toteutettiin kaksi eurojärjestelmän pitempiaikaista rahoitusoperaatiota, ja niiden keskikorko oli hieman alle tuolloisten kolmen kuukauden euriborkorkojen ja myös alle vuoden 2003 lopussa toteutettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korkojen.

2.6 JOUKKOLAINAMARKKINAT

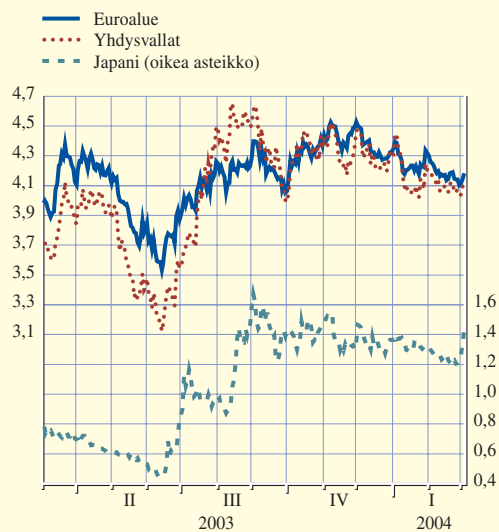
Valtion pitkien joukkolainojen tuotot ovat pienentyneet kolmen viime kuukauden aikana Yhdysvalloissa ja euroalueella. Laskuun vaikuttivat keskeisesti markkinaosapuolten rahapolitiikkaa koskevien odotusten muuttuminen ja aiempaa hieman vähemmän optimistiset talouskasvunäkymät. Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatilitiitti, jolla mitataan markkinaosapuolten kokemaa epävarmuutta joukkolainojen tuottojen kehityksestä, väheni.

YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa joukkolainojen tuotot ovat yleisesti pienentyneet marraskuun 2003 lopusta lähtien. Lasku vaikuttaa johtuneen markkinaosapuolten odotuksista, että Yhdysvaltojen keskuspankki pitäisi rahapolitiikan ohjauksorot nykyisellä alhaisella tasolla aiemmin odotettua pidempään. Toisaalta mahdollisesti myös markkinaosapuolten talouskehitystä koskevat odotukset ovat muuttuneet aiempaa varovaisemmiksi. Lisäksi muut markkinatekijät – erityisesti se että etenkin ulkomaiset keskuspankit ovat ostaneet Yhdysvaltojen valtion joukkolainoja – ovat osaltaan myötävaikuttaneet Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuottojen pienuuteen. Viimeisimmällä tarkastelujaksolla tammikuun lopusta maaliskuun 3. päivään 10 vuoden valtion joukkolainan tuotto laski noin 10 peruspistettä 4,1 prosenttiin (ks. kuvio 19).

Kuvio 19. Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

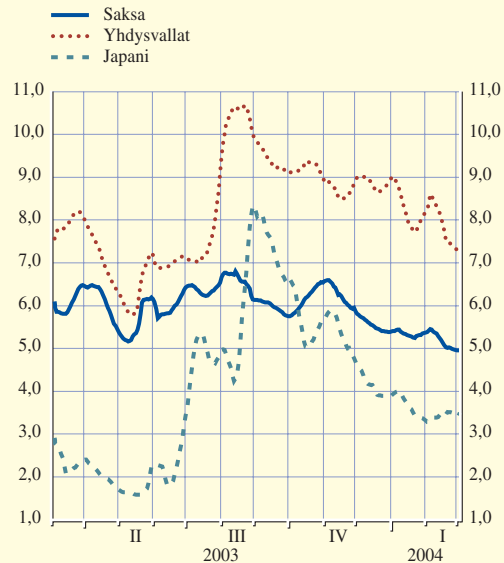


Lähde: Reuters.

Huom. Valtion pitkällä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 20. Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)



Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatiliiteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliiteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

Julkistetut makrotaloudelliset tiedot antavat edelleen uskoa optimistisiin talouskasvunäkymiin, mutta ne eivät näytä täyttäneen täysin markkinaosapuolten odotuksia kolmen viime kuukauden aikana. Tämä näyttää painaneen Yhdysvalloissa joukkolainojen tuottoja ja erityisesti reaalisia tuottoja, jotka supistuivat selvemmin kuin nimelliset tuotot yleensä ottaen. Samaan aikaan talvella sijoittajien odotukset pitkän aikavälin inflaatiosta kasvoivat jonkin verran. Tähän viittaa kiihtynyt 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti, joka mitataan indeksiin sidotun joukkolainan ja samanpituisen nimelliskorkoisen joukkolainan välisenä tuottoerona. Yhdysvaltain 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti nopeutui noin 25 peruspistettä tammikuun lopusta vuoden 2004 maaliskuun 3. päivään.

Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti Yhdysvalloissa väheni yleisesti kolmen viime kuukauden aikana ja oli helmikuun lopussa samalla tasolla kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin (ks. kuvio 20).

JAPANI

Maaliskuun alun kehityksen johdosta Japanin valtion pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat yleensä ottaen kolmen viime kuukauden aikana. Kehityksen taustalla vaikuttaa olleen useita vastakkaisia tekijöitä, jotka tasoittivat toinen toisensa vaikutusta. Yhtäältä sijoittajat olivat yleensä ottaen aiempaa optimistisempia talouden näkymistä. Tämä johtui osaltaan siitä, että julkistetut makrotaloudelliset tiedot enimmäkseen tukivat käsitystä, että Japanin talouden elpyminen oli käynnissä. Toisaalta maailmanlaajuisten joukkolainamarkkinoiden kehitys ja markkinaosapuolten huoli Japanin talouden deflaatiopaineista synnyttivät japanilaisten joukkolainojen tuottoihin kohdistuvia laskupaineita.

Tammikuun lopusta Japanin pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat noin 10 peruspistettä maaliskuun 3. päivään, jolloin ne olivat 1,4 %.

Joukkolainojen tuottojen tulevaa kehitystä koskeva markkinaosapuolten epävarmuus, jota mittaa joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti, on ylipäätään vähentynyt kolmen viime kuukauden aikana ja oli maaliskuun 2004 alussa hieman vähäisempi kuin tammikuusta 1999 lähtien keskimäärin.

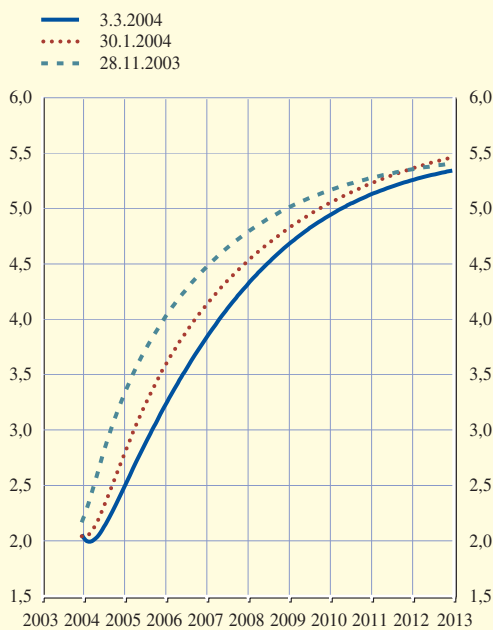
EUROALUE

Euroalueella valtion joukkolainojen tuotot supistuivat kaikissa maturiteeteissa kolmen viime kuukauden aikana. Tämä näyttää johtuneen osittain markkinaosapuolten odotuksista, että euroalueen lyhyet korot pysyisivät nykyisellä alhaisella tasolla pidempään kuin aiemmin oli odotettu (ks. kuvio 21). Tuottojen heikkenemiseen myötävaikuttivat myös se, että julkistetut makrotaloudelliset tiedot olivat epäyhtenäisiä. Lisäksi heikkenemiseen vaikutti markkinaosapuolten kokema huoli, miten euron vahvistuminen vaikuttaisi euroalueen viejien kansainväliseen hintakilpailukykyyn.

Samaan aikaan 10 vuoden indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHIin sidottujen) joukkolainojen reaaliset tuotot pienenivät. Viimeisimmällä tarkastelujaksolla tammikuun lopusta lähtien tuotot pienenivät 15 peruspistettä maaliskuun 3. päivään, jolloin ne

Kuvio 21. Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

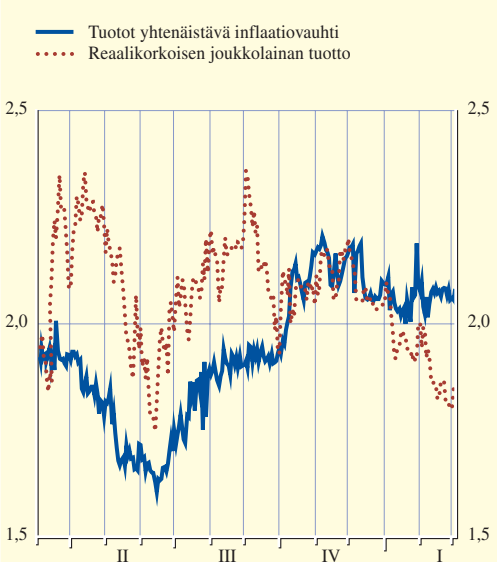


Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 22. Euroalueen reaalkorkoisen joukkolainan tuotto ja tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

Huom. Reaalkorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHIin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhdin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16.

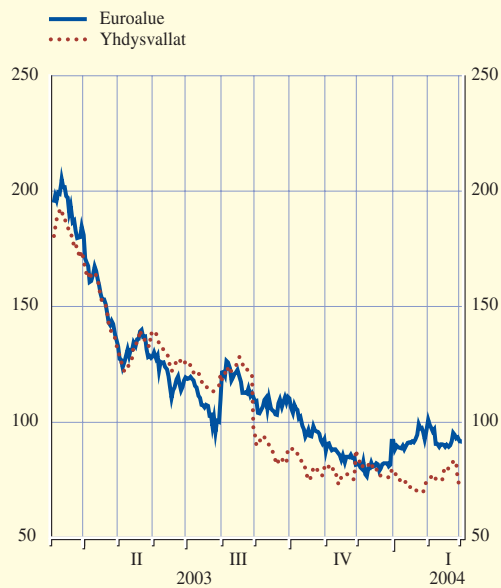
olivat 1,9 %. Kymmenen vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiouvauhti – joka lasketaan valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuoton ja valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen tuoton erona – pysyi tuona aikana jokseenkin ennallaan (ks. kuvio 22).

Euroalueen joukkolainamarkkinoiden epävarmuus (joukkolainamarkkinoiden implisiittisellä volatiliiteetilla mitattuna) laski yleisesti kolmen viime kuukauden aikana ja oli maaliskuun 2004 alussa hieman vähäisempi kuin tammikuusta 1999 lähtien keskimäärin.

Rahoitusolot euroalueen yritysten joukkolainamarkkinoilla ovat säilyneet hyvin suotuisina kolmen viime kuukauden aikana. Euroalueella toimivan suuren liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyys ei aiheuttanut markkinoilla laajempia huolia ja vaikutti varsin vähäisesti muiden yhtiöiden joukkolainojen tuottoeroihin (ks. kuvio 23). Tammikuun lopusta maaliskuun 3. päivään BBB-luokituksen saaneiden yritysten euroalueella liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuotot pienenevät noin 20 peruspistettä. Samalla jaksolla euroalueella BBB-luokituksen saaneiden yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen tuottojen ja vastaavanpituisten valtion joukkolainojen tuottojen erot kaventuivat 5 peruspistettä, ja ne olivat 3. maaliskuuta noin 90 peruspistettä.

Kuvio 23. Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)



Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

2.7 LAINOJEN JA TALLETUSTEN KOROT

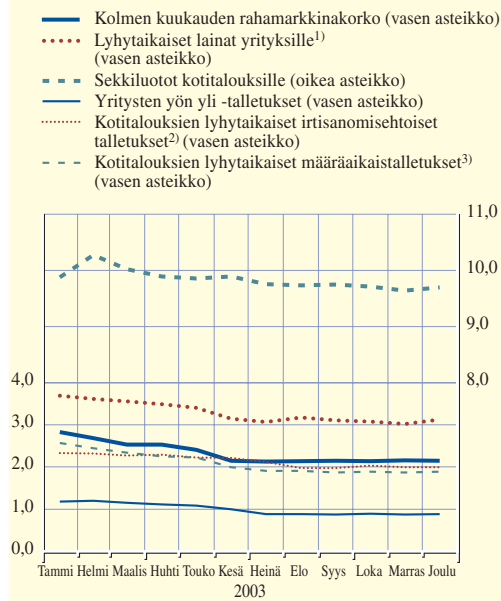
Rahalaitosten myöntämien uusien lainojen korot pysyivät kesä-joulukuussa 2003 jokseenkin muuttamattomina, kun taas rahalaitosten pitkien korkojen kehitys oli epäyhtenäistä.

Useimmat rahalaitosten lainojen korot pysyivät joulukuussa ennallaan, kuten viitenä sitä edeltäneenäkin kuukautena, kun ne olivat laskeneet vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla (ks. kuvio 24). Kaiken kaikkiaan kotitalouksien lyhytaikaisten (irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden) säästötalletusten korot ja yritysten yli yön -talletusten korot laskivat tammi-joulukuussa 2003 noin 30 peruspistettä, kun taas kotitalouksien lyhyiden (enintään vuoden) määräaikaistalletusten korot laskivat 70 peruspistettä. Samaan aikaan yrityksille myönnettyjen yli miljoonan euron vaihtuvakorkoisten tai enintään yhden vuoden korkoihin sidottujen lainojen korot laskivat noin 60 peruspistettä ja kotitalouksille myönnettyjen tililuottojen korot laskivat noin 20 peruspistettä. Vertailun vuoksi: kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski samaan aikaan 70 peruspistettä.

Rahalaitosten myöntämien uusien pitkäaikaisten lainojen korkojen kehitys oli joulukuussa 2003 epäyhtenäistä (ks. kuvio 25). Tuolloin yrityksille myönnettyjen pitkäaikaisten lainojen ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen korot nousivat hieman, mutta kotitalouksien pitkäaikaisten talletusten korot laskivat. Useimpien pitkien korkojen kehitys on ollut epäyhtenäistä kesäkuun jälkeen,

Kuvio 24. Rahalaitosten lyhyet korot ja lyhyt markkinakorko

(vuotuisina prosentteina, uusien liiketoimintojen korot)

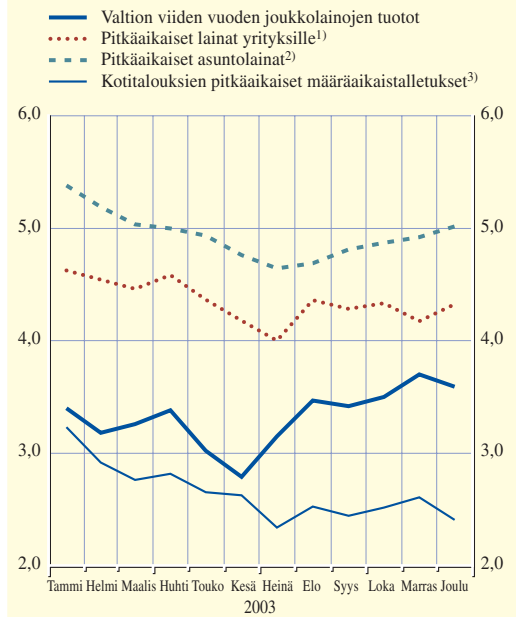


Lähde: EKP.

- 1) Sisältää vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut yli miljoonan euron lainat yrityksille.
- 2) Sisältää kotitalouksien irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset.
- 3) Sisältää kotitalouksien enintään vuoden määräaikaistalletukset.

Kuvio 25. Rahalaitosten pitkät korot ja pitkä markkinakorko

(vuotuisina prosentteina, uusien liiketoimintojen korot)



Lähde: EKP.

- 1) Sisältää koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut yli miljoonan euron lainat yrityksille.
- 2) Sisältää koroltaan alun perin yli viideksi ja enintään 10 vuodeksi sidotut lainat kotitalouksille.
- 3) Sisältää kotitalouksien yli kahden vuoden määräaikaistalletukset.

jolloin valtion joukkolainojen tuotot alkoivat kasvaa. Yli viiden mutta korkeintaan kymmenen vuoden korkoihin sidotut kotitalouksien asuntolainojen korot nousivat kesäkuusta joulukuuhun noin 30 peruspisteellä, ja yrityksille myönnettyjen yli miljoonan euron suuruisen, vähintään viiden vuoden korkoihin sidottujen lainojen korot nousivat 15 peruspisteellä. Tänä aikana kotitalouksien yli kahden vuoden määräaikaistalletusten korko laski 20 peruspistettä. Vertailun vuoksi: valtion viiden vuoden joukkolainan tuotto nousi 80 peruspistettä kesäkuusta joulukuuhun.

2.8 OSAKEMARKKINAT

Osakkeiden hinnat ovat nousseet yleisesti kolmen viime kuukauden aikana ympäri maailmaa. Nousu ilmensi yritysten kannattavuuden paranemisesta saatuja uusia merkkejä, pitkien reaalisten korkojen laskua ja osakemarkkinoiden epävarmuuden hälvenemistä.

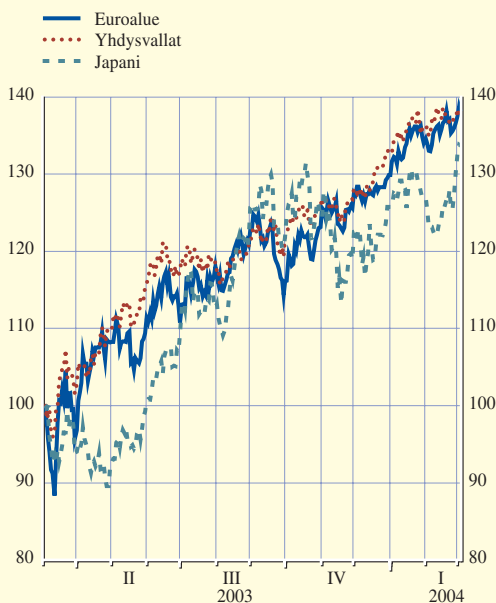
YHDYSVALLAT

Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat ovat nousseet kolmen viime kuukauden aikana (ks. kuvio 26). Nousu johtuu jossain määrin yritysten kannattavuuden paranemisesta saaduista viitteistä, kuten odotettua paremmista yritysten tuloksatsauksista vuoden 2003 viimeiseltä neljännekseltä (ks. myös kehikko 1 ”Mitä voidaan päätellä analyttikojen osakemarkkinoita koskevista tuotto-odotuksista?”). Osakkeiden hintoja tuki lisäksi pitkien reaalisten korkojen aleneminen sekä osakemarkkinoiden epävarmuuden hälveneminen. Osakemarkkinoiden epävarmuus, jota mitataan Standard & Poor’s 500 -indeksiin perustuvista optioista johdetulla implisiittisellä volatilitteetilla, oli maaliskuun 3. päivänä 13 % (ks. kuvio 27) eli huomattavasti vähemmän kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin.

Viime aikoina julkistetut odotettua heikommat makrotaloustiedot ovat kuitenkin saattaneet toisinaan synnyttää osakehintoihin kohdistunutta laskupainetta. Voimakkain vaikutus on kohdistunut teknologiaosakkeiden hintoihin, jotka Nasdaq Composite -indeksillä mitattuna laskivat 2 % tammikuun lopusta maaliskuun 3. päivään. Samalla tarkastelujaksolla Standard & Poor’s 500 -indeksi nousi 2 %.

Kuvio 26. Osakeindeksit

(1.3.2003 = 100, päivähavainnot)

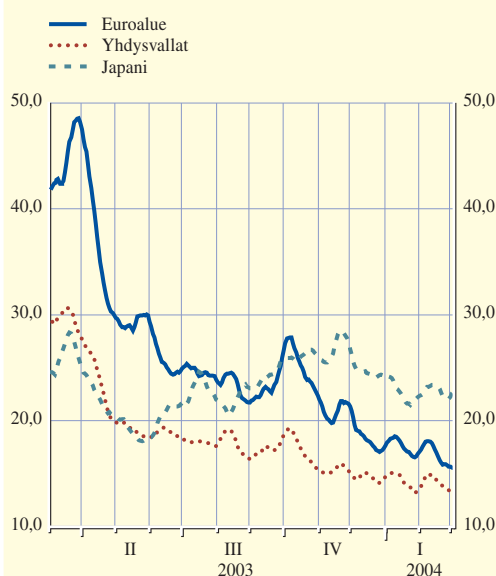


Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor’s 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 27. Osakekurssien implisiittinen volatilitteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)



Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina laskettujen hinnannuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitteettia kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor’s 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

JAPANI

Japanissa osakkeiden hinnat ovat yleisesti nousseet kolmen viime kuukauden aikana varsin epävakaaassa ympäristössä. Japanilaisten osakkeiden hintojen ailahtelu näyttää johtuneen suurimmaksi osaksi epävarmuudesta, joka liittyy jenin kurssin tulevaan kehitykseen, erityisesti Yhdysvaltain dollariin nähden. Tässä ympäristössä markkinaosapuolten käsitykset lähinnä vientisektorin tulospöytä näytävät vaihdelleen jatkuvasti. Osakkeiden hintojen yleinen nousu näyttää johtuneen markkinaosapuolten entistä optimistisemmistä odotuksista Japanin talousnäköymien suhteen. Hiljattain optimismi saikin vahvistusta, kun vuoden 2003 viimeiseltä neljännekseltä julkistettu alustava BKT oli odotettua parempi. Lisäksi osakemarkkinoiden epävarmuuden väheneminen on saattanut myötävaikuttaa osakkeiden hintojen nousuun kolmen viime kuukauden aikana. Japanin osakemarkkinoihin liittyvää epävarmuutta mittaava Nikkei 225 -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti säilyi ennallaan tammikuun lopusta maaliskuun 3. päivään, jolloin se oli 23 % (ks. kuvio 27) eli jonkin verran vähemmän kuin vuodesta 1999 lähtien keskimäärin.

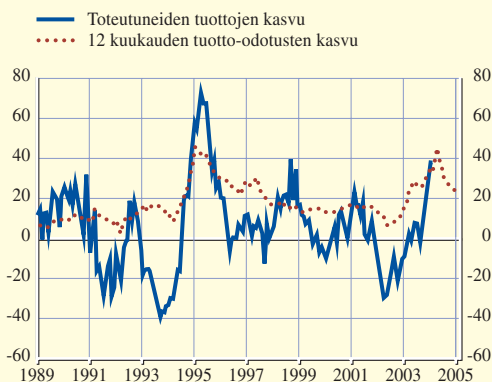
Kehikko I.

MITÄ VOIDAAN PÄÄTELLÄ ANALYYTIKKOJEN OSAKEMARKKINOITA KOSKEVISTA TUOTTO-ODOTUKSISTA?

Teoriassa rahoitusvaateen hinta määräytyy siitä odotettavien tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella. Osakkeiden arvostamiseen sovellettuna osakkeen hinta vastaisi tällöin osakkeesta odotettavien tulevien osinkojen summaa diskontattuna riskittömällä korolla ja sijoittajan osakkeesta vaatimalla riskipreemiolla. Tuotto-odotuksia voidaan käyttää korvaamaan arvostuksessa osinko-odotuksia, jos oletetaan, että tietty osa osakkeen tuotoista maksetaan osinkoina. Sijoittajien tosiasialliset odotukset eivät ole tiedossa, mutta rahoitusmarkkina-analyytikkojen tuotto-odotuksia on yleensä käytettävissä varsinkin suur yrityksille, jotka sisältyvät laajoihin osakeindekseihin. Tässä kehikossa pyritään arvioimaan näiden analyytikkojen odotusten sisältämää informaatiota. Tätä tarkoitusta varten analyytikkojen tuotto-odotuksia verrataan toteutuneisiin tuottoihin euroalueen ja Yhdysvaltojen laajojen osakeindeksien perusteella.

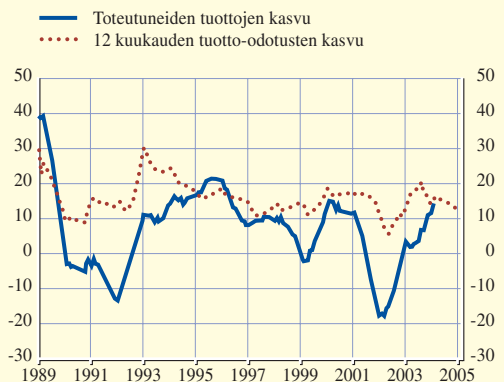
Kuvio A. Tuotto-odotukset ja toteutuneet tuotot MSCI:n euroalueen osakemarkkinaindeksin perusteella

(vuotuinen prosenttimuutos)



Kuvio B. Tuotto-odotukset ja toteutuneet tuotot Standard & Poor's 500-indeksin perusteella

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.

Huom. Toteutuneet tuotot tammikuusta 1989 helmikuuhun 2004 ja tuotto-odotukset tammikuusta 1989 helmikuuhun 2005 kuukausittain.

Yksi tärkeimmistä analyytikkojen tuotto-odotuksia kuvaavista lähteistä on Thomson Financialin tietokanta Institutional Brokers Estimate System (I/B/E/S). Tietokanta sisältää analyytikkojen ennusteita osakekohtaisista tuloksista yli 18 000 yrityksestä 60:ssä eri maassa. Tuottoennusteita voidaan laskea eripituisille ajanjaksoille kaikille suurille kansainvälisille osakemarkkinaindeksille laskemalla yhteen yksittäisten yritysten tuotto-odotuksia IBES-tietokannasta.

Kuvioissa A ja B esitetään 12 kuukauden tuotto-odotusten ja toteutuneiden tuottojen kasvuvauhdit. Käytettävät indeksit ovat Morgan Stanley Capital Internationalin (MSCI) euroalueen laaja osakemarkkinaindeksi ja Standard & Poor's 500 -indeksi. Tuotto-odotusten kasvu on siirretty vuodelle eteenpäin, jotta odotuksia voidaan verrata suoraan toteutuneisiin tuottoihin.

Kuvioiden perusteella otosjaksolla tammikuusta 1989 helmikuuhun 2004 on havaittavissa kolme seikkaa:

- Toteutuneiden tuottojen kasvu vaihtelee yleensä enemmän kuin analyytikkojen 12 kuukauden tuotto-odotusten kasvu.
- Toteutuneiden tuottojen ja tuotto-odotusten kasvuluvut kehittyvät jokseenkin samansuuntaisesti, joten tuotto-odotusten nousua ja laskua seuraa yleensä vastaava liike toteutuneissa tuottoissa. Tämän perusteella analyytikot näyttävät yleensä ennakoivan oikein yritysten tuloksetkehityksen muutoksia.
- Tuotto-odotusten kasvuvauhti on keskimäärin ollut hieman nopeampi kuin toteutuneiden tuottojen kasvuvauhti. Tämä näyttää viittaavan siihen, että analyytikkojen käsitykset yritysten tuloksetkehityksestä ovat olleet liian optimistisia viimeisen 15 vuoden ajan.

Kuvioista käy myös ilmi, että toteutuneiden tuottojen kasvu on elpynyt huomattavasti vuonna 2003 suhteellisen pitkään jatkuneen negatiivisen kasvuvauhdin jälkeen. Tällä hetkellä analyytikot odottavat tuottojen myönteisen kasvun jatkuvan tulevaisuudessa ja olevan euroalueella varsin nopeaa pitkän aikavälin keskiarvoon nähden.

EUROALUE

Euroalueella osakkeiden hinnat ovat nousseet kolmen viime kuukauden aikana. Viimeisimmällä tarkastelujaksolla tammikuun lopusta maaliskuun 3. päivään osakkeiden hinnat Dow Jones EURO STOXX -indeksillä mitattuna nousivat noin 3 %. Kolmen viime kuukauden hinnannousu saattoi johtua osittain euroalueen yritysten tulosten toteutuneesta ja odotetusta paranemisesta sekä pitkien reaalisten korkojen alenemisesta. Yritysten tulosten kohentuminen näyttää johtuneen suurelta osin kustannusten karsinnasta, sillä liikevaihdon kasvu oli hitaampaa kuin tulosten kasvu. Osakkeiden hintojen nousua tuki myös epävarmuuden väheneminen euroalueen osakemarkkinoilla, mistä kertoi Dow Jones EURO STOXX 50 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliiteetin pieneneminen (ks. kuvio 27). Maaliskuun 3. päivänä osakemarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti euroalueella oli lähellä alinta tasoaan sitten EMUn kolmannen vaiheen alun.

Sektorikohtaisessa tarkastelussa kaikkien Dow Jones EURO STOXX -indeksin 10 talouden sektorin osakkeiden hinnat ovat nousseet kolmen viime kuukauden aikana (ks. taulukko 6). Nousu on ollut voimakkainta terveydenhuolto-, teknologia-, televiestintä- ja peruspalvelusektoreilla. Yleisesti riskialttiina pidettyjen teknologiasektorin osakkeiden hintojen nousu saattaa ilmentää sijoittajien kasvunutta halua ottaa riskiä. Myös rahoitussektorin osakkeet ovat kehittyneet hyvin kolmen viime

Taulukko 6. Hintojen muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista; hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (sykliset)	Kulutus-tavarat (ei-sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveydenhoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele-viestintä	Perus-palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteenlasketusta markkina-arvosta (kauden lopun tietoja)	4,8	12,0	7,4	11,0	28,8	4,1	8,5	7,9	8,8	6,6	100,0
Hintojen muutokset (kauden lopun tietoja)	4,0	2,9	-1,2	3,8	13,6	-0,9	0,8	21,4	21,8	-3,4	7,6
IV/2002	-19,6	-15,8	-16,0	-12,9	-14,9	-16,4	-9,0	-9,4	-4,1	-7,8	-12,9
I/2003	18,0	21,1	7,6	10,3	25,4	15,3	15,6	19,0	17,7	16,8	18,2
II/2003	4,4	4,4	5,1	-2,9	0,5	-2,1	6,2	5,9	-3,1	-3,6	1,1
III/2003	15,5	13,7	2,1	12,0	16,8	13,2	13,6	12,6	13,1	15,1	13,5
IV/2003	0,5	2,7	1,2	-4,4	3,3	9,0	3,1	12,1	7,4	1,9	3,2
Tammikuu	-0,8	1,7	6,2	4,3	0,5	-0,1	0,8	1,9	0,9	6,4	1,9
Helmikuu											
Marraskuun 2003 loppu – 3.3.2004	5,2	7,7	8,2	12,0	7,9	16,1	8,3	13,3	13,1	17,7	9,9
Hintojen vaihtelut (kauden keskiarvoja)	33,1	38,8	20,2	32,0	44,2	30,7	28,7	59,5	36,7	29,2	35,0
IV/2002	36,1	37,2	29,2	31,2	38,8	35,4	24,8	43,0	34,1	32,5	32,5
I/2003	24,8	28,0	19,8	22,8	26,8	25,4	18,0	35,3	21,5	20,8	23,0
II/2003	23,3	19,9	12,1	18,3	18,6	17,8	15,1	33,4	14,7	13,5	16,6
III/2003	17,5	17,5	11,6	13,9	14,5	17,2	12,8	23,9	13,2	11,2	14,0
IV/2003	11,4	13,8	10,2	17,1	12,6	18,6	10,8	28,3	15,8	12,0	10,1
Tammikuu	11,8	13,8	9,7	13,2	11,0	13,3	11,8	18,7	16,1	10,0	10,5
Helmikuu											
Marraskuun 2003 loppu – 3.3.2004	11,9	12,7	9,0	14,1	10,7	14,0	10,9	21,6	14,1	10,4	9,5

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositason korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit esitetään tilasto-osassa.

kuukauden aikana. Tämä johtui osittain siitä, että pankkien rahoitusasema on verrattain terve, sekä odotuksista, että sektorin konsolidaatiokehitys jatkuu (ks. myös kehikko 2 ”Pankkien luottotappiovarausten kehitys viime vuosina”).

Kehikko 2.

PANKKIEN LUOTTOTAPPIOVARAUSTEN KEHITYS VIIME VUOSINA

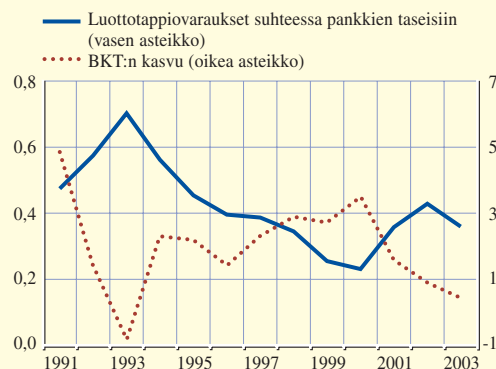
Koska pankeilla on keskeinen merkitys euroalueen rahoitusjärjestelmässä, ne ovat rahapolitiikan välittymisprosessin kannalta avainasemassa. Tämä merkitsee, että pankkien taloudellisen tilanteen muutoksilla voi olla suuri vaikutus rahapolitiikan välittymisprosessin sujuvuuden kannalta ja että nämä muutokset voivat viestiä mahdollisista rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavista riskeistä.

Yksi tärkeä pankkisektorin terveyttä mittaava kvantitatiivinen indikaattori on se, miten suuret pankkien luottotappiovaraukset ovat. Normaalisti pankkien pitäisi tehdä luottotappiovarauksia siltä varalta, että joitakin lainoja ei makseta kokonaisuudessaan takaisin. Käytännössä useimmissa euroalueen maissa kuitenkin tehdään luottotappiovarauksia vasta, kun lainanhoito on jo todellisuudessa muuttunut epävarmaksi, esimerkiksi kun korot on jätetty maksamatta. Kokonaistalouden näkökulmasta tästä seuraa, että luottotappiovaraukset eivät yleensä kasva merkittävästi ennen kuin laskusuhdanne on jo alkanut. Tämä puolestaan merkitsee sitä, että luottotappiovarausten teko usein voimistaa suhdanteiden vaikutusta pankkien tuottoihin ja pääomaan.

Tässä kehikossa tarkastellaan luottotappiovarausten kehitystä euroalueella 1990-luvun alusta lähtien. On tärkeää muistaa, että luottotappiovarausten kirjaamiseen liittyvät säännöt ja käytännöt vaihtelevat maittain. Tämä seikka otetaan huomioon kuviossa A, josta käy ilmi, että vuoden 2000 jälkeinen luottotappiovarausten suhde pankkien taseisiin suurentui euroalueen talouskasvun heiketessä.

Kuvio A. Luottotappiovaraukset suhteessa pankkien taseisiin ja BKT:n kasvu

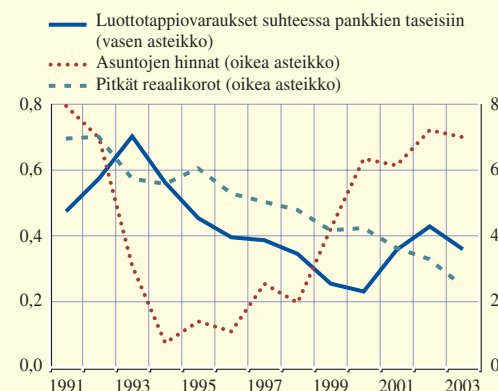
(prosentteina pankkien taseiden loppusummasta; vuotuinen prosenttimuutos)



Lähteet: Bankscope, Eurostat, OECD ja EKP:n laskelmat.
Huom. Vuoden 2003 luottotappiovaraustiedot on johdettu 50 suurimman pankin saman vuoden alkupuoliskon luottotappiovaraustietojen perusteella.

Kuvio B. Luottotappiovaraukset suhteessa pankkien taseisiin, asuntojen hinnat ja pankkien pitkät reaalkorot

(prosentteina pankkien taseiden loppusummasta; vuotuinen prosenttimuutos, vuotuisina prosentteina)



Lähteet: Bankscope, Eurostat, OECD ja EKP:n laskelmat.
Huom. Euroalueen asuntojen hintatiedot on laskettu yhdenmukaistamattomien tietojen perusteella. Vuotta 2003 koskevat arviot on laskettu saatavissa olleiden vuoden ensimmäistä neljänestä koskevien tietojen perusteella. Pankkien pitkät reaalkorot käsittävät pankkien kotitalouksille myöntämien asuntolainojen korkoja deflatoituna euroalueen YKHI:n vuotuisella prosenttimuutoksella. Käytetyt korkotiedot ulottuvat syyskuuhun 2003 saakka. Vuoden 2003 luottotappiovaraustiedot on johdettu 50 suurimman pankin saman vuoden alkupuoliskon luottotappiovaraustietojen perusteella.

Pitkän aikavälin tarkastelussa luottotappiovarausten viime vuosien kasvu jää kuitenkin merkittävästi jälkeen 1990-luvun alun huipuista. Viimeaikainen talouskasvun hidastuminen oli lievempi kuin edellinen, 1990-luvun alun taloudellinen taantuma. Tämä on puolestaan hillinnyt luottotappiovarausten kasvua. Lisäksi kotitaloussektori näyttää jälkimmäisen laskusuhdanteen aikana olleen kestävämpi kuin kymmenen vuotta sitten, mikä osittain johtui siitä, että työmarkkinatilanne ei heikentynyt yhtä paljon kuin vuoden 1993 taantumun aikoihin.

Asuntojen hintojen tuntuva nousu useimmissa euroalueen maissa on myös osaltaan hillinnyt luottotappiovarausten kasvua (ks. kuvio B). Asuntojen hintojen viimeaikaiset muutokset euroalueella poikkeavat 1990-alun kehityksestä. Tuolloin asuntojen hinnat eivät nousseet yhtä paljon kuin viime aikoina. Jälkimmäisen laskusuhdanteen aikana asuntojen hinnannousu on tukenut kotitaloussektorin tasetta kasvattamalla asuntolainojen vakuutena olevien asuntojen arvoa.

Myös alhainen korkotaso hillitsi luottotappiovarausten kasvua (ks. kuvio B). Vaikka kotitalouksien ja yritysten velkaantuneisuusaste on viime vuosina kasvanut, alhainen korkotaso on hillinnyt lainanottajien korkomenojen kasvua. Niinpä näillä ei ole ollut yhtä suuria lainanhoito-ongelmia kuin 1990-luvun alkuvuosina. Tästä on seurannut, että pankkien tarve tehdä luottotappiovarauksia on ollut vähäisempi.

On myös useita rakenteellisia tekijöitä, joiden ansiosta viimeaikaiset luottotappiovaraukset ovat jääneet jonkin verran vähäisemmiksi kuin 1990-luvun alun taantumun aikaiset. Näitä rakenteellisia tekijöitä ovat pankkien aiempaa paremmat riskienhallintamenetelmät sekä se, että suurilla pankeilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet siirtää osa luottoriskeistään pois taseestaan, joko arvopaperistamalla tai luottojohdannaisten avulla¹. Näin ollen luottotappiovarausten melko vähäinen kasvu viime laskusuhdanteen aikana näyttää kuvastavan tällaisten pankkisektorin rakenteellisten parannusten sekä viimekertaista suotuisamman suhdannekehityksen yhteisvaikutusta.

¹ Ks. Euroopan keskuspankkijärjestelmän pankkivalvontakomitean raportti EU:n pankkisektorin vakaudesta, ”EU Banking Sector Stability”. EKP marraskuu 2003.

3 HINNAT JA KUSTANNUKSET

Energian hintaan liittyvä vertailuajankohdan vaikutus oli keskeinen inflaation hidastumiseen vaikuttava tekijä tammikuussa ja, Eurostatin alustavan arvion mukaan myös helmikuussa 2004. Tämän lisäksi säänneltyjen hintojen ja tupakkaverojen korotukset tammikuussa peittivät alleen muissa hintaerissä tapahtuneen hienoisin hidastumisen. Nousuvauhdin hidastuminen johtui lähinnä tuottajahintojen maltillisesta kehityksestä, joka oli seurausta valuuttakurssimuutoksista, jotka kompensoivat jossain määrin muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen aiheuttamia hienoisia nousupaineita. Työvoimakustannuksia kuvaavien indikaattorien nousu näyttää myös hidastuneen edelleen koko vuoden 2003, vaikka yksikkötyökustannusten kasvuvauhti oli edelleen verrattain nopeaa, mikä johtui tuottavuuden kasvun hitaudesta. Inflaationäkymät pysyvät suotuisina, vaikka inflaatio saattaa tilapäisesti nopeutua tulevina kuukausina.

3.1 KULUTTAJAHINNAT

ALUSTAVA ARVIO HELMIKUUN 2004 HINTAKEHITYKSESTÄ

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio hidastui 1,6 prosenttiin helmikuussa 2004 (ks. taulukko 7). Vaikka YKHI:n yksittäisten erien kehityksestä helmikuussa ei ole vielä saatavissa tietoja, energian hintaan liittyvä huomattava vertailuajankohdan vaikutus, jonka aiheutti öljyn hinnan tuntuva nousu viime vuoden alussa, on todennäköisesti vaikuttanut inflaation hidastumiseen. Arvioon liittyy tavalliseen tapaan kuitenkin jonkin verran epävarmuustekijöitä, koska käytettävissä olevat tiedot eivät ole lopullisia.

YKHI-INFLAATIO TAMMIKUUSSA 2004

Tammikuussa 2004 euroalueen inflaatio oli 1,9 % eli 0,1 prosenttiyksikköä hitaampi kuin joulukuussa 2003 (ks. kuvio 28). Inflaatiovauhti oli tammikuussa hieman hitaampi kuin Eurostatin helmikuun alussa julkaistussa alustavassa arvioissa. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti pysyi muuttumattomana eli 1,9 prosentissa. Kokonaisinflaatiota hidastivat huomattavasti energian hintoihin liittyvät vertailuajankohdan vaikutukset sekä jossain määrin tupakan hinnan kehitys tammikuussa 2003. Tupakan hintaa tasoittivat osittain hallinnollisesti säänneltyjen hintojen muutokset Saksassa ja tupakkaveron korotukset Ranskassa. Hintojen nousu hidastui myös yleisesti ottaen hieman.

YKHI:n vaihtelevimpien erien (eli jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintojen) vuotuiset muutosvauhdit hidastuivat tammikuussa 2004. Energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin nopea hidastuminen johtui yksinomaan vertailuajankohdan – eli viime vuoden alkupuolen – hintakehityk-

Taulukko 7. Hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2002	2003	2003 Syys	2003 Loka	2003 Marras	2003 Joulu	2004 Tammi	2004 Helmi
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät								
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,3	2,1	2,2	2,0	2,2	2,0	1,9	1,6
Energia	-0,6	3,0	1,6	0,7	2,2	1,8	-0,4	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	3,1	2,1	4,2	3,8	3,8	3,2	2,9	.
Jalostetut elintarvikkeet	3,1	3,3	3,2	3,5	4,0	3,8	3,3	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,5	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	.
Palvelut	3,1	2,5	2,5	2,5	2,4	2,3	2,5	.
Muut hintaindikaattorit								
Teollisuuden tuottajahinnat	-0,1	1,6	1,1	0,9	1,4	1,0	0,3	.
Öljyn hinta (euroa/barreli)	26,5	25,1	23,9	24,7	24,6	24,0	24,2	24,1
Muiden raaka-aineiden hinnat	-0,9	-4,5	-4,7	-3,7	0,2	-0,2	5,1	7,2

Lähteet: Eurostat, Thomson Financial Datastream ja HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri).

1) Helmikuun 2004 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

sen vaikutuksista. Energian hinnat itse asiassa nousivat hieman tammikuussa 2004, mikä johtui öljyn hinnan maailmanlaajuisesta noususta. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen kun vuoden 2003 epätavallisen lämpimän ja kuivan kesän vaikutukset vaimenivat vähitellen. Hedelmien hintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui 4,1 prosenttiin ja vihannesten 6,2 prosenttiin tammikuussa 2004. Hedelmien ja vihannesten hintojen vuotuinen nousuvauhti oli nopeimmillaan marraskuussa 2003. Hedelmien hintojen nousuvauhti oli tuolloin 6,6 % ja vihannesten 8,6 %. Nousuvauhdit olivat kuitenkin tammikuussa yhä pitkän aikavälin keskiarvoa nopeampia. Ne saattavat hidastua edelleen, elleivät epäsuotuisat sääolosuhteet nosta hintoja.

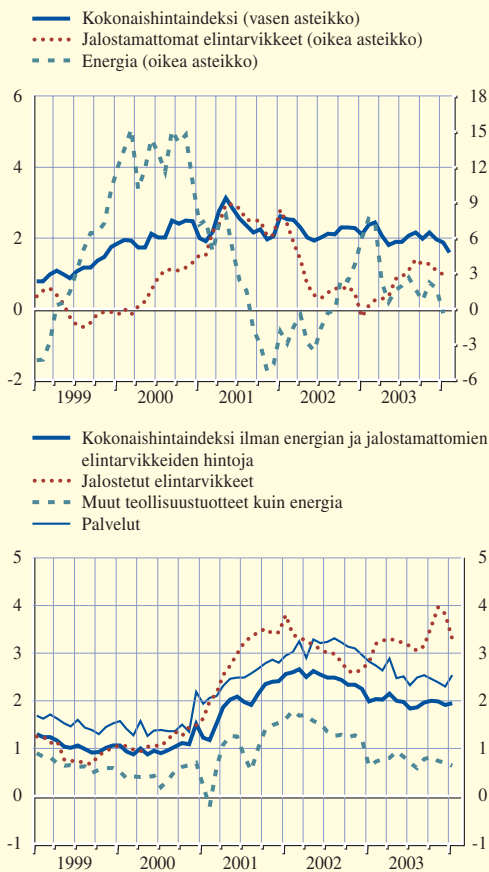
Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti pysyi tammikuussa muuttumattomana eli 1,9 prosentissa. Tässä eivät kuitenkaan näy alarien toisistaan poikkeavat muutokset. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui tupakkaverojen korotuksista huolimatta. Tämä johtui siitä, että tupakkaveroja oli korotettu vielä enemmän vertailuajankohtana eli tammikuussa 2003. Tupakkaveroja kiristetään todennäköisesti vielä maaliskuussa 2004. Tämä nopeuttanee jalostettujen elintarvikkeiden vuotuista nousuvauhtia jälleen. Palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui tammikuussa 2,5 prosenttiin, kun se oli ollut 2,3 % joulukuussa. Muutosvauhdin nopeutuminen johtui hallinnollisesti säänneltyjen terveydenhuoltopalvelujen hintojen noususta Saksassa. Ilman tämän tekijän vaikutusta muutosvauhti olisi hiljentynyt hieman, jatkaen näin vuoden 2002 toisesta puoliskosta alkanutta hidastumistaan. Vaikka muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui hieman eli 0,6 prosenttiin tammikuussa, myös tämän erän hintakehitykseen vaikutti säänneltyjen terveydenhoitotuotteiden hintojen nousu Saksassa. Jos näiden tuotteiden hinnat eivät olisi nousseet, muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti olisi hidastunut vielä enemmän lähinnä vaatteiden ja jalkineiden hintojen kehityksen ansiosta.

Kuten helmikuun 2004 Kuukausikatsauksessa todettiin, YKHI:n lyhyen aikavälin muutosvauhti (kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden muutosvauhti) hidastui kaiken kaikkiaan vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä (kausivaihtelusta puhdistetut kuukausittaiset muutosvauhdit löytyvät tilastosan taulukosta 5.1.1). Hallinnollisesti säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen korotusten vuoksi näitä lyhyen aikavälin muutosvauhteja on kuitenkin vaikea tulkita tammikuulta 2004.

YKHI:n laskennassa käytettäviä maa- ja toimialakohtaisia painoja on päivitetty tammikuussa 2004, jotta YKHI:n rakenne vastaisi edelleen mahdollisimman hyvin kulutusmenojen todellista rakennetta (ks. kehikko 3).

Kuvio 28. Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)



Lähde: Eurostat.

Kehikko 3.

YKHIN PAINOJEN TARKISTUS JA KULUTSMENOJEN KATTAVUUS

Euroalueen YKHIn laskemiseen käytettävät yksittäisten erien ja maiden painot päivitetään vuosittain aina tammikuun indeksin julkistamisen yhteydessä¹. Painojen säännöllinen tarkistaminen on tärkeää, jotta YKHI pysyisi edustavana kuluttajahintojen muutosten mittarina.

Vuoden 2004 painojen tarkistus

Kulutusmenojen rakenne muuttuu ajan myötä useista syistä. Suhteellisten hintojen muuttuessa myös kulutusmenojen osuudet muuttuvat. Kuluttajat voivat kuitenkin reagoida suhteellisten hintojen muutoksiin korvaamalla kallistuneita tuotteita tuotteilla, joiden hinnat ovat suhteellisesti halvenneet. Myös kuluttajien mieltymysten muuttuminen, esimerkiksi tulotason noustessa, voi vaikuttaa kulutusmenojen rakenteeseen. Lisäksi uudet tuotteet tai palvelut, vaikkapa digitaalikamerat, voivat vallata markkinaosuuksia muilta tuotteilta tai palveluilta, ja toiset taas menettää niitä, kuten esimerkiksi levysoittimet. Maiden painoja muutetaan vastaavasti, jotta indeksi kuvastaisi kotitalouksien kulutuksen rakennetta koko euroalueella.

Oheisessa kahdessa taulukossa esitetään YKHIn yksittäisten erien ja maiden painot vuosina 2003 ja 2004. Koska aggregoidut erien ja maiden painot muuttuvat yleensä hitaasti, uudet painot ovat muuttuneet vain vähän edellisvuotisista. Muutoksilla odotetaan olevan hyvin vähäinen vaikutus koko YKHIn kasvuvauhtiin vuonna 2004.

Taulukko A. Euroalueen YKHIn yksittäisten erien painot

(prosentteina kokonaisindeksistä)

	Yhteensä	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Jalostetut elintarvik- keet ml. alkoholi- juomat ja tupakka- tuotteet	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia	Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut palvelut
2003	100,0	7,6	11,7	31,6	8,2	10,4	6,3	2,9	14,9	6,4
2004	100,0	7,7	11,8	31,0	8,1	10,4	6,4	2,9	15,0	6,6

Taulukko B. Euroalueen YKHIn yksittäisten maiden painot

(prosentteina kokonaisindeksistä)

	Belgia	Saksa	Kreikka	Espanja	Ranska	Irlanti	Italia	Luxem- burg	Alanko- maat	Itävalta	Portu- gali	Suomi
2003	3,3	29,9	2,6	10,9	20,5	1,3	19,2	0,3	5,4	3,2	2,1	1,6
2004	3,3	29,3	2,7	11,1	20,7	1,3	19,3	0,3	5,3	3,1	2,1	1,6

Lähde: Eurostat.

Huom. Pyörästysten vuoksi painoista ei välttämättä tule yhteenlasketuina 100:aa prosenttia.

¹ Huhtikuun 2003 Kuukausikatsauksen kehikossa 4 selostetaan vähimmäisvaatimuksia YKHIn erien painojen suhteen sekä nykyisiä painojen tarkistuskäytäntöjä euroalueen maissa.

YKHI:n kulutusmenojen kattavuus

YKHI kattaa paitsi kotitalouksien päivittäiset kulutusmenot (esimerkiksi ruokaostokset) myös harvemmin toteutettavat taloustoimet, kuten vuokrienmaksun, kestävien kulutustavaroiden hankinnan (esimerkiksi autot ja kodinkoneet) sekä vakuutuspalvelujen oston. Koska päivittäisten kulutusmenojen osuus kaikista kotitalouksien kulutusmenoista on vain noin kolmannes, kuluttajahintainflaation mittaamiseksi tarvitaan laaja tuotteiden ja palvelujen kori. Kuluttajat kuitenkin saattavat muodostaa käsityksensä inflaatiosta etupäässä päivittäin tai viikoittain hankkimien tavaroiden hinnanmuutosten perusteella eivätkä myöskään ota laatumuutoksia huomioon². Se, että YKHI kattaa kaikenlaiset kotitalouksien kulutusmenot ja että siinä otetaan huomioon tuotteiden laatumuutokset, saattaa suureksi osaksi selittää sen, miksi YKHI:n kehitys poikkeaa kuluttajien kokemasta inflaatiosta.

YKHIin sisältyvien tuotteiden ja palvelujen korit ja painot kuvastavat miltei kaikkia kotitalouksien kulutusmenoja. Omistusasumisen kustannuksia ei kuitenkaan ole edelleenkään otettu mukaan YKHIin, koska niiden mittaamiseen liittyy teknisiä ja käsitteellisiä ongelmia. Asunnonomistajatkään eivät kuitenkaan asu ilmaiseksi, ja heidän asumiskustannustensa nousun pitäisi näkyä YKHIin kaltaisessa kokonaisindeksissä. Omistusasumisen kustannusten puuttuminen herättää myös kysymyksen asumiskustannuksia koskevien tietojen vertailtavuudesta, sillä euroalueen maiden välillä on suuria eroja sen suhteen, miten suuri osa kotitalouksista asuu omistusasunnossa. Tämä osuus vaihtelee Saksan 41 prosentista aina Espanjan 84 prosenttiin. Näin ollen kotitalouksien vuokramenot ovat Saksassa suhteessa huomattavasti suuremmat kuin Espanjassa, ja vastaava ero on nähtävissä myös vuokrien osuuksissa YKHIstä (Saksassa vuokrien osuus on 11,1 % ja Espanjassa 2,3 %). Eurostat tutkii parhaillaan, voitaisiinko omistusasumisen kustannukset sisällyttää YKHIin. Suunnitelmissa on, että asiasta päätetään lopullisesti vuonna 2007.

2 YKHIssä todellisiin maksettuihin hintoihin tehdään laatumuutuskorjauksia. Jos esimerkiksi jokin auton lisävaruste, jonka aiemmin on saanut vain lisämaksusta, muuttuu vakiovarusteeksi ilman, että auton hinta on nousee, tämä kirjattaisiin YKHIssä hinnanalennukseksi.

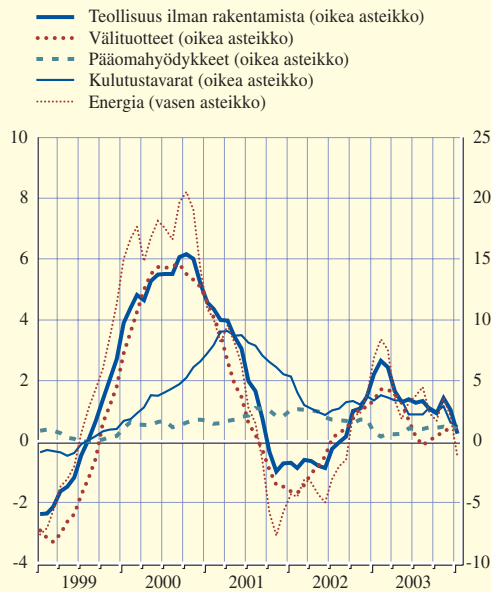
3.2 TEOLLISUUDEN TUOTTAJAHINNAT

Hintaketjun aikaisemmassa vaiheessa tuottajahintojen nousupaineet ovat edelleen verrattain maltilliset (ks. kuvio 29). Ilman rakentamista lasketun teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui tammikuussa 0,3 prosenttiin oltuaan 1,0 % joulukuussa 2003. Muutosvauhdin hidastuminen johtui pääasiassa vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka liittyy energiaerän vuotuisen muutosvauhtiin. Sitä vastoin ilman energian hintaa laskettujen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti oli edelleen maltillinen.

Väliuoteteollisuuden tuottajahinnat ovat nousseet hieman, mutta niiden nousupaineet ovat pysyneet kaiken kaikkiaan maltillisina viime kuukausina, sillä valuuttakurssikehitys on aiheuttanut laskupaineita tuottajahintoihin, kun taas muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat ovat aiheuttaneet jonkin verran nousupaineita (kehikossa 4 käsitellään raaka-aineiden hintojen viimeaikaista kehitystä ja sen vaikutusta euroalueen tuottajahintoihin). Myös pääomahyödykkeiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi hitaana tammikuussa 2004 eli 0,5 prosentissa. Nousuvauhti on vaihdellut 0,5 prosentin tuntumassa vuoden 2003 alusta lähtien. Kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui edelleen hieman tammikuussa eli 0,5 prosenttiin. Kulutustavaroiden tuottajahinnat ovat lähinnä YKHIä oleva erä hintaketjussa. Tarkasteltaessa kulutustavaroiden tuottajahintojen kehitystä on tärkeätä muistaa, että tämä erä sisältää elintarvikkeet ja tupakan. Vuoden 2003 puolivälistä lähtien kulutustavaroiden tuottajahintojen kehitykseen ovat vaikuttaneet erityisesti elin-

Kuvio 29. Teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)



Lähde: Eurostat.

tarvikkeiden hintojen kehitys sekä tupakkaveron korotukset. Näin ollen muiden kulutustavaroiden kuin elintarvikkeiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti oli hitaampi kuin kaikkien kulutustavaroiden.

Euron vahvistuminen aiheuttanee edelleen laskupaineita euroalueen tuottajahintoihin, mutta myös vastakkaiset tekijät vaikuttavat tuottajahintojen kehitykseen. Ostopäälliköiden kyselyyn vastanneiden mukaan erityisesti muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen nousu on lisännyt kustannuspaineita. Kyselyn perusteella laaditaan euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Input Price Index, EPI). Hintaindeksin indeksiluku nousi edelleen tammi-kuun 54,6:sta 59,4:ään helmikuussa. Indeksiluku on ollut nolllakasvua ennakoivan kynnsarvon eli 50:n yläpuolella lokakuusta lähtien.

Kehikko 4.

MUIDEN RAAKA-AINEIDEN KUIN ENERGIAN HINTOJEN KEHITYS JA SEN VAIKUTUS EUROALUEEN TUOTTAJAHINTOIHIN

Muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräisten hintojen nousu kahden viime vuoden aikana herättää kysymyksiä nousun aiemmasta ja tulevasta vaikutuksesta euroalueen hintoihin. Tässä kehikossa analysoidaan ensin tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen viimeaikaiseen kehitykseen, ja tarkastellaan sen jälkeen tämän hintakehityksen vaikutuksia euroalueen tuottajahintoihin.

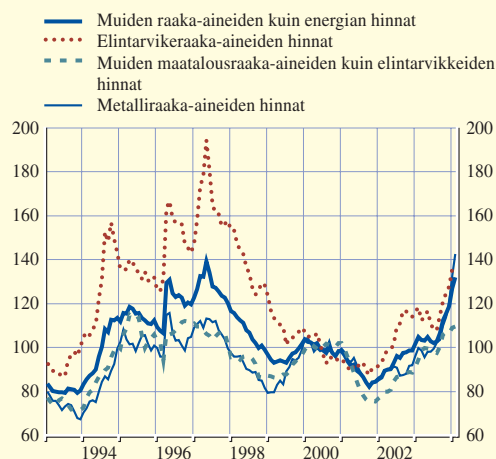
Muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat nousseet huomattavasti vuoden 2001 lopusta lähtien

Vuoden 2001 loppuun mennessä muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräiset hinnat olivat laskeneet alimmilleen vuosiin, mikä johtui osittain maailmantalouden kasvun hidastumisesta. Hintojen laskupaineita on myös aiheuttanut dollarin vahvistuminen raaka-aineita eniten kulluttavien maiden valuuttoihin nähden. Dollarin vahvistuminen nostaa yleensä raaka-aineiden kotimaisia hintoja ja heikentää siten kysyntää. Muiden raaka-aineiden kuin energian (dollarimääräisten) hintojen indeksi on sittemmin noussut huomattavasti: vuoden 2004 alkuun mennessä se oli noussut korkeimmilleen lähes seitsemään vuoteen. Helmikuussa 2004 muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat olivat 26,0 % korkeammat kuin vuotta aiemmin. Samana ajanjaksona elintarvikkeiden hinnat nousivat 17,0 %, muiden maatalouden raaka-aineiden kuin elintarvikkeiden hinnat 15,8 % sekä metallien hinnat 42,9 %.

Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen nousuun ovat vaikuttaneet useat tekijät. Tärkein niistä on ollut maailmantalouden kohentumista seurannut raaka-aineiden kysynnän lisääntyminen. Erityisen vahvaa joidenkin raaka-aineiden kysyntä on ollut Kiinassa. Toisaalta joidenkin raaka-aineiden maailmanlaajuinen tarjonta ei ole vielä mukautunut tällaiseen kysynnän lisääntymiseen. Dollarin heikentyminen on myös nostanut muiden raaka-aineiden kuin energian hintoja. Lisäksi spekulatiivinen kiinnostus joihinkin raaka-aineisiin on myös tukenut hintojen nousua, kun sijoitusrahastot ovat ottaneet raaka-aineet mukaan sijoitussalkkuihinsa. Raaka-aineiden hinnathan kehittivät yleensä suotuisasti noususuhdanteen ensi vaiheissa.

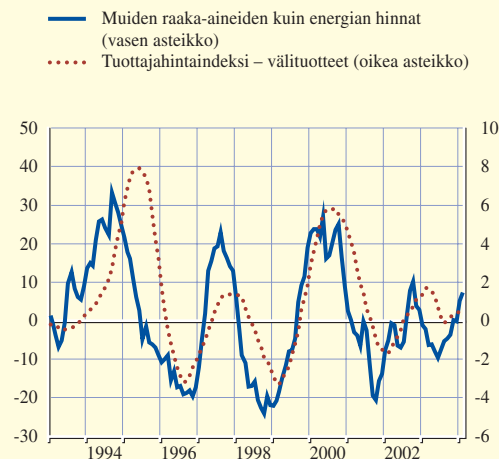
Kuvio A. Muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräiset hinnat

(2000 = 100)



Kuvio B. Muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräiset hinnat ja välituotteiden tuottajahinnat

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähteet: HWWA, Euroopan komissio ja EKP:n laskelmat.

Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen vaikutus euroalueen tuottajahintoihin

Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen muutokset siirtyvät euroalueen hintoihin tuotantokustannusten kohoamisen kautta. Tuotantokustannusten nousu puolestaan saattaa ajan mittaan siirtyä YKH:llä mitattuihin kuluttajahintoihin (ks. myös syyskuun 2001 Kuukausikatsauksen keuhko 4). Euron vahvistuminen on kuitenkin suurelta osin tasoittanut muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräisten hintojen viimeaikaisen nousun vaikutusta. Helmikuussa 2004 muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräiset hinnat olivat 7,2 % korkeammat kuin vuotta aiemmin. Samana ajanjaksona metallien hinnat nousivat 21,7 %, muiden maatalouden raaka-aineiden kuin elintarvikkeiden hinnat 0,4 % ja metallien hinnat 1,4 %.

Kaikkien altteimpia raaka-aineiden hintojen muutoksille näyttävät euroalueella olevan välituotteiden hinnat, joiden paino tuottajahintaindeksissä on noin 30 %. Euroalueella tuotetaan vähän raaka-aineita, minkä vuoksi tuontiraaka-aineita ei voida juuri korvata kotimaisilla raaka-aineilla. Tämä altistaa euroalueen välituotteiden tuottajat entistä enemmän tuontiraaka-aineiden suurille hinnannuutoksille.

Euroalueen välituotteiden hinnat seuraavat kiinteästi muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräisiä hintoja (kuvio B). Vaikka euron vahvistuminen on vaimentanut muiden raaka-aineiden

kuin energian hintojen nousua, hinnoissa näyttää kuitenkin edelleen olleen jonkin verran nousupaineita viime kuukausina, mikä osittain johtui mahdollisesti muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräisten hintojen noususta. Välituotteiden hinnoista aiheutuu kaiken kaikkiaan kuitenkin vain vähäisiä nousupaineita.

Kuviosta ilmenee myös, että aiempina ajanjaksoina, joina muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat ovat nousseet, euroalueen välituotteiden hinnat ovat yleensä reagoineet usean kuukauden viipeellä. Näin ollen tuottajahintoihin kohdistunee edelleen nousupaineita tulevina kuukausina. Tämä näkyy myös tuoreimmassa euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksissä (Eurozone Input Price Index, EPI), joka kootaan osana ostopäälliköiden kyselyä. Teollisuustuotteiden hintaindeksi on noussut viimeisten seitsemän kuukauden ajan. Kyselyyn vastanneiden mukaan tuotantopanosten hintojen nousuun on vaikuttanut erityisesti muiden raaka-aineiden kuin energian euromääräisten hintojen nousu.

3.3 TYÖVOIMAKUSTANNUSINDIKAATTORIT

Vuoden 2003 viimeistä neljänestä koskevat tiedot osoittavat, että työvoimakustannusten nousu hidastui viime vuoden aikana. Sopimuspalkkojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui viimeisenä neljänneksenä 2,2 prosenttiin, kun se kolmantena neljänneksenä oli ollut 2,5 % (ks. taulukko 8). Kasvuvauhdin hidastuminen johtui pääasiassa väliaikaisesta tekijästä Saksassa, sillä useimmissa maissa sopimuspalkkojen vuotuinen muutosvauhti pysyi jokseenkin ennallaan. Koko vuonna 2003 sopimuspalkkojen keskimääräinen vuotuinen nousuvauhti hidastui 2,4 prosenttiin, kun se oli ollut 2,7 % vuonna 2002.

Viimeisimmät käytettävissä olevat muita työvoimakustannuksia kuvaavat indikaattorit koskevat edelleen vuoden 2003 kolmatta neljänestä. Nämä indikaattorit viittaavat siihen, että vaikka työvoimakustannukset kehittyivät edelleen verrattain maltillisesti, tuotettua yksikköä kohden laskettujen työvoimakustannusten (yksikkötyökustannusten) vuotuinen kasvuvauhti oli edelleen melko nopea, mikä johtui tuottavuuden kasvuvauhdin hitaudesta. Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta oli kuitenkin verrattain nopea eli 2,4 %. Myös työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten, kuukautta kohden laskettujen bruttoansioiden ja tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 30).

Työvoimakustannusten toimialakohtainen tarkastelu osoittaa, että vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti oli kaikilla toimialoilla noin 2,5 % (ks. kuvio 31). Vuoden 2003 toiseen neljännekseen verrattuna vuotuinen

Taulukko 8. Työvoimakustannusindikaattoreita

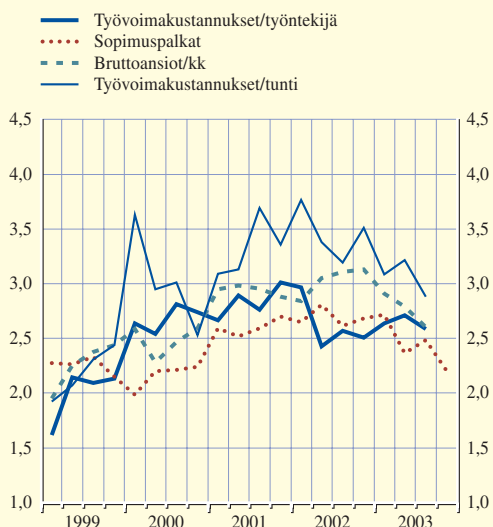
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2002	2003	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2004 IV
Sopimuspalkat	2,7	2,4	2,7	2,7	2,4	2,5	2,2
Työvoimakustannukset/tunti	3,5	.	3,5	3,1	3,2	2,9	.
Bruttoansiot/tunti	3,0	.	3,1	2,9	2,8	2,6	.
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,6	.	2,5	2,6	2,7	2,6	.
<i>Lisätieto:</i>							
Työn tuottavuus	0,4	.	0,9	0,6	0,0	0,2	.
Yksikkötyökustannukset	2,2	.	1,6	2,0	2,7	2,4	.

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 30. Työvoimakustannus-indikaattoreita

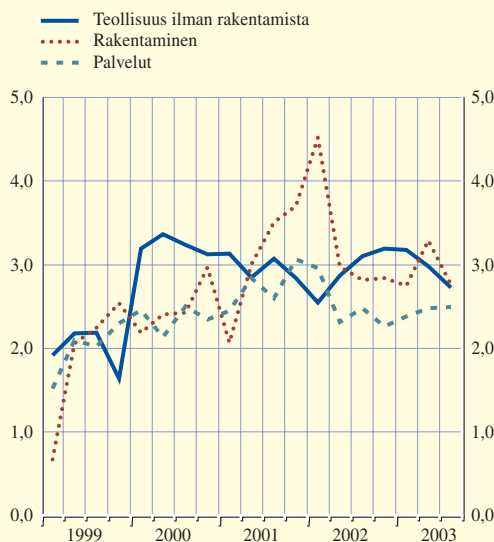
(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 31. Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset sektoreittain

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

kasvuvauhti hidastui teollisuudessa ja rakentamisessa, mutta nopeutui hieman palveluilla. Kasvuvauhti hidastui kuitenkin markkinaehtoisten palvelujen sektorilla (ei esitetty kuviossa) vuoden kolmannella neljänneksellä.

3.4 INFLAATIONÄKYMÄT

Viimeisimmät tiedot osoittavat, että hintakehitysnäkymät ovat edelleen suotuisat. Jos hintoihin ei kohdistu uusia häiriöitä, ja jos otetaan huomioon valuuttakurssien kehitys, euroalueen YKHI-inflaatio on vuonna 2004 todennäköisesti keskimäärin alle 2 %. Energian hintaan liittyvät huomattavat vertailuajankohdan vaikutukset nopeuttanevat kuitenkin kokonaisinflaatiovauhtia jonkin verran vuoden toisella neljänneksellä.

Säänneltyjen hintojen ja tupakkaverojen muutosten inflaatiota kiihdyttävät vaikutukset peittävät lyhyellä aikavälillä todennäköisesti alleen sen, että hintojen nousuvauhti hidastuu yleisesti jonkin verran vuonna 2004. Nousuvauhdin odotettu hidastuminen johtuu valuuttakurssimuutosten vaikutuksista, yksikkötyökustannusten kasvuvauhdin hienoisesta hidastumisesta ja talouskasvun vähittäisestä nopeutumisesta.

Tällä hetkellä myös keskipitkän aikavälin näkymät ovat suotuisat. Arvio perustuu oletukseen, että työvoimakustannusten kasvu jatkuu maltillisena. Yksikkötyökustannusten kasvuvauhdin oletetaan hidastuvan huomattavasti, sillä talouskasvun elpymässä myös työn tuottavuus kasvaa. Valuuttakurssimuutosten jälkivaikutusten vuoksi myös ulkoisten hintapaineiden odotetaan pysyvän vähäisinä, vaikka muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat nousevat. Tällä hetkellä ei juuri ole saatavissa tietoa välillisiin veroihin ja säänneltyihin hintoihin vuoden 2004 jälkeen suunnitelluista muutoksista.

4 TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Kansantalouden tilinpitoon perustuvan ensimmäisen yksityiskohtaisen arvion perusteella euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, joskin hieman hitaammin kuin edellisellä neljänneksellä. Tämä johtui varastojen ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen voimakkaasta kasvusta. Toimialoittain tarkasteltuna kasvu oli viimeisellä neljänneksellä vahvaa teollisuudessa, mutta palvelualoilla vain maltillista. Lyhyen aikavälin indikaattorit tukevat edelleen yleisesti myönteisiä talouskasvunäkymiä. Kotitalouksien kulutusta kuvaavat indikaattorit eivät kuitenkaan osoita vielä selvästi, että yksityinen kulutus olisi elpymässä. Myös työmarkkinoiden tilanne on edelleen vaikea. Niin euroalueen ulkopuolisten kuin sen sisäistenkin tekijöiden perusteella on silti odotettavissa, että talouskasvun elpyminen voimistuu.

4.1 TUOTANTO JA KYSYNTÄ

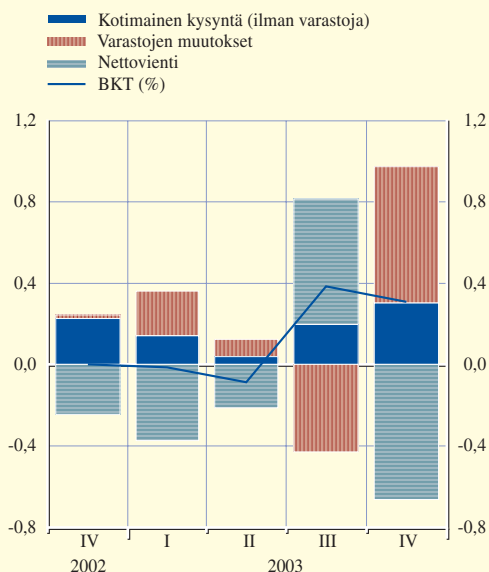
BKT:N MÄÄRÄ JA SEN KASVUUN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Vuoden 2003 viimeisen neljänneksen tiedot BKT:n määrän lisääntymisestä euroalueella vahvistavat, että talouskasvu elpyi vuoden 2003 jälkipuoliskolla. Kansantalouden tilinpitoa koskevan ensimmäisen yksityiskohtaisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä 0,3 % edellisestä neljänneksestä, kun se oli kolmannella neljänneksellä kasvanut 0,4 % (ks. kuvio 32).

Eniten BKT:n määrän kasvua vauhditti vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä kotimainen kysyntä (mukaan lukien varastot). Sitä vastoin nettovienti vaikutti kasvuun negatiivisesti viimeisellä neljänneksellä, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut merkittävin BKT:n määrän kasvuun vaikuttaneista tekijöistä. Kotimaisen kysynnän ja varastojen kasvuvaikutuksen vahvistuminen viimeisellä nel-

Kuvio 32. BKT:n erien kasvuvaikutus

(neljännesvuosittaiset osuudet prosenttiyksikköinä, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)



Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 33. Teollisuustuotannon erien kasvuvaikutus

(osuudet prosenttiyksikköinä, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Arvot on laskettu kolmen kuukauden keskitettyinä liukuvina keskiarvoina vastaavasta edellisestä kolmen kuukauden jaksosta.

jänneksellä johtui lähinnä varastojen muutosten ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen myönteisestä kehityksestä. Yksityisen kulutuksen kasvu oli sen sijaan edelleen vaimeaa, mikä liittyi mahdollisesti yhä heikkoon työmarkkinatilanteeseen. Nettoviennin kasvuvaikutuksen muuttuminen negatiiviseksi johtui sekä viennin kasvun hidastumisesta että tuonin kasvun nopeutumisesta. Nämä puolestaan liittyivät mitä todennäköisimmin euron vahvistumiseen ja kotimaisen kysynnän lisääntymiseen.

TUOTANTO TOIMIALOITTAIN JA TEOLLISUUSTUOTANTO

Toimialoittain tarkasteltuna kehitys oli epäyhtenäistä vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Arvonlisäyksen perusteella teollisuus oli tärkein BKT:n määrän kasvuun vaikuttaneista toimialoista. Palvelualat vaikuttivat sen kasvuun sitä vastoin vain vähän, mikä oli yhdenmukaista yksityisen kulutuksen vaatimattoman kehityksen kanssa.

Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto lisääntyi euroalueella voimakkaasti vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Tämä johtui lähinnä sen kasvun merkittävästä nopeutumisesta lokakuussa. Marras-joulukuussa teollisuustuotanto vakautui jotakuinkin lokakuun tasolle. Joulukuussa se lisääntyi hieman energian, välituotteiden ja kulutustavaroiden tuotannon myönteisen kehityksen vuoksi. Pääomahyödykkeiden tuotanto pysyi ennallaan. Viime kuukausina pääoma- ja välihyödykkeitä valmistavat teollisuudenalat ovat kuitenkin olleet tärkein tekijä, joka on vaikuttanut ilman rakentamista ja energiaa lasketun teollisuustuotannon kasvuun (ks. kuvio 33). Joulukuuhun ulottuvat, uusia tilauksia koskevat tiedot viittaavat teollisuustuotannon kasvun jatkuvan vuoden 2004 alussa.

TEHDASTEOLLISUUDEN JA PALVELUALOJEN KYSELYTULOKSET

Helmikuuhun 2004 ulottuvat tehdasteollisuuden ja palvelualojen kyselytiedot tukivat kaiken kaikkiaan yleisesti myönteisiä taloudellisen toimeliaisuuden näkymiä.

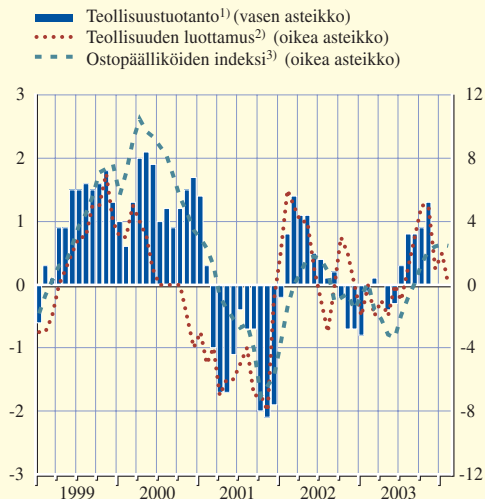
Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori pysyi muuttumattomana helmikuussa. Teollisuuden luottamus vahvistui merkittävästi vuoden 2003 puolivälistä alkaen, ja se näyttää vakautuneen marraskuusta lähtien. Tämä viittaa siihen, että teollisuustuotannon kasvu on todennäköisesti tasoittunut vuoden 2003 viimeisen neljänneksen merkittävän voimistumisen jälkeen. Teollisuuden luottamuksen muuttumattomasta indeksiluvusta helmikuussa 2003 ei käy ilmi, että tuotanto-odotukset kohenivat, mutta tilauskantaa ja lopputuotevarastoja koskevat arviot huononivat. Luottamus oli epäyhtenäistä teollisuuden eri päätoimialoilla. Luottamus vahvistui välituotteita valmistavassa, heikkeni kulutustavaroita valmistavassa ja pysyi muuttumattomana pääomahyödykkeitä valmistavassa teollisuudessa.

Teollisuuden luottamusta kuvaavan Euroopan komission indikaattorin tavoin myös tehdasteollisuutta kuvaava ostopäälliköiden indeksi (PMI) pysyi helmikuussa 2004 muuttumattomana eli suunnilleen sillä tasolla, jonka se oli saavuttanut marraskuussa 2003 edellisten kuukausien vahvan nousun jälkeen (ks. kuvio 34). Indeksi pysyi helmikuussa muuttumattomana, koska sen osatekijät kehittyivät erisuuntaisesti: varastoja ja toimitusaikoja koskevat arviot kohenivat, kun taas arviot tuotannosta, uusista tilauksista ja työllisyydestä huononivat. Myös PMI:n viimeaikainen kehitys viittaa teollisuustuotannon kasvun vakautumiseen vuoden 2004 alussa.

Palvelualojen luottamusindikaattorit kehittyivät jokseenkin samalla tavoin kuin tehdasteollisuuden indikaattorit. Vaikka palvelualojen luottamusta kuvaava Euroopan komission indikaattori kohenikin helmikuussa, se on ollut varsin muuttumaton ja edelleen suhteellisen alhainen marraskuusta 2003 lähtien. Indikaattorin osatekijöistä ilmenee, että sen nousu helmikuussa johtui yritysilmaston ja tulevaa kysyntää koskevien odotusten parantumisesta. Sen sijaan arvio viime kuukausien kysyntätilanteesta on heikentynyt. Ostopäälliköiden kyselyyn perustuva palvelualojen yritystoiminnan in-

Kuvio 34. Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäällikköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta prosenttina.
- 2) Saldoluvut prosentteina; muutokset edellisen kolmen kuukauden jaksosta.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä.

Kuvio 35. Vähittäiskaupan myynti ja luottamus sekä kotitaloussektorin luottamus

(kuukausihavaintoja)



Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Eurostat.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; kausivaihtelusta puhdistettuja ja keskiarvokorjattuja tietoja.

deksi on niin ikään ollut jokseenkin muuttumaton marraskuusta lähtien, vaikka se heikkenikin helmikuussa. Euroopan komission indikaattoriin verrattuna ostopäällikköiden palvelualan luottamusindeksi on kuitenkin suhteellisen korkealla tasolla. Ostopäällikköiden kyselyn osatekijöistä tulevaa yritysilmastoa koskevien odotusten ja uusien tilausten indeksit laskivat helmikuussa kaikkein eniten. Lisäksi työllisyysindeksi laski jonkin verran, ja arvio vielä täyttämättömistä tilauksista pysyi muuttumattomana. Tehdasteollisuuden tavoin kasvu näyttää jatkuneen myös palvelualoilla vuoden 2004 alussa.

KOTITALOUKSIEN KULUTUKSEN INDIKAATTORIT

Kotitalouksien kulutusta kuvaavat indikaattorit viittaavat kansantalouden tilinpidon tietojen tavoin yksityisen kulutuksen heikkouteen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Lisäksi lyhyen aikavälin indikaattoreissa ei vielä ole havaittavissa selviä merkkejä yksityisen kulutuksen kohentumisesta vuoden 2004 alussa.

Euroalueen vähittäiskaupan myynnin määrä väheni kuukausitasolla huomattavasti marraskuussa 2003, ja käytössä olevien kansallisten tietojen perusteella vähittäiskaupan vaimeus jatkui joulukuussa. Vaikka vähittäiskauppa vahvistuikin voimakkaasti lokakuussa, se näyttää kaiken kaikkiaan supistuneen vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Myös uusien henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät samana aikana ja tammikuussa 2004.

Kuluttajien luottamusta mittaava Euroopan komission indikaattori nousi helmikuussa 2004. Samaan aikaan tammikuun indikaattoritietoja tarkistettiin aiempaa paremmiksi, koska aikasarjaan lisättiin Ranskan tiedot, jotka olivat tammikuussa puuttuneet euroalueen aggregaattitilastoista rakenteellisen

tilastokatkoksen vuoksi. Euroalueen kuluttajien luottamusta kuvaavat tiedot tammikuusta 2004 eivät näin ollen ole täysin vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa. Vaikka rakenteellinen tilastokatkos otetaan huomioon, kuluttajien luottamus on edelleen suhteellisen heikkoa, vaikka se paranikin helmikuussa. Luottamusindeksin nousu jakautui varsin tasaisesti indeksin eri osatekijöiden kesken, mutta nousu johtui varsinkin kuluttajien aiempaa myönteisemmistä arvioista yleisen talouskehityksen näkymien suhteen. Vähittäiskaupan luottamus sitä vastoin heikkeni helmikuussa. Koska tämä indikaattori vaihtelee kuitenkin hyvin herkästi, kehitys on linjassa laajemman kehityksen eli sen kanssa, että vähittäiskaupan luottamus on parantunut vuoden 2003 alusta alkaen. Vähittäiskaupan luottamuksen heikkeneminen helmikuussa johtui tulevaan yritystoimintaan liittyvien odotusten huononemisesta. Arvio nykyisestä tilanteesta ei muuttunut ja varastojen supistuminen vaikutti positiivisesti koko indikaattoriin.

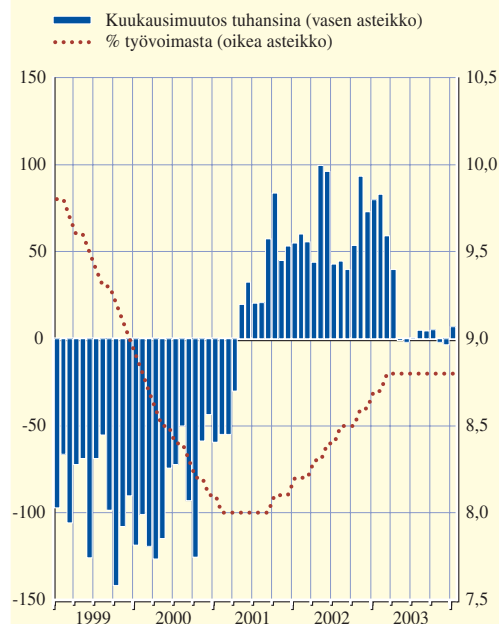
4.2 TYÖMARKKINAT

TYÖTTÖMYYS

Työmarkkinoiden tilanne ei muuttunut tammikuussa 2004. Euroalueen työttömyysaste onkin pysynyt samana eli 8,8 prosentissa jo lähes vuoden ajan (ks. kuvio 36). Työttömyysaste ei muuttunut tammikuussa myöskään sukupuolittain eikä ikäryhmittäin. Kausivaihtelusta puhdistettu työttömien määrä kasvoi tammikuussa 2004 noin 7 000:lla edellisestä, ja työttömiä oli noin 200 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 36. Työttömyys

(kuukausihavaintoja; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: Eurostat.

Taulukko 9. Työllisyyden kasvu euroalueella

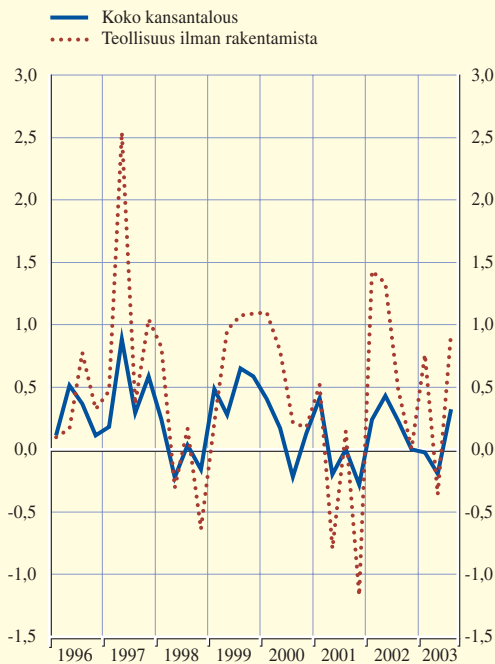
(vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosi		Neljännesvuosimuutokset				
	2001	2002	2002 III	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III
Koko kansantalous	1,4	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
<i>josta:</i>							
Maa- ja kalatalous	-0,6	-2,0	-0,6	-0,5	-0,7	-0,1	-0,3
Teollisuus	0,4	-1,2	-0,4	-0,5	-0,3	-0,2	-0,6
ilman rakentamista	0,3	-1,4	-0,4	-0,6	-0,4	-0,5	-0,5
Rakentaminen	0,5	-0,8	-0,4	-0,1	0,0	0,5	-0,7
Palvelut	1,9	1,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Kauppa ja kuljetus	1,5	0,4	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut	3,8	2,4	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3
Julkishallinto	1,3	1,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,0

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 37. Työn tuottavuus

(neljännesvuositainen prosenttimuutos; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: Eurostat.

TYÖLLISYYS

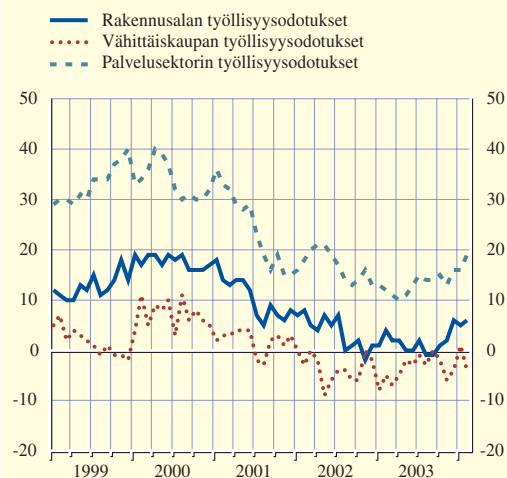
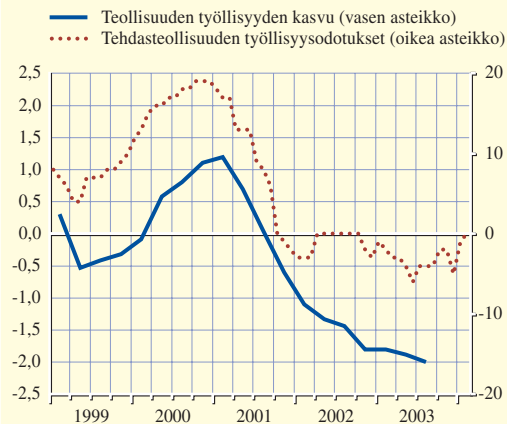
Työllisyyden kasvuvauhti koko kansantaloudessa oli nolla vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä (ks. taulukko 9). Työllisyys supistui kuitenkin edelleen teollisuudessa (ilman rakentamista) ja lisääntyi palvelualoilla. Aiempi talouskasvun hidastuminen näyttää vaikuttaneen työllisyyteen suhteellisen vähän, koska tehtyjen työtuntien määrässä näyttää niin ikään olleen muutoksia.

Taloudellisen toimeliaisuuden elpymisen ja suhteellisen vakaana pysyneen työllisyystason vuoksi työn tuottavuus koheni vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä sekä koko kansantaloudessa että ilman rakentamista lasketussa teollisuudessa (ks. kuvio 37). Koska toimeliaisuuden elpyminen jatkui viimeisellä neljänneksellä ja koska työllisyys sopeutuu elpymiseen hitaasti ja viipeellä, työn tuottavuus on todennäköisesti parantunut edelleen vuoden 2003 loppua kohden.

Työllisyysodotukset viittaavat yhä vaimeaan työmarkkinatilanteeseen (ks. kuvio 38). Tehdasteollisuuden työllisyysodotuksia kuvaava Euroopan komission indikaattori koheni helmikuussa 2004, kun taas ostopäälliköiden kyselyyn perustuva vastaava työllisyysindeksi heikkeni jonkin verran. Palvelualan työllisyysodotuksia kuvaava Euroopan komission indikaattori nousi niin ikään helmikuussa ja ostopäälliköiden kyselyyn perustuva työllisyysindeksi laski. Vaikka kyselytutkimusten tulokset

Kuvio 38. Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset

(vuotuinen prosenttimuutos; saldoluvt prosentteina)



Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Saldoluvt ovat keskiarvokorjattuja.

ovat parantuneet hieman kesästä 2003, indikaattorien suhteellisen alhainen taso viittaa edelleen kaiken kaikkiaan siihen, työmarkkinatilanne on vaikea sekä teollisuudessa että palvelualoilla.

4.3 TALOUDELLISEN TOIMELIAISUUDEN NÄKYMÄT

Euroalueen BKT:n määrän kasvutilastot vuoden 2003 viimeiseltä neljännekseltä vahvistavat, että talouskasvun elpyminen jatkui vuoden 2003 lopussa. Myös lyhyen aikavälin indikaattorit tukevat edelleen taloudellisen toimeliaisuuden yleisesti myönteisiä näkymiä vuoden 2004 alussa. Vuoden 2004 aikana talouskasvun elpymisen odotetaan saavan tukea sekä kotimaisesta kysynnästä että viennistä. Alhaiset korot, hyvin suotuisa rahoitustilanne ja maailmantalouden elpyminen tukevat edelleen investointeja, jotka lisääntyivät voimakkaasti vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Niiden elpymistä nopeuttanevat lisäksi yritysten jatkuvat pyrkimykset parantaa kannattavuutta. Myös yksityisen kulutuksen odotetaan voimistuvan, kun käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat ulkomaankaupan vaihtosuhteen ja parantuneen työmarkkinatilanteen vaikutusten vuoksi. Euroalueen ulkopolitisista tekijöistä vahvan ulkomaisen kysynnän odotetaan edistävän viennin kasvua, vaikka euroalueen suhteellinen hintakilpailukyky onkin heikentynyt euron vahvistumisen vuoksi.

5 JULKINEN TALOUS

Julkinen talouden kehitys ei vuonna 2003 vastannut odotuksia, mutta tarkistettujen vakausohjelmien mukaan euroalueen keskimääräinen julkisen talouden rahoitusasema kohenee huomattavasti vuosiin 2006–2007 ulottuvana vakausohjelmien tarkastelukautena. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan paranevan lähinnä menoja hillitsemällä. Korjaavat toimet ovat kuitenkin liian hitaita ja epävarmoja, jotta useiden maiden uusien tai jatkuvien liiallisten alijäämien riskit eliminoutuisivat. Vaikka kasvunäkymät ovat suotuisat, joidenkin euroalueen maiden finanssipoliittisiin suunnitelmiin jää julkisen talouden rahoitusasemien tasapainottomuuksia ja suuria velkasuhteita vakausohjelmien tarkastelukauden loppuun saakka. Tällainen odotettavissa oleva tilanne edellyttää useissa maissa aiempaa kunnianhimoisempia tavoitteita ja tarkoituksenmukaisia strategioita, jotta julkisen talouden rahoitusasemaan kohdistuvia riskejä voidaan vähentää samalla, kun suunnitellaan kattavia rakenteellisia uudistuksia.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYS VUONNA 2003

Jäsenmaat esittivät vuoden 2003 lopussa ja vuoden 2004 alussa tarkistetut vakausohjelmat, ja niiden mukaan julkisen talouden kehitys euroalueella vuonna 2003 ei vastannut odotuksia. Julkisen talouden keskimääräinen alijäämäsuhte heikkeni merkittävästi eli 2,7 prosenttiin BKT:stä vuonna 2003, kun se oli ollut 2,2 % vuonna 2002 (ks. taulukko 10). Nämä arviot ovat suurin piirtein euroaluetta vuonna 2003 koskeneiden Euroopan komission syksyn ennusteiden mukaisia (ks. joulukuun 2003 Kuukausikatsauksen taulukko 12). Euroalueen keskimääräisen julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan BKT:hen suhteutettuna lähes 1 prosenttiyksikköä enemmän kuin aiemmissa tarkistetuissa vakausohjelmissä keskimäärin kaavailtu alijäämätavoite.

Koko euroalueen kehitys kuvastaa laaja-alaista rahoitusasemien heikkenemistä useimmissa maissa. Vuonna 2003 Saksan ja Ranskan julkisen talouden alijäämäsuhteet olivat suunnilleen 4 % BKT:stä, Portugalin hieman alle 3 % ja Italian yli 2 %. Alankomaiden valtiovarainministeriön alustavan tiedon mukaan maan julkisen talouden alijäämä oli 3 % BKT:stä vuonna 2003.

Koko euroalueen julkinen talous heikkeni vuonna 2003 lähinnä siksi, että odotettua epäsuotuisampi taloustilanne vaikutti julkisen talouden rahoitusasemaan. Suhdanneautomatiikka toimi suunnitellusti, kun verotulojen väheneminen ja työttömyyteen liittyvien menojen kasvu tukivat kokonaiskysyntää. Useimmissa tapauksissa finanssipoliittiset tavoitteet perustuivat kuitenkin liian optimistisiin makrotaloudellisiin oletuksiin. Lisäksi jäsenmaat toteuttivat keskimäärin varsin vähäisiä julkisen talouden rahoitusasemaa korjaavia toimia, vaikka aiemmissa vakausohjelmissä oli suunniteltu toisin. Vakausohjelmissä tavoitteena oli jossakin määrin kiristää finanssipolitiikkaa.

Aiempaa hitaampi nimelliskasvu ja entistä suuremmat alijäämät ovat kasvattaneet euroalueen keskimääräisen velkasuhteen 70,2 prosenttiin BKT:stä vuonna 2003, kun se oli ollut 69,0 % vuonna 2002. Tämä velkasuhteen suureneminen merkitsee sitä, että vuonna 1998 alkanut velan vähittäinen supistuminen taittui. Ranskan julkisen velan osuus BKT:stä ylitti 60 % ensimmäistä kertaa vuonna 2003. Nyt on kuusi maata, joiden julkinen velka on ylittänyt tämän viitearvon.

FINANSSIPOLIITTISET SUUNNITELMAT VUODEN 2004 JA VUOSIEN 2006–2007 VÄLISENÄ AIKANA

Vakausohjelmissä euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman arvioidaan paranevan keskimäärin maltillisesti vuonna 2004, kun talouskasvu vahvistuu ja kun ryhdytään uudelleen julkisen talouden tasapainottamistoimiin. Euroalueen julkisen talouden alijäämäsuhteen odotetaan vuonna 2004 pienenävän 0,3 prosenttiyksikköä eli 2,4 prosenttiin BKT:stä ja velkasuhteen arvioidaan vakautuvan 70,1 prosenttiin.

Taulukko 10. Euroalueen maiden tarkistettut vakausohjelmat

	BKT:n määrän kasvu, %					Rahoitusjäämäsuhte, % BKT:stä					Velkasuhde, % BKT:stä				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Belgia															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	2,1	2,5	2,5			0,0	0,3	0,5			102,3	97,9	93,6		
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2003)	0,9	1,8	2,8		2,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	102,3	97,6	93,6	90,1	87,0
Saksa															
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2002)	1,5	2¼	2¼	2¼		-2,75	-1,5	-1,0	0,0		61,5	60,5	59,5	57,5	
Tarkistettu ohjelma (tammikuun 2004) ¹⁾	-0,1	1,7	2¼	2¼		-4,0	-3¼	-2½	-2	-1½	64	65	65½	65½	65
Kreikka															
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2002)	3,8	4,0	3,7	3,6		-0,9	-0,4	0,2	0,6		100,2	96,1	92,1	87,9	
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2003)	4,0	4,2	4,0	3,8		-1,4	-1,2	-0,5	0,0		101,7	98,5	94,6	90,5	
Espanja															
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2002)	3,0	3,0	3,0	3,0		0,0	0,0	0,1	0,2		53,1	51,0	49,0	46,9	
Tarkistettu ohjelma (tammikuun 2004)	2,3	3,0	3,0	3,0		0,5	0,0	0,1	0,2	0,3	51,8	49,6	47,7	45,7	43,8
Ranska															
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2002)	2,5	2,5	2,5	2,5		-2,6	-2,1	-1,6	-1,0		59,1	58,9	58,3	57,0	
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2003)	0,5	1,7	2,5	2,5		-4,0	-3,6	-2,9	-2,2	-1,5	61,4	62,8	63,2	62,8	61,8
Irlanti															
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2002)	3,5	4,1	5,0			-0,7	-1,2	-1,2			34,0	34,5	34,9		
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2003)	2,2	3,3	4,7			-0,4	-1,1	-1,4	-1,1		33,1	33,3	33,5	33,3	
Italia															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	2,3	2,9	3,0	3,0		-1,5	-0,6	-0,2	0,1		105,0	100,4	98,4	96,4	
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2003)	0,5	1,9	2,2	2,5		-2,5	-2,2	-1,5	-0,7	0,0	106,0	105,0	103,0	100,9	98,6
Luxemburg															
Tarkistettu ohjelma (tammikuun 2003)		2,4	3,1			-0,3	-0,7	-0,1			4,1	3,8	2,9		
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2003)		2,0	3,0	3,8		-0,6	-1,8	-2,3	-1,5		4,9	5,2	5,0	4,4	
Alankomaat															
Tarkistettu ohjelma (kesäkuun 2003)		1½	2	2½	2½	-1,6	-1,7	-1,2	-0,8	-0,5	52,5	52,2	52,5	52,6	52,6
Tarkistettu ohjelma (lokakuun 2003)		1	2½	2½	2½	-2,3	-2,3	-1,6	-0,9	-0,6	54,0	54,5	53,7	53,0	52,2
Itävalta															
Tarkistettu ohjelma (maaliskuun 2003)	1,4		2,5	2,5		-1,3	-0,7	-1,5	-1,1		67,0	65,1	63,8	62,1	
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2003)	0,9		2,5	2,5	2,4	-1,3	-0,7	-1,5	-1,1	-0,4	66,4	65,8	64,1	62,3	59,9
Portugali															
Tarkistettu ohjelma (tammikuun 2003)		2,7	3,1	3,5		-2,4	-1,9	-1,1	-0,5		58,7	57,5	55,3	52,7	
Tarkistettu ohjelma (joulukuun 2003)		1,0	2,5	2,8	3,0	-2,9	-2,8	-2,2	-1,6	-1,1	59,5	60,0	59,7	58,6	57,0
Suomi															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	2,8	2,6	2,5	2,4		2,7	2,1	2,6	2,8		41,9	41,9	41,4	40,7	
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2003)	1,4	2,7	2,5	2,4		2,3	1,7	2,1	2,1	2,2	45,1	44,7	44,9	45,0	44,6
Euroalue²⁾															
Vuosina 2002–2003 tarkistettujen ohjelmien		2,5	2,6	2,6		-1,8	-1,1	-0,8	-0,2		68,7	67,0	65,7	63,7	
Vuosina 2003–2004 tarkistettujen ohjelmien		1,9	2,5	2,6	2,5	-2,7	-2,4	-1,8	-1,3	-0,8	70,2	70,1	69,5	68,5	67,6

Lähde: Vuosien 2002–2003 ja vuosien 2003–2004 tarkistettujen vakausohjelmien sekä EKP:n laskelmat.

1) Tarkistettu vakausohjelma annettiin joulukuussa 2003 ja lisätarkistukset tammikuussa 2004.

2) Euroalueen yhteenlasketut tiedot on laskettu yksittäisten maiden käytettävissä olevien tietojen painotettuna keskiarvona.

Jos budjettisuunnitelmat toteutetaan täysimääräisinä, ne merkitsisivät euroalueella maltillisen kiristävää finanssipolitiikan linjausta vuonna 2004 suhdannesyklin vaikuttaessa vain vähän julkisen talouden rahoitusaseman kehitykseen. Julkisen talouden tasapainottamissuunnitelmat vaihtelevat kuitenkin merkittävästi maittain, ja vaikutus koko euroalueen tilanteeseen tulee suureksi osaksi julkisen talouden tasapainottoimista niissä suurissa maissa, joilla on liiallisia alijäämiä.

Vuodeksi 2004 ennakoitu julkisen talouden tasapainottaminen perustuu paljolti menoihin, ja useimmat maat suunnittelevat hillitsevänsä julkisten perusmenojen kasvua. Säästöt painottuvat erityisesti julkisen sektorin palkkoihin sekä terveydenhoito- ja eläkemenoihin; tällöin halutaan edistää myös kasvuystävälistä ja kestävä julkisen talouden ympäristöä. Verojen lisäkevennykset ja aiempien verouudistusten viivästyneet vaikutukset joissakin maissa todennäköisesti kumoavat osittain menokurin tasapainottavan vaikutuksen. Lisäksi muutamat maat suunnittelevat lisäävänsä pääomamenojaan.

Näistä aiotuista parannuksista huolimatta euroalueen ja yksittäisten maiden julkisen talouden tasapainottomuuden odotetaan pysyvän merkittävänä vuonna 2004. Ranskan ja Saksan julkisen talouden alijäämien odotetaan olevan yli 3 % BKT:stä, ja myös Italiassa, Alankomaissa ja Portugalissa alijäämät ovat tuntuvia. Portugali saattaa liittyä niiden maiden joukkoon, joiden velkasuhde on 60 %

tai sen yli. Sitä vastoin kahden erittäin suuren julkisen velan maan eli Belgian ja Kreikan velkasuhteen ennakoitaan pienenevän alle 100 prosenttiin.

Ohjelmissa arvioidaan, että vuoden 2004 jälkeen julkisen talouden tasapainottuminen etenee edelleen maltillisesti. Finanssipolitiikkaa kiristetään oletettavasti menoja karsimalla erityisesti niissä maissa, joilla on suuria julkisen talouden tasapainottomuuksia. Myös reipas talouskasvu auttaa osaltaan vähentämään julkisen talouden alijäämiä. Euroalueen alijäämäsuhteen odotetaan pienenevän BKT:hen suhteutettuna keskimäärin ½ % vuosittain vakausohjelmien tarkastelukauden ajan. Suotuisista kasvudotuksista huolimatta euroalueen julkisen talouden alijäämä tulee vuosina 2006–2007 silti olemaan keskimäärin lähes 1 %, sillä joissakin maissa huomattavien nimellisten tasapainottomuuksien arvioidaan säilyvän. Julkisen talouden velkasuhde alkaa pienetä uudelleen vuonna 2005, joskin erittäin hitaasti.

KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN SUUNNITELMIEN ARVIOINTI

Vakausohjelmia on arvioitava suhteessa perustamissopimuksen ja vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksiin. Tärkein tavoite on välttää liiallisia, BKT:hen suhteutettuna yli 3 prosentin alijäämiä – tai korjata ne ajoissa. Lisäksi vakaus- ja kasvusopimus edellyttää, että maat saavuttavat sellaisen julkisen talouden rahoitusaseman, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen keskipitkällä aikavälillä, jotta suhdanneautomaatiikka voi toimia tehokkaasti. Näillä alijäämiä koskevilla institutionaalisilla rajoitteilla pyritään turvaamaan luottamus terveeseen julkiseen talouteen ja siten makrotalouden vakauteen.

Koska euroryhmä halusi selvittää EU:n finanssipoliittisten sääntöjen täytäntöönpanoa, se sopi lokakuussa 2002 seuraavasti: jos maa poikkeaa terveen finanssipolitiikan tavoitteesta (mutta sillä ei ole liiallista alijäämää), sen on pyrittävä tasapainottamaan julkista talouttaan vuosittain vähintään määrällä, joka vastaa 0,5:tä prosenttia BKT:stä. Ecofin-neuvosto vahvisti tämän näkemyksen maaliskuussa 2003. Lisäksi finanssipoliittisten suunnitelmien pohjana olevien makrotaloudellisten oletusten on oltava realistisia ja toimenpiteiden hyvin täsmennettyjä. Vuosiksi 2003–2005 laaditut talouspolitiikan laajat suuntaviivat edellyttävät, että rakenteellisia uudistuksia jatketaan entistä kestävämmän ja kasvua suosivamman julkisen talouden rahoitusaseman saavuttamiseksi.

Näitä vertailukohtia vasten tarkistettujen vakausohjelmien tuoreimmat arviot antavat viitteitä edistymisestä, mutta huolenaiheita on yhä jäljellä. Julkisen talouden tasapainottamistoimet ja suotuisa taloustilanne parantavat euroalueen julkisen talouden keskimääräistä alijäämäasemaa vuosien 2004 ja 2007 välillä. Ohjelmien tarkastelukauden lopussa koko euroalueella ei ole kuitenkaan saavutettu tasapainoista julkisen talouden rahoitusasemaa kolmesta voimakkaan kasvun vuodesta huolimatta. Lisäksi julkisen talouden velkasuhteen odotetaan pienenevän vain hyvin vähän. Näin ollen riskinä on, että odotettua hyvää talouskasvun kautta ei hyödynnetä riittävästi julkisen talouden kuntoon saattamiseksi ja että mahdollisesti toistetaan edellisen nousukauden virheet.

Euroalueen luvuissa ei näy varsin erilainen maakohtainen julkisen talouden kehitys (ks. taulukko 11, jossa esitetään pääpiirteittäin Ecofin-neuvoston lausuntoihin perustuvat maakohtaiset arviot tarkistetuista vakausohjelmista). Joidenkin maiden julkisen talouden rahoitusasemien odotetaan pysyvän terveellä pohjalla. Useiden muiden maiden finanssipoliittiset strategiat eivät ole riittävän kunnianhimoisia, ja budjettisuunnitelmien täytäntöönpanoon liittyy huomattavia riskejä. Jotkin maat perustavat suunnitelmansa optimistisiin kasvunäkymiin. Monet maat eivät vielä ole kertoneet yksityiskohtaisesti suunnitelmistaan pitää menot hallinnassa. Ne maat, jotka ovat budjettipolitiikassaan aiemmin varsin mittavasti käyttäneet kertaluonteisia toimenpiteitä, eivät ole vielä kokonaan täsmentäneet, miten ne aikovat tasapainottaa rahoitusasemansa. Siksi huolet julkisen talouden vakavista tasapainottomuuksista jatkuvat, ja keskipitkän aikavälin näkymät ovat edelleen huolestuttavia joissakin

jäsenvaltioissa. Näillä julkisen talouden näkymillä saattaa olla myös epäsuotuisia vaikutuksia julkisen talouden pelisääntöjen uskottavuuteen.

MAIDEN STRATEGIAT JA RISKIT

Kolmella maalla ilmoitettiin vuonna 2003 olevan liiallinen alijäämä, ja niiden tarkistettujen vakausohjelmat aiheuttavat huolta. Positiivisena on pidettävä, että ohjelmissa ennakoidaan liiallisen alijäämän tulevan korjatuksi ajoissa – joskin Saksan ja Ranskan määrärajan lykkäämisen jälkeen. Näissä kahdessa maassa julkisen talouden tasapainottamistoimet ovat kuitenkin parhaimmillaankin aivan minimissään. Lähes tasapainoista tai ylijäämäistä julkisen talouden rahoitusasemaa ei saavutetakaan ohjelmien tarkastelukauden loppuun mennessä. Tämä merkitsee, että tarkistettujen vakausohjelmien edellisen arvioinnin yhteydessä sovittua määräaikaan lykätään edelleen. Portugali näyttää luottavan erittäin vahvasti tilapäisiin toimiin liiallisen alijäämän korjaamiseksi eikä noudata euroryhmän sopimusta vuosina 2006 ja 2007.

Lisäksi on erittäin suuri riski, että näiden kolmen maan liialliset alijäämät pysyvät tai uusiutuvat. Tämä johtuu paitsi riittämättömän kunnianhimoisista tavoitteista myös suurista riskeistä budjetin menopuolella, koska toimenpiteitä ei ole täsmennetty ja koska menojen ylityksistä on kokemusta viime vuosilta. Tiedyt kasvuoletukset saattavat myös osoittautua jonkin verran optimistisiksi. Ecofin-neuvoston 10.2. ja 9.3.2004 antamissa lausunnoissa on siten päätelmä, että on olemassa riski, että Ranskan ja Saksan alijäämät saattavat pysyä yli 3 prosentissa vuonna 2005 ja että Portugali ei saavuta budjettitavoitteitaan ja siksi ylittää jälleen alijäämärajan. Näiden maiden on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta ne eivät lipsu liiallisia alijäämiä koskevista sitoumuksistaan. Lisäksi talouskasvun elpymisestä tai muusta suotuisasta kehityksestä saatava satunnaishyöty tulisi käyttää julkisen talouden alijäämien vähentämiseen aiempaa nopeammin.

Ne maat, joiden alijäämät ovat suhteellisen suuria tai merkittäviä (Kreikka, Irlanti, Italia, Luxemburg ja Alankomaat), käyttävät hyvin erilaisia strategioita vakausohjelman tarkastelukauden aikana. Alankomaat suunnittelevat tuntuvia menoihin perustuvia korjaavia toimia eliminoidakseen julkisen talouden tasapainottomuudet, vaikka tämä ei poista liiallisen alijäämän riskiä epäsuotuisassa taloudellisessa tilanteessa. Neljässä muussa maassa korjaavat toimenpiteet ovat kuitenkin vähäisiä eivätkä tarpeeksi etupainotteisia. Selviä riskejä syntyy heikosti täsmennetyistä menoista koskevista toimita. Italiassa on yhä epävarmaa kertaluonteisten toimien korvaaminen julkisen talouden pysyvällä tasapainottamisella. Epäsuotuisa talouskehitys saattaa aiheuttaa 3 prosentin rajan ylittymisen Italiassa ja Luxemburgissa vuonna 2004 tai vuonna 2005. Kreikka ja Irlanti tuskin eliminoivat julkisen talouden tasapainottomuuksiaan odotetusta vahvasta talouskasvusta huolimatta. Lisäksi epävarmuus talouskasvun ja menojen kehityksestä näissä maissa jatkuu. Kaiken kaikkiaan suhteellisen suurten tai merkittävien alijäämien maat tarvitsevat kunnianhimoisia julkisen talouden tasapainottamisstrategioita, joiden perusteella myös suhdanneautomaatiikka voi toimia tehokkaasti ja symmetrisesti.

Muiden maiden odotetaan saavuttavan terveen julkisen talouden rahoitusaseman vuonna 2004, ja ne arvioivat säilyttävänsä tämän aseman ohjelman tarkastelukauden loppuun saakka yhtä tilapäistä poikkeusta lukuun ottamatta. Näissä maissa talouden vakautta voidaan turvallisesti tukea automaattisella julkisen talouden vakauttamisella. Verojen kevennykset ilman riittävää menokuria kuitenkin vaarantaisivat budjettitavoitteiden saavuttamisen. Epäsuotuisat kokemukset kompensoimattomista verojen kevennyksistä viime vuosina viittaavat siihen, että olisi syytä välttää kysynnän sääntelyyn tai rakenteellisiin uudistuksiin liittyviä uusia tasapainottomuuksia.

Lopuksi todettakoon, että on jonkin verran edistytty pyrkimyksissä parantaa julkisten menojen tehokkuutta, vero- ja sosiaalietuusjärjestelmien työllisyysmyönteisyyttä ja sosiaaliturvajärjestelmien

Taulukko 11. Ecofin-neuvoston lausunnot euroalueen maiden tarkistetuista vakausohjelmista¹⁾

	Liiallinen alijäämä	Lähellä tasapainoa	Makro-taloudelliset oletukset	Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja euro-ryhmän sopimuksen noudattaminen	Riski, että alijäämä ylittää 3 % vuonna 2004 tai myöhemmin	Rahoitussemaan kohdistuvat pitkän aikavälin riskit
Belgia	Ei	Kyllä, kaikkina vuosina	Näyttävät realistisilta, vaikka ehkä optimistisilta vuonna 2005	Osittain talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Ei, normaalin suhdannevaihtelun oloissa	Joitakin riskejä pitkän aikavälin tasapainottomuuksista on
Saksa	Tavoitteena on korjata liiallinen alijäämä vuonna 2005 kuten EU:n neuvoston päätelmissä 25.11.2003 on edellytetty	Ei ennen vuotta 2007	Näyttävät realistisilta vuonna 2004; optimistisiltä sen jälkeen	Osittain talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen; tasapainottomuustoimet pikemminkin alle ½ prosenttiyksikköä vuosittain vuosina 2006 ja 2007	Korjaavat toimet saattavat olla riittämättömiä liiallisen alijäämän korjaamiseksi vuonna 2005, jos makrotaloutta ja rahoitussemaa koskevat oletukset ovat vähemmän suotuisia	Riskit pitkän aikavälin tasapainottomuuksista ovat mahdollisia
Kreikka	Ei	Ei ennen vuotta 2006 (viimeinen ennustevuosi)	Näyttävät optimistisilta	Ei täysin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen; ei täysin noudata vaatimusta parantaa suhdannekorjattua rahoitussemaa vuosittain vähintään 0,5 % BKT:hen suhteutettuna	Ei, normaalin suhdannevaihtelun oloissa	Kyllä, riskejä vakavista budjetti-tasapainottomuuksista
Espanja	Ei	Kyllä, kaikkina vuosina	Näyttävät realistisilta	Melko hyvin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Ei	Nykyistä finanssi-politiikkaa on täydennettävä toimilla, joilla estetään kestävä kehitysuuntauksen käynnistyminen
Ranska	Tavoitteena on korjata liiallinen alijäämä vuonna 2005 kuten EU:n neuvoston päätelmissä 25.11.2003 on edellytetty	Ei ennen vuotta 2007	Vuoden 2004 ja varovainen skenaario vuosina 2005–2007 vaikuttavat uskottavilta	Osittain talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Korjaavat toimet vaikuttavat riittämättömiltä liiallisen alijäämän eliminoinemiseksi vuonna 2005, kun makrotaloutta ja rahoitussemaa koskevat oletukset ovat uskottavia	Kyllä, riskit ovat mahdollisia
Irlanti	Ei	Kyllä, tavoite vuonna 2006 (viimeinen tarkasteluvuosi)	Näyttävät realistisilta	Jokseenkin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Ei, normaalin suhdannevaihtelun oloissa	Nykyisen finanssi-politiikan perusteella joitakin riskejä saattaa syntyä
Italia	Ei	Kyllä, vuonna 2006 ja 2007	Vaikuttavat liian optimistisilta	Osittain talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen; noudattaa osittain vaatimusta parantaa vuosittain suhdannekorjattua rahoitussemaa vähintään 0,5 % BKT:hen suhteutettuna	Turvamarginaalit eivät näytä riittävilta normaalien makrotaloudellisen vaihtelun oloissa	Kyllä, nykyisen finanssipolitiikan perusteella pitkän aikavälin riskit ovat mahdollisia

1) Ecofin-neuvosto antoi nämä lausunnot euroalueen maiden vuoden 2003 lopussa ja vuoden 2004 alussa esittämistä vakausohjelmista 20.1., 10.2. ja 9.3.2004.

Taulukko 11. jatkoa

	Liiallinen alijäämä	Lähellä tasapainoa	Makro-taloudelliset oletukset	Talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja euroryhmän sopimuksen noudattaminen	Riski, että alijäämä ylittää 3 % vuonna 2004 tai myöhemmin	Rahoitusasemaan kohdistuvat pitkän aikavälin riskit
Luxemburg	Ei	Kyllä, kaikkina vuosina	Uskottavia vuosina 2004 ja 2005. Ehkä liian optimistisia vuonna 2006	Jokseenkin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Epäsuotuisassa taloustilanteessa erityisesti vuonna 2005	Ei
Alankomaat	Ei	Kyllä vuodesta 2005 alkaen	Joitakin kasvun hidastumisen riskejä vuoden 2004 ennusteessa	Jokseenkin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Riski ylittää 3 prosentin kynnysarvo aiempaa epäsuotuisammassa taloustilanteessa	Joitakin riskejä tulevista budjettitasa-painottomuuksista on mahdollinen
Itävalta	Ei	Kyllä vuonna 2004 ja 2007	Näyttävät realistisilta	Ei täysin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Ei	Riskit vähentyneet, mutta riippuvat tilanteen kehityksestä
Portugali	Ei	Ei ennen vuotta 2007	Näyttävät realistisilta	Jokseenkin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen, mutta korjaavat toimet jäävät vuositasolla alle ½ % BKT:stä vuonna 2006 ja 2007	Budjettitavoitteisiin liittyy huomattavia riskejä	Nykyisen finanssi-politiikan perusteella riskit pitkän aikavälin tasapainottomuuksista ovat mahdollisia
Suomi	Ei	Kyllä, kaikkina vuosina	Varovaisia ohjelman myöhempinä vuosina	Jokseenkin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukainen	Ei, normaalin suhdannevaihtelun oloissa	Ei

kestävyyttä. Eläke- ja terveydenhoitojärjestelmien uudistukset ovat edelleen monien maiden asialistoilla. Julkisten menojen ja tulojen osuudet sekä väestön ikääntymiseen liittyvät velka- ja vastuositoumukset pysyvät kuitenkin huomattavina suurimmassa osassa euroaluetta. Tarvitaankin tuntuvasti nopeampaa edistymistä, jotta voitaisiin lisätä euroalueen kasvupotentiaalia ja valmistautua demografisten muutosten finanssipoliittisiin vaikutuksiin Lissabonin tavoitteiden ja talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisesti.

6 VALUUTTAKURSSIT JA MAKSUTASE

6.1 VALUUTTAKURSSIT

Helmikuun 2004 valuuttakurssikehitykselle oli tyypillistä, että Japanin jeni heikkeni melko yleisesti ja Englannin punta vahvistui euroon ja muihin maailman valuuttoihin nähden. Sitä vastoin Yhdysvaltojen dollari pysyi helmikuussa muutamia heilahteluita lukuun ottamatta kutakuinkin ennallaan euroon nähden. Maaliskuun 2004 alussa Yhdysvaltojen dollari kuitenkin vahvistui kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Näiden euron keskeisten bilateraalisten valuuttakurssien kehityksen valossa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli maaliskuun alussa hieman heikompi kuin tammikuun lopussa.

EURON JA YHDYSVALTOJEN DOLLARIN SUHDE

Euro vahvistui Yhdysvaltojen dollariin nähden helmikuun 2004 kahtena ensimmäisenä viikkona, mutta palautui ennalleen kuukauden loppuun mennessä (ks. kuvio 39). Euron helmikuinen dollarikurssin kehitys näyttää johtuneen monista eri suuntaan vaikuttavista tekijöistä. Esimerkkeinä mainittakoon markkinoiden reaktiot G7-maiden tiedonantoon valuuttakurssien kehityksestä helmikuun alussa sekä Yhdysvaltojen keskuspankin pääjohtajan 11.2. antama lausunto. Lisäksi Yhdysvaltojen helmikuussa julkistamat tiedot näyttivät antavan melko ristiriitaisen kuvan maan vaihtotaseen ja sen rahoittamisen kehityksestä. Toisaalta joulukuussa 2003 julkistetut tiedot Yhdysvaltojen kauppataseen vajeesta osoittivat vajeen suurentuneen odotettua enemmän. Tämä sai markkina-analyytikot pohtimaan, miten Yhdysvaltojen dollarin heikkeneminen oli tuohon asti vaikuttanut maan ulkomaankauppaan. Julkistettujen tietojen mukaan taas toisaalta arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettotuonti Yhdysvaltoihin oli runsasta joulukuussa 2003 jo toista kuukautta peräkkäin. Tämä puolestaan näyttää entisestään lieventäneen huolta mahdollisista rahoitusvaikeuksista. Kaiken kaikkiaan Yhdysvaltojen myönteinen talouskehitys tuki dollarin kurssia. Tästä kertovat ennakkotiedot, joiden mukaan Yhdysvaltojen BKT:n kasvu oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä voimakasta. Maaliskuun alussa dollari vahvistui, sillä tuolloin julkistetun tutkimuksen tulkittiin markkinoilla viittaavan Yhdysvaltojen työmarkkinoiden kohenemiseen. Euron dollarikurssi oli maaliskuun 3. päivänä 1,21 eli 1,9 % heikompi kuin tammikuun 2004 lopussa ja 7,3 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin.

Kuvio 39. Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)



Lähde: EKP.

EURON JA JAPANIN JENIN SUHDE

Euro oli heikentynyt Japanin jeniin nähden tammikuussa, mutta vahvistui selvästi helmikuussa (ks. kuvio 39). Vahvistumisen syynä oli jenin melko yleinen heikkeneminen helmikuussa kaikkiin maailman keskeisiin valuuttoihin nähden, vaikka julkistetut tiedot viittasivat toistaiseksi vahvimmin siihen, että Japanin talouden pitkään hitaana pysynyt talouskasvu oli alkanut elpyä. Etenkin tuoreimpien tietojen mukaan Japanin BKT:n vuositasolle korotettu kasvu oli 7 % vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä. Näyttääkin siltä, että jenin kurssin helmikuinen heikkeneminen saattoi johtua markkinoiden spekulatioista Japanin viranomaisten interventioista valuuttamarkkinoilla. Maaliskuun alussa jenin kurssi kuitenkin elpyi, mikä tasoitti osan jenin aiemmista tappioista euroon nähden. Euron jenikurssi oli maaliskuun 3. päivänä 133,8 eli yli 2 % vahvempi kuin tammikuussa 2004 ja vuonna 2003 keskimäärin.

EURON JA ENGLANNIN PUNNAN SUHDE

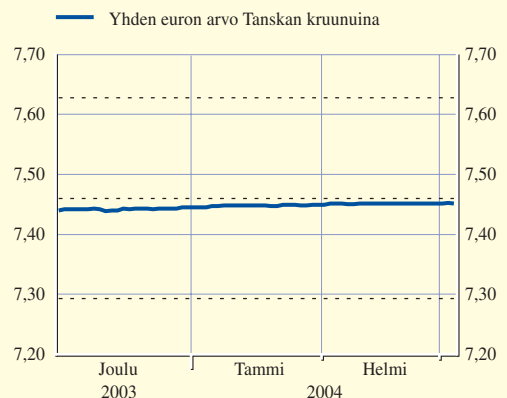
Euro oli heikentynyt Englannin puntaan nähden tammikuussa, ja heikkeneminen jatkui edelleen helmikuussa ja maaliskuun alussa (ks. kuvio 39). Punnan yleistä vahvistumista tukivat uudet viitteet Ison-Britannian vahvasta talouskasvusta. Englannin keskuspankin rahapoliittinen komitea (Monetary Policy Committee) nosti 5.2. keskeistä ohjauksorkoaan 0,25 prosenttiyksikköä eli 4 prosenttiin kotitalouksien vahvan kulutuksen ja luotonoton sekä vahvan asuntomarkkinatilanteen takia. Maaliskuun 3. päivänä euron puntakurssi oli 0,66 eli 3,1 % heikempi kuin tammikuun lopussa ja 4,1 % heikempi kuin vuonna 2003 keskimäärin.

EURON JA MUIDEN EUROOPAN VALUUTTOJEN SUHDE

ERM II -järjestelmässä Tanskan kruunu vaihteli edelleen hyvin kapean vaihteluvälin sisällä lähellä eurokeskuskurssiaan (ks. kuvio 40). Muista eurooppalaisista valuutoista euro vahvistui mallillisesti Ruotsin kruunuun ja Sveitsin frangiin nähden, mutta pysyi jokseenkin ennallaan Norjan kruunuun nähden, jos verrataan tammikuun 2004 lopun tasoon.

Kuvio 40. Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavainnot)



Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

EURON EFEKTIIVINEN VALUUTTAKURSSI

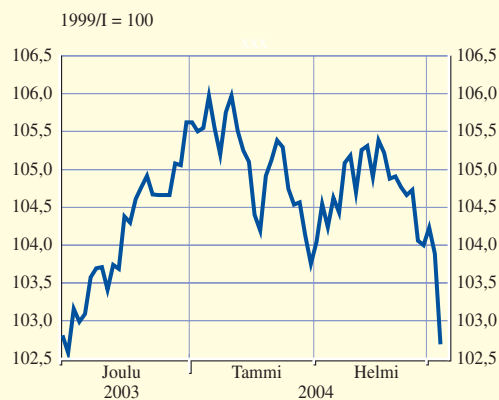
Maaliskuun 3. päivänä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa euroalueen 12 merkittävimmän kauppakumppanimaan valuuttaan oli 1 % heikempi kuin tammikuun lopussa mutta 2,5 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin. Euron efektiivinen heikkeneminen tarkastelujaksolla johtui lähinnä euron heikkenemisestä Englannin puntaan ja Yhdysvaltojen dollariin nähden. Tätä heikkenemistä euron vahvistuminen Japanin jeniin nähden tasapainotti vain osaksi (ks. kuvio 41).

Keskipitkällä aikavälillä tarkasteltuna euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi, joka perustuu kuluttajahintaindeksiin, teollisuuden tuottajahintaindeksiin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusindeksiin, myötäili tarkasti nimellisen valuuttakurssi-indeksin viiden viime vuoden kehitystä (ks. kuvio 42).

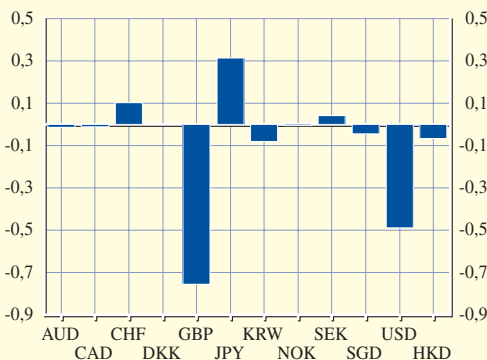
Tuoreimpien tietojen mukaan reaaliset valuuttakurssi-indeksit ovat hieman nimellisiä valuuttakurssi-indeksejä vahvemmat, mikä kertoo joidenkin Aasian kauppakumppanimaiden deflaatiopaineista ja useiden teollisuusmaiden vaimeasta inflaatiosta samana ajanjaksona. Helmikuussa 2004 euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi oli kuluttajahintojen kehityksen perusteella 4,9 % ja tuottajahintojen kehityksen perusteella 4,1 % vahvempi kuin vuonna 2003 keskimäärin.

Kuvio 41. Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)



Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾
30.1.–3.3.2004
(prosenttisyksikköinä)



Lähde: EKP.

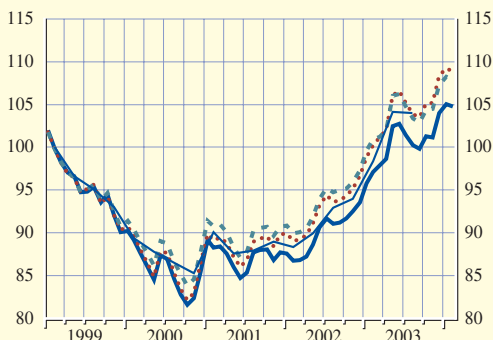
1) Indeksien nousu merkitsee euron efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 tärkeimmän kauppakumppanimaan valuuttaan nähden.

2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanimaiden valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 42. Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/1 = 100)

- Nimellinen
- Reaalin, kuluttajahintaindeksi
- - - Reaalin, tuottajahintaindeksi
- Reaalin, tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset



Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat helmikuulta 2004. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2003 kolmannelta neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

6.2 MAKSUTASE

Vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä euroalueen tavaravienti kasvoi toisena perättäisenä vuosineljänneksenä lähinnä voimakkaan ulkomaisen kysynnän ansiosta. Koska tavaravienti oli kuitenkin supistunut vuoden 2003 ensimmäisenä puoliskona, koko vuoden tavaraviennin arvo oli pienempi (hieman yli 2 %) kuin vuonna 2002. Samana ajanjaksona tuonti väheni vain hieman, joten kauppataseen ylijäämä supistui vuonna 2003. Tavaraviennin ja -tuonnin kehitys sekä tuotannontekijäkorvausten alijäämän suureneminen vaikuttivatkin osaltaan vaihtotaseen ylijäämän supistumiseen vuoden 2002 aikana 0,9 prosentista BKT:stä 0,4 prosenttiin BKT:stä vuonna 2003. Rahoitustaseessa yhteenlasketuissa suorissa ja arvopaperisijoituksissa kirjattiin lievä pääoman nettovienti vuonna 2003, kun se edellisellä vuonna oli ollut tätä voimakkaammin tuontivoittoista. Tämä johtui lähinnä arvopaperisijoituksiin liittyvän nettotuonnin supistumisesta.

VAIHTOTASE JA KAUPPA

Joulukuussa 2003 kausivaihtelusta puhdistetun euroalueen vaihtotaseen ylijäämä oli 2,5 miljardia euroa. Tämä kertoo sekä tavara- että palvelutaseen ylijäämästä, jota kuitenkin tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämät osaksi tasoittivat (ks. taulukko 12). Marraskuuta 2003 koskeviin korjattuihin tietoihin verrattuna kausivaihteluista puhdistettu vaihtotaseen ylijäämä kasvoi joulukuussa 0,4 miljardia euroa. Kasvu johtui tulonsiirtojen alijäämän supistumisesta ja tavarakaupan ylijäämän suurenemisesta, joita tuotannontekijäkorvausten alijäämän kasvu tasoitti vain osaksi. Palvelutaseen ylijäämä pysyi ennallaan marraskuusta.

Neljännesvuosilukujen perusteella tavaroiden vienti euroalueen ulkopuolelle kasvoi edelleen vuoden viimeisellä neljänneksellä ja jatkoi siten vuoden 2003 kolmannella vuosineljänneksellä alkanutta kasvuaan. Tavaraviennin arvo kasvoi noin 1,5 % kolmannekselta vuosineljänneksestä lähinnä vahvan ulkomaisen kysynnän ansiosta. Koska samana aikana tavaroiden tuonti kasvoi nopeammin kuin vienti, kauppataseen ylijäämä oli pienempi (ks. taulukko 12). Tuonnin arvon kasvu vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä saattoi osaksi johtua euron vahvistumisen viivästyneistä vaikutuksista, mutta tuonnin arvon kasvuun näyttää myös vaikuttaneen euroalueen kysynnän vahvistuminen. Vaik-

Taulukko 12. Euroalueen maksutaseen keskeiset erät

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2002	2003	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV	2003 Marras	2003 Joulu
Vaihtotase	67,1	28,1	4,2	2,1	9,3	12,5	2,1	2,5
Tavarat	130,9	110,3	25,0	25,2	33,2	26,9	7,5	8,2
Vienti	1,059,2	1,036,2	258,2	256,1	259,0	262,9	86,7	88,1
Tuonti	928,3	925,9	233,3	230,9	225,8	236,0	79,1	79,8
Palvelut	11,1	17,7	5,7	2,6	3,1	6,3	1,7	1,7
Tuotannontekijäkorvaukset	-27,8	-43,8	-13,9	-10,5	-9,5	-9,9	-1,4	-4,1
Tulonsiirrot	-47,1	-56,1	-12,5	-15,3	-17,6	-10,8	-5,8	-3,4
Rahoitustase¹⁾	-97,2	-72,2	-25,1	-33,0	-8,8	-5,3	-3,5	2,6
Nettomääräiset suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	61,9	-9,3	6,2	60,9	-80,8	4,3	-1,4	-10,4
Suorat sijoitukset	-41,5	-21,2	-0,9	3,5	-12,4	-11,5	0,9	-1,8
Arvopaperisijoitukset	103,4	11,9	7,0	57,4	-68,4	15,8	-2,3	-8,6
Osakkeet	50,6	39,3	14,5	-3,6	-2,2	30,6	8,9	8,4
Velkapaperit	52,9	-27,4	-7,5	61,0	-66,2	-14,8	-11,3	-16,9

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Yksityiskohtaisia taulukoita euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

1) Kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja.

ka tavarataseen ylijäämä on supistunut, vaihtotaseen ylijäämä kasvoi viimeisellä neljänneksellä lähinnä siitä syystä, että tulonsiirtojen alijäämän supistumisen ja palvelutaseen ylijäämän kasvun vaikutus oli paljon suurempi.

Tarkasteltaessa koko vuotta 2003 euroalueen vaihtotaseen ylijäämä supistui 28,1 miljardiin euroon (noin 0,4 % BKT:stä), kun se oli vuonna 2002 ollut 67,1 miljardia euroa (0,9 % BKT:stä). Kauppataaseen ylijäämän supistuminen (20,6 miljardilla eurolla), tuotannontekijäkorvausten alijäämän kasvu (16,0 miljardilla eurolla) sekä tulonsiirtojen alijäämän kasvu (9 miljardilla eurolla) vaikuttivat vaihtotaseen ylijäämän supistumiseen tänä aikana. Supistumista tasoitti vain osaksi palvelutaseen ylijäämän 6,6 miljardin euron kasvu. Kun tuonti pysyi kutakuinkin ennallaan, viennin arvon lasku oli keskeinen syy kauppataaseen ylijäämän supistumiseen vuonna 2003 (ks. taulukko 12). Tuotannontekijäkorvausten alijäämän kasvu johtui tuotannontekijäkorvauksiin kirjattujen tulojen supistumisesta. Tämä supistuminen puolestaan johtui lähinnä euron vahvistumisesta vuonna 2003, koska valuuttatuloina saatujen tuotannontekijäkorvausten arvo pienenee euroiksi muunnettuna.

Vuoden 2003 joulukuuhun ulottuvat ulkomaankauppatilastot viittaavat siihen, että euroalueen viennin väheneminen vuonna 2003 johtui lähinnä viennin supistumisesta Yhdysvaltoihin ja Isoon-Britanniaan etenkin vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Yhdysvaltoihin suuntautunut vienti saattoi supistua tänä aikana melko heikon kotimaisen kysynnän vuoksi. Tilannetta pahensi Yhdysvaltojen dollarin merkittävä heikkeneminen euroon nähden, mikä todennäköisesti johti siihen, että Yhdysvallat siirtyi tuomaan tavaroita muista kauppakumppaneista kuin euroalueelta.

Euroalueen vienti Isoon-Britanniaan vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla näyttää supistuneen osaksi sen vuoksi, että maan tuonti oli ylipäättään vaisua, mikä saattaa puolestaan liittyä joidenkin tuontipainotteisten tavaroiden, kuten pääomahyödykkeiden, vähäiseen tuontiin. Valuuttakurssikehitys on myös voinut vaikuttaa euroalueen Isoon-Britanniaan suuntautuneen viennin supistumiseen. Vuoden toisella puoliskolla vienti kuitenkin kasvoi, koska maan talouskasvun voimistumisesta saatiin vakuuttavia tietoja.

Vuonna 2003 euroalueen vienti Keski- ja Itä-Euroopan maihin – näiden osuus euroalueen tavaraviennin kokonaismäärästä vuonna 2002 oli lähes 14 % – kasvoi yli 6 % vuodesta 2002. Samana ajanjaksona euroalueen vienti Aasiaan supistui maltillisesti. Siinä näkyi Japaniin suuntautuneen viennin supistuminen, kun taas euroalueen vienti Kiinaan kasvoi voimakkaasti. Tämä kasvu ei kuitenkaan riittänyt tasoittamaan viennin supistumista muihin Aasian maihin, koska Kiinan osuus euroalueen kokona sviennistä on pieni (alle 3 % vuonna 2002).

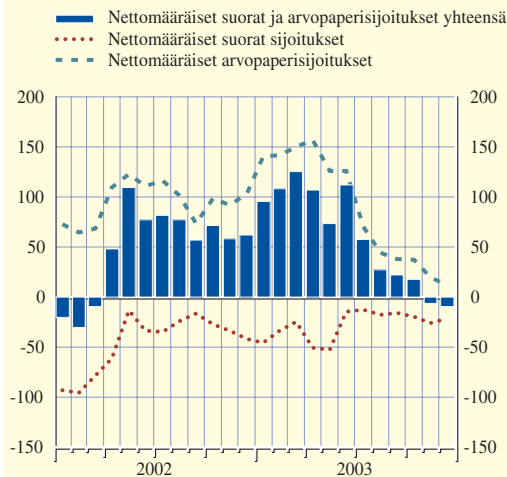
RAHOITUSTASE

Rahoitustaseessa yhteenlaskettuihin suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman yhteenlaskettu nettovienti joulukuussa 2003 oli 10,4 miljardia euroa, josta arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman osuus oli 8,6 miljardia euroa ja suoriin sijoituksiin liittyvän pääoman osuus 1,8 miljardia euroa.

Arvopaperisijoituksissa pääoman nettovienti oli lähinnä velkapapereihin liittyvää pääoman nettovientiä (16,9 miljardia euroa), jota osakesijoituksiin liittynyt pääoman nettotuonti (8,4 miljardia euroa) tasoitti vain osaksi. Suurin osa velkapapereihin liittyvästä pääoman nettoviennistä koostui euroalueen ulkopuolisten sijoittajien euroalueen rahamarkkinapapereiden nettomyynnistä ja euroalueella sijaitsevien nettomääräisistä sijoituksista ulkomaille. Kuitenkin joukkolainoihin liittyvä pääoman nettotuonti oli alle puolet rahamarkkinapapereihin liittyvän pääoman nettoviennistä.

Kuvio 43. Suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät nettopääomavirrat

(mrd. euroa, 12 kuukauden kumulatiivisia tietoja)



Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen arvo osoittaa pääoman nettotuontia euroalueelle ja negatiivinen arvo sen nettovientiä euroalueelta.

Joulukuussa markkinaosapuolten arvio lyhyen aikavälin tulostulokymistä oli aiempaa positiivisempi ja epävarmuus hälveni. Tästä kertoo Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optiosopimuksista johdetun implisiittisen volatiiliteetin huomattava pieneneminen (ks. osan 2 kuvio 27). Tämä kehitys näyttää vaikuttaneen osakesijoituspäätöksiin. Oma vaikutuksensa on saattanut olla myös markkinoiden odotuksilla euron vahvistumisesta, kuten viime kuukausina on ollut.

Kaiken kaikkiaan vuonna 2003 yhteenlaskettuihin suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettovienti oli 9,3 miljardia euroa, kun nettotuonti oli vuonna 2002 ollut 61,9 miljardia euroa. Tässä näkyy lähinnä arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettotuonnin supistuminen, jota suoriin sijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennin supistuminen samana ajanjaksona tasoitti vain osaksi. Arvopaperisijoituksista suurin osa tehtiin velkapapereihin.

Lähemmin tarkasteltuna sijoitukset velkapapereihin muuttuivat negatiivisiksi vuonna 2003; velkapapereihin liittyvä pääoman nettovienti oli 27,4 miljardia euroa. Vuonna 2002 nettotuonti oli ollut 52,8 miljardia euroa. Arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettotuonti supistui asteittain, mutta se näyttää kiihtyneen vuoden 2003 toisella puoliskolla (ks. kuvio 43). Tämä kertoo lähinnä siitä, että huomattava osa rahamarkkinapapereihin liittyvän pääoman nettotuonnista muuttui nettovienniksi, koska euroalueen ulkopuolisten sijoitukset euroalueen arvopapereihin supistuivat voimakkaasti. Supistuminen johtui ehkä siitä, että ulkomaiset sijoittajat alkoivat uudelleen hajauttaa kansainvälisiä sijoitussalkkujaan ja siirtää sijoituksiaan riskipitoisempiin papereihin etenkin kesäkuusta 2003 lähtien. Maailmantalouden näkymien koheneminen ja sen todennäköinen vaikutus maasta toiseen tehtävien maailmanlaajuisten osakesijoitusten asteittaiseen elpymiseen kesäkuusta 2003 lähtien on saattanut olla keskeinen tekijä riskipitoisten papereiden suosion lisääntymiseen. Myös joukkolainoihin liittyvän pääoman nettotuonti supistui hieman vuonna 2003 edellisvuotiseen kehitykseen verrattuna. Suuri osa tästä supistumisesta johtui kuitenkin siitä, että euroalueen ulkopuoliset myivät euroalueen joukkolainoja heinä-elokuussa 2003.

EUROALUEEN TILASTOT



SISÄLLYS¹

	YHTEENVET EUROALUEEN TILASTOISTA	
	Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista	T5
I	RAHAPOTIIKKATILASTOT	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	T6
1.2	EKP:n keskeiset korot	T7
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	T8
1.4	Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot	T9
2	RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SijoitusRAHASTOT	
2.1	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase	T10
2.2	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase	T11
2.3	Rahatalouden tilastot	T12
2.4	Rahalaitosten lainat, erittely	T14
2.5	Talletukset rahalaitoksissa, erittely	T17
2.6	Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely	T20
2.7	Rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset	T21
2.8	Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely	T22
2.9	Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	T24
2.10	Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan eriteltyinä	T25
3	RAHOITUSTILI JA MUIDEN KUIN RAHOITUSVAROJEN HANKINTA	
3.1	Ei-rahoitussektorin rahoitusvarojen pääerät	T26
3.2	Ei-rahoitussektorin velkojen pääerät	T27
3.3	Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarat ja velat	T28
3.4	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain	T29
4	RAHOITUSMARKKINAT	
4.1	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	T31
4.2	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T32
4.3	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit	T34
4.4	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	T36
4.5	Rahalaitosten euromääräiset talletusten ja lainojen korot euroalueella	T38
4.6	Rahamarkkinakorot	T40
4.7	Valtion lainojen tuotot	T41
4.8	Osakeindeksit	T42
5	HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT	
5.1	YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset	T43
5.2	Tuotanto ja kysyntä	T48
5.3	Työmarkkinat	T50

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

6	JULKINEN TALOUS	
6.1	Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä	T51
6.2	Velka	T52
6.3	Velan muutos	T53
7	ULKOISET TALOUSTOIMET JA POSITIOT	
7.1	Maksutase	T54
7.2	Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	T60
7.3	Ulkomaankauppa	T61
7.4	Ulkomainen varallisuus	T63
7.5	Valuuttavaranto	T65
8	VALUUTTAKURSSIT	
8.1	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T66
8.2	Euron valuuttakurssit	T67
9	TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA	
9.1	Muut Euroopan maat	T68
9.2	Yhdysvallat ja Japani	T69
	KUVIOLISTA	T71
	TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA	T73
	YLEISTÄ	T77

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”-” Tiedot puuttuvat/Loogisesti mahdoton.

”.” Tiedot eivät ole saatavissa.

”...” Nolla tai merkityksetön.

”miljardia” 10⁹

(p) Ennakkotieto.

kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.

ei-kp. Kausivaihtelusta puhdistamaton.

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA



Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista
(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}	M3 ^{1),2)} 3 kk:n (keskitetty) liukuva keskiarvo	Rahalaitosten lainat euro- alueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoitus- laitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat euromääräiset muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	7,6	6,6	7,2	-	5,3	21,2	3,32	4,92
2003	11,0	8,0	8,0	-	5,0	20,6	2,33	4,16
2003 I	10,1	7,1	7,6	-	5,0	17,4	2,69	4,16
II	11,3	8,3	8,5	-	4,6	20,7	2,37	3,96
III	11,5	8,5	8,3	-	4,9	22,5	2,14	4,16
IV	11,2	7,9	7,6	-	5,3	21,6	2,15	4,36
2003 syys	11,2	8,2	7,6	8,0	4,9	22,0	2,15	4,23
loka	12,2	8,3	8,1	7,7	5,1	22,7	2,14	4,31
marras	10,6	7,6	7,4	7,5	5,6	21,7	2,16	4,44
joulu	10,5	7,5	7,0	7,0	5,5	18,9	2,15	4,36
2004 tammi	11,2	7,4	6,4	.	5,5	.	2,09	4,26
helmi	2,07	4,18

2. Hinnat, tuotanto ja työmarkkinat

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustan- nukset tuntia kohden	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste tehdasteolli- suudessa, %	Työllisyys	Työttömyys (% työvoimasta)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2002	2,3	-0,1	3,5	0,9	-0,5	81,4	0,5	8,4
2003	2,1	1,6	.	0,4	0,4	80,9	.	8,8
2003 I	2,3	2,4	3,1	0,7	0,8	81,1	0,0	8,7
II	1,9	1,5	3,2	0,1	-0,8	80,8	0,1	8,8
III	2,0	1,2	2,9	0,3	-0,2	81,0	0,2	8,8
IV	2,0	1,1	.	0,6	1,6	81,0	.	8,8
2003 syys	2,2	1,1	-	-	-1,1	-	-	8,8
loka	2,0	0,9	-	-	1,5	81,2	-	8,8
marras	2,2	1,4	-	-	1,1	-	-	8,8
joulu	2,0	1,0	-	-	2,2	-	-	8,8
2004 tammi	1,9	0,3	-	-	.	80,7	-	8,8
helmi	1,6	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (talustoimet, netto)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperi- sijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2002	77,9	130,6	-41,5	103,4	366,1	89,7	92,3	0,9456
2003	39,0	109,8	-21,2	11,9	306,5	99,9	103,6	1,1312
2003 I	4,4	16,6	-0,9	7,0	339,1	96,6	99,8	1,0731
II	-5,4	23,4	3,5	57,4	326,1	101,0	104,7	1,1372
III	16,2	37,3	-12,4	-68,4	332,9	100,2	103,9	1,1248
IV	23,8	32,4	-11,5	15,8	306,5	101,8	106,0	1,1890
2003 syys	6,9	11,5	-4,8	14,2	332,9	99,5	103,3	1,1222
loka	10,4	14,5	-10,6	26,7	332,4	101,0	104,8	1,1692
marras	6,0	8,9	0,9	-2,3	321,9	100,9	104,9	1,1702
joulu	7,5	9,0	-1,8	-8,6	306,5	103,7	108,1	1,2286
2004 tammi	309,7	104,7	109,0	1,2613
helmi	104,4	108,6	1,2646

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talouden ja rahoituksen pääosasto) ja Reuters.

Huom. Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen kasvuvauhdit lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kannoista ja talustoimista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.



RAHAPOLITIIKKATILASTOT

1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase (miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

	6.2.2004	13.2.2004	20.2.2004	27.2.2004
Kulta ja kultasaamiset	130 344	130 343	130 343	130 343
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	177 537	173 821	171 198	168 559
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	17 620	17 254	17 551	18 023
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	7 273	7 131	7 312	7 326
Euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	270 015	268 024	275 029	283 903
Perusrahoitusoperaatiot	214 999	213 000	220 002	218 659
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	55 000	55 000	55 000	64 999
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	0	0	0	0
Maksuvalmiusluotot	3	5	8	232
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	13	19	19	13
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	1 055	1 461	1 434	1 284
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	65 306	65 996	66 094	66 533
Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	42 604	42 604	42 604	42 604
Muut saamiset	105 260	106 526	105 366	105 449
Vastaavaa yhteensä	817 014	813 160	816 931	824 024

2. Vastattavaa

	6.2.2004	13.2.2004	20.2.2004	27.2.2004
Liikkeessä olevat setelit	418 796	418 520	417 506	418 924
Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	133 155	135 426	131 030	128 932
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	133 111	135 285	130 992	128 802
Talletusmahdollisuus	43	141	38	104
Määräaikaistalletukset	0	0	0	0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	1	0	0	26
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	256	256	256	256
Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset	1 054	1 054	1 054	1 054
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	48 601	44 848	56 656	67 356
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	9 535	9 520	9 325	9 281
Valuuttamääräiset velat euroalueelle	413	414	422	434
Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	15 025	12 343	10 560	8 705
Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	5 757	5 757	5 757	5 757
Muut velat	53 249	53 379	52 457	52 079
Arvonmuutostilit	69 141	69 141	69 141	69 141
Pääoma ja rahastot	62 032	62 502	62 767	62 105
Vastattavaa yhteensä	817 014	813 160	816 931	824 024

Lähde: EKP.

1.2 EKP:n keskeiset korot

(koron vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

	Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
				Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos
				Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja			
		Korko 1	Muutos 2	Korko 3	Korko 4	Muutos 5	Korko 6	Muutos 7
1999	tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
	marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000	helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalisk. 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001	touko 11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002	joulu 6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003	maalisk. 7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
	kesä 6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50

Lähde: EKP.

- 1) Ajanjaksona 1.1.1999–9.3.2004 päivitys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä. Maaliskuun 10. päivästä 2004 alkaen päivitys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon, sekä perusrahoitusoperaatioihin (muutokset ovat voimassa ensimmäisestä EKP:n neuvoston kokouksesta seuranneesta perusrahoitusoperaatiosta alkaen), ellei toisin mainita.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huuto-kauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}
(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskiporkko	
	1	2	3	4	5	6
Perusrahoitusoperaatiot						
2003 marras 5.	125 765	84 000	2,00	2,04	2,05	14
11.	126 830	118 000	2,00	2,03	2,04	15
19.	113 354	99 000	2,00	2,00	2,02	14
26.	126 291	126 291	2,00	2,00	2,02	14
joulu 3.	137 154	121 000	2,00	2,00	2,03	14
10.	129 319	116 000	2,00	2,00	2,01	13
17.	128 410	123 000	2,00	2,00	2,02	13
23.	154 382	108 000	2,00	2,05	2,08	14
30.	166 862	145 000	2,00	2,02	2,09	15
2004 tammi 6.	118 344	80 000	2,00	2,02	2,04	15
14.	166 033	144 000	2,00	2,00	2,02	14
21.	101 083	85 000	2,00	2,00	2,01	14
28.	165 044	139 000	2,00	2,01	2,02	14
helmi 4.	112 763	76 000	2,00	2,01	2,02	14
11.	147 492	137 000	2,00	2,00	2,01	12
18.	104 015	83 000	2,00	2,00	2,01	14
21.	135 659	135 659	2,00	2,00	2,00	16
maalis 3.	100 586	85 000	2,00	2,00	2,01	14
Pitempiaikaiset rahoitusoperatiot						
2003 helmi 27.	24 863	15 000	-	2,48	2,51	91
maalis 27.	33 367	15 000	-	2,49	2,51	91
huhti 30.	35 096	15 000	-	2,50	2,51	92
touko 29.	30 218	15 000	-	2,25	2,27	91
kesä 26.	28 694	15 000	-	2,11	2,12	91
heinä 31.	25 416	15 000	-	2,08	2,10	91
elo 28.	35 940	15 000	-	2,12	2,13	91
syys 25.	28 436	15 000	-	2,10	2,12	84
loka 30.	32 384	15 000	-	2,13	2,14	91
marras 27.	25 402	15 000	-	2,12	2,13	91
joulu 18.	24 988	15 000	-	2,12	2,14	105
2004 tammi 29.	47 117	25 000	-	2,03	2,04	91
26.	34 597	25 000	-	2,01	2,03	91

2. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteä-korkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
					Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000 tammi 5. ⁵⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
joulu 18.	Käänteisoperaatio	28 480	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003 touko 23.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 850	3 850	2,50	-	-	-	3

Lähde: EKP.

1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä operaatioista vielä suorittamatta olevien maksujen vuoksi.

2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokauppoina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemmista operaatioista taulukosta 1.3.2.

3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatioista alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.

5) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot

(miljardia euroa; ajanjakson päivittäisten positioiden keskiarvo, ellei toisin mainita; korot vuotuisina prosentteina)

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja

Varantopohja ¹⁾	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2001	10 910,1	6 226,1	389,7	1 315,2	605,1	2 374,0
2002	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3
2003 I	11 229,9	6 117,2	427,4	1 404,1	782,7	2 498,5
II	11 381,7	6 217,9	415,4	1 421,4	781,0	2 545,9
2003 heinä	11 394,7	6 176,0	417,8	1 430,0	800,8	2 570,1
elo	11 408,0	6 184,3	404,3	1 442,5	787,6	2 589,3
syys	11 396,7	6 173,3	405,1	1 433,2	791,7	2 593,3
loka	11 497,0	6 194,8	420,2	1 445,3	814,0	2 622,7
marras	11 559,6	6 241,2	423,0	1 451,5	813,2	2 630,7
joulu	11 538,7	6 283,8	412,9	1 459,1	759,5	2 623,5

2. Varantojen pito

Varantojen pitoajanjakso päätyy	Vaaditut varanto- talletukset	Luottolaitosten sekkitiilit	Varantovelvoitteen yllittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko
	1	2	3	4	5
2001	126,4	127,4	1,0	0,0	3,30
2002	128,8	129,5	0,8	0,0	3,06
2003 I	128,9	129,6	0,7	0,0	2,67
II	131,2	131,9	0,6	0,0	2,34
III	131,3	132,0	0,6	0,0	2,07
2003 loka 23.	131,2	131,9	0,6	0,0	2,05
marras 23.	131,0	131,8	0,7	0,0	2,03
joulu 23.	131,8	132,6	0,8	0,0	2,00
2004 tammi 23.	132,8	133,6	0,9	0,0	2,02
maalis 9.	133,4

3. Likviditeetti

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät						Likviditeettiä vähentävät tekijät				Luotto- laitosten sekkitiilit	Perusraha (keskus- pankki rahat)
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto)			
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuuttasaamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvidi- teettiä lisäävät operaatiot	Talletus- mahdol- lisuus				Muut likvidi- teettiä vähentävät operaatiot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2
2002	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5
2003 I	352,5	179,5	45,0	0,2	0,0	0,1	0,0	347,8	59,1	40,6	129,6	477,5
II	331,3	194,7	45,0	0,4	0,0	0,3	0,2	373,2	52,6	13,2	131,9	505,3
III	315,0	214,0	45,0	0,1	0,0	0,6	0,0	391,7	54,4	-4,4	132,0	524,2
2003 loka 23.	321,3	208,4	45,0	0,1	0,0	0,2	0,0	395,5	48,3	-1,1	131,9	527,5
marras 23.	321,8	205,8	45,0	0,1	0,0	0,3	0,0	399,4	43,4	-2,2	131,8	531,4
joulu 23.	320,1	235,5	45,0	0,6	0,0	0,1	0,0	416,1	57,0	-4,5	132,6	548,7
2004 tammi 23.	309,2	232,6	45,0	0,3	0,0	0,1	0,0	427,6	37,0	-11,2	133,6	561,4

Lähde: EKP.

1) Ajanjakson lopussa.

2

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIOITUSRAHASTOT

2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ¹⁾	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkisyhteisöille	Muille	Rahalaitoksille	Yhteensä	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurojärjestelmä														
2001	998,6	412,7	25,7	0,6	386,4	107,0	101,8	1,3	3,8	-	13,8	399,0	11,9	54,3
2002	1 042,8	416,2	24,2	0,6	391,3	94,5	86,0	0,8	7,6	-	13,2	374,1	11,9	132,9
2003														
I	1 015,4	411,8	24,1	0,6	387,0	105,4	95,1	0,8	9,5	-	12,5	349,3	11,9	124,5
II	1 074,6	469,3	23,7	0,6	445,0	114,2	103,1	1,1	10,0	-	12,4	334,4	12,0	132,3
III	1 089,1	462,5	23,7	0,6	438,1	121,7	110,5	1,1	10,1	-	12,4	341,8	12,3	138,4
2003														
loka	1 081,5	449,6	23,7	0,6	425,2	123,0	111,6	1,2	10,2	-	12,7	341,5	12,3	142,5
marras	1 078,5	452,2	23,7	0,6	427,8	124,2	112,7	1,2	10,4	-	12,9	332,4	12,3	144,4
joulu	1 085,8	471,3	22,6	0,6	448,0	134,0	122,0	1,2	10,8	-	12,8	317,5	12,4	137,7
2004														
tammi (P)	1 090,0	469,7	22,6	0,7	446,4	136,9	124,4	1,3	11,2	-	12,9	321,2	13,0	136,3
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)														
2001	18 226,3	11 134,7	822,0	6 518,7	3 794,0	2 535,9	1 077,4	335,6	1 122,9	38,5	810,8	2 408,8	168,1	1 129,5
2002	18 857,9	11 611,4	812,6	6 781,0	4 017,8	2 671,5	1 135,0	366,2	1 170,4	62,4	827,6	2 465,5	167,6	1 051,8
2003														
I	19 184,0	11 733,1	804,8	6 854,1	4 074,2	2 830,6	1 210,0	385,9	1 234,7	66,8	818,3	2 545,0	160,8	1 029,4
II	19 530,2	11 881,4	794,2	6 944,0	4 143,2	2 886,6	1 239,4	405,1	1 242,1	69,0	853,4	2 624,2	157,9	1 057,7
III	19 571,5	11 949,9	797,4	6 996,8	4 155,7	2 929,0	1 262,6	410,5	1 255,9	69,4	881,1	2 546,7	158,6	1 036,8
2003														
loka	19 609,9	11 922,5	797,2	7 025,6	4 099,6	2 959,0	1 274,7	418,2	1 266,2	71,2	880,4	2 610,7	158,4	1 007,7
marras	19 806,5	12 048,2	806,8	7 070,5	4 170,9	2 987,9	1 291,9	423,0	1 273,1	71,6	890,1	2 622,3	158,5	1 028,0
joulu	19 791,1	12 115,2	819,5	7 093,0	4 202,7	2 950,4	1 252,1	422,4	1 275,9	67,4	895,8	2 565,0	159,9	1 037,3
2004														
tammi (P)	20 039,3	12 128,4	816,8	7 108,6	4 203,0	2 998,0	1 277,5	421,3	1 299,1	76,5	910,7	2 701,4	159,5	1 064,9

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	Pääoma ja rahastot	Ulkomaiset velat	Muut velat
			Yhteensä	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurojärjestelmä											
2001	998,6	285,9	391,9	35,1	14,4	342,4	-	4,6	209,8	35,6	70,8
2002	1 042,8	392,9	328,4	29,5	15,6	283,3	-	3,6	165,9	32,9	119,1
2003											
I	1 015,4	365,4	345,8	50,7	16,2	279,0	-	2,7	149,5	28,7	123,3
II	1 074,6	391,4	379,4	52,6	18,9	307,9	-	2,6	143,1	29,8	128,3
III	1 089,1	406,4	362,1	55,0	17,4	289,8	-	2,6	151,2	32,4	134,4
2003											
loka	1 081,5	412,3	345,6	35,0	18,5	292,1	-	2,6	150,6	32,0	138,4
marras	1 078,5	419,2	343,1	48,3	20,5	274,3	-	1,6	146,3	28,0	140,2
joulu	1 085,8	450,5	324,0	21,3	16,9	285,8	-	1,6	139,9	27,5	142,2
2004											
tammi (P)	1 090,0	430,1	345,9	42,7	15,5	287,6	-	1,6	140,9	29,4	142,1
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)											
2001	18 226,3	0,0	9 696,6	103,9	5 763,1	3 829,6	436,5	2 882,9	1 041,9	2 687,4	1 480,9
2002	18 857,9	0,0	10 197,6	106,9	5 954,1	4 136,6	532,9	2 992,8	1 108,7	2 594,1	1 431,8
2003											
I	19 184,0	0,0	10 317,0	125,5	5 995,1	4 196,3	617,6	3 045,7	1 115,8	2 665,5	1 422,4
II	19 530,2	0,0	10 540,6	147,6	6 096,1	4 296,9	640,0	3 083,3	1 126,3	2 641,8	1 498,1
III	19 571,5	0,0	10 565,6	128,9	6 128,0	4 308,7	646,2	3 128,5	1 142,5	2 606,6	1 482,1
2003											
loka	19 609,9	0,0	10 532,0	130,8	6 158,6	4 242,5	653,4	3 172,3	1 142,9	2 656,5	1 452,9
marras	19 806,5	0,0	10 665,8	132,1	6 203,6	4 330,1	656,3	3 186,0	1 147,5	2 655,9	1 495,0
joulu	19 791,1	0,0	10 768,0	132,4	6 272,0	4 363,7	649,0	3 159,6	1 147,9	2 612,5	1 454,1
2004											
tammi (P)	20 039,3	0,0	10 763,8	131,4	6 265,7	4 366,6	665,8	3 207,0	1 152,9	2 718,8	1 531,1

Lähde: EKP.

- Sisältää euroalueella olevien liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet sisältyvät erään "ulkomaiset saamiset".
- Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase
(miljardia euroa ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ¹⁾	Kiintää omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkis-yhteisöille	Muille	Yhteensä	Julkis-yhteisöjen	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2001	13 576,7	7 367,0	847,7	6 519,3	1 516,1	1 179,2	336,9	568,1	2 807,8	180,0	1 137,6
2002	13 931,2	7 618,4	836,8	6 781,6	1 588,0	1 221,0	367,0	572,7	2 839,6	179,5	1 132,9
2003											
I	14 124,7	7 683,6	828,9	6 854,8	1 691,8	1 305,1	386,7	566,6	2 894,2	172,7	1 115,7
II	14 383,3	7 762,5	817,9	6 944,6	1 748,7	1 342,5	406,2	594,1	2 958,5	169,9	1 149,6
III	14 412,8	7 818,6	821,1	6 997,5	1 784,7	1 373,1	411,6	616,6	2 888,5	170,8	1 133,6
2003											
loka	14 498,7	7 847,2	821,0	7 026,3	1 805,7	1 386,3	419,4	613,8	2 952,1	170,7	1 109,2
marras	14 611,6	7 901,6	830,5	7 071,1	1 828,7	1 404,5	424,1	623,5	2 954,7	170,8	1 132,3
joulu	14 535,9	7 935,8	842,2	7 093,6	1 797,7	1 374,1	423,7	624,9	2 882,5	172,3	1 122,6
2004											
tamm ^(p)	14 763,8	7 948,7	839,4	7 109,3	1 824,6	1 402,0	422,6	635,1	3 022,6	172,4	1 160,5
Taloustoimet											
2001	906,6	365,6	-7,6	373,2	71,5	8,5	62,9	29,8	331,1	8,1	100,8
2002	601,3	299,2	-9,8	309,0	75,9	45,7	30,2	5,5	241,8	-1,3	-19,9
2003											
I	221,0	87,2	-0,3	87,5	63,0	46,4	16,6	0,2	92,3	-3,6	-18,2
II	323,3	98,3	-8,6	107,0	52,0	37,9	14,1	21,2	122,2	-2,5	32,2
III	2,4	60,6	3,3	57,3	39,3	32,6	6,7	-4,5	-71,6	0,8	-22,3
2003											
loka	80,7	29,3	-0,1	29,4	26,2	18,2	8,0	-4,2	51,2	0,0	-21,9
marras	154,8	60,7	9,8	50,9	19,2	13,7	5,5	9,0	44,2	-0,1	21,8
joulu	-2,9	48,9	11,9	37,0	-28,8	-29,8	1,0	1,9	-14,6	1,6	-11,8
2004											
tamm ^(p)	185,2	22,9	-2,9	25,8	15,7	18,0	-2,2	9,1	109,2	0,0	28,3

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden talletukset euroalueelta	Rahamarkkina rahasto-osuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	Pääoma ja rahastot	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto
Kannat										
2001	13 576,7	239,7	139,0	5 777,6	398,0	1 760,8	995,2	2 723,0	1 551,8	-8,5
2002	13 931,2	341,2	136,4	5 969,7	470,5	1 818,4	1 006,4	2 627,0	1 550,9	10,8
2003										
I	14 124,7	327,2	176,2	6 011,3	550,8	1 804,3	1 001,0	2 694,2	1 545,7	14,1
II	14 383,3	351,0	200,3	6 115,0	571,0	1 833,7	997,7	2 671,6	1 626,4	16,5
III	14 412,8	364,8	183,9	6 145,4	576,8	1 865,1	1 016,6	2 639,0	1 616,5	4,6
2003										
loka	14 498,7	371,3	165,8	6 177,2	582,3	1 898,6	1 014,1	2 688,5	1 591,2	9,8
marras	14 611,6	379,2	180,4	6 224,1	584,7	1 904,2	1 014,3	2 683,9	1 635,3	5,7
joulu	14 535,9	398,1	153,7	6 288,8	581,6	1 874,4	1 004,1	2 640,0	1 596,3	-1,2
2004										
tamm ^(p)	14 763,8	389,3	174,1	6 281,3	589,3	1 898,4	1 005,2	2 748,3	1 673,2	4,9
Taloustoimet										
2001	906,6	-116,4	-26,9	385,4	91,0	107,7	81,2	338,4	79,8	-33,5
2002	601,3	101,4	-5,8	221,7	70,1	105,1	39,2	75,8	-39,0	32,7
2003										
I	221,0	7,7	32,8	50,8	35,8	24,9	2,7	59,6	-4,5	11,3
II	323,3	23,8	24,1	110,8	19,7	36,8	0,5	25,9	79,0	2,6
III	2,4	14,4	-13,7	-1,1	3,5	37,7	24,2	-20,9	-31,4	-10,3
2003										
loka	80,7	6,4	-18,0	30,7	5,7	30,1	2,3	39,5	-23,4	7,3
marras	154,8	7,9	14,6	50,4	-4,3	15,1	4,1	26,6	42,9	-2,4
joulu	-2,9	19,0	-26,7	72,1	-2,7	-13,8	-4,8	4,5	-38,5	-11,9
2004										
tamm ^(p)	185,2	-8,8	20,5	-9,0	7,3	20,2	2,8	81,9	63,6	6,7

Lähde: EKP.

- Marraskuun 2000 lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdensiväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdensivälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 (tammii-lokakuun) kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviiteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.
- Sisältää euroalueella olevien hallussa olevien enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.3 Rahatalouden tilastot

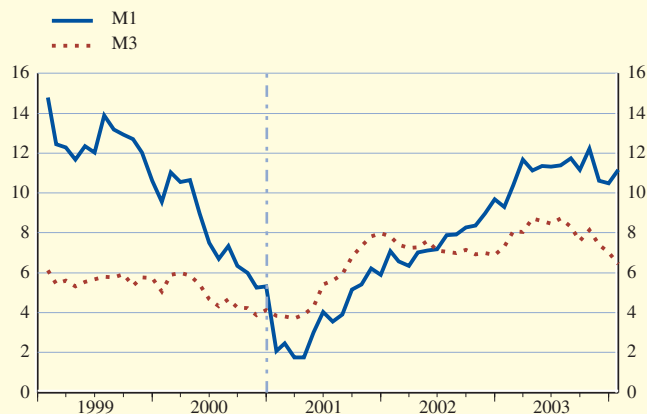
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

	M1		M2	M3-M2	M3	M3 3 kk:n (keskitetty) liukuva keskiarvo	Pitkä- aikaiset rahoitus- velat	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella		Ulkomaiset netto- saamiset ²⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	Lainat			9
Kannat												
2001	2 222,3	2 395,9	4 618,2	789,8	5 408,0	-	3 897,3	2 041,0	7 425,5	6 514,7	54,7	
2002	2 439,3	2 474,3	4 913,6	854,5	5 768,1	-	3 994,1	2 073,3	7 724,3	6 781,0	184,6	
2003	I	2 510,2	2 493,0	5 003,2	857,8	5 861,0	-	4 005,5	2 120,9	7 788,3	6 847,2	224,1
	II	2 553,5	2 534,8	5 088,3	887,8	5 976,0	-	4 031,2	2 143,2	7 913,7	6 913,9	279,5
	III	2 623,1	2 545,6	5 168,7	889,3	6 058,0	-	4 109,2	2 204,7	8 049,8	7 007,7	237,6
2003	loka	2 667,1	2 548,6	5 215,7	914,4	6 130,1	-	4 136,4	2 219,0	8 081,7	7 040,4	244,4
	marras	2 658,1	2 556,7	5 214,8	917,5	6 132,4	-	4 160,2	2 235,4	8 148,9	7 086,0	241,7
	joulu	2 673,7	2 551,6	5 225,3	911,5	6 136,9	-	4 138,3	2 235,0	8 146,4	7 094,8	215,8
2004	tammi (P)	2 712,7	2 546,5	5 259,1	896,5	6 155,6	-	4 153,9	2 248,2	8 172,8	7 114,5	273,5
Taloustoimet												
2001	121,4	158,3	279,7	118,7	398,4	-	178,2	2,5	467,0	377,4	-6,7	
2002	214,6	88,4	303,0	68,7	371,7	-	187,8	37,7	346,7	313,0	168,0	
2003	I	69,3	46,2	115,5	-8,0	107,5	-	30,0	17,0	81,6	80,5	84,6
	II	58,9	45,2	104,1	27,1	131,3	-	40,2	25,2	130,8	83,7	64,9
	III	72,6	10,4	82,9	1,5	84,5	-	87,6	63,6	114,6	98,3	-55,1
2003	loka	43,6	2,4	46,0	25,2	71,2	-	28,8	19,3	31,4	33,3	4,4
	marras	-7,2	10,3	3,2	-4,0	-0,9	-	37,2	12,1	73,2	51,7	7,7
	joulu	18,2	-2,2	16,0	-6,1	9,9	-	1,7	0,5	13,9	23,2	-16,7
2004	tammi (P)	38,5	-6,7	31,8	-12,7	19,0	-	11,5	3,1	34,2	29,8	53,3
Kasvuvauhdit												
2001	joulu	5,9	7,1	6,5	17,6	8,0	7,9	4,8	0,1	6,7	6,1	-6,7
2002	joulu	9,7	3,7	6,6	8,7	6,9	7,1	4,9	1,8	4,7	4,8	168,0
2003	maalis	11,7	4,7	8,1	8,0	8,0	8,3	4,4	1,7	4,8	4,7	230,5
	kesä	11,3	5,7	8,4	8,7	8,5	8,6	5,1	3,7	5,2	4,6	247,5
	syys	11,2	5,2	8,2	4,5	7,6	8,0	5,4	5,6	5,5	4,9	167,3
2003	loka	12,2	4,4	8,3	7,6	8,1	7,7	5,8	6,7	5,5	5,1	147,0
	marras	10,6	4,7	7,6	6,1	7,4	7,5	6,0	7,1	6,0	5,6	128,5
	joulu	10,5	4,6	7,5	4,2	7,0	7,0	5,7	6,6	5,8	5,5	89,8
2004	tammi (P)	11,2	3,7	7,4	1,1	6,4	.	5,8	6,2	5,8	5,5	106,1

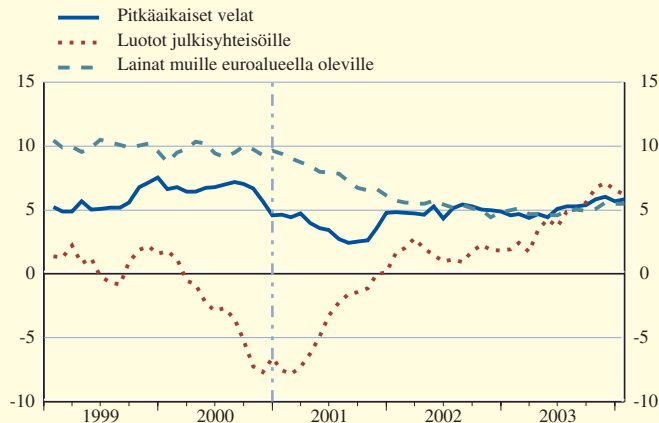
K1 Raha-aggregaatit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)



K2 Vastaerät

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)



Lähde: EKP.

- Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle. M1 on liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten summa. M2 on M1:n, enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten summa. M3 on M2:n, reposopimusten, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja enintään 2 vuoden velkapaperien summa.
- Arvot osassa "kasvuvauhdit" ovat kyseiseen kuukauteen päätyneen 12 kuukauden ajanjakson taloustoimien summia.

2.3 Rahatalouden tilastot

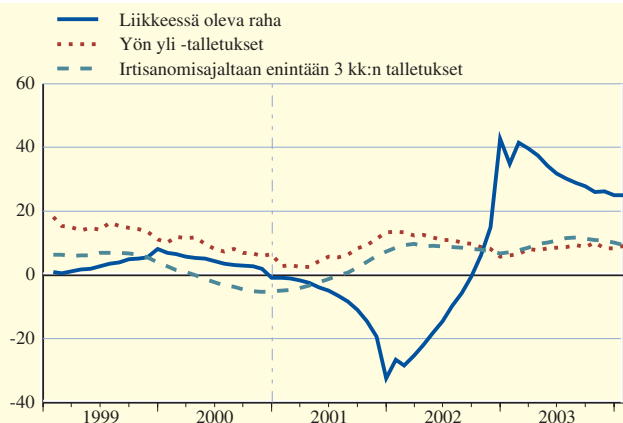
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Raha-aggregaattien ja pitkäaikaisten velkojen komponentit

	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Rahamarkkina-rahasto-osuudet	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Yli 2 vuoden velkapaperit	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Pääoma ja rahastot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2001	233,4	1 988,9	1 089,9	1 306,0	231,5	412,4	145,9	1 621,4	113,7	1 166,8	995,3
2002	333,0	2 106,2	1 079,5	1 394,9	239,9	486,9	127,7	1 697,1	103,7	1 186,9	1 006,4
2003	I	331,9	2 178,3	1 071,5	1 421,4	209,4	549,1	99,4	1 702,8	100,2	1 203,3
	II	347,1	2 206,4	1 074,1	1 460,7	220,9	569,2	97,6	1 730,8	96,2	1 211,1
	III	366,9	2 256,2	1 051,4	1 494,2	215,6	582,0	91,7	1 773,3	90,9	1 231,1
2003	loka	371,7	2 295,4	1 047,0	1 501,6	225,4	587,5	101,6	1 794,6	91,1	1 236,6
	marras	379,7	2 278,4	1 047,2	1 509,6	227,7	588,7	101,1	1 799,3	90,7	1 247,5
	joulu	388,7	2 285,0	1 042,5	1 509,1	219,8	601,8	89,9	1 791,7	90,5	1 252,5
2004	tammi (p)	396,7	2 315,9	1 030,0	1 516,4	212,1	593,2	91,2	1 809,8	90,3	1 256,0
Taloustoimet											
2001	-112,5	233,9	69,3	88,9	26,8	93,9	-2,1	110,0	-10,6	-2,4	81,3
2002	99,6	115,0	0,0	88,4	9,6	72,1	-13,0	117,9	-10,0	41,0	39,0
2003	I	20,9	48,3	-5,9	52,1	-21,7	17,4	20,2	-3,5	12,4	0,9
	II	15,2	43,7	5,8	39,5	11,6	19,7	-4,2	37,7	-4,0	8,7
	III	20,4	52,2	-23,1	33,5	-4,0	10,5	-4,9	47,8	-5,3	19,0
2003	loka	4,8	38,7	-4,9	7,3	9,8	5,7	9,7	18,2	0,2	5,4
	marras	8,0	-15,1	2,2	8,1	1,3	-5,5	0,2	13,5	-0,4	11,5
	joulu	9,0	9,2	-1,9	-0,3	-7,8	13,4	-11,6	8,8	-0,2	6,8
2004	tammi (p)	8,0	30,4	-13,9	7,2	-6,7	-8,9	2,9	12,8	-0,1	3,1
Kasvuvauhdit											
2001	joulu	-32,4	13,5	6,8	7,3	12,5	28,9	-1,5	7,2	-8,5	-0,2
2002	joulu	42,7	5,8	0,0	6,8	4,2	17,4	-9,4	7,3	-8,8	3,5
2003	maalis	39,7	8,1	0,0	8,5	0,9	16,5	-11,3	6,6	-8,2	4,0
	kesä	31,9	8,5	-0,5	10,7	-0,9	19,3	-13,7	7,2	-10,7	3,9
	syys	27,8	8,8	-2,5	11,4	-6,7	14,4	-15,5	8,0	-15,2	4,8
2003	loka	26,1	10,2	-3,9	11,0	-0,3	15,0	-8,4	8,7	-14,4	5,1
	marras	26,3	8,4	-3,0	10,8	1,5	10,8	-6,3	8,7	-13,7	5,4
	joulu	25,0	8,4	-2,6	10,2	-4,8	11,6	-14,5	8,7	-12,7	5,4
2004	tammi (p)	25,0	9,1	-3,7	9,4	-7,8	8,5	-16,4	9,3	-11,9	5,6

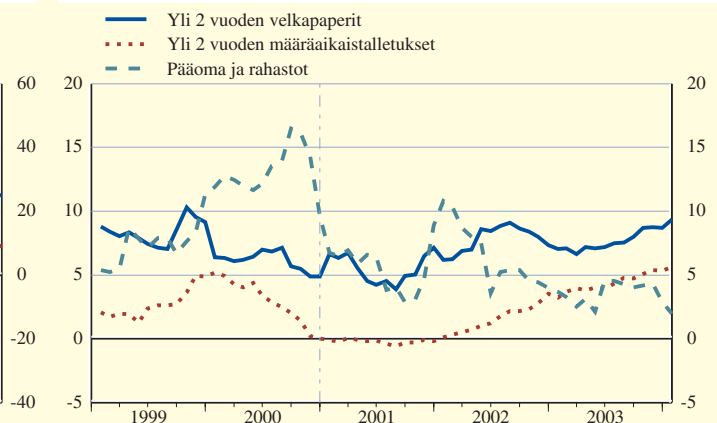
K3 Raha-aggregaattien komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)



K4 Pitkäaikaisten velkojen komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)



Lähde: EKP.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

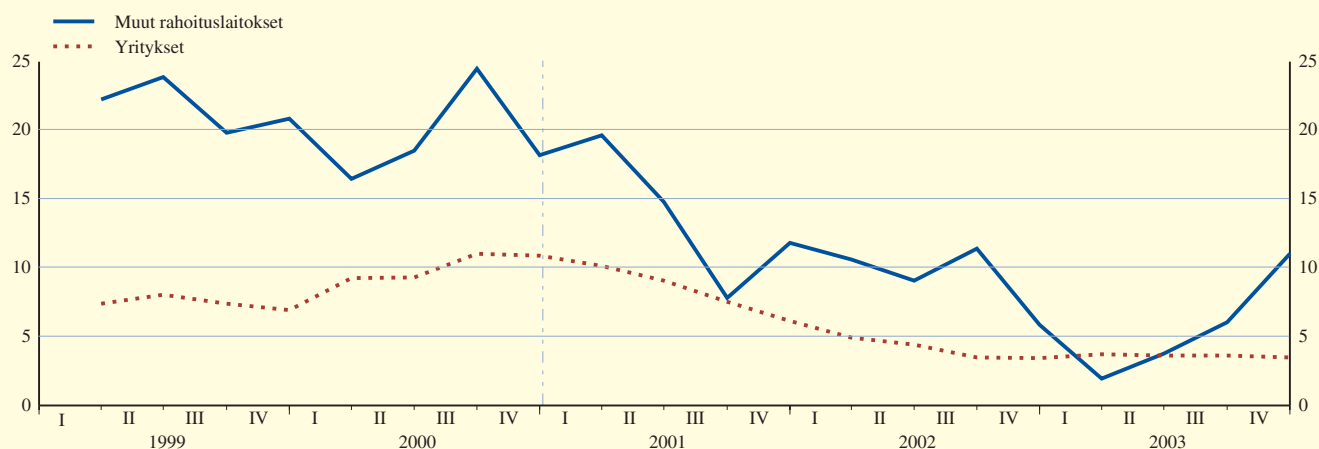
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset ²⁾		Yritykset				
	Yhteensä		Yhteensä		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
	1	Enintään 1 vuosi 2	3	Enintään 1 vuosi 4					5
Kannat									
2001	34,9	24,8	434,4	276,0	2 903,3	1 019,0	489,8	1 394,5	
2002	33,0	19,7	453,9	288,0	2 972,3	980,8	514,3	1 477,2	
2003	I	42,4	30,0	470,6	301,0	2 990,9	991,6	512,4	1 486,9
	II	44,8	31,3	478,2	304,4	3 016,5	1 000,2	508,4	1 507,9
	III	44,3	28,3	478,2	295,0	3 017,4	973,2	518,8	1 525,3
2003	loka	49,8	33,8	480,0	294,2	3 020,1	962,5	522,6	1 535,0
	marras	49,1	33,1	497,1	313,8	3 035,7	966,2	525,3	1 544,2
	joulu	35,9	22,4	503,4	314,3	3 042,7	959,7	528,6	1 554,4
2004	tammi ^(p)	43,1	34,2	500,9	305,0	3 045,2	959,2	530,3	1 555,7
Taloustoimet									
2001	3,6	3,0	46,4	27,7	167,7	18,4	55,6	93,6	
2002	-4,4	-5,3	25,5	18,2	99,8	-25,9	31,0	94,7	
2003	I	11,3	10,3	9,4	5,1	31,9	13,6	2,1	16,2
	II	2,6	1,4	10,1	5,1	35,9	12,5	-2,7	26,1
	III	-0,4	-3,0	1,2	-8,8	2,7	-26,0	10,2	18,6
2003	loka	5,5	5,5	1,6	-1,0	2,5	-10,7	3,7	9,6
	marras	-0,9	-0,9	18,6	20,4	18,9	5,1	2,8	10,9
	joulu	-13,1	-10,6	10,4	3,2	13,2	-2,7	3,6	12,3
2004	tammi ^(p)	7,2	11,8	4,0	-2,4	4,3	0,7	1,8	1,8
Kasvuvauhdit									
2001	joulu	11,3	13,6	11,8	11,0	6,2	2,0	12,8	7,2
2002	joulu	-11,1	-21,2	5,9	6,6	3,4	-2,6	6,3	6,8
2003	maalis	7,2	5,3	1,9	-2,3	3,7	-1,0	5,8	6,4
	kesä	4,7	2,9	3,8	0,0	3,6	0,5	2,4	6,2
	syys	10,4	-5,9	6,0	2,3	3,6	-0,8	4,5	6,4
2003	joulu	14,2	14,2	11,0	8,0	3,5	-0,9	3,7	6,3
2004	tammi ^(p)	2,3	15,6	13,4	10,8	3,1	-3,3	5,5	6,7

K5 Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

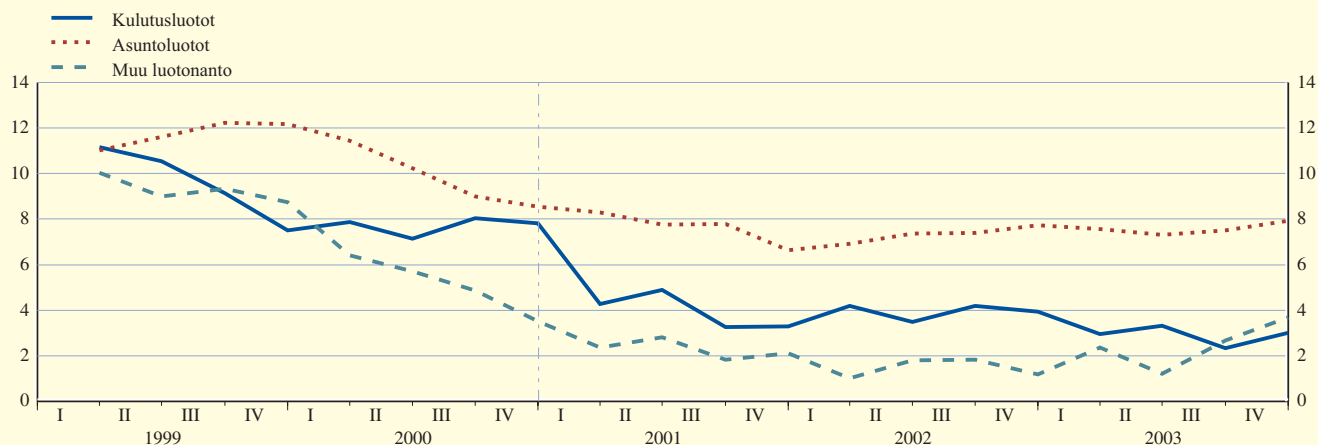
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Lainat kotitalouksille²⁾

	Yhteensä	Kulutusluotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto			
		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kannat													
2001	3 146,1	497,1	102,5	170,4	224,2	2 020,6	22,7	61,0	1 937,0	628,3	152,8	105,3	370,3
2002	3 321,7	517,0	105,1	178,3	233,6	2 181,9	23,3	65,8	2 092,8	622,8	153,9	99,7	369,2
2003 I	3 350,3	492,3	111,5	176,6	204,2	2 219,2	16,3	68,2	2 134,7	638,8	144,9	94,8	399,1
2003 II	3 404,4	500,8	115,3	179,3	206,2	2 259,0	16,6	68,5	2 173,9	644,6	145,2	92,5	406,9
2003 III	3 457,0	476,8	110,0	178,3	188,5	2 306,3	16,9	70,1	2 219,3	673,9	144,3	97,0	432,5
2003 loka	3 475,7	480,4	110,8	179,3	190,3	2 325,0	16,7	70,9	2 237,3	670,3	141,8	96,7	431,9
2003 marras	3 488,5	479,0	107,9	180,5	190,6	2 333,9	15,9	70,8	2 247,2	675,7	144,3	96,3	435,1
2003 joul	3 511,1	484,2	111,2	182,0	191,0	2 350,8	16,2	67,1	2 267,5	676,1	144,9	96,3	434,9
2004 tammi (p)	3 519,3	481,4	109,7	180,4	191,3	2 365,5	15,9	66,1	2 283,5	672,4	142,2	95,6	434,6
abusto □ □ □ t													
2001	154,4	15,9	-0,3	3,6	12,6	125,2	0,3	-1,8	126,7	13,2	-2,0	3,0	12,3
2002	183,2	19,7	6,1	4,8	8,7	156,2	0,7	2,8	152,7	7,4	-1,8	1,8	7,4
2003 I	35,1	-5,7	6,0	-3,1	-8,6	37,6	-6,9	2,5	41,9	3,2	-6,5	-2,4	12,1
2003 II	58,3	8,8	1,9	4,6	2,3	43,2	0,3	-0,2	43,2	6,4	2,8	-2,9	6,4
2003 III	53,8	3,0	-1,1	2,1	1,9	48,2	0,5	1,6	46,1	2,7	-4,4	1,4	5,7
2003 loka	19,7	3,3	0,9	1,0	1,4	18,3	-0,2	0,9	17,7	-1,9	-2,6	-0,3	1,0
2003 marras	14,4	-1,1	-2,9	1,3	0,4	9,5	-0,7	-0,2	10,4	6,1	2,8	-0,3	3,6
2003 joul	26,5	7,2	3,8	1,5	1,8	17,6	0,4	-3,6	20,8	1,8	1,5	0,0	0,2
2004 tammi (p)	10,2	-2,3	-1,3	-1,4	0,5	15,0	-0,2	-1,0	16,3	-2,6	-2,4	-0,6	0,4
Kas □ u □ au □ □ □ t													
2001 joul	5,2	3,3	-0,6	2,2	6,0	6,6	1,5	-2,8	7,0	2,1	-1,3	2,9	3,4
2002 joul	5,8	3,9	5,9	2,8	3,9	7,7	2,9	4,6	7,9	1,2	-1,2	1,8	2,0
2003 maal	5,8	3,0	16,8	0,3	-0,9	7,6	-28,7	9,3	7,9	2,4	-4,3	-0,4	5,9
2003 kesä	5,5	3,3	15,6	2,5	-1,4	7,3	-29,4	8,9	7,7	1,2	-6,9	-6,0	6,7
2003 syys	5,8	2,3	12,5	2,6	-2,2	7,5	-30,1	11,3	7,8	2,7	-6,0	-1,5	7,2
2003 joul	6,4	3,0	8,4	4,2	-0,5	7,9	-34,7	1,3	8,7	3,7	-4,3	-4,5	9,0
2004 tammi (p)	6,5	4,1	1,6	7,2	2,8	8,3	-0,6	-1,1	8,6	2,3	-2,9	-3,5	5,6

K6 Lainat kotitalouksille

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

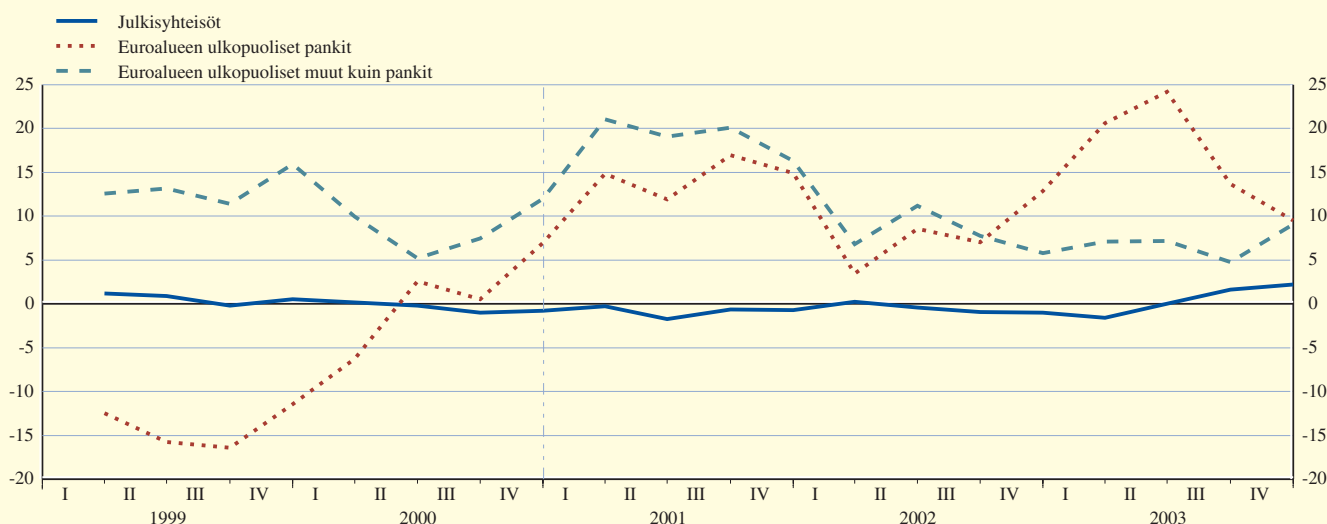
(miljardia euroa, ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliselle					
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			
			Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kannat											
2001	822,0	146,0	298,3	362,9	14,8	1 704,3	1 095,6	608,7	69,9	538,8	
2002	812,6	132,3	277,7	382,8	19,7	1 730,1	1 146,2	583,9	64,6	519,3	
2003											
I	804,8	134,8	267,2	379,0	23,9	1 767,0	1 173,0	594,0	59,0	535,0	
II	794,2	126,9	263,5	375,4	28,3	1 833,1	1 242,2	590,9	59,2	531,7	
III	797,4	128,4	262,5	376,0	30,6	1 741,2	1 157,4	583,7	59,8	523,9	
IV ^(p)	819,5	128,5	265,2	392,6	32,6	1 761,2	1 181,3	579,9	58,9	521,0	
Taloustoimet											
2001	-6,2	-18,3	1,1	9,9	1,3	224,8	140,1	84,6	4,3	80,3	
2002	-8,3	-12,0	-21,1	19,9	4,9	169,3	134,8	34,5	-1,2	35,7	
2003											
I	-0,2	1,0	-10,2	4,8	4,1	66,8	43,8	23,0	-5,5	28,5	
II	-8,2	-7,4	-3,8	-1,6	4,5	105,9	93,1	12,8	0,3	12,5	
III	3,3	1,5	-1,0	0,5	2,2	-86,8	-82,9	-3,9	0,6	-4,4	
IV ^(p)	22,7	0,7	2,8	16,5	2,0	74,1	54,2	19,9	-0,9	20,7	
Kasvuvauhdit											
2001	joulu	-0,8	-11,2	0,4	2,8	9,7	15,4	14,9	16,3	6,3	17,8
2002	joulu	-1,0	-8,3	-7,1	5,5	33,2	10,4	12,9	5,7	-1,9	6,7
2003											
maalis	-1,6	-13,5	-9,2	7,1	60,3	15,7	20,6	7,1	-13,9	9,9	
kesä	0,0	-8,8	-6,3	5,3	57,5	18,0	24,1	7,2	-8,3	9,1	
syys	1,6	-3,4	-4,3	5,1	50,1	10,4	13,6	4,8	-10,5	6,7	
joulu ^(p)	2,2	-3,1	-4,4	5,4	64,9	9,3	9,5	9,1	-8,6	11,3	

K7 Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

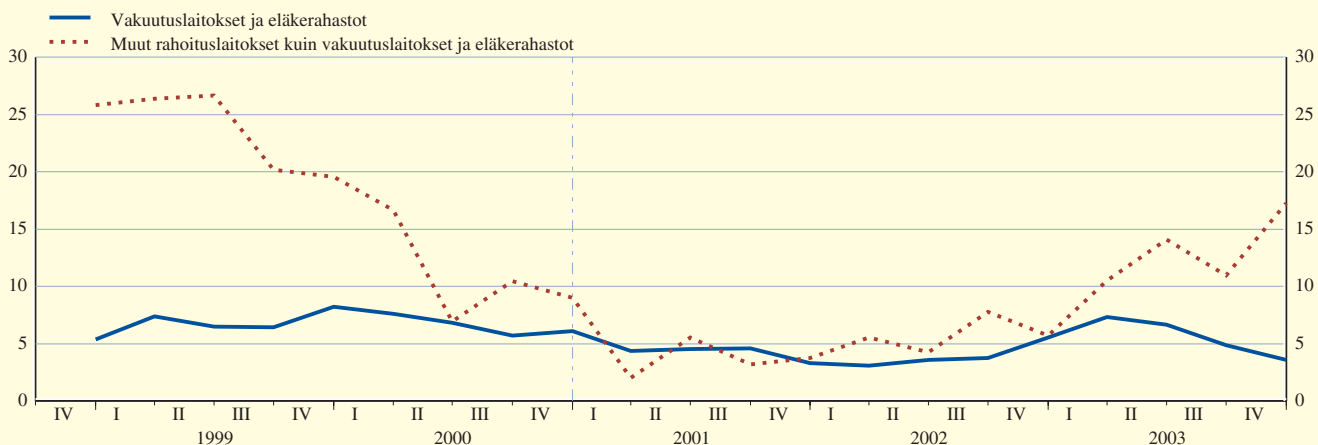
(miljardia euroa, ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Muiden rahoituslaitosten talletukset

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot							Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Kannat														
2001	495,4	48,0	-	-	-	-	16,4	464,5	156,5	-	-	-	-	85,3
2002	522,8	55,8	-	-	-	-	17,9	493,6	152,7	-	-	-	-	97,1
2003														
I	535,6	61,7	39,2	414,8	0,9	0,6	18,3	526,4	168,2	133,5	119,6	5,3	0,1	99,6
II	537,6	63,8	38,1	412,1	1,0	0,3	22,3	546,6	180,3	132,6	129,8	5,8	0,1	98,0
III	532,4	57,3	33,0	422,1	1,1	0,3	18,7	540,3	177,2	125,2	129,2	5,0	0,1	103,6
2003														
loka	533,8	52,6	37,8	423,6	1,2	0,3	18,3	558,1	175,1	128,2	132,4	5,7	0,1	116,5
marras	533,3	51,9	36,7	423,8	1,3	0,3	19,3	565,7	176,1	129,5	137,6	5,7	0,1	116,6
joulu	542,5	59,2	41,7	420,9	1,3	0,3	19,1	562,6	179,9	129,4	142,7	6,1	0,1	104,4
2004														
tammi ^(p)	554,5	65,4	43,2	422,6	1,3	0,3	21,7	566,3	177,9	130,6	140,1	6,9	0,1	110,8
Taloustoimet														
2001	15,8	7,6	-	-	-	-	-1,1	16,2	3,6	-	-	-	-	10,3
2002	27,4	7,8	-	-	-	-	1,4	26,7	-4,7	-	-	-	-	12,8
2003														
I	12,3	4,2	-6,7	14,5	-0,1	-0,1	0,5	42,1	12,8	2,4	13,7	2,3	0,0	11,0
II	2,3	2,2	-1,0	-2,9	0,0	0,0	3,9	22,6	13,2	-0,2	10,8	0,5	0,0	-1,6
III	-6,5	-6,6	-5,1	8,9	0,1	0,0	-3,8	-7,2	-3,1	-8,1	-0,8	-0,8	0,0	5,7
2003														
loka	1,3	-4,8	4,8	1,6	0,2	0,0	-0,4	17,6	-2,2	2,9	3,1	0,8	0,0	13,0
marras	-0,2	-0,6	-1,0	0,2	0,1	0,0	1,1	9,1	1,7	1,6	5,7	-0,1	0,0	0,1
joulu	9,5	7,4	5,2	-3,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	4,7	0,5	6,5	0,5	0,0	-12,2
2004														
tammi ^(p)	11,8	6,2	1,4	1,7	0,0	0,0	2,6	4,5	-1,6	0,9	-2,9	0,8	0,0	7,3
Kasvuvauhdit														
2001	joulu	3,3	18,7	-	-	-	-5,1	3,7	2,3	-	-	-	-	14,0
2002	joulu	5,5	16,3	-	-	-	8,5	5,7	-3,0	-	-	-	-	14,9
2003														
maalis	7,4	37,0	-	-	-	-	3,3	10,5	5,2	-	-	-	-	17,7
kesä	6,7	28,7	-	-	-	-	17,4	14,1	9,2	-	-	-	-	16,3
syys	4,9	11,5	-	-	-	-	28,2	10,9	11,6	-	-	-	-	8,8
2003														
joulu	3,6	3,4	-8,3	4,8	40,9	-12,5	6,0	17,3	17,5	-0,8	36,9	70,7	-	17,0
2004														
tammi ^(p)	4,4	15,2	5,4	3,0	50,0	-9,7	-0,3	13,4	11,2	3,9	23,6	58,1	-	15,1

K8 Muiden rahoituslaitosten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

	Yritykset							Kotitaloudet ²⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kannat														
2001	974,2	575,3	-	-	-	-	36,2	3 679,3	1 097,2	-	-	-	-	76,6
2002	989,6	595,5	-	-	-	-	34,7	3 806,1	1 173,0	-	-	-	-	74,7
2003	I	960,4	567,2	271,0	61,8	27,0	1,1	32,3	3 834,3	1 195,9	580,2	586,7	1 302,2	98,6
	II	1 001,1	600,5	279,1	61,0	29,2	1,4	29,8	3 867,6	1 236,6	562,8	585,5	1 327,7	93,0
	III	1 018,4	609,8	282,1	65,7	29,9	1,5	29,4	3 901,8	1 270,8	555,1	586,8	1 344,1	88,6
2003	loka	1 025,5	607,9	290,6	64,9	30,3	1,5	30,3	3 905,6	1 274,2	552,0	587,9	1 346,8	88,7
	marras	1 040,5	623,0	289,1	66,7	30,9	1,5	29,3	3 928,6	1 297,2	547,6	587,8	1 351,5	88,9
	joulu	1 050,9	639,5	282,3	66,1	31,6	1,5	30,0	3 977,0	1 311,3	545,2	601,1	1 376,6	89,9
2004	tammi ^(p)	1 012,5	612,9	271,4	67,8	33,4	1,5	25,4	3 994,3	1 315,3	540,2	604,5	1 391,4	88,8
Taloustoimet														
2001	89,9	69,6	-	-	-	-	7,4	258,5	139,7	-	-	-	-	7,0
2002	53,9	28,9	-	-	-	-	-1,3	120,4	65,4	-	-	-	-	-1,9
2003	I	-27,5	-34,2	39,7	-35,2	4,4	0,3	-2,4	26,0	9,9	-38,4	22,3	41,2	-5,0
	II	43,4	34,6	9,2	-0,2	2,2	0,0	-2,4	35,0	41,0	-16,2	-1,2	25,6	-5,5
	III	19,4	9,5	3,6	4,6	0,7	0,1	1,1	2,0	2,8	-8,0	0,8	16,4	-4,4
2003	loka	6,8	-2,0	8,3	-0,7	0,4	0,0	0,9	3,5	3,3	-3,4	1,1	2,7	0,1
	marras	15,6	16,0	-0,7	1,7	0,6	0,0	-2,1	24,0	23,2	-3,7	0,0	4,8	0,2
	joulu	13,0	17,7	-5,7	-0,3	0,7	0,0	0,7	49,9	14,5	-1,4	13,4	25,1	1,0
2004	tammi ^(p)	-39,7	-27,2	-11,4	1,6	1,9	0,0	-4,6	16,5	3,7	-5,5	3,3	14,8	-1,1
Kasvuvauhdit														
2001	joulu	10,1	13,6	-	-	-	-	25,8	7,6	14,5	-	-	-	12,9
2002	joulu	5,6	5,1	-	-	-	-	-3,5	3,3	6,0	-	-	-	-2,5
2003	maalis	7,2	8,1	-	-	-	-	-3,5	3,9	7,3	-	-	-	-12,4
	kesä	7,4	7,9	-	-	-	-	-18,0	4,0	7,2	-	-	-	-19,6
	syys	8,6	8,5	-	-	-	-	-15,0	4,0	8,2	-	-	-	-28,2
2003	joulu	7,2	6,8	23,4	-31,0	37,3	49,5	-12,4	3,7	7,9	-11,5	6,4	9,2	-13,2
2004	tammi ^(p)	7,2	9,5	2,9	12,4	37,3	38,3	-27,1	4,1	9,5	-8,9	3,6	8,7	-12,4

K9 Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

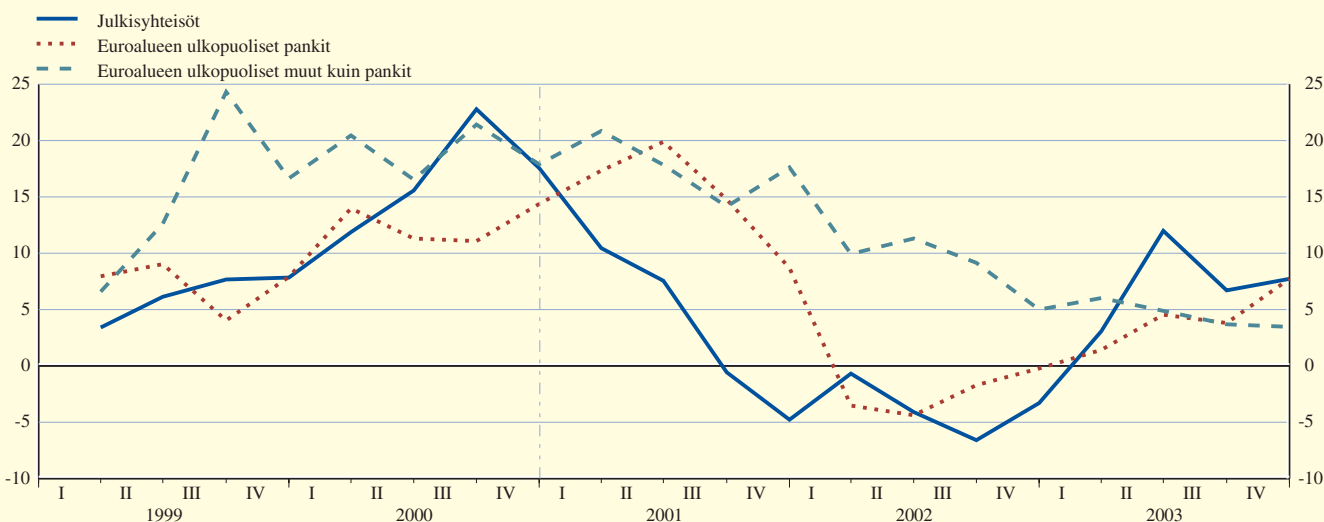
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset					
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit			
			Osavaltio- hallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Kannat											
2001	253,6	103,9	29,9	68,9	50,9	2 400,1	1 696,9	703,2	94,1	609,1	
2002	248,4	106,9	31,6	69,2	40,7	2 271,0	1 585,3	685,7	97,4	588,3	
2003											
I	264,0	125,5	32,0	65,5	41,0	2 292,1	1 587,9	704,1	97,8	606,3	
II	290,9	147,6	34,2	64,5	44,5	2 274,5	1 580,6	693,9	94,5	599,3	
III	264,1	128,9	32,3	64,2	38,7	2 256,1	1 562,4	693,7	93,4	600,3	
IV ^(p)	271,2	132,4	30,2	67,9	40,8	2 249,1	1 582,2	667,0	95,9	571,0	
Taloustoimet											
2001	-12,5	-14,1	-0,8	-0,2	2,6	234,5	130,6	103,9	10,2	93,6	
2002	-8,4	-0,2	1,8	0,4	-10,3	30,3	-4,9	35,2	3,6	31,6	
2003											
I	8,6	11,6	0,4	-3,7	0,4	61,6	30,2	31,4	0,5	31,0	
II	26,9	22,1	2,2	-0,9	3,5	30,1	27,2	2,9	-3,3	6,2	
III	-23,4	-16,0	-1,9	-0,4	-5,0	-6,6	-7,9	1,3	-1,2	2,5	
IV ^(p)	7,2	3,5	-2,0	3,7	2,1	57,4	69,0	-11,7	2,6	-14,2	
Kasvuvauhdit											
2001	joulu	-4,8	-12,0	-2,6	-0,3	5,3	11,1	8,7	17,6	12,2	18,5
2002	joulu	-3,3	-0,2	5,9	0,5	-20,2	1,3	-0,2	5,0	3,9	5,1
2003											
maalis	3,1	13,0	3,7	2,1	-16,9	2,8	1,4	6,0	-0,1	7,0	
kesä	12,0	29,9	0,4	-1,6	-3,0	4,6	4,5	4,9	-0,6	5,8	
syys	6,7	18,9	-5,7	0,7	-5,3	3,8	3,8	3,7	-7,8	5,7	
joulu ^(p)	7,7	19,4	-4,4	-2,0	2,4	6,4	7,7	3,4	-1,5	4,2	

K10 Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

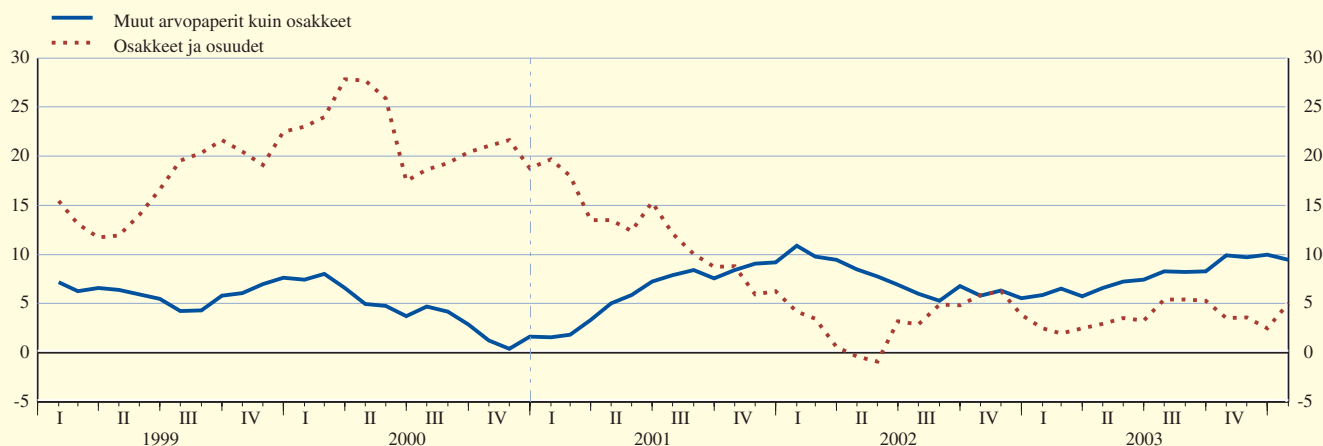
2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet			
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Euroalueen ulko-puoliset	Yhteensä	Raha-laitokset	Muut kuin raha-laitokset	Euroalueen ulko-puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kannat												
2001	3 076,9	1 068,7	54,2	1 059,8	17,6	319,8	15,8	541,0	972,4	251,9	559,0	161,6
2002	3 228,2	1 122,2	48,2	1 119,5	15,5	349,5	16,7	556,6	1 004,9	263,3	564,3	177,3
2003 I	3 426,4	1 173,3	61,4	1 192,3	17,7	366,9	19,0	595,8	999,4	259,2	559,1	181,0
2003 II	3 501,5	1 182,6	59,5	1 223,2	16,1	386,8	18,3	614,8	1 028,2	267,3	586,1	174,8
2003 III	3 553,7	1 198,2	57,7	1 245,9	16,7	391,3	19,2	624,7	1 060,7	272,6	608,6	179,6
2003 loka	3 595,4	1 207,1	59,0	1 258,4	16,2	398,9	19,2	636,4	1 062,6	274,9	605,5	182,1
2003 marras	3 626,9	1 214,6	58,4	1 275,7	16,1	403,9	19,0	639,0	1 069,5	275,1	615,1	179,4
2003 joul	3 579,1	1 218,8	57,1	1 236,5	15,6	403,6	18,8	628,7	1 069,8	279,3	616,5	174,0
2004 tammi (p)	3 666,6	1 237,4	61,8	1 261,4	16,1	403,5	17,8	668,6	1 091,1	284,2	626,5	180,4
Taloustoimet												
2001	258,2	82,4	-4,2	13,1	-4,9	63,0	-0,1	108,9	57,0	10,3	29,6	17,0
2002	171,0	48,0	-0,9	41,0	-0,8	27,3	3,2	53,1	37,2	13,7	4,8	18,7
2003 I	131,2	41,8	4,0	36,1	1,5	16,4	0,2	31,2	1,4	-3,0	0,7	3,8
2003 II	87,7	16,5	-0,4	30,9	-0,7	14,0	0,2	27,2	19,7	5,8	21,0	-7,1
2003 III	55,2	14,7	-1,9	24,0	0,4	5,8	0,9	11,3	1,2	1,9	-4,7	3,9
2003 loka	44,5	10,0	0,8	16,8	-0,6	7,9	0,0	9,5	-1,6	1,5	-4,3	1,2
2003 marras	38,4	7,1	0,6	12,0	0,4	5,2	0,4	12,8	6,6	-0,5	9,0	-1,8
2003 joul	-30,9	3,6	0,2	-38,8	-0,1	0,3	0,6	3,3	-2,5	1,9	1,9	-6,3
2004 tammi (p)	64,8	15,7	3,4	15,6	0,1	-0,9	-1,4	32,3	18,4	3,2	9,1	6,1
Kasvuvauhdit												
2001 joul	9,2	8,2	-7,3	1,2	-23,4	25,0	-0,4	25,4	6,3	4,2	5,7	12,0
2002 joul	5,6	4,5	-2,5	3,9	-4,3	8,5	21,9	10,0	3,8	5,4	0,9	11,6
2003 maalis	5,7	4,3	-3,4	3,2	7,5	9,9	25,4	12,0	2,5	1,0	2,3	5,6
2003 kesä	7,4	4,3	-9,4	4,9	7,2	15,3	15,9	16,3	3,2	-0,1	5,8	0,4
2003 syys	8,3	6,0	-8,4	6,6	8,4	15,3	18,5	13,9	5,3	3,4	6,3	4,9
2003 loka	9,9	6,8	3,9	8,4	5,5	16,8	11,3	16,1	3,5	3,2	3,6	3,8
2003 marras	9,7	5,9	0,8	9,0	8,9	17,1	12,9	15,4	3,6	2,8	4,7	1,2
2003 joul	10,0	8,3	7,0	7,1	6,0	14,1	11,3	17,1	2,5	2,9	4,2	-3,5
2004 tammi (p)	9,5	7,6	4,9	6,7	1,9	12,1	10,0	18,1	5,0	7,0	5,6	0,3

KII Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit

(vuotuinen kasvuvauhti)



Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2.7 Rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset¹⁾
(miljardia euroa)

1. Kotitalouslainojen luottotappiot/arvonalennukset²⁾

	Kotitalousluotot				Asuntoluotot				Muu luotonanto			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-
2002	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-	-1,0	-	-	-
2003 I	-1,2	-0,6	-0,1	-0,4	-1,1	-0,1	0,0	-1,0	-2,7	-1,2	-0,1	-1,5
2003 II	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-1,2	-0,3	0,0	-0,9
2003 III	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2	-0,6	-0,1	0,0	-0,5	-1,3	-0,3	-0,1	-0,9
2003 loka	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	0,0	-0,3
2003 marras	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,5	-0,1	0,0	-0,4
2003 joul	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2	-0,9	-0,1	0,0	-0,8	-1,6	-0,8	-0,1	-0,7
2004 tammi ^(p)	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2	-0,6	0,0	0,0	-0,5	-1,3	-0,5	-0,1	-0,8

2. Yrityslainojen ja euroalueen ulkopuolisten lainojen luottotappiot/arvonalennukset

	Yritykset				Euroalueen ulkopuoliset		
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi
	1	2	3	4	5	6	7
2001	-10,6	-0,8	-5,4	-4,4	-1,0	-	-
2002	-9,2	-1,8	-2,7	-4,7	-7,2	-	-
2003 I	-7,5	-4,1	-0,6	-2,8	-0,1	0,0	-0,1
2003 II	-2,3	-1,2	-0,1	-1,1	-0,3	-0,3	-0,1
2003 III	-2,3	-0,6	-0,3	-1,4	-0,2	-0,1	-0,1
2003 loka	-0,5	-0,1	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0
2003 marras	-1,0	-0,5	-0,1	-0,5	-0,1	0,0	0,0
2003 joul	-4,2	-2,5	-0,3	-1,4	-0,3	0,0	-0,3
2004 tammi ^(p)	-3,5	-1,8	-0,4	-1,4	-0,4	0,0	-0,4

3. Rahalaitosten hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet			
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella		Euroalueen ulkopuoliset	Yhteensä	Raha- laitokset	Muut kuin raha- laitokset	Euroalueen ulkouoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	14,1	-0,6	0,2	9,8	0,1	5,9	0,1	-1,5	7,3	1,1	7,6	-1,3
2002	35,1	9,8	0,6	11,0	-0,1	5,1	0,2	8,3	-6,8	-4,7	0,7	-2,7
2003 I	6,4	-1,8	-0,1	10,3	0,0	-1,4	0,2	-0,9	-8,3	-1,1	-7,2	0,0
2003 II	-0,3	-1,3	-0,1	0,1	-0,1	0,3	-0,2	0,8	8,9	2,2	6,0	0,7
2003 III	-2,1	0,1	0,0	-2,1	0,0	-0,1	-0,1	0,1	5,0	4,5	0,2	0,3
2003 loka	-3,5	-0,2	0,0	-3,0	0,0	-0,2	0,0	-0,1	3,5	0,7	1,4	1,4
2003 marras	-1,6	0,4	-0,1	-0,8	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,3	0,7	0,5	-0,9
2003 joul	-1,1	0,2	-0,1	-0,4	0,1	-0,1	-0,1	-0,8	0,6	0,1	-0,4	0,9
2004 tammi ^(p)	9,6	1,6	0,2	7,5	0,1	0,1	0,0	0,2	2,8	1,4	1,1	0,3

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttarittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

1. Talletukset

	Rahalaitokset ²⁾							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelta														
2001	3 829,6	87,7	12,3	8,0	0,9	1,8	1,0	5 867,1	96,6	3,4	2,2	0,4	0,2	0,3
2002	4 136,6	90,2	9,8	6,1	0,8	1,5	0,7	6 061,0	97,1	2,9	1,8	0,3	0,2	0,3
2003	4 196,3	90,5	9,5	6,1	0,7	1,5	0,8	6 120,7	97,1	2,9	1,8	0,3	0,2	0,3
I	4 296,9	91,0	9,0	5,8	0,6	1,4	0,8	6 243,3	97,0	3,0	1,8	0,3	0,2	0,4
II	4 308,7	91,0	9,0	5,6	0,5	1,5	0,9	6 256,9	97,1	2,9	1,7	0,4	0,1	0,3
III	4 363,7	91,2	8,8	5,5	0,5	1,5	0,9	6 404,3	97,3	2,7	1,7	0,3	0,1	0,3
IV (p)														
Euroalueen ulkopuolelta														
2001	1 696,9	36,5	63,5	46,5	2,9	4,4	7,0	703,2	43,7	56,3	40,9	2,4	2,6	8,0
2002	1 585,3	43,7	56,3	39,2	2,1	4,3	7,8	685,7	48,3	51,7	35,0	2,3	1,9	9,8
2003	1 587,9	46,1	53,9	36,8	2,1	4,4	7,9	704,1	51,7	48,3	32,0	2,5	1,9	8,9
I	1 580,6	45,9	54,1	37,4	1,7	4,2	8,0	693,9	52,1	47,9	32,3	2,2	1,9	8,8
II	1 562,4	46,4	53,6	35,9	1,7	4,1	8,9	693,7	52,9	47,1	30,3	2,4	2,3	9,2
III	1 582,2	47,0	53,0	35,4	1,7	3,6	9,5	667,0	50,9	49,1	32,2	2,1	2,2	9,6
IV (p)														

2. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit

	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7
2001	3 030,2	85,1	14,9	8,2	2,2	1,4	2,2
2002	3 139,0	85,4	14,6	7,7	1,8	1,6	2,3
2003	3 197,3	85,2	14,8	8,1	1,6	1,6	2,3
I	3 228,8	85,6	14,4	8,1	1,4	1,6	2,1
II	3 263,9	85,3	14,7	8,2	1,5	1,7	2,1
III	3 304,0	85,4	14,6	7,9	1,5	1,7	2,2
IV (p)							

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.
- 3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttarittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista; kannat miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

3. Lainat

	Rahalaitokset ²⁾							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelle														
2001	3 794,0	-	-	-	-	-	7 340,7	95,4	4,6	2,5	0,7	1,1	0,4	
2002	4 017,8	-	-	-	-	-	7 593,6	96,2	3,8	1,8	0,5	1,1	0,3	
2003	4 074,2	-	-	-	-	-	7 658,9	96,2	3,8	1,8	0,5	1,1	0,3	
I	4 143,2	-	-	-	-	-	7 738,1	96,3	3,7	1,7	0,4	1,1	0,3	
II	4 155,7	-	-	-	-	-	7 794,3	96,4	3,6	1,7	0,4	1,2	0,3	
III	4 202,7	-	-	-	-	-	7 912,5	96,5	3,5	1,6	0,3	1,2	0,3	
IV (p)														
Euroalueen ulkopuolelle														
2001	1 095,6	41,3	58,7	37,9	4,0	3,4	8,4	608,7	33,1	66,9	51,9	1,9	4,2	6,1
2002	1 146,2	48,3	51,7	32,4	4,5	2,6	9,1	583,9	36,2	63,8	47,6	2,3	4,7	5,6
2003	1 173,0	50,6	49,4	30,6	4,3	2,7	8,6	594,0	38,2	61,8	46,7	1,9	4,6	5,6
I	1 242,2	50,8	49,2	30,8	4,8	2,4	7,9	590,9	39,3	60,7	46,2	1,5	4,2	5,7
II	1 157,4	49,7	50,3	30,4	5,6	2,4	8,7	583,7	38,3	61,7	45,9	2,1	4,4	6,3
III	1 181,3	50,3	49,7	28,9	5,2	2,3	9,3	579,9	38,3	61,7	44,2	2,4	4,6	6,9
IV (p)														

4. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ²⁾							Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat						
	Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat kanta	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat														
2001	1 122,9	95,2	4,8	3,3	0,8	0,2	1,3	1 413,0	97,6	2,4	1,3	0,8	0,1	0,2
2002	1 170,4	95,9	4,1	2,1	0,6	0,2	2,0	1 501,2	97,9	2,1	1,0	0,7	0,1	0,4
2003	1 234,7	95,0	5,0	1,7	0,6	0,2	1,0	1 595,9	97,7	2,3	1,3	0,6	0,1	0,2
I	1 242,1	95,2	4,8	1,7	0,6	0,3	1,0	1 644,5	97,9	2,1	1,1	0,6	0,1	0,2
II	1 255,9	95,4	4,6	1,5	0,5	0,3	1,1	1 673,1	97,9	2,1	1,1	0,6	0,1	0,2
III	1 275,9	95,5	4,5	1,4	0,5	0,3	1,3	1 674,5	97,9	2,1	1,1	0,6	0,1	0,2
IV (p)														
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat														
2001	233,0	34,4	65,6	49,6	1,8	1,2	10,2	308,0	41,3	58,7	44,1	5,9	0,8	4,7
2002	239,6	36,9	63,1	45,5	1,7	0,6	13,2	317,1	41,5	58,5	42,0	5,8	0,9	5,6
2003	256,6	39,8	60,2	36,3	3,7	3,4	12,0	339,2	43,2	56,8	36,5	9,1	0,7	5,9
I	259,1	42,2	57,8	34,4	3,4	2,5	13,6	355,4	44,2	55,8	35,4	8,5	0,7	6,0
II	261,3	43,0	57,0	32,4	3,5	2,8	14,6	362,9	45,0	55,0	34,7	9,4	0,7	5,7
III	271,2	44,7	55,3	30,4	3,8	2,0	15,2	357,5	46,1	53,9	33,2	9,1	0,7	6,1
IV (p)														

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.
- 3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä 1	Talletukset 2	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet 6	Hallussa olevat rahasto- osuudet 7	Kiinteä omaisuus 8	Muut saamiset 9
			Yhteensä 3	Enintään 1 vuosi 4	Yli 1 vuosi 5				
2002 II	3 034,1	242,8	1 312,6	75,4	1 237,1	1 056,1	215,2	108,0	99,4
III	2 846,2	236,7	1 337,4	74,3	1 263,0	844,8	203,4	121,0	102,9
IV	2 862,4	242,1	1 335,1	72,0	1 263,1	853,2	203,1	122,4	106,6
2003 I	2 748,8	217,1	1 331,8	70,6	1 261,2	767,3	205,8	118,6	108,2
II	2 959,5	232,5	1 382,7	67,1	1 315,6	880,9	224,5	120,7	118,3
III (p)	3 083,0	248,3	1 404,8	65,2	1 339,6	931,3	234,3	125,3	138,9

2. Velat

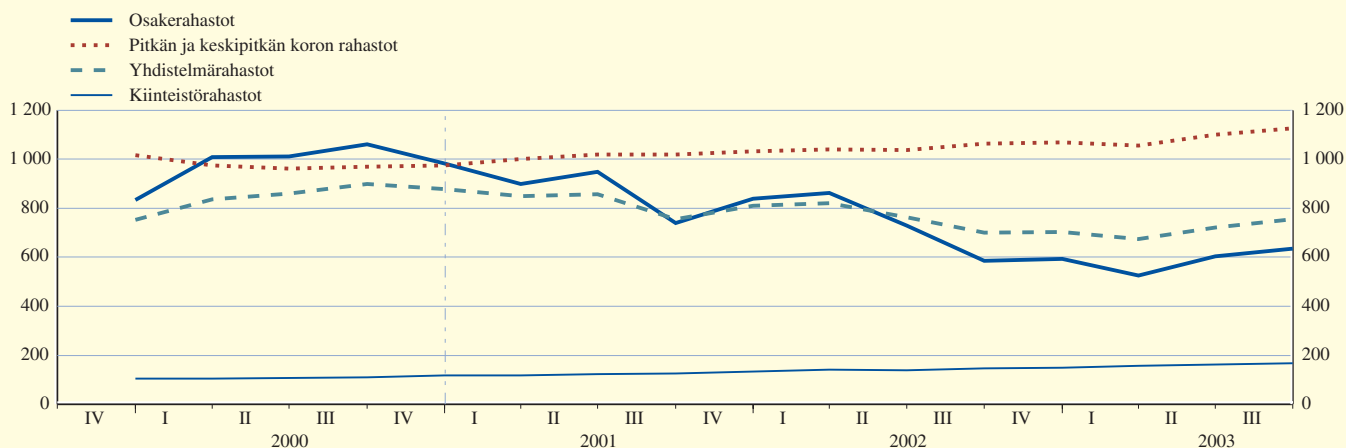
	Yhteensä 1	Talletukset ja lainat 2	Rahasto-osuudet 3	Muut velat 4
III	2 846,2	38,9	2 731,9	75,3
IV	2 862,4	40,2	2 745,2	76,9
2003 I	2 748,8	41,1	2 629,3	78,5
II	2 959,5	41,8	2 825,8	91,9
III(p)	3 083,0	43,2	2 915,1	124,7

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä 1	Rahastot rahastotyypin mukaan					Rahastot sijoittajatyypin mukaan	
		Osakerahastot 2	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot 3	Yhdistelmärahastot 4	Kiinteistörahastot 5	Muut rahastot 6	Yleisölle tarjottavat rahastot 7	Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavat rahastot 8
2002 II	3 034,1	728,7	1 037,1	762,6	139,2	366,5	2 262,1	772,0
III	2 846,2	585,2	1 063,3	699,9	145,6	352,2	2 092,0	754,2
IV	2 862,4	593,9	1 068,2	701,6	149,5	349,2	2 089,5	772,9
2003 I	2 748,8	525,9	1 054,1	675,3	155,9	337,7	1 977,5	771,4
II	2 959,5	603,3	1 099,5	720,8	161,5	374,4	2 140,4	819,1
III (p)	3 083,0	635,4	1 127,0	754,2	166,6	399,7	2 248,0	835,0

K12 Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä

(miljardia euroa)



Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan eriteltynä
(miljardia euroa; ajanjakson lopun kannat)

1. Rahastotyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Osakerahastot										
2002	II	728,7	34,0	27,4	4,0	23,4	630,0	22,2	-	15,0
	III	585,2	29,0	26,5	3,7	22,8	496,5	19,1	-	14,1
	IV	593,9	26,6	28,0	3,1	24,9	506,0	18,4	-	14,9
2003	I	525,9	24,5	30,2	2,8	27,5	438,6	16,5	-	16,1
	II	603,3	27,9	31,6	2,9	28,7	506,5	18,5	-	18,8
	III (p)	635,4	29,5	27,8	2,4	25,4	536,4	19,5	-	22,1
Pitkän ja keskipitkän koron rahastot										
2002	II	1 037,1	75,9	882,2	38,5	843,8	33,2	10,8	-	34,9
	III	1 063,3	78,3	902,1	37,2	865,0	32,7	11,6	-	38,5
	IV	1 068,2	83,9	902,8	36,6	866,2	31,9	12,3	-	37,2
2003	I	1 054,1	77,5	899,8	35,8	864,0	26,6	18,6	-	31,5
	II	1 099,5	82,4	927,8	33,0	894,8	31,1	20,9	-	37,3
	III (p)	1 127,0	93,6	934,6	30,7	904,0	29,2	21,7	-	47,9
Yhdistelmärahastot										
2002	II	762,6	54,2	286,9	20,6	266,3	298,8	94,6	2,1	26,0
	III	699,9	53,0	291,7	21,3	270,4	234,3	88,1	5,2	27,7
	IV	701,6	53,9	295,0	21,3	273,7	232,9	87,7	3,4	28,6
2003	I	675,3	50,4	300,8	21,8	278,9	209,9	83,7	0,7	29,9
	II	720,8	49,4	311,9	20,9	291,0	237,0	91,9	0,3	30,3
	III (p)	754,2	50,5	324,0	22,2	301,8	248,4	95,4	0,3	35,6
Kiinteistörahastot										
2002	II	139,2	13,5	9,8	0,6	9,2	0,9	3,9	105,1	6,0
	III	145,6	13,3	10,7	0,6	10,1	0,8	5,1	109,5	6,2
	IV	149,5	11,0	9,5	0,5	8,9	0,7	7,0	114,5	6,9
2003	I	155,9	14,7	8,3	0,5	7,7	0,7	8,6	117,1	6,6
	II	161,5	16,5	9,0	0,6	8,5	0,7	9,1	119,8	6,3
	III (p)	166,6	16,1	8,9	0,6	8,4	0,8	9,5	124,3	6,9

2. Sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
								1
Yleisölle tarjottavat rahastot								
2002	II	2 262,1	199,2	915,7	818,4	166,7	96,1	66,0
	III	2 092,0	187,9	917,6	654,4	156,0	107,9	68,2
	IV	2 089,5	190,9	904,8	663,2	153,1	107,7	69,8
2003	I	1 977,5	165,5	882,6	599,9	155,1	103,2	71,1
	II	2 140,4	181,5	912,3	691,7	168,3	104,3	82,3
	III (p)	2 248,0	198,9	927,5	736,5	176,6	107,9	100,5
Rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot								
2002	II	772,0	43,6	396,9	237,7	48,5	11,9	33,5
	III	754,2	48,8	419,8	190,3	47,5	13,1	34,7
	IV	772,9	51,2	430,3	190,0	49,9	14,7	36,8
2003	I	771,4	51,6	449,2	167,4	50,7	15,4	37,1
	II	819,1	51,0	470,4	189,2	56,1	16,5	36,0
	III (p)	835,0	49,4	477,3	194,8	57,7	17,4	38,4

Lähde: EKP.



RAHOITUSTILI JA MUIDEN KUIN RAHOTUSVAROJEN HANKINTA

3.1 Ei-rahoitussektorin rahoitusvarojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvahdit: ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä	Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella		
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa		Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ¹⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Kannat												
2002	II	14 798,9	5 438,1	261,2	4 827,6	1 759,9	1 593,8	1 356,2	117,6	155,0	194,3	278,1
	III	14 344,4	5 448,4	278,4	4 827,5	1 757,3	1 585,8	1 365,7	118,8	146,3	196,1	289,0
	IV	14 636,2	5 607,9	309,2	4 951,7	1 846,7	1 581,4	1 411,7	111,9	136,4	210,7	293,2
2003	I	14 606,4	5 635,1	295,2	4 948,2	1 837,7	1 572,4	1 432,0	106,1	176,2	215,4	323,7
	II	15 071,3	5 753,8	319,1	5 029,8	1 919,8	1 560,8	1 454,5	94,7	200,3	204,7	329,6
	III	15 208,8	5 762,8	332,9	5 071,6	1 958,4	1 556,6	1 467,3	89,3	183,9	174,4	.
Taloustoimet												
2002	II	170,2	97,3	24,5	73,2	73,7	0,9	0,2	-1,7	-2,5	2,1	-10,0
	III	156,9	7,2	17,2	0,6	-3,1	-7,3	9,4	1,7	-12,5	1,8	9,1
	IV	184,4	169,3	30,8	133,9	82,6	11,8	46,4	-6,9	-9,9	14,5	10,1
2003	I	175,5	41,9	7,7	-3,3	-28,0	-10,6	41,0	-5,7	32,8	4,8	32,1
	II	222,2	136,4	23,8	86,0	83,7	-8,6	22,3	-11,4	24,1	2,5	11,4
	III	143,1	16,7	14,4	12,6	7,2	-3,6	12,8	-3,9	-13,7	3,4	.
Kasvuvahdit												
2002	II	4,5	4,7	-18,1	6,4	12,3	0,6	6,7	1,8	-6,0	13,8	3,3
	III	4,8	4,6	-6,4	5,3	10,3	0,0	6,4	-2,6	-3,2	14,0	5,3
	IV	4,4	4,9	33,8	3,5	5,7	0,1	5,3	-3,9	-4,2	11,3	4,0
2003	I	4,5	5,9	33,9	4,3	7,4	-0,3	7,1	-10,6	5,1	12,1	13,7
	II	5,0	6,5	30,4	4,5	7,7	-0,9	8,8	-19,0	22,3	12,1	22,5
	III	5,1	6,7	27,5	4,7	8,3	-0,7	9,0	-23,5	22,8	12,8	.

	Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ²⁾				Vakuustekninen vastuuvetäjä			
	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet		Yhteensä	Koti- talouksien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahalaitoksista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
						Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet				
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Kannat											
2002	II	1 928,4	224,7	1 703,7	4 010,4	2 249,5	1 760,9	297,2	3 422,0	3 086,7	335,3
	III	2 021,5	251,2	1 770,3	3 426,5	1 701,1	1 725,4	313,4	3 448,0	3 109,9	338,1
	IV	2 021,5	244,9	1 776,6	3 487,7	1 779,0	1 708,7	308,2	3 519,1	3 174,7	344,4
2003	I	2 035,8	243,5	1 792,2	3 359,2	1 621,1	1 738,0	392,0	3 576,4	3 226,4	350,0
	II	2 001,0	220,4	1 780,6	3 667,9	1 835,7	1 832,2	398,1	3 648,6	3 295,4	353,1
	III	2 020,6	220,5	1 800,1	3 718,4	1 856,7	1 861,7	403,2	3 707,0	3 351,3	355,7
Taloustoimet											
2002	II	-12,2	-42,4	30,1	35,1	21,3	13,7	-1,8	50,0	46,0	4,0
	III	46,6	27,5	19,1	55,4	31,3	24,1	13,6	47,7	43,7	4,0
	IV	-20,1	-15,6	-4,5	-23,1	-22,8	-0,3	-8,5	58,2	56,6	1,6
2003	I	-1,7	-4,6	2,9	72,4	10,8	61,6	29,6	62,9	56,0	6,8
	II	-38,4	-23,1	-15,2	70,6	35,6	34,9	3,5	53,6	48,8	4,9
	III	23,4	1,6	21,8	52,5	32,7	19,8	2,7	50,5	47,1	3,4
Kasvuvahdit											
2002	II	4,7	-12,0	7,3	2,7	0,7	5,6	17,8	6,7	6,7	6,4
	III	5,6	1,3	6,2	3,1	1,1	5,8	16,2	6,7	6,7	6,0
	IV	4,2	2,4	4,4	2,4	1,0	4,3	11,3	6,5	6,6	5,7
2003	I	0,7	-13,1	2,9	3,2	1,6	5,3	11,2	6,4	6,6	5,0
	II	-0,7	-7,0	0,1	4,4	2,4	6,8	12,9	6,5	6,6	5,1
	III	-1,8	-16,6	0,3	5,0	3,3	6,7	8,7	6,5	6,7	4,9

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (EKT 95:ssä S1311), muiden rahoituksen välittäjien (EKT 95:ssä S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (EKT 95:ssä S125) vastaanottamat talletukset.

- 2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.2 Ei-rahoitussektorin velkojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisestoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien laimat euroalueen ulkopuolisista pankeista 13	
		Yhteensä			Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ¹⁾			
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Kannat														
2002	II	15 919,7	7 904,2	7 017,6	874,7	53,4	821,3	3 546,5	1 206,7	2 339,8	3 483,0	287,7	3 195,2	247,3
	III	15 361,6	7 949,2	7 053,0	867,0	54,7	812,3	3 553,7	1 188,7	2 365,0	3 528,4	283,8	3 244,6	241,7
	IV	15 592,5	8 061,3	7 131,4	880,0	60,6	819,4	3 593,9	1 172,5	2 421,3	3 587,4	286,5	3 300,9	242,6
2003	I	15 543,1	8 113,2	7 170,8	872,3	68,3	804,0	3 622,2	1 188,7	2 433,5	3 618,7	276,6	3 342,1	256,9
	II	16 092,5	8 214,8	7 239,4	859,7	69,6	790,1	3 669,4	1 212,6	2 456,8	3 685,7	281,0	3 404,7	254,1
	III	16 180,7	8 303,5	7 296,1	865,4	70,6	794,8	3 679,8	1 188,9	2 491,0	3 758,3	275,4	3 482,9	.
Taloustoimet														
2002	II	186,8	112,6	82,3	-25,3	0,1	-25,4	63,8	-3,8	67,5	74,1	10,7	63,4	-18,0
	III	111,0	42,9	34,3	-8,0	1,3	-9,2	2,3	-17,7	20,0	48,5	-3,9	52,4	-7,1
	IV	145,2	122,3	95,6	13,6	5,9	7,7	46,1	-11,2	57,4	62,6	3,6	59,0	7,5
2003	I	247,4	81,2	66,7	0,1	8,0	-7,9	42,1	15,7	26,3	39,0	-7,6	46,7	6,6
	II	238,3	116,3	85,5	-10,4	3,3	-13,7	56,2	29,6	26,6	70,5	5,0	65,4	2,4
	III	144,1	85,8	59,9	5,7	1,0	4,7	6,2	-20,7	26,9	73,9	-4,8	78,7	.
Kasvuvauhdit														
2002	II	4,2	5,0	4,3	-0,6	26,7	-2,0	5,3	-3,7	10,6	6,2	1,0	6,7	-9,1
	III	4,1	4,4	4,0	-0,8	20,9	-2,0	3,7	-3,9	8,0	6,4	1,2	6,9	-4,5
	IV	3,9	4,3	4,0	-2,1	21,2	-3,5	3,8	-3,3	7,6	6,6	1,9	7,0	-2,9
2003	I	4,3	4,6	4,0	-2,2	28,6	-4,1	4,4	-1,4	7,5	6,6	1,0	7,1	-3,9
	II	4,7	4,6	4,0	-0,5	34,6	-2,8	4,1	1,4	5,6	6,3	-1,0	7,0	3,8
	III	5,0	5,1	4,4	1,0	33,3	-1,1	4,2	1,1	5,8	7,0	-1,3	7,7	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain						Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet 21	Valtion talletus- velka 22	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka 23	
		Julkisyhteisöt			Yritykset						
		Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset				
14	15	16	17	18	19	20					
Kannat											
2002	II	4 530,1	4 008,3	481,6	3 526,7	521,8	130,3	391,5	3 034,8	191,3	259,3
	III	4 667,1	4 130,1	479,8	3 650,2	537,1	137,7	399,4	2 289,2	193,0	263,1
	IV	4 678,3	4 134,3	480,0	3 654,3	544,0	144,7	399,3	2 379,9	207,5	265,7
2003	I	4 836,9	4 265,7	529,7	3 736,0	571,3	167,1	404,2	2 111,5	212,4	269,1
	II	4 956,1	4 365,4	563,4	3 802,0	590,6	165,5	425,1	2 447,6	201,6	272,5
	III	4 958,1	4 369,0	557,5	3 811,5	589,1	164,5	424,7	2 471,4	171,3	276,5
Taloustoimet											
2002	II	61,0	62,0	33,9	28,1	-1,0	-14,5	13,6	7,8	2,1	3,3
	III	56,9	46,5	-0,9	47,4	10,4	7,5	2,9	5,8	1,7	3,8
	IV	3,6	-0,3	-8,3	8,1	3,8	6,9	-3,1	2,4	14,5	2,5
2003	I	158,1	129,1	50,8	78,3	29,0	22,3	6,7	-0,2	4,9	3,4
	II	100,7	83,8	33,9	49,9	16,9	-1,5	18,4	15,5	2,4	3,4
	III	46,4	46,7	-5,2	52,0	-0,3	-1,0	0,7	4,5	3,4	3,9
Kasvuvauhdit											
2002	II	5,2	4,6	9,6	4,0	9,7	3,8	11,8	0,9	14,1	4,7
	III	5,2	5,0	7,3	4,7	7,2	-1,6	10,7	1,2	14,1	4,9
	IV	5,1	5,2	10,6	4,5	4,3	3,8	4,5	0,7	11,4	5,2
2003	I	6,3	6,1	16,9	4,7	8,0	15,3	5,3	0,4	12,2	5,1
	II	7,0	6,5	15,6	5,2	11,5	27,0	6,3	0,8	12,3	5,1
	III	6,6	6,3	14,8	5,2	9,2	19,4	5,7	1,0	13,1	5,1

Lähde: EKP.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarat ja velat

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit: ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

Rahoitusvarojen pääerät													
	Yhteensä	Talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet				
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kannat													
2002	II	3 458,0	503,9	48,4	432,9	3,7	19,0	331,7	65,2	266,5	1 248,2	40,5	1 207,7
	III	3 385,5	506,3	50,1	437,9	3,9	14,4	334,3	69,2	265,1	1 309,8	51,5	1 258,3
	IV	3 480,6	522,8	55,9	445,6	3,5	17,9	336,9	70,5	266,4	1 356,5	54,1	1 302,4
2003	I	3 496,3	535,6	61,7	454,0	1,6	18,3	341,4	71,7	269,7	1 410,4	63,7	1 346,7
	II	3 638,2	537,6	63,8	450,3	1,3	22,3	345,4	73,5	271,9	1 438,3	58,9	1 379,4
	III	3 700,5	532,4	57,3	455,1	1,4	18,7	345,3	73,0	272,3	1 472,0	61,7	1 410,3
Taloustoimet													
2002	II	25,7	5,3	4,5	-0,1	-0,3	1,2	5,5	4,3	1,3	-6,2	-12,3	6,2
	III	56,8	2,5	1,7	5,1	0,3	-4,6	1,1	2,5	-1,4	40,8	9,7	31,1
	IV	65,6	16,5	5,8	7,7	-0,4	3,5	3,1	1,5	1,6	35,0	2,2	32,7
2003	I	92,2	12,3	4,2	7,8	-0,2	0,5	7,6	3,8	3,9	58,0	10,5	47,5
	II	47,4	2,3	2,2	-3,9	0,0	3,9	7,1	4,3	2,8	16,4	-5,0	21,4
	III	42,4	-6,5	-6,6	3,7	0,1	-3,8	3,1	2,1	1,0	33,0	2,8	30,1
Kasvuvauhdit													
2002	II	7,4	3,6	17,0	2,0	-5,0	12,2	4,6	19,0	1,8	7,6	-28,6	9,4
	III	8,2	3,8	27,6	2,6	4,5	-19,6	4,8	21,8	1,4	10,1	-2,6	10,6
	IV	7,3	5,5	16,3	4,2	1,9	8,5	4,1	16,7	1,3	10,6	17,4	10,4
2003	I	6,7	7,4	37,0	4,7	-17,1	3,3	5,4	20,2	2,0	10,2	19,2	9,8
	II	7,6	6,7	28,8	3,9	-9,1	17,4	5,7	18,5	2,6	12,0	43,1	11,0
	III	7,3	4,9	11,3	3,5	-12,1	28,2	6,3	16,8	3,5	10,9	20,5	10,5

Rahoitusvarojen pääerät						Velkojen pääerät								
Osakkeet ¹⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Yhteensä	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvopaperit kuin osak- keet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvélka				
Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet			Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu		
													13	14
Kannat														
2002	II	1 266,6	673,7	593,0	51,3	107,6	3 550,2	56,0	42,5	10,7	226,5	3 257,0	2 758,8	498,2
	III	1 124,9	564,5	560,3	50,4	110,3	3 477,6	56,5	42,1	10,8	127,2	3 283,2	2 778,4	504,8
	IV	1 152,7	584,8	567,9	57,3	111,6	3 514,1	43,5	33,0	10,9	113,3	3 346,4	2 839,5	506,9
2003	I	1 094,7	535,5	559,2	60,9	114,2	3 577,8	55,5	42,4	11,1	103,3	3 408,0	2 892,4	515,5
	II	1 200,9	605,9	594,9	65,3	116,1	3 685,4	58,1	44,8	11,2	136,5	3 479,5	2 958,4	521,1
	III	1 233,2	628,3	604,9	61,5	117,6	3 745,2	59,8	44,3	11,6	135,8	3 538,0	3 012,7	525,3
Taloustoimet														
2002	II	18,8	7,0	11,8	2,6	2,3	51,1	2,9	3,3	0,4	0,1	47,8	41,9	6,0
	III	9,7	7,0	2,7	-1,4	2,6	43,7	-2,0	-2,5	0,0	0,0	45,7	39,3	6,4
	IV	9,5	-3,6	13,1	7,1	1,4	44,4	-11,5	-9,2	0,0	0,4	55,4	53,4	2,1
2003	I	11,6	-0,1	11,7	2,0	2,6	79,1	13,8	11,3	-0,1	-0,1	65,5	55,5	9,9
	II	19,6	5,3	14,3	4,6	2,0	61,1	2,8	2,6	0,1	4,5	53,7	46,4	7,3
	III	11,4	6,2	5,2	-4,3	1,5	54,2	1,8	-0,4	0,5	1,3	50,7	45,6	5,0
Kasvuvauhdit														
2002	II	8,2	7,1	9,6	7,8	22,4	7,0	9,4	17,3	13,3	2,3	7,4	7,0	9,8
	III	8,0	6,1	10,2	6,3	21,6	6,8	2,3	5,9	13,0	0,3	7,3	6,9	9,5
	IV	5,5	3,9	7,4	20,7	11,3	6,0	-14,4	-12,6	6,1	0,3	6,7	6,8	6,2
2003	I	3,6	1,3	6,4	21,0	8,5	6,1	5,9	7,5	3,1	0,2	6,6	6,9	5,0
	II	4,0	1,3	7,0	23,9	8,1	6,4	5,4	5,0	0,9	2,1	6,8	7,1	5,2
	III	4,6	1,4	7,9	18,5	6,8	6,9	12,1	10,2	4,8	4,8	6,9	7,2	4,8

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain
(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Varastojen muutokset ¹⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Monetairinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Muut sijoitukset, netto ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1996	340,4	1 122,4	-783,9	1,6	0,4	1 730,1	-3,0	395,3	397,7	383,7	313,2	193,6	49,7
1997	353,0	1 139,3	-797,1	10,7	0,0	1 912,7	-0,2	394,4	332,2	449,8	485,7	222,0	28,7
1998	412,4	1 203,5	-823,6	32,3	0,2	2 398,9	11,0	422,7	357,5	522,9	844,7	215,9	24,2
1999	449,6	1 292,4	-863,7	20,8	0,2	3 062,0	1,3	557,7	427,3	881,5	905,1	261,1	28,0
2000	487,8	1 391,2	-913,1	26,4	-16,6	2 801,6	1,3	349,6	267,7	809,1	1 126,4	252,9	-5,4
2001	465,8	1 444,8	-973,6	-7,3	1,9	2 581,3	-0,5	575,8	430,5	730,3	630,8	243,1	-28,7
2002	406,2	1 429,3	-1 014,4	-10,1	1,4	2 156,4	0,9	581,3	325,3	519,1	485,1	228,6	16,0

	Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾				Nettovelkaantuminen					
	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman kuluminen	Nettopääoman siirrot, saadut	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1996	410,7	1 190,0	-783,9	4,6	1 659,8	472,4	383,4	334,9	272,9	196,3
1997	455,7	1 241,8	-797,1	11,0	1 809,9	511,6	317,7	378,5	372,2	229,9
1998	486,5	1 299,1	-823,6	11,1	2 324,7	648,4	323,0	482,4	649,3	221,5
1999	498,0	1 352,0	-863,7	9,7	3 013,7	929,1	502,9	759,7	557,5	264,5
2000	514,6	1 419,4	-913,1	8,3	2 774,8	532,3	416,1	851,1	722,3	253,0
2001	484,3	1 449,4	-973,6	8,4	2 562,8	661,4	492,4	608,3	550,1	250,7
2002	495,5	1 498,3	-1 014,4	11,6	2 067,1	528,9	452,8	467,8	376,4	241,1

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta				Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Rahoitusvarojen nettohankinta				
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	131,4	567,3	-438,0	258,5	54,1	-13,9	55,1	87,5	119,5	514,5	270,5	7,0	143,5	112,4
1997	150,4	592,0	-453,3	239,7	25,3	-13,0	46,3	97,0	105,2	521,5	285,0	12,1	153,7	109,7
1998	193,8	635,2	-470,6	424,7	45,7	-9,9	96,3	203,1	147,8	569,2	470,7	22,8	252,8	184,4
1999	212,0	684,5	-490,9	604,7	26,9	88,9	169,1	299,1	107,7	548,7	709,0	47,2	423,3	222,0
2000	308,4	749,2	-523,2	830,7	71,8	89,0	193,0	457,7	84,4	561,4	1 054,7	61,6	559,6	425,5
2001	217,6	773,1	-555,2	626,7	101,2	39,7	142,1	246,5	86,7	584,0	757,6	102,5	324,0	319,6
2002	171,0	756,8	-579,7	371,0	19,2	14,8	46,7	264,7	115,6	634,0	426,4	22,3	204,9	185,4

3. Kotitaloudet⁵⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta				Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Rahoitusvarojen nettohankinta		Lisätieto:		
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Yhteensä	Lainat	Käytettä- vissä olevat tulot	Brutto- säästämis- aste ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996	168,8	384,7	-216,8	437,8	146,2	25,1	93,0	189,0	445,3	646,9	161,3	160,1	3 789,8	17,1
1997	167,2	377,9	-211,8	425,6	70,4	-19,0	193,7	215,8	424,3	617,3	168,5	167,1	3 818,0	16,2
1998	177,5	389,8	-216,4	443,4	96,3	-118,8	288,0	210,7	408,2	594,6	212,6	211,3	3 925,4	15,1
1999	189,5	418,7	-231,6	471,1	119,2	-24,0	189,7	247,6	392,9	581,9	267,6	266,1	4 088,4	14,2
2000	197,7	442,3	-241,1	419,9	65,6	41,7	114,1	247,0	395,7	597,3	221,8	220,1	4 277,8	14,0
2001	188,5	456,3	-263,4	405,2	175,3	86,8	59,4	223,6	424,2	651,7	169,4	167,5	4 574,3	14,2
2002	186,2	463,8	-274,8	489,3	219,7	63,0	-4,2	215,7	464,7	703,9	210,8	208,6	4 738,8	14,9

Lähde: EKP.

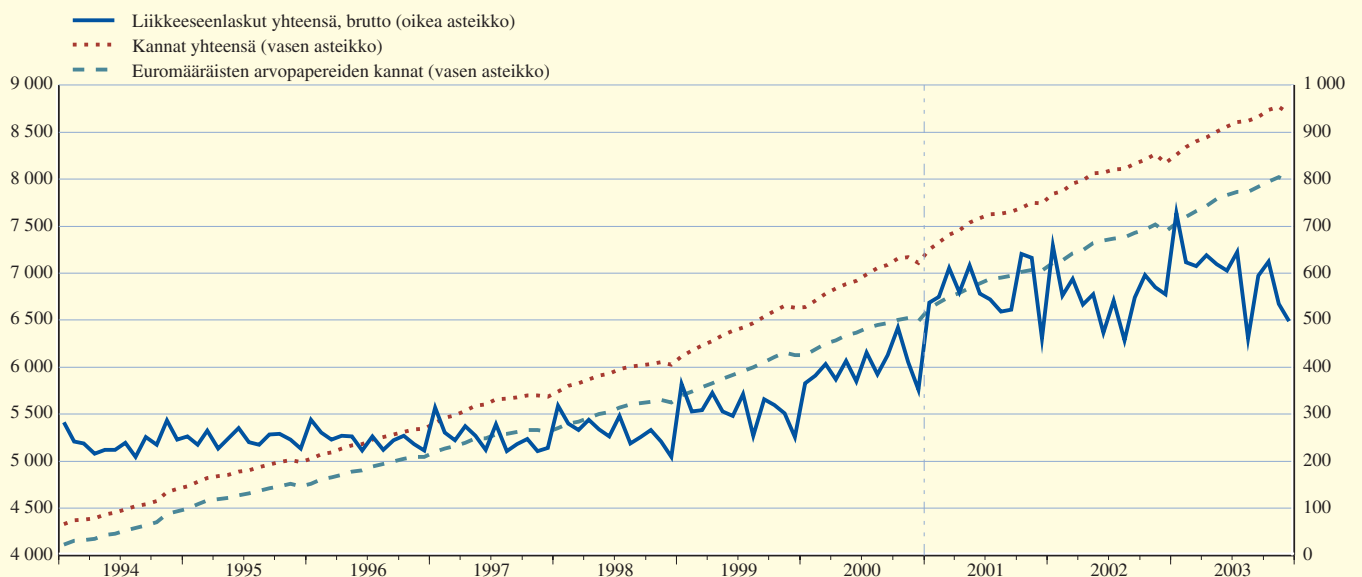
- 1) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.
- 2) Ei sisällä johdannaisia.
- 3) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.
- 4) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista nettopääoman siirroista kiinteän pääoman kulumisen huomioon ottaen.
- 5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.
- 6) Bruttosäästäminen prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

RAHOITUSMARKKINAT

4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan (miljardia euroa ellei toisin mainita, koko ajanjakson taloustoimet ja ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

	Euromääräiset yhteensä ¹⁾				Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat							
	Kannat	Liikkeeseen laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen laskut, netto	Yhteensä				Joista euromääräisiä			
					Kannat	Liikkeeseen laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen laskut, netto	Kannat, %	Liikkeeseen laskut, brutto, %	Kuoletukset, %	Liikkeeseen laskut, netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Yhteensä												
2002 joul	8 495,0	566,2	614,6	-48,4	8 168,0	555,4	631,6	-76,2	91,1	94,4	93,9	-68,7
2003 tammi	8 581,2	718,5	631,9	86,6	8 259,3	728,2	624,4	103,8	91,2	93,2	94,5	88,2
helmi	8 664,4	627,5	544,5	83,0	8 339,8	622,5	541,5	81,0	91,1	93,3	94,7	68,2
maalis	8 767,8	641,8	538,6	103,2	8 401,5	614,7	547,2	67,5	91,2	94,3	94,9	60,5
huhti	8 809,8	635,9	593,7	42,2	8 443,7	637,5	582,2	55,3	91,3	94,4	94,2	53,2
touko	8 904,5	624,5	529,1	95,4	8 502,9	618,8	536,3	82,5	91,6	93,4	93,6	75,8
kesä	8 986,8	636,8	554,7	82,0	8 557,9	606,1	563,3	42,8	91,5	93,8	94,0	39,0
heinä	9 019,2	648,6	616,7	31,9	8 605,5	644,7	601,8	42,9	91,3	93,1	94,4	32,5
elo	9 024,7	470,6	465,7	5,0	8 618,6	461,7	463,8	-2,2	91,3	93,9	92,7	4,0
syys	9 114,9	615,1	524,0	91,1	8 663,2	594,0	530,0	64,1	91,4	93,4	94,3	55,3
loka	9 169,0	631,3	578,2	53,0	8 732,9	623,9	560,1	63,8	91,3	93,9	94,8	54,4
marras	9 234,9	555,4	492,2	63,2	8 769,3	535,1	490,5	44,5	91,5	93,3	92,5	45,7
joul	9 197,8	516,5	549,9	-33,4	8 692,8	497,5	552,7	-55,2	91,6	93,9	94,7	-56,2
Pitkäaikaiset												
2002 joul	7 730,8	155,2	173,6	-18,4	7 381,6	148,6	179,4	-30,9	91,4	92,2	90,7	-25,8
2003 tammi	7 780,6	181,9	132,7	49,2	7 415,8	181,4	135,0	46,4	91,4	87,2	93,0	32,6
helmi	7 832,9	172,5	120,9	51,6	7 471,0	164,8	111,9	52,9	91,3	88,6	92,2	42,8
maalis	7 903,3	175,2	105,2	70,1	7 523,3	162,4	105,9	56,4	91,4	90,2	90,3	50,9
huhti	7 944,0	165,3	125,1	40,2	7 548,8	159,7	125,0	34,7	91,4	91,3	92,6	30,1
touko	8 031,9	186,7	98,7	88,0	7 602,6	174,7	99,7	75,0	91,7	92,2	90,5	70,8
kesä	8 103,3	185,2	114,4	70,8	7 677,6	170,7	108,0	62,7	91,6	91,0	92,2	55,7
heinä	8 155,2	197,7	146,4	51,2	7 726,0	184,9	140,8	44,1	91,4	88,1	95,0	29,2
elo	8 167,6	86,6	75,6	10,9	7 752,4	79,1	69,9	9,2	91,2	88,1	90,1	6,7
syys	8 244,0	179,1	102,0	77,1	7 804,1	172,6	101,9	70,7	91,4	91,6	90,2	66,2
loka	8 295,4	174,6	124,6	50,1	7 852,6	162,6	119,0	43,6	91,3	92,1	94,4	37,4
marras	8 346,2	143,0	93,6	49,4	7 887,1	135,3	90,7	44,6	91,5	90,1	87,3	42,6
joul	8 339,5	116,0	117,7	-1,7	7 861,5	107,8	111,5	-3,8	91,7	91,0	93,1	-5,7

K13 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut (miljardia euroa)



Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, nimellisarvoon)

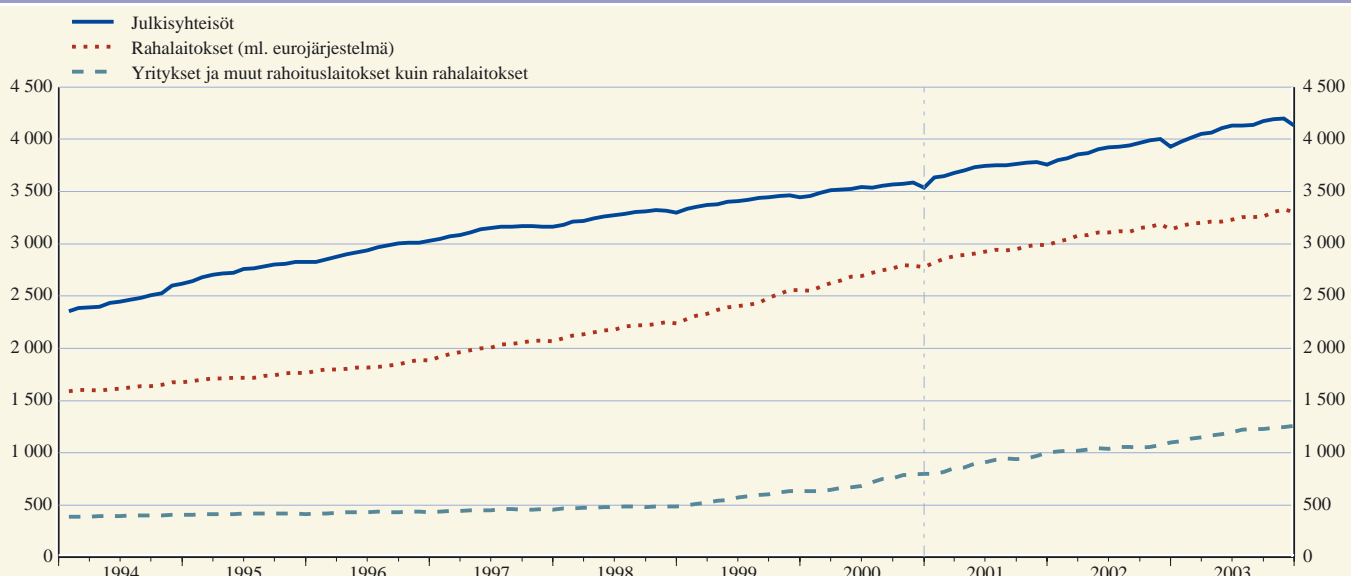
1. Kannat

(ajanjakson lopussa)

	Yhteensä						Joista euromääräisiä, %					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yhteensä												
2002 joul	8 168,0	3 139,7	561,4	536,0	3 751,9	179,0	91,1	85,6	83,2	87,3	97,3	95,8
2003 tammi	8 259,3	3 171,7	561,9	548,7	3 794,4	182,6	91,2	85,6	83,8	87,7	97,2	95,8
helmi	8 339,8	3 192,1	575,6	557,2	3 826,1	188,9	91,1	85,5	83,7	87,8	97,1	95,9
maalis	8 401,5	3 201,8	584,4	566,2	3 857,4	191,7	91,2	85,5	84,2	88,3	97,2	96,0
huhti	8 443,7	3 212,5	597,3	571,0	3 867,2	195,7	91,3	85,7	84,8	88,4	97,3	95,7
touko	8 502,9	3 215,1	599,2	579,2	3 910,7	198,6	91,6	85,9	85,5	88,8	97,4	95,7
kesä	8 557,9	3 229,1	616,8	581,0	3 928,0	203,0	91,5	85,7	85,6	88,8	97,3	95,7
heinä	8 605,5	3 257,0	635,5	583,4	3 925,1	204,5	91,3	85,6	85,4	88,6	97,3	95,5
elo	8 618,6	3 257,7	639,6	586,4	3 930,6	204,3	91,3	85,5	85,2	88,5	97,2	95,4
syys	8 663,2	3 263,4	647,8	578,0	3 965,0	209,0	91,4	85,4	86,2	88,7	97,4	95,5
loka	8 732,9	3 304,1	658,2	581,3	3 976,8	212,6	91,3	85,2	86,5	88,6	97,4	95,5
marras	8 769,3	3 325,7	666,0	581,1	3 979,4	217,1	91,5	85,4	86,9	88,9	97,5	95,6
joul	8 692,8	3 302,7	678,1	580,6	3 913,9	217,5	91,6	85,4	87,7	89,0	97,7	95,7
Pitkäaikaiset												
2002 joul	7 381,6	2 778,9	554,1	445,8	3 427,6	175,3	91,4	86,6	83,0	85,8	97,1	96,0
2003 tammi	7 415,8	2 778,6	554,6	451,3	3 451,9	179,4	91,4	86,4	83,6	86,2	97,1	96,1
helmi	7 471,0	2 794,5	566,8	455,7	3 468,8	185,2	91,3	86,3	83,5	86,2	97,0	96,0
maalis	7 523,3	2 808,3	575,3	462,7	3 488,9	188,1	91,4	86,2	83,9	86,8	97,0	96,1
huhti	7 548,8	2 816,9	588,6	466,7	3 484,7	192,0	91,4	86,2	84,6	87,0	97,2	95,8
touko	7 602,6	2 823,5	590,8	472,5	3 521,2	194,6	91,7	86,6	85,3	87,3	97,3	95,9
kesä	7 677,6	2 849,4	608,1	480,1	3 540,9	199,0	91,6	86,2	85,4	87,5	97,2	95,9
heinä	7 726,0	2 879,8	626,8	482,4	3 537,0	200,0	91,4	86,0	85,2	87,3	97,2	95,7
elo	7 752,4	2 895,6	630,9	485,2	3 540,2	200,4	91,2	85,7	85,0	87,2	97,1	95,5
syys	7 804,1	2 906,7	639,8	480,6	3 571,5	205,5	91,4	85,8	86,1	87,5	97,2	95,7
loka	7 852,6	2 938,4	650,2	481,6	3 573,2	209,2	91,3	85,6	86,4	87,4	97,3	95,6
marras	7 887,1	2 952,2	657,8	484,2	3 579,2	213,7	91,5	85,7	86,8	87,8	97,4	95,8
joul	7 861,5	2 942,2	669,2	488,7	3 547,4	214,0	91,7	85,9	87,6	88,0	97,5	95,8

K14 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan

(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)



Lähde: EKP.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euro, ellei toisin mainita, nimellisarvoon)

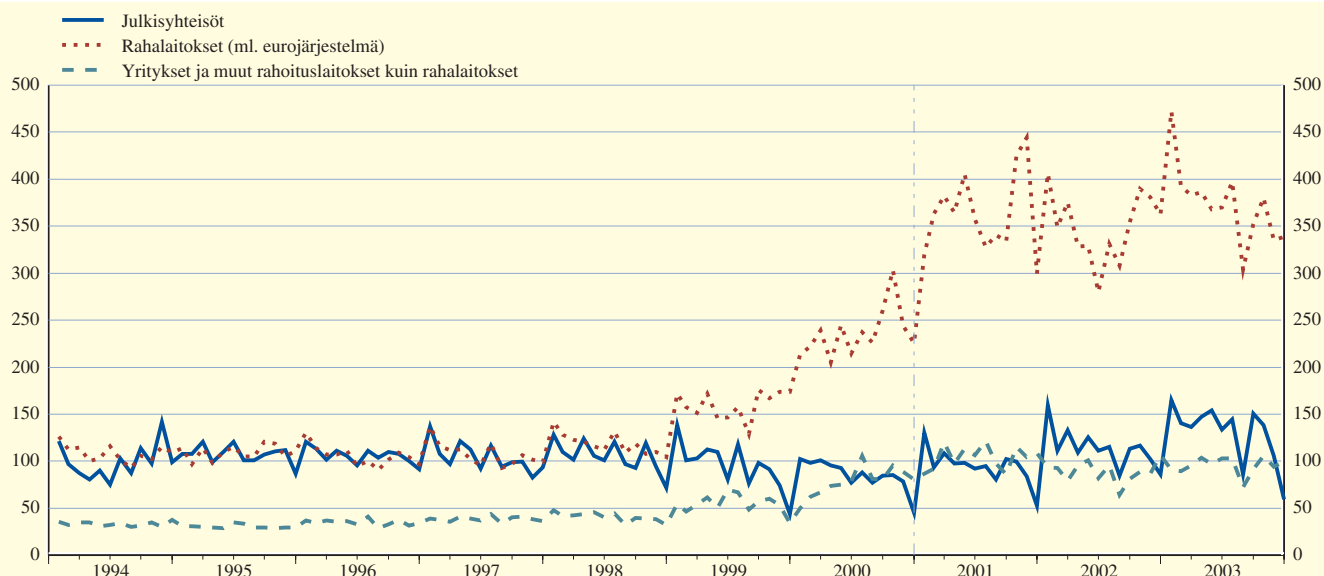
2. Liikkeeseenlaskut, brutto

(taloustoimet ajanjakson aikana)

	Yhteensä						Joista euromääräisiä, %					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yhteensä												
2002 joulou	555,4	362,5	50,2	56,5	79,4	6,7	94,4	92,9	95,9	96,1	99,1	94,4
2003 tammi	728,2	472,2	13,1	77,7	156,3	8,9	93,2	91,9	91,6	96,4	95,5	92,7
helmi	622,5	392,3	20,9	68,7	131,8	8,8	93,3	92,6	81,5	95,5	95,9	95,4
maalis	614,7	382,7	20,8	74,8	129,9	6,4	94,3	92,8	87,6	98,0	97,6	99,1
huhti	637,5	386,5	22,7	81,0	140,9	6,5	94,4	92,9	94,9	96,4	97,5	86,3
touko	618,8	367,6	14,8	82,0	148,5	5,9	93,4	92,2	84,3	94,6	96,8	90,5
kesä	606,1	370,0	23,6	79,1	125,2	8,2	93,8	91,9	96,1	97,0	96,8	94,9
heinä	644,7	397,1	26,6	76,6	138,6	5,8	93,1	92,2	83,2	94,5	96,9	91,2
elo	461,7	303,6	8,7	63,7	82,3	3,4	93,9	92,4	91,8	96,6	97,7	93,1
syys	594,0	351,9	22,1	69,5	140,7	9,9	93,4	90,4	98,7	96,5	98,5	96,5
loka	623,9	379,8	20,3	85,6	130,1	8,0	93,9	91,7	95,6	96,8	98,1	94,0
marras	535,1	335,0	20,5	73,8	98,0	7,8	93,3	92,0	85,7	96,8	96,2	98,2
joulou	497,5	338,7	25,9	73,5	54,7	4,8	93,9	92,7	96,8	94,7	99,3	93,4
Pitkäaikaiset												
2002 joulou	148,6	54,3	47,3	8,5	34,4	4,1	92,2	84,0	95,6	93,1	100,0	91,8
2003 tammi	181,4	75,0	9,4	10,0	80,2	6,8	87,2	77,8	88,3	89,1	95,1	93,0
helmi	164,8	65,7	17,5	9,3	65,7	6,6	88,6	84,3	77,9	93,1	94,2	96,5
maalis	162,4	65,4	18,2	10,6	64,4	3,8	90,2	82,1	85,8	98,3	97,9	99,0
huhti	159,7	61,3	19,9	8,4	65,7	4,5	91,3	82,6	94,2	85,2	100,0	81,9
touko	174,7	61,6	11,8	12,9	85,0	3,5	92,2	87,8	80,3	84,6	98,2	91,8
kesä	170,7	68,7	20,2	12,8	63,0	5,9	91,0	81,8	95,5	99,0	97,5	95,2
heinä	184,9	74,2	24,1	9,9	73,5	3,2	88,1	82,6	81,5	79,7	97,0	87,5
elo	79,1	44,7	6,2	3,6	23,0	1,6	88,1	82,3	88,5	98,8	97,2	91,3
syys	172,6	64,9	19,0	2,8	78,8	7,1	91,6	79,6	98,6	97,3	99,0	98,8
loka	162,6	74,0	16,5	8,4	58,3	5,5	92,1	84,8	95,9	92,6	100,0	94,5
marras	135,3	62,2	16,8	8,9	41,5	5,8	90,1	87,3	84,1	97,9	93,6	99,6
joulou	107,8	61,7	22,6	10,0	11,1	2,4	91,0	88,7	97,3	82,8	98,6	91,3

K15 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan

(miljardia euroa, taloustoimet ajanjakson aikana, nimellisarvoon)

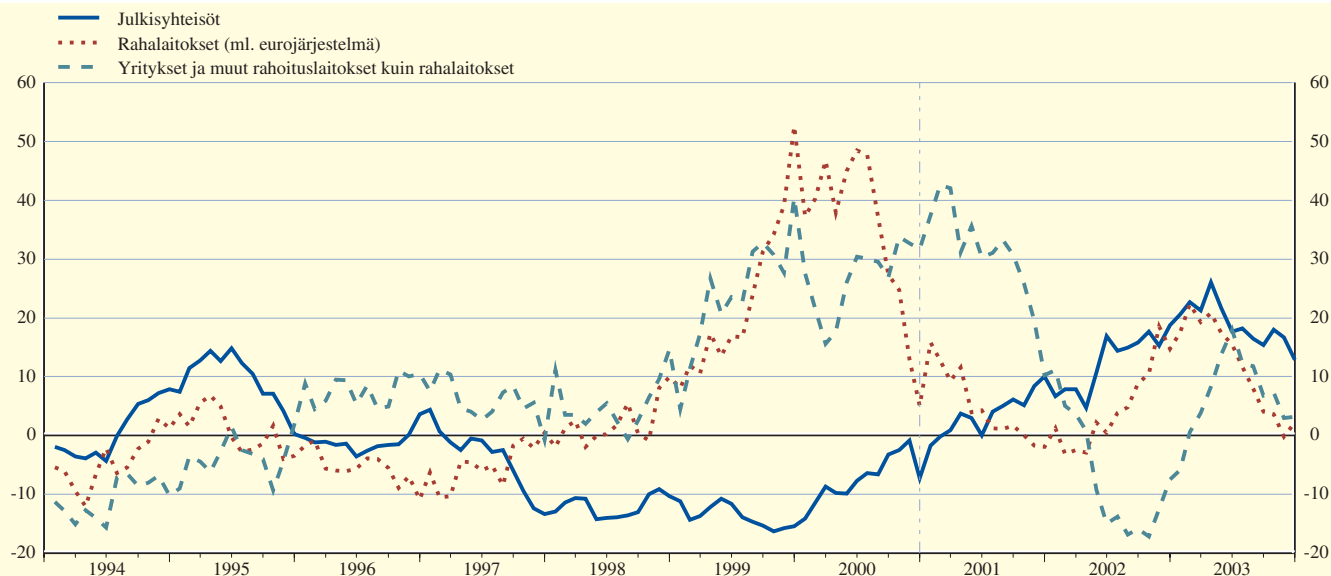


Lähde: EKP.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit¹⁾ (prosenttimuutos)

	Yhteensä													
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Julkisyhteisöt			Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	
	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kaikki valuutat yhteensä														
2002 joului	6,3	106,3	5,4	13,8	25,4	3,5	5,0	4,1	28,0	12,9	112,9	14,7	-7,4	52,1
2003 tammi	6,4	107,6	5,6	14,1	24,9	4,6	5,0	4,1	28,6	15,2	121,2	17,6	-5,9	16,0
2003 helmi	7,0	108,7	5,8	15,8	26,8	6,1	5,7	4,6	33,7	19,2	125,2	22,4	0,6	29,8
2003 maaliskuu	6,8	109,6	4,9	17,4	27,8	8,2	5,5	4,5	31,8	17,9	126,8	19,4	3,8	28,3
2003 huhtikuu	6,9	110,3	5,1	18,0	27,8	9,0	5,5	4,4	30,6	21,2	129,8	20,9	8,3	20,0
2003 toukokuu	6,8	111,4	4,5	17,4	25,1	10,3	5,8	4,9	27,5	18,8	130,9	17,4	13,7	31,0
2003 kesäkuu	6,9	111,9	4,4	19,3	27,8	11,2	5,7	4,7	28,3	16,8	128,0	15,5	18,0	29,0
2003 heinäkuu	7,0	112,5	4,9	19,2	28,9	10,2	5,5	4,7	21,9	14,6	127,8	11,7	12,3	22,9
2003 elokuu	6,8	112,5	4,7	19,5	28,6	10,9	5,1	4,4	21,0	12,2	126,2	8,0	11,8	18,6
2003 syyskuu	6,9	113,3	4,6	18,7	29,1	8,9	5,7	4,9	23,2	9,4	125,2	4,0	6,8	17,0
2003 loka	7,2	114,1	5,4	19,2	29,3	9,5	5,4	4,6	21,4	10,3	128,1	3,6	7,3	14,0
2003 marraskuu	6,9	114,7	5,2	18,5	28,0	9,3	5,2	4,4	23,0	7,3	128,1	-0,2	3,0	9,9
2003 joului	7,3	114,0	6,2	16,7	23,3	9,8	5,5	4,7	21,9	6,8	120,7	2,2	3,2	20,9
Euromääräiset														
2002 joului	6,0	106,0	4,2	16,1	31,0	4,1	5,0	4,1	27,7	13,8	113,8	16,6	-8,4	50,0
2003 tammi	6,0	107,2	4,4	16,4	30,7	5,0	4,9	4,0	28,0	16,0	122,9	20,5	-6,7	14,3
2003 helmi	6,5	108,2	4,4	17,9	32,1	6,4	5,4	4,3	33,1	20,0	127,0	25,8	-0,5	28,2
2003 maaliskuu	6,3	109,1	3,5	19,7	32,9	9,0	5,3	4,3	31,0	18,4	128,6	21,5	2,7	26,6
2003 huhtikuu	6,5	109,8	3,8	20,6	33,5	9,8	5,3	4,4	29,3	23,1	132,4	26,1	7,3	18,4
2003 toukokuu	6,5	110,9	3,4	20,2	30,8	11,2	5,6	4,7	26,3	20,3	133,2	20,9	13,7	29,1
2003 kesäkuu	6,6	111,5	3,1	22,7	34,5	12,5	5,4	4,5	27,0	18,2	130,5	18,7	17,5	29,2
2003 heinäkuu	6,7	111,9	3,8	22,4	35,3	11,2	5,2	4,5	20,4	16,8	131,0	16,1	12,1	23,0
2003 elokuu	6,5	112,0	3,7	22,7	35,2	11,9	4,9	4,2	19,5	14,9	130,6	13,7	11,0	18,6
2003 syyskuu	6,7	112,8	3,3	22,0	36,0	9,8	5,5	4,8	21,7	11,5	128,8	8,7	6,0	16,9
2003 loka	6,9	113,5	4,1	22,7	36,7	10,2	5,3	4,6	20,8	12,6	131,5	7,9	6,9	14,3
2003 marraskuu	6,8	114,2	4,2	21,7	34,5	10,1	5,1	4,3	22,3	9,3	132,0	3,0	2,3	9,6
2003 joului	7,0	113,4	5,0	18,9	27,4	10,5	5,5	4,7	21,4	8,7	123,8	5,5	2,8	19,3

K16 Lyhytaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä (ajanjakson lopun kantoihin perustavat vuotuiset prosenttimuutokset)



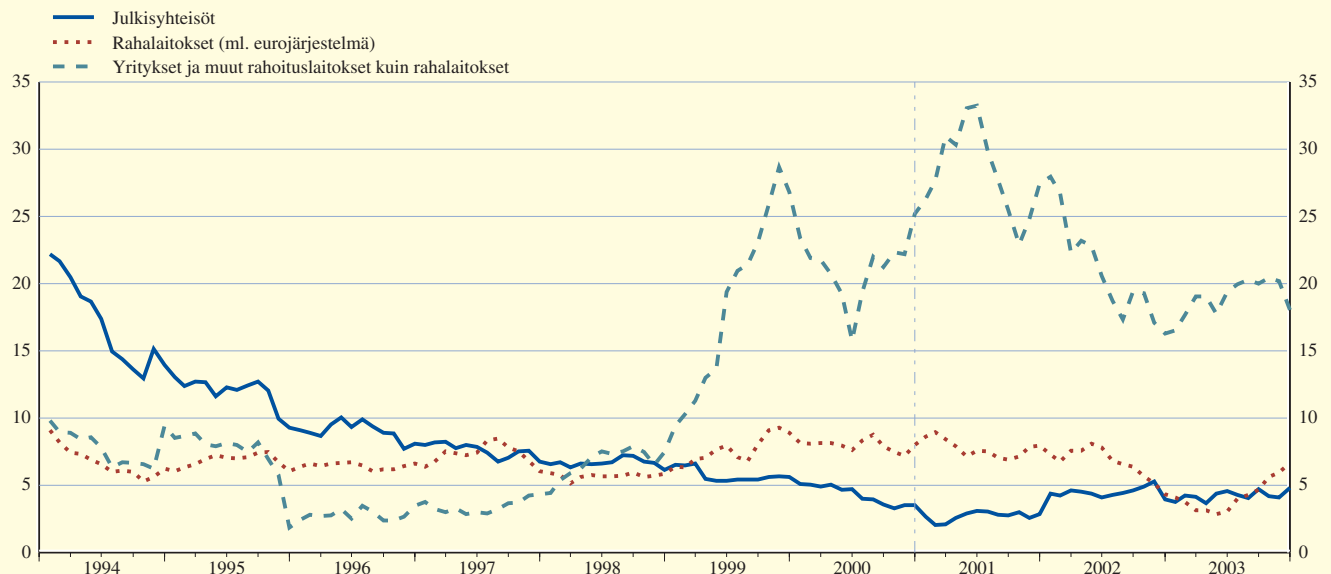
Lähde: EKP.

1) Kasvuvauhtien ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit¹⁾
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, markkina-arvoon)

Lyhytaikaiset				Pitkäaikaiset											
Julkisyhteisöt				Yhteensä		Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Julkisyhteisöt					
Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100		Yhteensä	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27			
Kaikki valuutat yhteensä															
-10,4	18,7	19,3	-14,3	5,6	105,6	4,4	16,3	25,1	6,8	3,9	2,9	29,4	2002	joulu	
-7,2	20,6	21,1	-15,2	5,5	106,3	4,1	16,6	25,0	7,5	3,8	2,7	29,8	2003	tammi	
-1,3	22,7	23,0	0,6	5,7	107,1	3,7	17,7	26,8	7,9	4,2	3,0	34,6		helmi	
2,1	21,2	21,4	5,7	5,6	107,9	3,1	19,0	27,8	9,6	4,1	3,0	32,4		maalis	
7,4	26,0	26,1	18,1	5,4	108,4	3,1	19,1	27,9	9,4	3,7	2,5	30,9		huhti	
12,5	21,7	21,7	22,5	5,5	109,4	2,9	17,8	25,0	9,7	4,4	3,3	27,7		touko	
17,1	17,7	17,7	18,7	5,9	110,3	3,0	19,4	27,8	10,1	4,6	3,5	28,5		kesä	
11,5	18,2	18,2	18,9	6,2	111,0	4,0	20,0	29,0	9,9	4,3	3,4	22,0		heinä	
11,2	16,5	16,6	2,5	6,2	111,1	4,3	20,3	28,7	10,9	4,1	3,2	21,4		elo	
6,0	15,4	15,4	14,5	6,7	112,1	4,7	20,0	29,2	9,5	4,7	3,8	23,4		syys	
6,8	18,0	18,2	-2,9	6,8	112,8	5,6	20,5	29,5	10,1	4,2	3,3	21,9		loka	
2,5	16,7	16,9	-3,7	6,9	113,4	6,0	20,2	28,3	10,7	4,1	3,1	23,5		marras	
1,8	12,9	13,1	-5,0	7,3	113,3	6,7	18,0	23,3	11,5	4,8	3,9	22,5		joulu	
Euromääräiset															
-11,4	19,6	20,3	-23,4	5,2	105,2	2,9	19,6	30,8	8,3	3,8	2,8	29,3	2002	joulu	
-8,1	20,5	21,1	-27,0	5,0	105,7	2,6	19,9	31,0	8,7	3,6	2,5	29,5	2003	tammi	
-2,5	22,3	22,7	-9,0	5,1	106,4	2,1	20,6	32,2	8,9	4,0	2,7	34,2		helmi	
0,9	21,0	21,3	-2,7	5,1	107,2	1,5	22,2	33,0	11,1	3,9	2,8	31,8		maalis	
6,4	25,8	26,0	8,9	4,9	107,7	1,4	22,4	33,8	10,6	3,5	2,4	29,7		huhti	
12,6	21,8	21,9	17,6	5,1	108,8	1,5	21,0	30,9	10,8	4,1	3,1	26,5		touko	
16,5	17,9	18,0	14,4	5,4	109,6	1,4	23,3	34,6	11,6	4,3	3,2	27,3		kesä	
11,2	18,7	18,7	14,4	5,7	110,1	2,4	23,6	35,5	11,2	4,0	3,2	20,5		heinä	
10,4	16,8	17,0	1,1	5,7	110,2	2,5	24,2	35,5	12,3	3,7	3,0	19,9		elo	
5,1	15,4	15,4	14,5	6,1	111,2	2,7	24,0	36,3	10,8	4,5	3,7	21,9		syys	
6,3	18,1	18,3	-5,1	6,3	111,8	3,7	24,6	37,1	11,1	4,0	3,2	21,2		loka	
1,7	16,9	17,1	-7,0	6,5	112,5	4,3	24,1	34,9	12,0	4,0	3,1	22,9		marras	
1,4	13,2	13,4	-3,9	6,8	112,4	5,0	20,7	27,5	12,5	4,7	3,9	21,8		joulu	

K17 Pitkäaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(ajanjakson lopun kantoihin perustuvat vuotuiset prosenttimuutokset)



Lähde: EKP.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾

(miljardia euroa, ellei toisin mainita, markkina-arvoon)

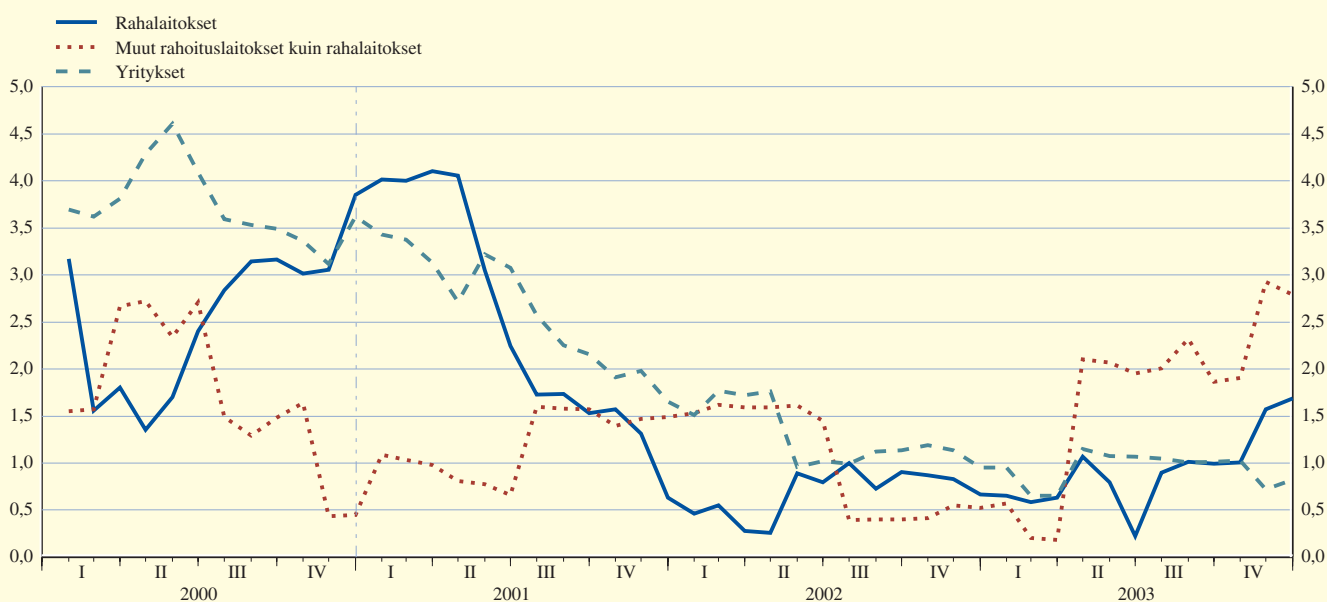
1. Kannat ja vuotuinen kasvuvauhti

(kannat ajanjakson lopussa)

	Yhteensä			Rahalaitokset		Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Yritykset	
	Yhteensä 1	Joulukuu 2001 = 100 2	Vuotuinen kasvuvauhti, % 3	Yhteensä 4	Vuotuinen kasvuvauhti, % 5	Yhteensä 6	Vuotuinen kasvuvauhti, % 7	Yhteensä 8	Vuotuinen kasvuvauhti, % 9
2001 joulu	4 656,4	100,0	1,5	617,3	0,6	511,1	1,5	3 528,0	1,7
2002 tammi	4 575,2	100,0	1,4	623,9	0,5	518,8	1,5	3 432,5	1,5
helmi	4 545,6	100,2	1,6	622,5	0,6	509,8	1,6	3 413,4	1,8
maalis	4 753,9	100,3	1,5	665,3	0,3	536,6	1,6	3 551,9	1,7
huhti	4 570,2	100,3	1,5	678,1	0,3	517,4	1,6	3 374,7	1,8
touko	4 432,4	100,4	1,0	666,3	0,9	484,8	1,6	3 281,3	1,0
kesä	4 118,3	100,5	1,1	614,9	0,8	463,4	1,5	3 040,1	1,0
heinä	3 710,7	100,6	0,9	515,7	1,0	395,4	0,4	2 799,6	1,0
elo	3 520,2	100,6	1,0	521,7	0,7	371,0	0,4	2 627,5	1,1
syys	2 981,8	100,7	1,0	412,6	0,9	276,3	0,4	2 292,9	1,1
loka	3 251,6	100,7	1,1	446,9	0,9	321,2	0,4	2 483,4	1,2
marras	3 435,5	100,8	1,0	487,4	0,8	346,0	0,5	2 602,1	1,1
joulu	3 118,3	100,9	0,9	450,7	0,7	283,6	0,5	2 384,0	1,0
2003 tammi	2 978,5	100,8	0,9	425,8	0,6	261,1	0,6	2 291,5	0,9
helmi	2 885,0	100,8	0,6	425,3	0,6	270,8	0,2	2 188,9	0,7
maalis	2 763,5	100,9	0,6	413,0	0,6	236,2	0,2	2 114,3	0,6
huhti	3 113,0	101,5	1,2	471,4	1,1	291,8	2,1	2 349,8	1,2
touko	3 145,7	101,5	1,1	476,7	0,8	291,3	2,1	2 377,6	1,1
kesä	3 256,2	101,5	1,0	504,2	0,2	300,6	2,0	2 451,4	1,1
heinä	3 366,5	101,7	1,1	528,0	0,9	330,9	2,0	2 507,6	1,0
elo	3 413,4	101,8	1,1	506,5	1,0	325,5	2,3	2 581,4	1,0
syys	3 276,7	101,8	1,1	494,8	1,0	307,1	1,9	2 474,7	1,0
loka	3 484,0	101,8	1,1	535,2	1,0	333,2	1,9	2 615,6	1,0
marras	3 546,9	101,9	1,1	549,5	1,6	337,9	2,9	2 659,6	0,7
joulu	3 647,6	102,0	1,1	569,5	1,7	348,6	2,8	2 729,5	0,8

K18 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

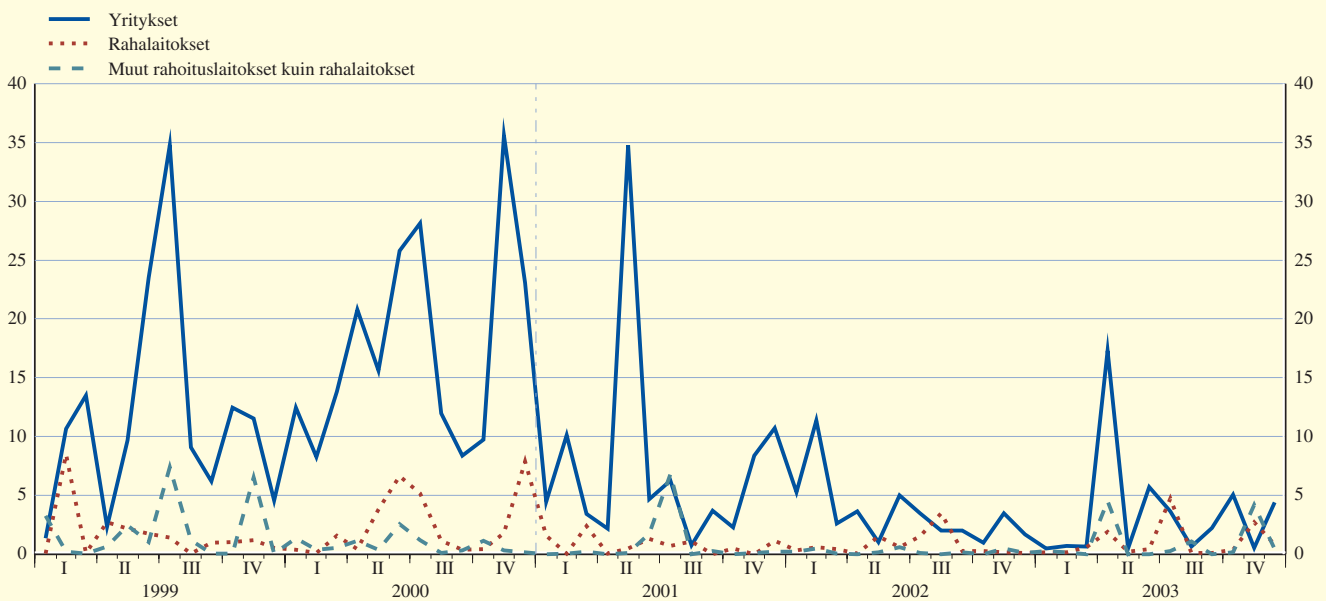
1) Kasvuvauhtien ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet
(miljardia euroa, markkina-arvoon)

2. Liikkeeseenlaskut kuukauden aikana

	Yhteensä			Rahalaitokset			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Yritykset		
	Liikkeeseen- laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen- laskut, netto	Liikkeeseen- laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen- laskut, netto	Liikkeeseen- laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen- laskut, netto	Liikkeeseen- laskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseen- laskut, netto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001 joulou	12,0	2,8	9,2	1,1	0,0	1,1	0,2	0,0	0,2	10,7	2,7	8,0
2002 tammi	5,8	6,6	-0,8	0,3	0,0	0,3	0,2	0,0	0,2	5,3	6,6	-1,3
2002 helmi	12,4	1,0	11,4	0,6	0,0	0,6	0,5	0,0	0,5	11,3	1,0	10,3
2002 maalisk	3,1	2,2	0,8	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	2,6	2,2	0,4
2002 huhti	3,7	0,4	3,3	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	3,7	0,3	3,4
2002 touko	2,7	0,2	2,5	1,5	0,0	1,5	0,2	0,0	0,2	1,0	0,2	0,9
2002 kesä	6,1	0,4	5,7	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	5,0	0,4	4,6
2002 heinä	5,0	0,3	4,7	1,5	0,1	1,4	0,1	0,0	0,1	3,5	0,2	3,2
2002 elo	5,5	5,3	0,2	3,5	4,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	2,0	1,2	0,8
2002 syys	2,4	0,4	2,0	0,3	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	2,0	0,3	1,7
2002 loka	1,2	0,1	1,1	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	0,9
2002 marras	4,1	0,7	3,4	0,2	0,4	-0,2	0,5	0,0	0,5	3,5	0,3	3,1
2002 joulou	1,9	0,5	1,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	1,7	0,4	1,3
2003 tammi	0,9	1,4	-0,5	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,3	0,5	1,4	-0,9
2003 helmi	1,0	1,3	-0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,8	-0,7	0,7	0,5	0,2
2003 maalisk	1,2	0,7	0,5	0,6	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5	0,1
2003 huhti	23,7	4,8	18,8	1,9	0,1	1,7	4,5	0,0	4,5	17,3	4,7	12,6
2003 touko	0,7	2,2	-1,5	0,2	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	1,7	-1,3
2003 kesä	6,1	5,2	1,0	0,4	2,8	-2,3	0,0	0,0	0,0	5,7	2,4	3,3
2003 heinä	8,6	1,8	6,8	4,7	0,2	4,5	0,2	0,0	0,2	3,6	1,6	2,0
2003 elo	1,8	1,0	0,8	0,1	0,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,6	0,9	-0,3
2003 syys	2,3	1,7	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	1,3	-1,3	2,2	0,3	1,9
2003 loka	5,5	3,8	1,7	0,4	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	5,0	3,8	1,2
2003 marras	7,5	5,5	2,0	2,7	0,0	2,7	4,2	0,3	3,9	0,6	5,1	-4,5
2003 joulou	5,6	1,4	4,2	0,8	0,1	0,8	0,4	0,8	-0,4	4,4	0,5	3,9

K19 Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euroa, liikkeeseenlaskut kuukauden aikana, markkina-arvoon)



Lähde: EKP.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja, kannat ajanjakson lopussa, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

1. Talletuskorot (uusi liiketoiminta)

	Talletukset kotitalouksilta						Talletukset yrityksiltä				Repot
	Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset ^{1), 2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset			
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003 tammi	0,89	2,57	2,80	3,23	2,33	3,27	1,18	2,71	3,45	4,30	2,69
helmi	0,91	2,44	2,67	2,92	2,32	3,23	1,20	2,63	2,91	3,73	2,68
maalis	0,87	2,34	2,55	2,76	2,28	3,19	1,15	2,50	2,49	3,41	2,57
huhti	0,84	2,25	2,56	2,82	2,29	3,14	1,12	2,43	2,37	3,29	2,48
touko	0,84	2,23	2,39	2,65	2,23	3,10	1,08	2,43	2,31	2,94	2,46
kesä	0,76	2,00	2,22	2,62	2,21	3,01	1,00	2,10	2,18	3,04	2,14
heinä	0,68	1,91	2,11	2,34	2,12	2,93	0,88	2,02	2,14	2,73	2,03
elo	0,68	1,91	2,13	2,53	1,97	2,88	0,89	2,03	2,28	3,55	1,97
syys	0,69	1,87	2,13	2,44	1,98	2,85	0,87	2,00	2,30	3,64	2,00
loka	0,70	1,89	2,16	2,51	2,03	2,73	0,89	1,98	2,23	3,71	1,99
marras	0,70	1,87	2,24	2,61	2,00	2,70	0,87	1,97	2,33	2,77	1,97
joulu	0,69	1,89	2,40	2,41	2,00	2,68	0,89	2,08	2,41	3,37	1,99

2. Kotitalouslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekki- luotot ¹⁾	Kulutustuotot				Todellinen vuosi- korko ³⁾	Asuntolainat				Todellinen vuosi- korko ³⁾	Muut lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
		Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi		Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Yli 10 vuotta		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta ja enintään 10 vuotta					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2003 tammi	9,88	7,23	7,37	8,36	8,22	4,44	4,77	5,38	5,27	4,98	4,94	5,60	5,51	
helmi	10,27	7,64	7,15	8,37	8,22	4,27	4,59	5,19	5,10	4,88	4,63	5,62	5,42	
maalis	10,02	7,27	7,00	8,28	8,05	4,13	4,41	5,04	5,05	4,70	4,73	5,31	5,37	
huhti	9,89	7,44	6,99	8,32	8,15	4,07	4,32	5,00	5,03	4,67	4,71	5,30	5,33	
touko	9,86	7,63	6,98	8,34	8,16	3,93	4,29	4,94	4,91	4,56	4,44	5,35	5,32	
kesä	9,89	7,10	6,94	8,28	8,02	3,80	4,16	4,76	4,78	4,42	4,12	4,97	4,91	
heinä	9,76	7,24	7,04	8,20	7,92	3,68	3,92	4,64	4,68	4,33	4,11	4,95	4,98	
elo	9,74	7,69	6,84	8,28	8,04	3,64	3,96	4,69	4,69	4,41	4,13	5,00	4,98	
syys	9,75	7,40	6,89	8,04	8,01	3,63	4,10	4,81	4,75	4,41	3,98	5,00	5,11	
loka	9,72	7,18	6,74	8,07	7,91	3,62	4,02	4,87	4,78	4,40	4,05	5,09	5,21	
marras	9,64	7,56	6,59	7,93	7,84	3,59	4,09	4,92	4,84	4,42	4,15	5,25	5,17	
joulu	9,70	7,63	6,43	7,63	7,70	3,63	4,16	5,02	4,95	4,46	3,83	5,00	5,08	

3. Yrityslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekki- luotot ¹⁾	Muut enintään 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Muut enintään 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
								1
2003 tammi		6,20	4,88	5,26	5,06	3,70	3,80	4,63
helmi		6,14	4,74	5,07	5,10	3,62	4,02	4,55
maalis		6,05	4,54	5,03	5,11	3,56	3,86	4,46
huhti		5,85	4,57	4,89	5,04	3,49	3,69	4,58
touko		5,82	4,47	4,86	4,96	3,40	3,57	4,36
kesä		5,68	4,20	4,60	4,89	3,14	3,39	4,18
heinä		5,56	4,15	4,59	4,73	3,07	3,14	4,00
elo		5,47	4,17	4,65	4,77	3,18	3,41	4,36
syys		5,46	4,08	4,79	4,76	3,11	3,32	4,28
loka		5,46	4,14	4,76	4,83	3,08	3,26	4,33
marras		5,41	4,10	4,94	4,71	3,02	3,30	4,17
joulu		5,58	4,03	4,85	4,81	3,12	3,42	4,33

Lähde: EKP.

- Näissä instrumenteissa uusia liiketoimintoja koskevat tiedot ja kantatiedot ovat samat. Tiedot ajanjakson lopussa.
- Näissä instrumenteissa kotitalouksien ja yritysten tiedot on yhdistetty ja kohdistettu kotitaloussektoriin, koska yritysten irtisanomisehtoisien talletusten kannat ovat kotitaloussektoriin verrattuna pieniä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa yhteensä.
- Todellinen vuosikorko on kaikki maturiteetit kattava painotettu keskiarvo ja vastaa kaikkia lainasta aiheutuvia kustannuksia. Nämä kustannukset käsittävät korot ja muut (lainoihin liittyvät) kulut, kuten selvityskulut, hallintokulut, asiakirjojen valmistelukulut, vakuutuskulut jne.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja, kannat ajanjakson lopussa, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

4. Talletuskorot (kannat)

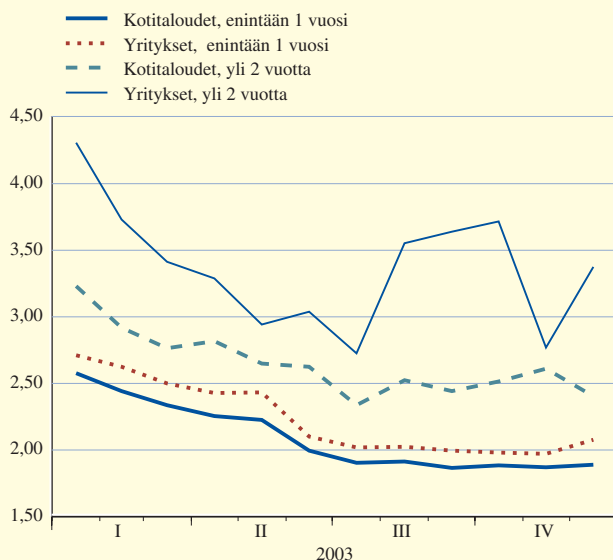
		Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä			Report
		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		Irtisaomisehtoiset ^{1), 2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2003	tammi	0,89	2,65	3,60	2,33	3,27	1,18	2,82	4,64	2,77
	helmi	0,91	2,56	3,68	2,32	3,23	1,20	2,73	4,73	2,69
	maalis	0,87	2,45	3,54	2,28	3,19	1,15	2,61	4,66	2,52
	huhti	0,84	2,39	3,54	2,29	3,14	1,12	2,53	4,62	2,44
	touko	0,84	2,34	3,47	2,23	3,10	1,08	2,50	4,50	2,42
	kesä	0,76	2,18	3,47	2,21	3,01	1,00	2,26	4,45	2,19
	heinä	0,68	2,08	3,43	2,12	2,93	0,88	2,24	4,40	2,08
	elo	0,68	2,04	3,42	1,97	2,88	0,89	2,20	4,26	2,05
	syys	0,69	2,01	3,44	1,98	2,85	0,87	2,23	4,32	2,04
	loka	0,70	1,97	3,47	2,03	2,73	0,89	2,12	4,28	2,03
	marras	0,70	1,98	3,44	2,00	2,70	0,87	2,13	4,34	1,98
	joulu	0,69	1,98	3,53	2,00	2,68	0,89	2,15	4,15	1,98

5. Lainakorot (kannat)

		Kotitalouslainat					Yrityslainat			
		Asuntolainat maturiteetin mukaan			Kulutusluotot ja muut lainat maturiteetin mukaan		Maturiteetin mukaan			
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2003	tammi	5,52	5,41	5,58	8,59	7,51	6,24	5,25	4,83	5,19
	helmi	5,48	5,43	5,62	8,69	7,53	6,23	5,18	4,82	5,25
	maalis	5,46	5,36	5,55	8,64	7,42	6,17	5,00	4,68	5,11
	huhti	5,40	5,26	5,49	8,53	7,45	6,11	4,89	4,61	5,03
	touko	5,33	5,22	5,44	8,52	7,34	6,09	4,83	4,56	4,94
	kesä	5,30	5,13	5,39	8,47	7,37	6,03	4,72	4,46	4,90
	heinä	5,21	5,07	5,31	8,36	7,27	5,96	4,60	4,32	4,80
	elo	5,11	4,99	5,25	8,31	7,23	6,07	4,53	4,21	4,74
	syys	5,05	4,95	5,24	8,34	7,26	6,00	4,55	4,19	4,75
	loka	5,04	4,92	5,20	8,17	7,12	5,85	4,55	4,12	4,70
	marras	4,96	4,90	5,17	7,98	7,09	5,82	4,51	4,17	4,67
	joulu	4,96	4,88	5,14	8,04	7,05	6,00	4,53	4,23	4,66

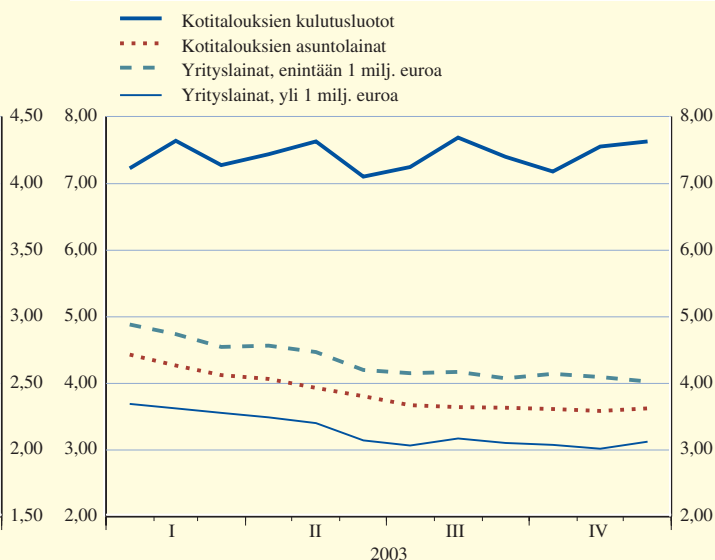
K20 Uudet määräaikaistalletukset

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)



K21 Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi sidotut lainat

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)



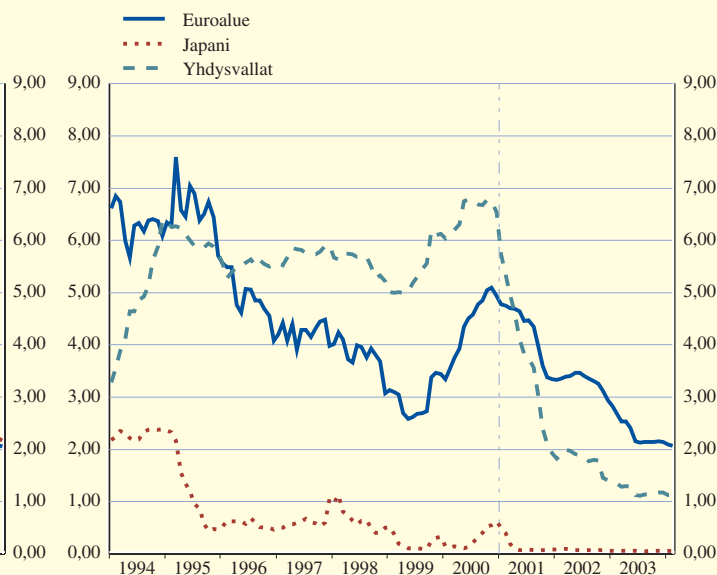
Lähde: EKP.

4.6 Rahamarkkinakorot (vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	Yön yli talletukset (EONIA)	1 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (EURIBOR)	6 kk:n talletukset (EURIBOR)	12 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2002 IV	3,24	3,17	3,11	3,03	3,01	1,55	0,07
2003 I	2,77	2,75	2,69	2,60	2,55	1,33	0,06
II	2,44	2,43	2,37	2,29	2,25	1,24	0,06
III	2,07	2,13	2,14	2,15	2,20	1,13	0,05
IV	2,02	2,11	2,15	2,20	2,36	1,17	0,06
2003 helmi	2,76	2,77	2,69	2,58	2,50	1,34	0,06
maalis	2,75	2,60	2,53	2,45	2,41	1,29	0,06
huhti	2,56	2,58	2,54	2,47	2,45	1,30	0,06
touko	2,56	2,52	2,41	2,32	2,26	1,28	0,06
kesä	2,21	2,18	2,15	2,08	2,01	1,12	0,06
heinä	2,08	2,13	2,13	2,09	2,08	1,11	0,05
elo	2,10	2,12	2,14	2,17	2,28	1,14	0,05
syys	2,02	2,13	2,15	2,18	2,26	1,14	0,05
loka	2,01	2,10	2,14	2,17	2,30	1,16	0,06
marras	1,97	2,09	2,16	2,22	2,41	1,17	0,06
joulu	2,06	2,13	2,15	2,20	2,38	1,17	0,06
2004 tammi	2,02	2,08	2,09	2,12	2,22	1,13	0,06
helmi	2,03	2,06	2,07	2,09	2,16	1,12	0,05

K22 Euroalueen rahamarkkinakorot (kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K23 3 kk:n rahamarkkinakorot (kuukausittain, vuotuisina prosentteina)



Lähde: EKP.

1) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Lisätietoja Yleistä-osassa.

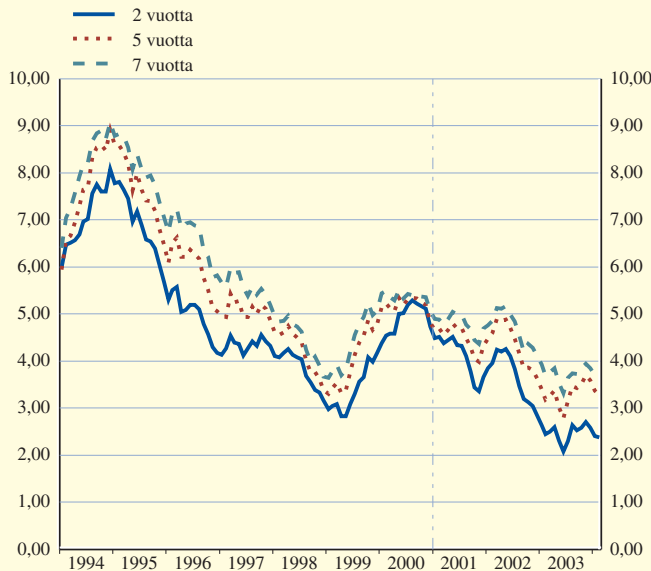
4.7 Valtion lainojen tuotot

(vuotuisina prosentteina, jakson keskiarvo)

	Euroalue ^{b)}					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
2001	4,11	4,23	4,49	4,78	5,03	5,01	1,34
2002	3,67	3,94	4,35	4,70	4,92	4,59	1,27
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	1,00
2002 IV	3,00	3,27	3,77	4,25	4,54	3,99	1,02
2003 I	2,53	2,71	3,29	3,80	4,16	3,91	0,80
II	2,33	2,54	3,07	3,57	3,96	3,61	0,60
III	2,48	2,77	3,34	3,70	4,16	4,21	1,19
IV	2,62	2,91	3,59	3,88	4,36	4,27	1,38
2003 helmi	2,45	2,61	3,18	3,68	4,06	3,90	0,83
maalis	2,50	2,66	3,26	3,76	4,13	3,79	0,74
huhti	2,59	2,81	3,38	3,85	4,23	3,94	0,66
touko	2,31	2,53	3,02	3,54	3,92	3,56	0,57
kesä	2,08	2,29	2,79	3,32	3,72	3,32	0,56
heinä	2,30	2,56	3,15	3,65	4,06	3,93	0,99
elo	2,63	2,91	3,47	3,74	4,20	4,44	1,15
syys	2,53	2,87	3,42	3,72	4,23	4,29	1,45
loka	2,59	2,88	3,50	3,85	4,31	4,27	1,40
marras	2,70	2,99	3,70	3,94	4,44	4,29	1,38
joulu	2,58	2,88	3,59	3,85	4,36	4,26	1,35
2004 tammi	2,41	2,71	3,37	3,70	4,26	4,13	1,33
helmi	2,38	2,71	3,28	3,69	4,18	4,06	1,25

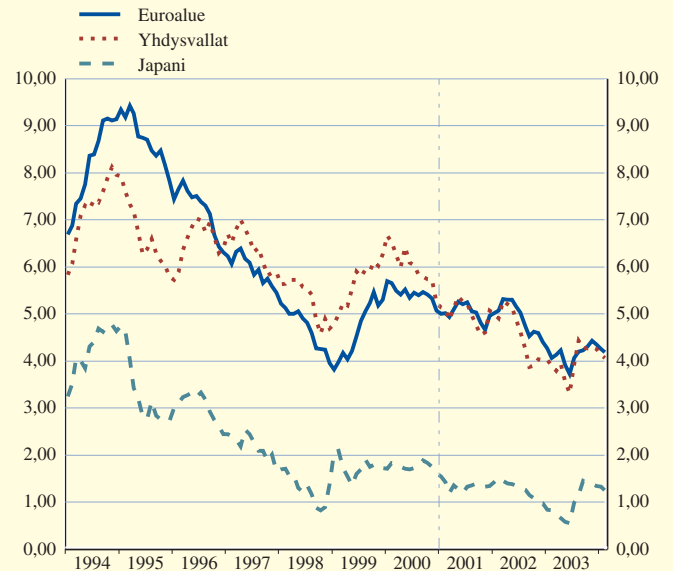
K24 Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)



K25 Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)



Lähde: EKP.

1) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtionlainojen nimellisiä kantoja.

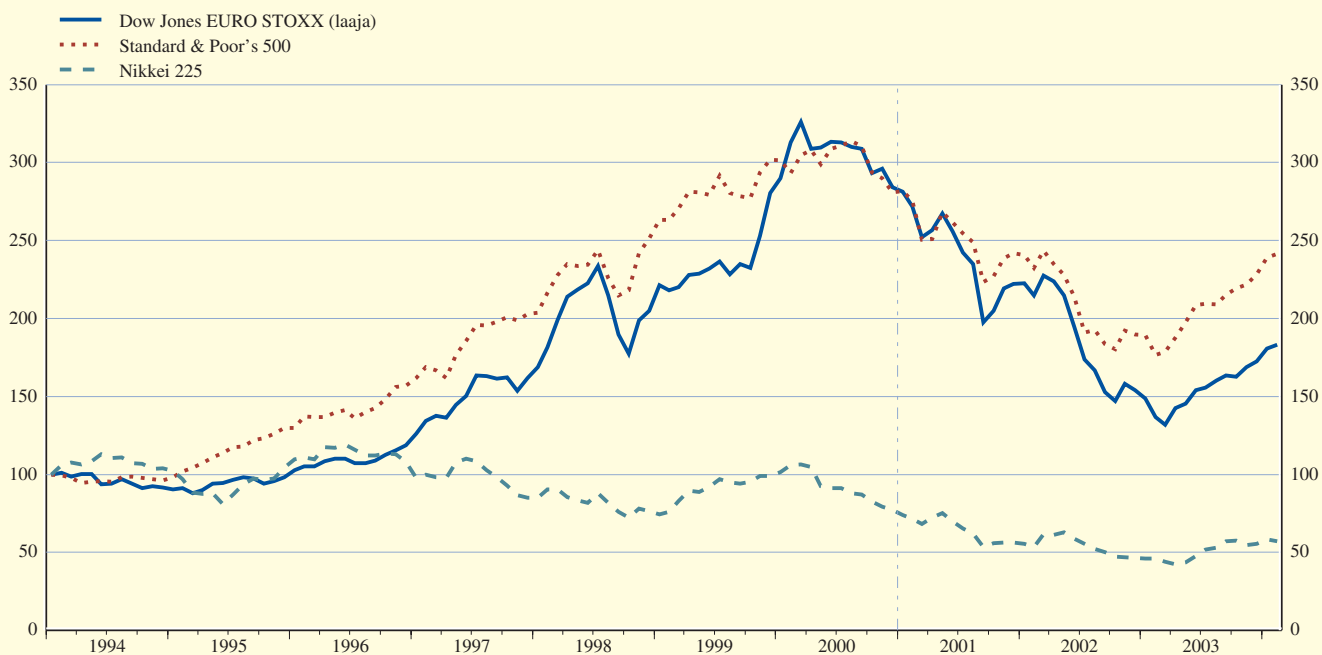
4.8 Osakeindeksit

(indeksit pisteinä, jakson keskiarvo)

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat Standard & Poor's 500 -indeksi	Japani Nikkei 225 -indeksi
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (syklinen)	Kulutus- tavarat (ei- syklinen)	Energia	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylliset yhtiöt	Tele- viestintä	Terveysden- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8
2002	259,9	3 023,4	267,5	175,0	266,5	308,9	243,3	252,4	345,1	255,5	349,2	411,8	995,4	10 119,3
2003	213,3	2 404,5	212,5	137,5	209,7	259,5	199,3	213,5	275,1	210,7	337,5	304,4	964,8	9 312,9
2002 IV	212,4	2 472,9	221,3	140,0	232,6	271,1	189,7	202,6	265,3	210,7	311,3	339,0	887,9	8 718,5
2003 I	193,0	2 211,6	191,7	122,6	201,7	249,5	174,4	188,6	235,0	197,9	310,7	287,8	859,7	8 424,7
2003 II	204,4	2 341,5	198,3	126,8	204,2	255,2	189,9	199,3	260,5	208,7	330,1	303,9	937,8	8 304,5
2003 III	221,8	2 512,4	225,2	144,6	212,9	265,9	210,0	225,0	286,0	216,1	347,6	304,4	1 000,3	10 066,4
2003 IV	233,0	2 613,9	233,7	155,2	219,1	266,5	221,9	240,2	317,8	219,5	360,4	320,0	1 056,7	10 413,8
2003 helmi	189,8	2 170,9	185,8	121,5	196,5	245,1	172,2	186,0	226,5	198,1	309,4	274,3	836,6	8 535,8
2003 maalisk.	183,0	2 086,5	176,1	115,4	188,4	241,1	164,5	181,2	228,2	185,6	292,8	275,2	846,6	8 171,0
2003 huhti	197,9	2 278,2	193,4	122,5	203,9	250,0	181,0	192,0	251,6	201,0	324,8	288,7	889,6	7 895,7
2003 touko	202,0	2 303,0	196,4	124,9	202,3	249,6	187,4	198,5	258,2	208,3	324,9	304,2	935,8	8 122,1
2003 kesä	213,5	2 443,3	205,0	133,0	206,5	266,1	201,2	207,4	271,5	216,7	340,7	318,9	988,0	8 895,7
2003 heinä	216,1	2 459,8	218,8	138,1	205,5	260,1	206,1	216,0	274,2	214,6	340,9	306,8	992,6	9 669,8
2003 elokuu	222,3	2 524,1	227,2	144,6	211,9	268,6	211,6	227,0	281,7	217,0	352,4	293,2	989,5	9 884,6
2003 syys	226,8	2 553,3	229,5	151,2	221,4	269,0	212,1	232,0	302,1	216,6	349,6	313,2	1 018,9	10 644,8
2003 loka	225,5	2 523,3	222,0	150,1	218,9	263,0	212,9	231,5	308,0	210,8	348,4	309,7	1 038,7	10 720,1
2003 marras	233,9	2 618,1	237,5	156,8	222,1	262,0	223,0	241,5	325,4	217,0	358,7	319,3	1 050,1	10 205,4
2003 jouluk.	239,4	2 700,3	241,5	158,8	216,3	274,6	229,9	247,8	319,8	230,7	374,1	331,1	1 081,2	10 315,9
2004 tammi	250,6	2 839,1	250,3	164,8	222,0	277,2	242,0	257,5	349,2	239,6	405,1	350,3	1 131,6	10 876,4
2004 helmik.	253,9	2 874,8	244,7	165,1	229,5	275,6	243,7	260,1	359,0	252,1	412,3	370,0	1 143,8	10 618,6

K26 Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100, kuukausikeskiarvoja)



Lähde: EKP.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset (vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

	Yhteensä				Kokonaisindeksi (kp., prosenttimuutos edellisestä ajanjaksosta)					
	Indeksi 1996 = 100	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Yhteensä	Jalostetut elintarvikkeet	Jalostamattomat elintarvikkeet	Muut teollisuustuotteet kuin energia	Energia (ei-kp.)	Palvelut
osuus kokonaisindeksistä, % ²⁾	100,0	100,0	58,7	41,3	100,0	11,8	7,7	31,0	8,2	41,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	106,0	2,1	2,5	1,5	-	-	-	-	-	-
2001	108,5	2,3	2,3	2,5	-	-	-	-	-	-
2002	110,9	2,3	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-
2003	113,2	2,1	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-
2002 IV	111,7	2,3	1,8	3,1	0,5	0,5	0,6	0,3	0,3	0,7
2003 I	112,5	2,3	2,0	2,7	0,8	1,2	0,7	0,1	4,4	0,6
II	113,2	1,9	1,5	2,6	0,2	0,8	0,3	0,3	-2,9	0,6
III	113,4	2,0	1,7	2,4	0,5	0,6	1,7	0,1	0,5	0,6
IV	114,0	2,0	1,8	2,4	0,5	1,1	0,8	0,3	-0,2	0,6
2003 syys loka marras joul	113,7 113,8 113,9 114,2	2,2 2,0 2,2 2,0	1,8 1,7 2,0 1,8	2,5 2,5 2,4 2,3	0,3 0,1 0,1 0,0	0,2 0,5 0,5 0,2	1,4 -0,3 0,1 -0,6	0,2 0,1 0,0 0,0	-0,1 -0,4 -0,2 -0,2	0,2 0,2 0,2 0,2
2004 tammi helmi ³⁾	114,0 .	1,9 1,6	1,3 .	2,5 .	0,2 .	0,2 .	0,0 .	0,0 .	0,9 .	0,4 .

	Tavarat						Palvelut					
	Elintarvikkeet (sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet)			Teollisuustuotteet			Asuminen		Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa-aika	Muut
	Yhteensä	Jalostetut elintarvikkeet	Jalostamattomat elintarvikkeet	Yhteensä	Muut teollisuustuotteet kuin energia	Energia	Vuokrat					
osuus kokonaisindeksistä, % ²⁾	19,5	11,8	7,7	39,1	31,0	8,1	10,4	6,4	6,4	2,9	15,0	6,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,0	1,5	1,3	2,5	-7,1	2,4	2,5
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	1,4	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,3	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2002 IV	2,2	2,6	1,6	1,6	1,2	2,9	2,5	2,1	3,0	-0,2	4,0	3,4
2003 I	1,9	3,1	0,1	2,0	0,7	7,0	2,4	2,1	3,2	-0,8	3,0	3,7
II	2,5	3,3	1,5	1,0	0,9	1,5	2,4	2,1	3,0	-0,5	2,9	3,5
III	3,2	3,1	3,4	1,0	0,7	2,1	2,4	1,9	2,8	-0,4	2,6	3,2
IV	3,7	3,8	3,6	0,9	0,8	1,6	2,3	1,9	2,8	-0,7	2,5	3,3
2003 syys loka marras joul	3,6 3,6 3,9 3,6	3,2 3,5 4,0 3,8	4,2 3,8 3,8 3,2	1,0 0,8 1,1 0,9	0,8 0,8 0,7 0,7	1,6 0,7 2,2 1,8	2,4 2,3 2,2 2,3	2,0 1,9 1,9 1,9	3,1 2,9 2,8 2,7	-0,3 -0,8 -0,5 -0,7	2,7 2,7 2,5 2,3	3,2 3,4 3,2 3,2
2004 tammi helmi	3,1 .	3,3 .	2,9 .	0,4 .	0,6 .	-0,4 .	2,3 .	1,9 .	2,3 .	-0,8 .	2,4 .	5,0 .

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.

2) Viittaa ajanjaksoon 2004. Pyöristysten vuoksi osuuksista ei välttämättä tule yhteenlasketuina 100:a prosenttia.

3) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

2. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat										Rakentaminen ³⁾	Tehdas-teollisuus	Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)
	Teollisuus ilman rakentamista												Yhteensä		
	Kokonaisindeksi 2000 = 100	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			Yhteensä	Kokonaisindeksi ilman energiaa			
			Yhteensä	Väli- tuot- teet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat									
						Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät							
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁴⁾	100,0	100,0	82,5	31,6	21,3	29,5	4,0	25,5	17,5		89,5	100,0	32,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	100,0	5,3	2,6	5,0	0,6	1,6	1,4	1,6	17,2	2,5	4,8	51,9	20,4	31,0	
2001	102,1	2,1	1,7	1,2	0,8	3,0	1,9	3,2	2,7	2,2	1,2	-8,3	-8,1	27,8	
2002	102,0	-0,1	0,4	-0,3	0,8	1,3	1,5	1,2	-2,0	2,7	0,3	-4,1	-0,9	26,5	
2003	103,6	1,6	0,8	0,8	0,4	1,1	0,5	1,2	4,1	.	1,0	-4,0	-4,5	25,1	
2002 IV	102,5	1,2	0,9	1,0	0,7	1,3	1,2	1,4	2,8	3,0	1,4	12,6	5,6	26,5	
2003 I	103,9	2,4	1,1	1,6	0,2	1,4	0,8	1,5	7,6	2,2	2,2	9,1	-3,2	28,4	
II	103,4	1,5	0,9	1,2	0,3	1,2	0,5	1,3	2,8	2,6	0,7	-13,7	-7,9	22,7	
III	103,4	1,2	0,6	0,0	0,4	1,0	0,4	1,0	3,5	2,1	0,5	-6,5	-5,8	25,1	
IV	103,6	1,1	0,7	0,3	0,4	0,9	0,3	1,0	2,4	.	0,5	-4,2	-1,2	24,5	
2003 syys	103,5	1,1	0,6	0,0	0,5	1,1	0,4	1,2	2,3	-	0,3	-11,8	-4,7	23,9	
loka	103,6	0,9	0,6	0,2	0,4	1,0	0,4	1,1	1,7	-	0,3	-8,2	-3,7	24,7	
marras	103,7	1,4	0,8	0,4	0,5	1,1	0,3	1,3	3,6	-	0,8	1,1	0,2	24,6	
joulu	103,6	1,0	0,6	0,4	0,4	0,6	0,3	0,7	2,1	-	0,4	-5,0	-0,2	24,0	
2004 tammi	103,8	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,1	0,5	-1,3	-	0,1	-5,5	5,1	24,2	
helmi	-	.	-8,4	7,2	24,1	

3. Työkustannukset työtuntia kohden⁵⁾

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialoitain			Lisätieto: sopimus-palkka-indikaattori
			Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
1999	100,0	3,0	3,3	2,2	3,3	3,3	2,8	2,2
2000	103,3	3,3	3,5	2,9	3,1	3,6	3,6	2,6
2001	106,9	3,5	3,3	3,8	3,2	3,5	3,6	2,7
2002	2,4
2002 IV	108,2	3,5	3,4	3,9	3,5	3,1	3,4	2,7
2003 I	108,9	3,1	2,9	3,7	3,1	3,0	2,6	2,7
II	109,7	3,2	3,1	3,7	3,8	3,9	3,2	2,4
III	110,5	2,9	2,8	3,1	3,2	3,2	2,7	2,5
IV	2,2

Lähteet: Eurostat lukuun ottamatta taulukot 5.1.2 sarakkeita 12 ja 13 (HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja saraketta 14 (Thomson Financial Datastream) ja taulukon 5.1.3 sarakkeita 7 (Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat) ja 8 (EKP:n laskelmat).

1) Viittaa euroina ilmoitettuihin hintoihin.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).

3) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

4) Vuonna 2000.

5) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansataloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveyden huolto ja muualla luokittelemattomat palvelut. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

5.1 YKKI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

4. Yksikkötyökustannukset, työkuukustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Toimialoittain					Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
			Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset¹⁾								
1999	98,7	1,0	-3,1	0,7	1,3	-0,4	3,7	2,2
2000	100,0	1,4	1,7	-0,2	1,9	-0,4	4,6	1,7
2001	102,6	2,6	3,0	2,8	4,1	1,0	2,6	2,8
2002	104,8	2,2	0,2	1,2	3,4	2,0	3,2	2,3
2002 III	105,0	1,9	-2,6	1,0	3,1	1,7	3,2	2,3
IV	105,6	1,6	4,3	-0,1	3,4	1,4	3,2	1,5
2003 I	106,5	2,0	4,3	0,6	4,1	1,9	2,9	2,0
II	107,2	2,7	9,2	2,1	3,8	2,9	3,1	2,2
III	107,5	2,4	7,7	1,3	3,0	2,0	1,7	3,1
Työkuukustannukset työntekijää kohden								
1999	97,4	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	1,5	2,3
2000	100,0	2,7	3,2	3,2	2,5	1,6	3,1	2,6
2001	102,8	2,8	2,5	3,0	3,1	2,8	1,6	3,2
2002	105,5	2,6	3,0	2,9	3,3	2,6	2,0	2,7
2002 III	105,9	2,6	-0,1	3,1	2,8	2,5	2,0	2,7
IV	106,5	2,5	4,0	3,2	2,8	2,7	2,2	2,0
2003 I	107,3	2,6	3,8	3,2	2,8	2,5	2,4	2,3
II	107,9	2,7	7,2	3,0	3,3	2,8	2,6	2,2
III	108,6	2,6	4,7	2,7	2,8	1,9	1,6	3,3
Työn tuottavuus²⁾								
1999	98,7	1,0	5,3	1,3	0,6	2,2	-2,1	0,1
2000	100,0	1,3	1,4	3,5	0,6	2,0	-1,5	0,9
2001	100,2	0,2	-0,4	0,1	-1,0	1,8	-1,0	0,4
2002	100,6	0,4	2,8	1,7	-0,2	0,6	-1,2	0,4
2002 III	100,9	0,6	2,6	2,1	-0,2	0,9	-1,2	0,4
IV	100,9	0,9	-0,3	3,3	-0,5	1,3	-1,0	0,4
2003 I	100,8	0,6	-0,5	2,6	-1,3	0,6	-0,4	0,2
II	100,7	0,0	-1,9	0,9	-0,5	-0,1	-0,6	0,0
III	101,1	0,2	-2,8	1,4	-0,2	0,0	-0,1	0,2

5. Bruttokansantuotteen deflaattorit

	Yhteensä (kp., indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Kotimainen kysyntä				Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteä pääoman bruttomuodostus		
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	100,0	1,4	2,6	2,2	2,7	2,7	4,9	8,5
2001	102,4	2,4	2,3	2,4	2,4	2,0	1,4	0,8
2002	105,0	2,5	2,1	2,8	2,2	1,9	-0,3	-1,4
2003	107,2	2,1	1,9	1,9	2,2	1,5	-0,5	-1,2
2002 IV	105,7	2,2	2,2	2,7	2,2	2,0	0,1	0,1
2003 I	106,3	1,9	2,0	2,3	2,1	1,5	0,3	0,5
II	106,8	2,1	1,8	1,8	2,2	1,5	-0,7	-1,6
III	107,6	2,2	2,1	1,7	2,7	1,5	-0,8	-1,5
IV	108,1	2,2	1,8	1,8	1,8	1,5	-0,8	-2,0

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työvoimakustannukset (käyvin hinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

3) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

1. Bruttokansantuote ja sen käyttö

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ²⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ¹⁾	Yhteensä	Vienti ²⁾	Tuonti ²⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	<i>Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>								
2000	6 576,1	6 519,5	3 765,3	1 306,9	1 420,2	27,0	56,6	2 448,7	2 392,1
2001	6 842,6	6 729,1	3 921,5	1 371,3	1 443,7	-7,4	113,5	2 564,6	2 451,2
2002	7 073,3	6 891,6	4 032,9	1 441,0	1 430,5	-12,8	181,7	2 595,4	2 413,7
2003	7 254,0	7 093,7	4 149,4	1 501,3	1 434,9	8,1	160,4	2 582,4	2 422,0
2002 IV	1 785,3	1 741,4	1 020,4	365,3	359,6	-3,9	43,9	656,4	612,5
2003 I	1 794,3	1 760,1	1 031,3	368,8	357,4	2,6	34,2	646,5	612,4
II	1 802,2	1 765,9	1 032,7	373,1	357,5	2,7	36,2	635,1	598,8
III	1 822,3	1 773,1	1 039,5	379,1	358,0	-3,5	49,2	648,8	599,6
IV	1 835,3	1 794,5	1 045,9	380,3	362,0	6,3	40,7	652,0	611,2
	<i>Osuus BKT:stä prosentteina</i>								
2003	100,0	97,8	57,2	20,7	19,8	0,1	2,2	-	-
	<i>Kiintein hinnoin (miljardia eua vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>								
	<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä</i>								
2002 IV	0,0	0,3	0,3	0,1	0,3	-	-	-0,4	0,3
2003 I	0,0	0,4	0,4	0,5	-0,9	-	-	-1,5	-0,6
II	-0,1	0,1	0,0	0,6	-0,4	-	-	-0,9	-0,4
III	0,4	-0,2	0,2	0,6	-0,2	-	-	2,3	0,8
IV	0,3	1,0	0,1	0,6	0,6	-	-	0,2	2,1
	<i>Vuotuinen prosenttimuutos</i>								
2000	3,5	2,9	2,7	2,1	4,9	-	-	12,3	11,0
2001	1,6	1,0	1,7	2,5	-0,3	-	-	3,4	1,7
2002	0,9	0,3	0,1	2,9	-2,8	-	-	1,5	-0,1
2003	0,4	1,0	1,0	1,9	-1,2	-	-	0,0	1,5
2002 IV	1,1	0,9	0,6	2,2	-1,6	-	-	3,6	3,3
2003 I	0,7	1,3	1,3	1,9	-1,9	-	-	1,9	3,6
II	0,1	1,0	1,0	1,7	-0,8	-	-	-1,5	0,8
III	0,3	0,5	0,9	1,8	-1,2	-	-	-0,5	0,0
IV	0,6	1,3	0,7	2,3	-0,8	-	-	0,1	1,8
	<i>Vaikutus BKT:n vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikkönä</i>								
2000	3,5	2,9	1,5	0,4	1,1	-0,1	0,6	-	-
2001	1,6	0,9	1,0	0,5	-0,1	-0,5	0,7	-	-
2002	0,9	0,3	0,0	0,6	-0,6	0,2	0,6	-	-
2003	0,4	1,0	0,5	0,4	-0,2	0,3	-0,6	-	-
2002 IV	1,1	0,9	0,3	0,4	-0,3	0,5	0,2	-	-
2003 I	0,7	1,2	0,7	0,4	-0,4	0,5	-0,5	-	-
II	0,1	1,0	0,5	0,3	-0,2	0,2	-0,8	-	-
III	0,3	0,5	0,5	0,4	-0,2	-0,1	-0,2	-	-
IV	0,6	1,2	0,4	0,5	-0,2	0,5	-0,6	-	-

Lähde: Eurostat.

1) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

2) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukon 7.3.1 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

2. Arvonlisäys toimialoittain

	Arvonlisäys, brutto (perushinnoin)							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetuki-palkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistointa	Rahoitus-toiminta, kiinteistö- ja vuokraus-palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)									
2000	6 087,6	145,8	1 369,1	337,0	1 281,2	1 655,0	1 299,6	212,6	701,1
2001	6 351,7	151,2	1 409,0	351,3	1 350,7	1 729,9	1 359,6	222,1	712,9
2002	6 561,7	149,4	1 425,7	362,7	1 386,6	1 810,2	1 427,0	226,5	738,1
2003	6 724,1	152,6	1 437,0	373,4	1 413,1	1 866,5	1 481,5	231,8	761,7
2002 IV	1 654,9	37,2	357,1	91,5	349,9	457,3	361,9	57,3	187,7
2003 I	1 663,1	37,4	359,4	91,7	348,9	460,5	365,3	57,4	188,6
II	1 670,4	37,9	355,1	92,7	352,4	464,1	368,2	58,0	189,8
III	1 691,3	38,6	360,0	93,7	355,7	469,5	373,9	58,3	189,2
IV	1 699,3	38,8	362,6	95,3	356,2	472,5	374,0	58,1	194,0
Osuus arvonlisäyksestä prosentteina									
2003	100,0	2,3	21,4	5,6	21,0	27,8	22,0	-	-
Kiintein hinnoin (miljardia eua vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)									
Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä									
2002 IV	0,0	-1,4	-0,6	0,0	0,1	0,2	0,3	0,7	0,5
2003 I	0,0	-1,2	0,3	-0,6	-0,3	0,1	0,2	-0,2	-0,4
II	-0,1	-1,0	-0,8	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
III	0,5	-0,7	0,5	0,0	0,8	0,6	0,3	1,7	0,1
IV	0,3	1,1	0,7	0,1	-0,3	0,1	0,5	-0,5	0,5
Vuotuinen prosenttimuutos									
2000	3,8	-0,3	4,0	2,5	5,2	4,3	2,5	7,1	1,8
2001	1,9	-1,2	0,5	-0,6	3,3	2,8	1,7	4,6	0,2
2002	0,9	0,6	0,2	-1,1	1,0	1,2	2,0	0,1	-0,2
2003	0,4	-3,1	-0,1	-0,8	0,5	0,8	1,2	1,7	0,8
2002 IV	1,1	-2,4	1,4	-1,5	1,3	0,9	1,9	0,5	0,8
2003 I	0,7	-2,7	0,7	-2,0	0,7	1,0	1,4	1,4	1,1
II	0,1	-3,7	-1,0	-0,4	0,3	0,5	1,1	1,9	1,5
III	0,4	-4,3	-0,6	-0,4	0,7	1,0	1,0	2,4	0,4
IV	0,6	-1,9	0,7	-0,4	0,3	0,9	1,2	1,2	0,4
Vaikutus arvonlisäyksen vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä									
2000	3,8	0,0	0,9	0,1	1,1	1,1	0,5	-	-
2001	1,9	0,0	0,1	0,0	0,7	0,7	0,4	-	-
2002	0,9	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,3	0,4	-	-
2003	0,4	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	-	-
2002 IV	1,1	-0,1	0,3	-0,1	0,3	0,2	0,4	-	-
2003 I	0,7	-0,1	0,2	-0,1	0,2	0,3	0,3	-	-
II	0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,1	0,1	0,2	-	-
III	0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,3	0,2	-	-
IV	0,6	0,0	0,2	0,0	0,1	0,2	0,2	-	-

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Teollisuustuotanto

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista									Rakentaminen	Tehdas-teollisuus
		Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita						Energia		
				Yhteensä	Välituotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutustavarat					
							Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	82,9	82,9	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1	75,0
2000	4,8	100,1	5,2	5,4	6,2	8,1	1,8	6,1	0,9	1,9	2,4	5,5
2001	0,4	100,5	0,4	0,1	-0,5	1,6	0,2	-2,1	0,8	1,4	0,7	0,3
2002	-0,5	99,9	-0,5	-0,8	0,0	-1,5	-0,6	-5,7	0,5	1,0	0,6	-0,7
2003	.	100,3	0,4	0,0	0,5	0,1	-0,7	-4,9	0,0	3,2	.	0,1
2002 IV	0,8	99,9	1,3	1,4	2,8	1,2	0,6	-4,3	1,4	-0,5	-1,0	1,5
2003 I	0,5	100,0	0,8	0,3	1,1	0,8	-1,1	-6,0	-0,3	4,6	-1,9	0,5
II	-0,6	99,7	-0,8	-1,4	-0,6	-1,8	-1,9	-6,8	-0,8	2,1	0,8	-1,3
III	-0,3	100,3	-0,2	-0,7	-0,4	-1,2	0,0	-4,6	0,8	2,3	0,4	-0,5
IV	.	101,3	1,6	1,6	1,9	2,2	0,1	-2,2	0,3	3,4	.	1,7
2003 heinä	0,7	100,8	0,9	0,3	0,2	1,1	1,0	-2,7	1,8	1,8	2,2	0,7
elo	-0,6	100,3	-0,2	-1,2	0,8	-3,4	-0,2	-6,0	0,6	3,9	-0,1	-1,0
syys	-1,1	99,8	-1,1	-1,3	-2,0	-1,6	-0,7	-5,4	-0,1	1,3	-0,9	-1,2
loka	0,8	101,3	1,5	1,2	1,7	1,7	-0,6	-2,3	-0,1	4,0	-1,7	1,4
marras	0,8	101,3	1,1	1,4	1,3	2,1	-0,1	-3,5	0,0	3,5	-2,6	1,3
joulu	.	101,4	2,2	2,3	2,8	2,9	1,1	-0,5	0,9	2,9	.	2,5
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>												
2003 heinä	1,3	-	1,4	1,7	1,1	2,8	1,4	3,0	1,0	-0,2	1,4	1,7
elo	-0,8	-	-0,5	-0,7	0,3	-1,7	-0,7	-3,2	-0,4	1,0	-2,4	-0,7
syys	-0,3	-	-0,4	-0,3	-1,1	0,4	-0,4	1,1	-0,6	-2,6	-1,2	-0,3
loka	1,1	-	1,5	1,6	1,7	2,0	0,3	1,1	0,2	3,4	-1,3	1,5
marras	0,0	-	0,0	0,4	0,4	0,5	0,3	-0,6	0,3	-2,8	-0,2	0,3
joulu	.	-	0,1	-0,2	0,3	0,0	0,1	-0,2	0,0	0,7	.	0,1

4. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)								Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin						Yhteensä (tuhansia, kp.) ²⁾	Yhteensä
	Yhteensä (indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Yhteensä (indeksi 2000 = 100)	Yhteensä	Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8		
2000	99,9	4,1	100,0	2,2	1,7	1,9	1,2	4,2	976	-1,8
2001	104,0	4,2	101,8	1,8	1,8	1,5	0,7	-0,3	968	-0,8
2002	106,0	1,9	101,8	0,0	0,9	-0,4	-2,1	-1,8	926	-4,4
2003	912	-1,4
2002 IV	106,8	1,8	102,1	0,2	1,7	-0,6	-1,7	-2,2	949	0,2
2003 I	107,9	2,7	102,2	0,8	2,3	0,3	-2,0	0,2	898	-2,6
II	107,5	1,7	102,2	0,9	1,6	-0,2	-1,9	0,2	898	-1,9
III	107,6	1,0	102,0	-0,3	1,2	-1,7	-5,2	-1,0	928	1,6
IV	925	-2,5
2003 elo	107,2	0,2	101,6	-1,2	0,8	-2,8	-8,0	-1,7	921	-0,4
syys	107,8	1,2	102,0	0,2	1,8	-1,1	-4,4	0,1	939	1,9
loka	108,4	1,2	102,9	0,6	0,9	-0,2	-1,2	0,2	927	-0,2
marras	107,5	0,9	101,1	-1,4	-1,4	-1,4	-5,6	-1,2	932	-0,1
joulu	916	-7,5
2004 tammi	902	1,1

Lähteet: Eurostat lukuun ottamatta taulukon 5.2.4 sarakkeita 9 ja 10 (ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat).

1) Vuonna 2000.

2) Vuosi- ja neljännesvuosiedot ovat kyseisen jakson kuukausitietojen keskiarvoja.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(saldoluku,¹⁾ prosenttiyksikköä, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

5. Suhdannekyselyt

	Talouden luottamusindikaattori ²⁾ (2000 = 100)	Tehdasteollisuus				Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	Yhteensä ⁵⁾	Kuluttajien luottamusindikaattori ³⁾				
		Teollisuuden luottamusindikaattori						Yhteensä ⁵⁾	Rahoitus-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Taloustanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys-tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä ⁵⁾	Tilaukanta	Valmistuote-varastot	Tuotanto-odotukset							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2000	100,0	5	2	4	16	84,5	1	4	1	1	2	
2001	97,0	-9	-15	14	1	82,9	-5	2	-10	14	2	
2002	95,6	-11	-25	11	3	81,4	-11	-1	-12	26	-3	
2003	95,1	-10	-25	10	3	80,9	-18	-5	-21	38	-9	
2002 IV	95,3	-10	-23	10	4	81,5	-14	-3	-15	30	-8	
2003 I	94,9	-11	-24	10	0	81,1	-19	-5	-23	39	-9	
II	94,7	-12	-27	9	0	80,8	-19	-4	-22	41	-9	
III	95,0	-11	-26	11	4	81,0	-17	-4	-20	38	-8	
IV	95,7	-7	-21	9	8	81,0	-16	-5	-17	34	-9	
2003 syys	95,3	-9	-26	10	9	-	-17	-4	-18	37	-8	
loka	95,6	-8	-22	10	8	81,2	-17	-5	-18	36	-9	
marras	96,0	-6	-21	8	10	-	-16	-4	-16	34	-8	
joulu	95,6	-8	-21	10	7	-	-16	-5	-16	32	-10	
2004 tammi	96,0	-6	-20	9	10	80,7	-15	-5	-14	31	-9	
helmi	96,0	-6	-21	10	12	-	-14	-4	-12	30	-9	

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluajien luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾	Tilaukanta	Työllisyys-odotukset	Yhteensä ⁵⁾	Tämänhetkinen suhdanne-tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne-näkymät	Yhteensä ⁵⁾	Suhdanne-näkymät	Kysyntä-tilanne	Kysyntä-näkymät
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2000	-5	-13	3	-2	1	17	9	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-7	17	2	15	16	8	20
2002	-19	-26	-11	-16	-23	18	-9	1	-4	-6	13
2003	-21	-28	-14	-14	-20	16	-5	2	-6	1	11
2002 IV	-22	-29	-15	-15	-21	17	-8	-4	-13	-4	4
2003 I	-20	-27	-13	-17	-24	17	-10	-6	-16	-11	11
II	-21	-27	-14	-15	-20	18	-6	-2	-12	0	6
III	-22	-29	-15	-13	-19	16	-3	5	-1	4	13
IV	-20	-28	-12	-11	-15	15	-2	10	5	11	15
2003 syys	-23	-29	-16	-12	-19	14	-4	7	1	4	16
loka	-22	-29	-14	-9	-16	12	0	9	3	9	15
marras	-20	-27	-13	-10	-13	16	-1	11	6	11	16
joulu	-19	-28	-9	-13	-17	16	-5	11	7	12	15
2004 tammi	-19	-28	-10	-10	-16	16	1	10	5	8	18
helmi	-21	-32	-9	-11	-16	14	-3	11	7	6	21

Lähde: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

1) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiosuukien erotus.

2) Talouden luottamusindikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

3) Ranskalaisiin kyselylomakkeisiin tehtyjen muutosten vuoksi tulokset eivät tammikuusta 2004 alkaen ole täysin vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa.

4) Tietoja kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosittaisista keskiarvoista. Tulokset tammikuulta 2004 eivät sisällä Ranskan tietoja, sillä ranskalaisiin kyselylomakkeisiin on tehty muutoksia. Tulokset eivät siksi ole täysin vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttensa keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakkeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

5.2 Työmarkkinat¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Työllisyys

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain					
	Milj. henkilöä (kp.)		Palkansaajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdas- teollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	Rahoitus- toiminta, kiinteistö- ja vuokraus- palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
Osuus, % ²⁾	100,0	100,0	84,2	15,8	4,7	19,2	7,1	25,1	14,4	29,5
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	128,608	1,8	2,3	-0,8	-2,3	-0,3	1,9	2,2	5,6	1,9
2000	131,409	2,2	2,5	0,7	-1,6	0,5	2,0	3,1	5,9	1,6
2001	133,223	1,4	1,6	0,2	-0,6	0,3	0,5	1,5	3,8	1,3
2002	133,823	0,5	0,6	-0,2	-2,0	-1,4	-0,8	0,4	2,4	1,5
2002 III	133,748	0,3	0,4	-0,6	-1,9	-1,5	-1,0	0,0	2,0	1,6
IV	133,740	0,1	0,1	0,2	-2,0	-1,8	-0,9	-0,2	1,8	1,5
2003 I	133,782	0,0	-0,1	0,4	-2,2	-1,9	-0,8	-0,1	1,4	1,2
II	133,892	0,1	0,1	0,5	-1,7	-1,9	0,3	0,4	1,0	1,1
III	133,885	0,2	0,1	0,3	-1,6	-2,0	0,0	0,9	1,0	0,8
<i>Neljännesvuosimuutos edellisestä neljänneksestä (kp.)</i>										
2002 III	0,014	0,0	0,0	0,0	-0,6	-0,4	-0,4	0,0	0,3	0,4
IV	-0,008	0,0	-0,1	0,4	-0,5	-0,6	-0,1	0,0	0,4	0,3
2003 I	0,042	0,0	0,0	0,3	-0,7	-0,4	0,0	0,2	0,2	0,2
II	0,110	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-0,5	0,5	0,2	0,2	0,2
III	-0,007	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,5	-0,7	0,4	0,3	0,0

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta
Osuus, % ²⁾	100,0		78,4		21,6		49,9		50,1	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	11,604	8,5	8,897	7,4	2,707	16,7	5,481	7,0	6,123	10,5
2001	11,071	8,0	8,541	7,0	2,530	15,7	5,317	6,8	5,754	9,7
2002	11,688	8,4	9,094	7,4	2,594	16,2	5,763	7,3	5,925	9,9
2003	12,283	8,8	9,624	7,7	2,659	16,8	6,134	7,7	6,149	10,1
2002 IV	11,966	8,6	9,343	7,6	2,623	16,4	5,943	7,5	6,023	10,0
2003 I	12,201	8,7	9,525	7,7	2,676	16,8	6,079	7,7	6,122	10,1
II	12,306	8,8	9,635	7,8	2,672	16,8	6,137	7,7	6,170	10,2
III	12,310	8,8	9,662	7,8	2,648	16,7	6,148	7,7	6,162	10,1
IV	12,317	8,8	9,697	7,8	2,620	16,7	6,170	7,8	6,148	10,1
2003 elo	12,310	8,8	9,662	7,8	2,648	16,7	6,147	7,7	6,163	10,1
syys	12,315	8,8	9,677	7,8	2,637	16,7	6,161	7,7	6,154	10,1
loka	12,320	8,8	9,694	7,8	2,626	16,7	6,171	7,8	6,149	10,1
marras	12,318	8,8	9,700	7,8	2,618	16,7	6,170	7,8	6,148	10,1
joulu	12,314	8,8	9,698	7,8	2,617	16,7	6,167	7,8	6,147	10,1
2004 tammi	12,321	8,8	9,704	7,8	2,618	16,7	6,171	7,8	6,151	10,1

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (taulukko 5.3.1) ja Eurostat (taulukko 5.3.2).

1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Työllisyys: vuonna 2002; työttömyys: vuonna 2003.

3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

JULKINEN TALOUS



6.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾ (prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue²⁾ – tulot

	Yhteensä 1	Tulot										Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ³⁾ 14
		Välittömät verot 2	Koti- taloudet 3	Yritykset 4	Välilliset verot		Sosiaali- turva- maksut 8	Työnantaja 9	Vakuutettu 10	Myynnit 11	Pääoma- verot 12	Pääoma- verot 13		
					6	7								
1994	47,5	47,1	11,6	9,2	2,0	13,4	0,8	17,5	8,5	5,7	2,4	0,4	0,2	42,8
1995	47,1	46,6	11,6	9,2	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,4	0,5	0,3	42,6
1996	47,9	47,4	12,0	9,3	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,2	47,6	12,2	9,3	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,6	2,4	0,6	0,4	43,7
1998	47,6	47,2	12,5	9,6	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	5,0	2,4	0,4	0,3	43,4
1999	48,1	47,6	12,8	9,9	2,5	14,3	0,6	16,4	8,5	5,0	2,4	0,5	0,3	43,9
2000	47,8	47,3	13,0	10,0	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,3	0,5	0,3	43,7
2001	47,0	46,6	12,6	9,8	2,5	13,9	0,6	16,0	8,4	4,8	2,2	0,5	0,3	42,8
2002	46,4	45,9	12,1	9,5	2,4	13,9	0,5	16,0	8,4	4,7	2,2	0,5	0,3	42,3

2. Euroalue²⁾ – menot

	Yhteensä 1	Menot							Pääomamenot			Lisätieto: perus- menot ⁴⁾ 14		
		Yhteensä 2	Palkan- saaja- korvaukset 3	Välituote- käyttö 4	Korko- menot 5	Tulon- siirrot 6	Sosiaali- etuudet ja avustukset 7	Tuki- palkkiot 8	EU:n toimi- elinten maksamat 9	Inves- toinnit 10	Pääoman siirrot 11		EU:n toimi- elinten maksamat 13	
														12
1994	52,7	48,3	11,3	4,9	5,5	26,5	23,0	2,4	0,6	4,3	2,9	1,5	0,0	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,9	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,2	11,2	4,8	5,7	26,5	23,3	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,5
1997	50,8	47,1	11,0	4,7	5,1	26,2	23,2	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,7
1998	49,9	46,0	10,7	4,6	4,7	25,9	22,7	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,1
1999	49,4	45,3	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	45,2
2000	48,7	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,3	1,9	0,5	4,0	2,5	1,5	0,1	44,6
2001	48,7	44,5	10,5	4,7	4,0	25,3	22,3	1,9	0,5	4,2	2,5	1,6	0,0	44,8
2002	48,7	44,8	10,6	4,8	3,7	25,6	22,8	1,8	0,5	4,0	2,4	1,6	0,0	45,0

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perusalijäämä (-) / ylijäämä (+) 6	Julkinen kulutus ⁵⁾						Yksilölliset kulutus- menot 14	
	Yhteensä 1	Valtio 2	Osavaltio- hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turva- rahastot 5		Yhteensä 7	Palkan- saaja- korvaukset 8	Välituote- käyttö 9	Luontois- mutoiset tulonsiirrot 10	Kiinteän pääoman kuluminen 11	Myynnit (miinus) 12		Kollektiiviset kulutus- menot 13
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,9	11,3	4,9	5,1	1,9	-2,4	8,7	12,1
1995	-5,1	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,6	20,6	11,2	4,8	5,1	1,9	-2,4	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	0,0	-0,2	1,4	20,7	11,2	4,8	5,2	1,9	-2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,7	5,1	1,9	-2,4	8,4	11,9
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,0	2,4	20,1	10,7	4,6	5,1	1,8	-2,4	8,2	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,1	10,7	4,7	5,1	1,8	-2,4	8,2	11,8
2000	-0,9	-1,3	-0,1	0,1	0,4	3,1	20,0	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,3	8,1	11,9
2001	-1,7	-1,6	-0,4	0,0	0,3	2,3	20,1	10,5	4,7	5,2	1,8	-2,2	8,1	11,9
2002	-2,3	-1,9	-0,5	-0,1	0,2	1,4	20,4	10,6	4,8	5,3	1,8	-2,2	8,2	12,1

4. Euroalueen maat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	-0,4	-1,5	-1,8	-1,2	-1,8	2,4	-1,7	3,5	0,7	-2,3	-2,8	2,2
2000	0,2	1,3	-1,9	-0,8	-1,4	4,4	-0,6	6,4	2,2	-1,5	-2,8	7,1
2001	0,6	-2,8	-1,5	-0,3	-1,5	0,9	-2,6	6,1	0,0	0,3	-4,2	5,2
2002	0,1	-3,5	-1,2	0,1	-3,1	-0,2	-2,3	2,5	-1,6	-0,2	-2,7	4,2

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- Tuloja, menoja ja alijäämää / ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMITS-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä / ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,2 %). Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.
- Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- Kokonaismenot miinus korkomenot.
- Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.
- Sisältää UMITS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

6.2 Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue²⁾ – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ⁴⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ³⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	10,0	15,9	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,8	15,9
1996	75,4	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,4	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,1	14,5	13,4	17,9
1998	73,2	2,8	15,1	7,9	47,3	53,4	27,0	16,2	10,2	19,8
1999	72,1	2,9	14,2	6,9	48,1	49,8	25,2	14,9	9,7	22,2
2000	69,6	2,7	13,0	6,2	47,6	46,0	22,8	13,3	9,9	23,6
2001	69,2	2,6	12,5	6,3	47,8	44,7	22,5	12,5	9,7	24,5
2002	69,0	2,5	11,7	6,7	48,0	43,0	21,3	12,1	9,6	26,0

2. Euroalue²⁾ – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁵⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuva- korkoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen- valuutta ⁶⁾	Ei- kotimaan valuutta	
1993	67,3	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,4	6,6	18,4	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,5	26,8	26,7	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,8	17,6	26,4	30,2	72,5	2,9	1,7
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,4	30,8	73,7	2,7	1,8
1997	74,9	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,4	30,8	73,0	2,8	1,9
1998	73,2	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,4	5,5	16,4	26,1	30,7	71,6	3,2	1,5
1999	72,1	60,2	6,2	5,3	0,3	6,4	65,6	4,8	14,4	26,9	30,7	70,3	-	1,7
2000	69,6	58,0	6,1	5,1	0,3	5,7	63,8	4,3	14,3	27,6	27,7	67,8	-	1,7
2001	69,2	57,8	6,2	4,9	0,3	6,0	63,2	2,9	14,6	26,3	28,3	67,6	-	1,6
2002	69,0	57,5	6,4	4,9	0,3	6,2	62,8	3,1	15,4	25,1	28,5	67,6	-	1,4

3. Euroalueen maat – julkinen velka

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	114,9	61,2	105,2	63,1	58,5	48,6	114,9	5,9	63,1	67,5	54,3	47,0
2000	109,6	60,2	106,2	60,5	57,2	38,4	110,6	5,5	55,9	66,8	53,3	44,6
2001	108,5	59,5	106,9	56,8	56,8	36,1	109,5	5,5	52,9	67,3	55,5	44,0
2002	105,8	60,8	104,7	53,8	59,0	32,4	106,7	5,7	52,4	67,3	58,1	42,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.
- 3) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa.
- 4) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa sijaitsevat velkojat.
- 5) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneissa valtioissa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 6) Ajalta ennen vuotta 1999 tämä käsittää eumääräisen, kotimaan valuutan määräisen ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttojen määräisen velan.

6.3 Velan muutos¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue²⁾ – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁸⁾
		Rahoitus-tarve	Arvostus-tekijät ⁴⁾	Luokittelu-muutokset ⁵⁾	Aggregaatti-vaikutukset ⁶⁾	Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Pitkä-aikaiset arvopaperit	Kotimainen luoton-antaja ⁷⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1993	8,0	7,5	0,4	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2
1995	7,8	5,5	0,2	2,3	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,2	-0,1	1,8	2,0
1998	1,7	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,6
1999	1,7	1,4	0,3	0,1	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	3,2
2000	0,9	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,9	2,4
2001	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,4	1,4	0,3	0,1	0,0	1,4
2002	2,0	2,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,6	1,7	-0,3	-0,5	0,0	2,3

2. Euroalue²⁾ – alijäämä-/velkakoikaisut

Velan muutos	Ali-jäämä (-) / ylijäämä (+) ⁹⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ¹⁰⁾											Muut ¹²⁾	
		Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset								Arvos-tustekijät	Luokit-telumuutokset		
			Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvopa-perit ¹¹⁾	Lainat	Osakkeet ja osuu-det	Yksityistä-mistulot	Pääomasi-joitukset	Valuutta-kurssivai-kutukset				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,4	0,3	0,1	0,3
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1
1995	7,8	-5,1	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	-0,1	2,3	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	0,0	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2
1998	1,7	-2,3	-0,6	-0,5	0,1	0,0	-0,1	-0,6	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,1	0,5	0,1	0,0	-0,7	-0,9	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1
2000	0,9	0,2	1,1	0,9	0,7	0,1	0,2	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,2
2001	1,7	-1,6	0,1	-0,5	-0,6	0,1	0,2	-0,1	-0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5
2002	2,0	-2,3	-0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,1	-0,5	-0,1	0,0	0,0

Lähde: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos prosentteina BKT:stä: $(\text{velka}[t] - \text{velka}[t-1]) / \text{BKT}(t)$.
- 2) Tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja.
- 3) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia taloustoimia.
- 4) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 5) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 6) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja velkojen muutosten välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 7) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 8) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 9) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 10) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 11) Ei sisällä johdannaisia.
- 12) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat taloustoimet (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).



ULKOISET TALOUSTOIMET JA POSITIOT

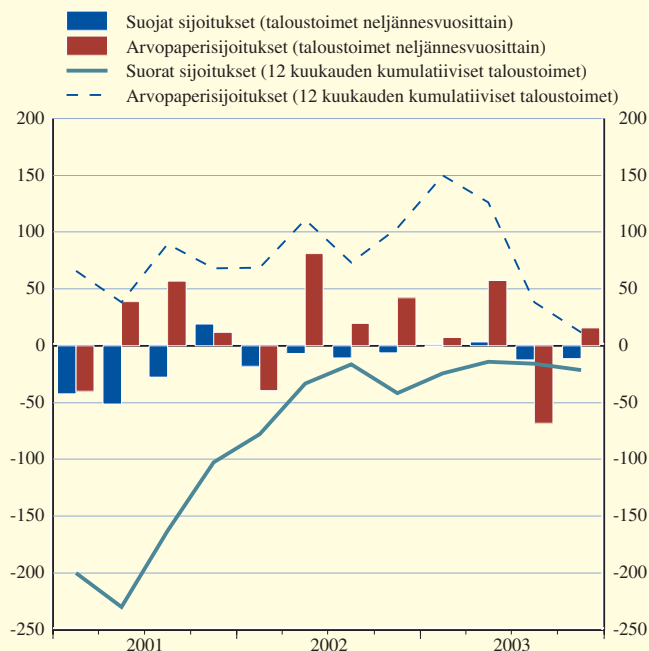
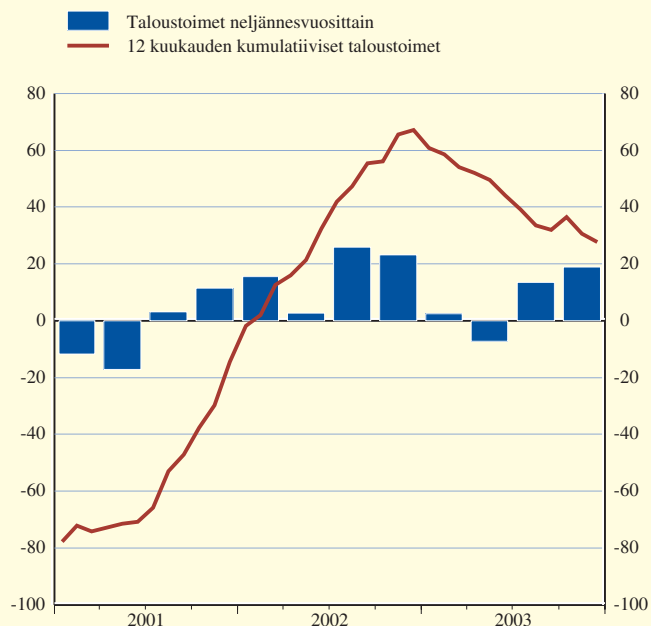
7.1 Maksutase (miljardia euroa, nettomääräiset taloustoimet)

1. Yhteenvedo maksutaseesta

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Netto- luoton- anto/otto ulko- maille/ta- sarak- keet 1-6)	Rahoitustase						Virheel- liset ja tunnista- mattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- non- tekijä- korvauk- set	Tulon- siirrot			Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001	-14,5	73,6	-1,1	-35,7	-51,3	6,7	-7,8	-24,4	-102,4	68,1	-1,5	-6,4	17,8	32,2
2002	67,0	130,6	11,3	-28,2	-46,7	10,9	77,9	-97,2	-41,5	103,4	-10,2	-146,6	-2,3	19,3
2003	27,7	109,8	17,4	-44,8	-54,7	11,3	39,0	-72,2	-21,2	11,9	-13,1	-78,5	28,7	33,2
2002 IV	23,1	34,5	3,4	-0,7	-14,0	2,4	25,6	-48,5	-6,0	42,0	-2,9	-80,3	-1,3	22,9
2003 I	2,4	16,6	1,6	-12,7	-3,1	2,0	4,4	-25,1	-0,9	7,0	-2,5	-40,7	11,9	20,7
2003 II	-7,3	23,4	4,9	-15,9	-19,7	1,9	-5,4	-33,0	3,5	57,4	-1,5	-94,3	1,9	38,4
2003 III	13,6	37,3	4,7	-9,8	-18,6	2,6	16,2	-8,8	-12,4	-68,4	-4,5	74,5	1,9	-7,3
2003 IV	19,0	32,4	6,1	-6,3	-13,3	4,8	23,8	-5,3	-11,5	15,8	-4,6	-18,1	13,1	-18,5
2002 joulou	7,9	9,6	1,2	1,0	-3,8	0,8	8,7	-15,7	-6,4	-0,7	-2,5	-5,0	-1,1	7,0
2003 tammii	-5,2	1,5	-0,5	-9,4	3,2	2,1	-3,1	-12,2	-2,2	-0,6	-1,5	-9,4	1,5	15,3
2003 helmii	3,4	8,7	0,4	-2,6	-3,2	-0,9	2,4	-19,6	2,9	-6,6	-0,1	-21,2	5,3	17,2
2003 maaliss	4,3	6,5	1,7	-0,8	-3,1	0,8	5,1	6,7	-1,5	14,2	-0,9	-10,1	5,0	-11,8
2003 huhtii	-7,6	6,3	0,7	-8,1	-6,6	0,1	-7,6	16,0	-16,1	26,8	-3,5	8,2	0,7	-8,5
2003 toukoo	-1,7	7,2	1,5	-4,8	-5,7	0,2	-1,4	-27,0	0,0	9,5	1,4	-38,2	0,4	28,5
2003 kesää	2,0	9,9	2,7	-3,1	-7,4	1,6	3,6	-21,9	19,7	21,1	0,6	-64,2	0,8	18,3
2003 heinä	3,1	15,5	2,6	-8,7	-6,2	0,8	3,9	-11,0	-4,2	-47,3	-2,4	41,0	1,8	7,1
2003 elo	3,7	10,4	0,3	-1,3	-5,7	1,7	5,4	7,5	-3,4	-35,3	-2,3	48,3	0,3	-12,9
2003 syys	6,8	11,5	1,9	0,1	-6,7	0,1	6,9	-5,4	-4,8	14,2	0,2	-14,7	-0,2	-1,5
2003 loka	9,3	14,5	2,6	-4,7	-3,2	1,1	10,4	-4,4	-10,6	26,7	1,9	-22,7	0,2	-6,0
2003 marras	4,7	8,9	1,5	0,6	-6,3	1,3	6,0	-3,5	0,9	-2,3	0,5	-8,0	5,5	-2,5
2003 joulou	5,0	9,0	2,0	-2,2	-3,8	2,5	7,5	2,6	-1,8	-8,6	-7,0	12,6	7,3	-10,1
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>														
2003 joulou	27,7	109,8	17,4	-44,8	-54,7	11,3	39,0	-72,2	-21,2	11,9	-13,1	-78,5	28,7	33,2

K27 Vaihtotase
(miljardia euroa)

K28 Suorat ja arvopaperisijoitukset, netto
(miljardia euroa)



Lähde: EKP.

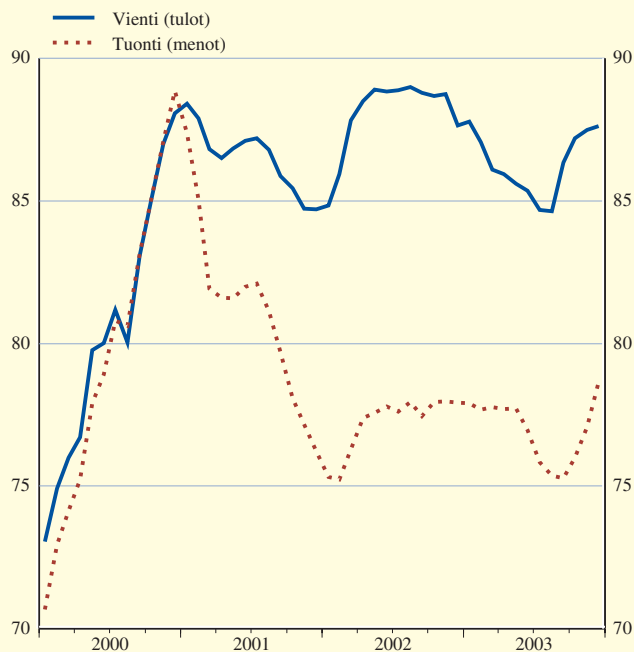
7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

2. Vaihtotase

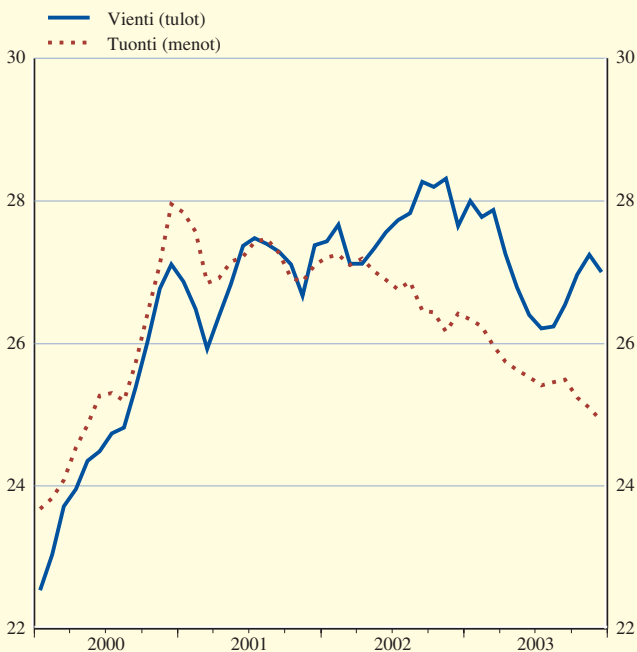
(kausivaihtelusta puhdistettu)

		Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon tekijäkoraukset		Tulonsiirrot	
		Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2002	IV	431,4	414,5	16,9	262,9	233,8	82,9	79,3	62,5	67,4	23,1	34,1
2003	I	419,0	414,8	4,2	258,2	233,3	83,6	77,9	55,9	69,9	21,1	33,7
	II	413,1	411,0	2,1	256,1	230,9	79,2	76,6	58,7	69,2	19,1	34,4
	III	415,1	405,8	9,3	259,0	225,8	79,6	76,5	57,5	67,0	18,9	36,5
	IV	419,6	407,1	12,5	262,9	236,0	81,0	74,7	55,2	65,1	20,6	31,3
2002	joulu	140,2	134,9	5,3	86,1	77,4	27,2	26,4	19,3	20,1	7,6	11,0
2003	tammi	143,3	140,9	2,4	88,1	78,4	28,7	26,4	19,4	24,7	7,2	11,4
	helmi	139,6	137,9	1,8	87,0	77,3	27,5	25,9	18,5	23,4	6,7	11,3
	maalis	136,0	136,0	0,0	83,2	77,7	27,5	25,6	18,1	21,8	7,2	10,9
	huhti	141,6	140,3	1,3	87,7	78,2	26,8	25,7	21,1	25,1	6,0	11,3
	touko	137,3	136,0	1,4	85,9	77,3	26,1	25,6	19,0	21,8	6,3	11,3
	kesä	134,2	134,8	-0,6	82,5	75,4	26,3	25,3	18,6	22,3	6,8	11,8
	heinä	137,5	135,4	2,1	85,6	74,9	26,2	25,4	19,4	23,1	6,3	12,1
	elo	138,4	136,5	1,8	85,8	75,9	26,2	25,7	19,9	22,8	6,5	12,2
	syys	139,2	133,8	5,4	87,6	75,1	27,2	25,4	18,2	21,1	6,1	12,2
	loka	139,8	131,9	8,0	88,1	77,0	27,5	24,6	17,8	22,2	6,4	8,1
	marras	139,1	137,0	2,1	86,7	79,1	27,0	25,3	18,8	20,2	6,6	12,3
	joulu	140,7	138,2	2,5	88,1	79,8	26,5	24,8	18,5	22,6	7,6	10,9

K29 Tavarat
(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)



K30 Palvelut
(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)



Lähde: EKP.

7.1 Maksutase

(miljardia euroa, taloustoimet)

3. Vaihtotase ja pääomasiirrot

	Vaihtotase											Pääomasiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannontekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2001	1 714,4	1 728,9	-14,5	1 033,8	960,3	324,5	325,6	277,3	313,0	78,8	130,0	17,4	10,7
2002	1 728,8	1 661,8	67,0	1 059,6	929,0	332,2	320,8	251,3	279,6	85,7	132,4	18,9	8,0
2003	1 668,3	1 640,5	27,7	1 036,7	926,9	323,3	305,9	227,2	272,0	81,1	135,8	20,4	9,2
2002 IV	443,3	420,1	23,1	273,6	239,2	84,4	81,0	64,9	65,6	20,4	34,4	5,2	2,7
2003 I	414,3	411,8	2,4	252,6	236,0	75,7	74,1	53,4	66,1	32,6	35,7	5,3	3,4
II	410,0	417,2	-7,3	254,4	231,0	79,2	74,3	61,6	77,6	14,7	34,4	4,5	2,6
III	412,1	398,5	13,6	256,3	219,0	85,8	81,1	54,5	64,4	15,4	34,0	3,9	1,4
IV	432,0	413,0	19,0	273,3	240,9	82,5	76,4	57,7	64,0	18,4	31,7	6,7	1,9
2002 joul	145,1	137,2	7,9	83,9	74,3	29,0	27,8	24,1	23,2	8,1	11,9	2,1	1,3
2003 tammi	144,0	149,2	-5,2	82,2	80,7	25,6	26,1	18,4	27,7	17,8	14,6	2,6	0,5
helmi	131,4	128,0	3,4	83,1	74,4	23,6	23,2	16,9	19,5	7,8	10,9	1,5	2,5
maalis	138,9	134,6	4,3	87,3	80,9	26,4	24,7	18,1	18,9	7,0	10,1	1,2	0,4
huhti	137,3	144,9	-7,6	85,6	79,3	25,8	25,1	21,3	29,3	4,7	11,3	0,5	0,4
touko	134,8	136,5	-1,7	84,2	76,9	25,9	24,4	19,7	24,5	5,0	10,6	1,4	1,2
kesä	137,9	135,8	2,0	84,7	74,8	27,5	24,8	20,7	23,8	5,0	12,4	2,6	1,0
heinä	146,9	143,8	3,1	91,3	75,8	30,7	28,1	19,6	28,2	5,3	11,6	1,3	0,5
elo	125,5	121,8	3,7	76,4	66,0	26,9	26,6	17,2	18,5	5,0	10,7	2,1	0,4
syys	139,7	132,9	6,8	88,7	77,2	28,2	26,3	17,8	17,7	5,0	11,8	0,6	0,5
loka	148,6	139,3	9,3	98,1	83,6	28,7	26,0	17,1	21,8	4,7	7,9	1,6	0,5
marras	135,0	130,3	4,7	87,3	78,4	25,0	23,5	17,1	16,4	5,7	12,0	1,8	0,5
joul	148,3	143,3	5,0	88,0	78,9	28,8	26,8	23,5	25,7	8,0	11,8	3,4	0,9

4. Tuotannontekijäkorvaukset

	Yhteensä		Palkansaaja-		Sijoitusten tuotot							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset					
					Tulot	Menot	Yhteensä		Oman pääoman tuotot		Menot	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	277,3	313,0	14,7	5,9	262,6	307,1	60,6	59,0	50,4	49,8	10,2	9,2
2002	251,3	279,6	14,7	6,0	236,7	273,6	67,0	57,1	59,1	51,2	7,9	5,9
2002 III	58,5	66,7	3,7	1,6	54,9	65,1	13,4	12,5	12,0	11,1	1,4	1,4
IV	64,9	65,6	3,9	1,6	61,0	64,0	19,5	15,2	17,1	13,3	2,4	1,9
2003 I	53,4	66,1	3,6	1,2	49,8	64,9	10,1	13,0	8,4	11,1	1,7	1,9
II	61,6	77,6	3,6	1,4	58,0	76,1	16,0	17,5	13,1	15,2	3,0	2,3
III	54,5	64,4	3,6	1,5	50,9	62,9	12,9	13,8	10,7	12,4	2,1	1,4

	Sijoitusten tuotot									
	Arvopaperisijoitukset						Muut sijoitukset			
	Yhteensä		Oman pääoman tuotot		Korot		Tulot	Menot		
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot				
13	14	15	16	17	18	19	20			
2001	85,0	116,8	17,9	44,7	67,0	72,1	117,0	131,2		
2002	86,4	123,9	20,4	52,7	65,9	71,2	83,3	92,6		
2002 III	21,0	30,6	4,5	10,6	16,5	20,0	20,4	22,0		
IV	21,1	26,2	4,5	9,1	16,6	17,1	20,4	22,6		
2003 I	19,0	31,8	3,7	8,4	15,4	23,4	20,7	20,1		
II	23,5	37,6	7,9	21,1	15,6	16,6	18,5	21,0		
III	21,5	31,0	4,8	10,3	16,7	20,7	16,6	18,1		

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

5. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle						
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja		
		Yhteensä	Raha-laitokset pl. euro-järjestelmä	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset pl. euro-järjestelmä	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset pl. euro-järjestelmä	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset pl. euro-järjestelmä	Muut kuin raha-laitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	-305,0	-234,7	-19,9	-214,8	-70,3	-0,1	-70,2	202,6	148,8	4,4	144,4	53,8	0,9	52,9
2002	-183,5	-156,7	-17,3	-139,3	-26,8	0,0	-26,8	142,0	95,7	3,1	92,6	46,3	0,5	45,8
2003	-129,5	-96,4	2,1	-98,5	-33,2	-0,3	-32,9	108,3	99,6	2,8	96,8	8,8	-0,6	9,4
2002 IV	-41,2	-34,2	-5,7	-28,6	-6,9	0,0	-6,9	35,1	34,2	0,7	33,5	0,9	0,0	1,0
2003 I	-36,5	-19,3	-1,9	-17,4	-17,2	-0,1	-17,1	35,6	25,6	0,8	24,8	10,0	-0,1	10,1
II	-36,9	-23,8	5,3	-29,1	-13,1	0,0	-13,1	40,4	30,1	1,9	28,2	10,3	0,0	10,3
III	-29,5	-32,7	-1,1	-31,6	3,2	-0,2	3,4	17,1	18,7	0,5	18,2	-1,6	-0,4	-1,2
IV	-26,7	-20,6	-0,2	-20,4	-6,1	0,0	-6,1	15,2	25,2	-0,5	25,7	-10,0	-0,1	-9,9
2002 joul	-11,3	-18,4	-3,6	-14,7	7,1	0,0	7,1	4,8	11,6	0,4	11,1	-6,7	0,0	-6,7
2003 tammi	-14,7	-8,5	-0,7	-7,8	-6,2	0,0	-6,2	12,5	10,9	0,2	10,6	1,7	0,0	1,7
helmi	-7,1	-5,3	-0,4	-4,9	-1,8	0,0	-1,8	10,0	6,2	0,8	5,4	3,7	-0,1	3,8
maalis	-14,7	-5,4	-0,7	-4,7	-9,3	-0,1	-9,2	13,1	8,5	-0,2	8,7	4,6	0,0	4,7
huhti	-26,6	-8,3	-1,3	-7,0	-18,3	0,0	-18,4	10,5	7,7	0,2	7,5	2,8	0,0	2,8
touko	-16,5	-16,4	-0,7	-15,7	-0,2	0,0	-0,1	16,5	15,5	0,2	15,3	1,0	-0,1	1,0
kesä	6,3	0,9	7,3	-6,4	5,4	0,0	5,4	13,5	6,9	1,5	5,5	6,5	0,1	6,4
heinä	-9,0	-7,8	-1,0	-6,8	-1,2	-0,1	-1,1	4,8	4,3	0,1	4,2	0,5	-0,6	1,1
elo	-2,5	-10,6	-0,4	-10,1	8,0	-0,1	8,1	-0,9	1,2	0,2	0,9	-2,0	0,1	-2,1
syys	-17,9	-14,3	0,3	-14,7	-3,6	0,0	-3,6	13,1	13,2	0,2	13,0	-0,1	0,1	-0,1
loka	-11,8	-6,7	2,0	-8,8	-5,1	0,0	-5,1	1,3	5,3	0,0	5,3	-4,0	0,1	-4,1
marras	-3,7	1,3	-4,0	5,3	-5,0	0,0	-4,9	4,6	5,2	0,0	5,2	-0,6	-0,1	-0,5
joul	-11,2	-15,2	1,7	-16,9	4,0	0,0	4,0	9,4	14,7	-0,4	15,1	-5,3	-0,1	-5,3

6. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Yhteensä		Osakkeet		Velkaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Raha-markkina-paperit	Yhteensä	Joukkolainat	Raha-markkina-paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	-288,2	356,3	-104,8	233,2	-183,5	-155,8	-27,6	123,1	114,0	9,1
2002	-173,9	277,3	-40,2	90,8	-133,7	-88,9	-44,8	186,6	127,7	58,9
2003	-295,7	307,6	-75,6	114,9	-220,1	-171,9	-48,2	192,7	195,3	-2,6
2002 IV	-32,8	74,8	-8,4	13,5	-24,4	-20,0	-4,4	61,3	46,7	14,7
2003 I	-47,3	54,3	10,8	3,7	-58,0	-49,9	-8,1	50,6	47,9	2,7
II	-102,9	160,3	-32,9	29,3	-70,0	-59,7	-10,3	130,9	117,2	13,7
III	-67,5	-0,9	-23,6	21,4	-43,9	-39,1	-4,9	-22,2	-10,5	-11,8
IV	-78,0	93,9	-29,8	60,4	-48,2	-23,2	-25,0	33,4	40,7	-7,3
2002 joul	-22,3	21,5	-8,0	-1,2	-14,3	-9,9	-4,4	22,7	21,6	1,2
2003 tammi	-18,7	18,1	2,3	13,5	-21,0	-15,1	-6,0	4,6	5,5	-0,9
helmi	-21,5	14,9	0,8	2,1	-22,2	-20,3	-2,0	12,8	4,3	8,5
maalis	-7,1	21,3	7,7	-11,8	-14,8	-14,6	-0,2	33,1	38,1	-4,9
huhti	-21,1	47,9	-10,4	14,1	-10,8	-15,5	4,7	33,8	17,1	16,7
touko	-35,0	44,5	-7,8	-5,9	-27,2	-19,6	-7,6	50,4	48,3	2,1
kesä	-46,7	67,9	-14,7	21,2	-32,0	-24,6	-7,4	46,7	51,8	-5,1
heinä	-31,0	-16,3	-12,0	9,7	-19,0	-22,8	3,8	-26,0	-22,6	-3,4
elo	-14,4	-20,9	-6,0	0,8	-8,4	-7,0	-1,4	-21,7	-7,9	-13,9
syys	-22,2	36,3	-5,6	10,9	-16,5	-9,3	-7,2	25,5	20,0	5,5
loka	-34,2	60,9	-14,4	27,6	-19,8	-10,4	-9,4	33,3	17,8	15,5
marras	-26,5	24,2	-5,5	14,4	-21,0	-15,0	-6,0	9,7	9,6	0,1
joul	-17,3	8,8	-10,0	18,4	-7,3	2,2	-9,5	-9,6	13,3	-22,9

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase

(miljardia euroa, taloustoimet)

7. Arvopaperisijoitusten saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Rahamarkkinapaperit		
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
2001	-0,4	4,0	-108,4	-2,1	-106,4	0,2	-67,1	-89,0	-1,2	-87,8	-2,4	-40,7	15,4	-0,1	15,5
2002	-0,4	-7,8	-32,0	-4,4	-27,6	-0,6	-14,6	-73,8	-1,0	-72,7	2,1	-33,0	-13,9	-1,0	-12,9
2003	-0,3	-14,0	-61,2	.	.	-1,9	-65,0	-105,0	.	.	-0,2	-25,3	-22,7	.	.
2002 IV	-0,2	-2,7	-5,6	-1,2	-4,4	0,0	-1,9	-18,1	-0,4	-17,7	0,4	-4,8	0,0	0,1	-0,2
2003 I	-0,1	-3,7	14,6	-0,6	15,2	-0,4	-22,9	-26,6	0,2	-26,9	-1,4	-7,3	0,6	-1,6	2,2
II	-0,2	0,7	-33,5	-0,8	-32,7	-0,2	-25,6	-33,8	0,0	-33,8	1,1	-1,4	-10,0	1,0	-11,0
III	-0,1	-6,2	-17,3	-0,8	-16,5	-1,4	-8,8	-28,9	-0,3	-28,6	0,1	-1,0	-4,0	-0,1	-3,9
IV	0,0	-4,8	-25,0	.	.	0,1	-7,8	-15,6	.	.	-0,1	-15,6	-9,3	.	.
2002 joul	0,0	-0,2	-7,8	-	-	-0,3	5,2	-14,7	-	-	0,1	0,2	-4,8	-	-
2003 tammi	0,1	1,5	0,7	-	-	-0,4	-11,9	-2,8	-	-	-0,3	-12,8	7,2	-	-
helmi	-0,1	-1,5	2,4	-	-	0,4	-9,7	-10,9	-	-	-0,8	-0,8	-0,3	-	-
maalis	0,0	-3,8	11,6	-	-	-0,4	-1,3	-12,9	-	-	-0,2	6,2	-6,2	-	-
huhti	-0,1	0,6	-10,9	-	-	-0,1	-8,0	-7,4	-	-	0,5	3,2	1,0	-	-
touko	0,0	0,3	-8,0	-	-	-0,2	-2,7	-16,6	-	-	0,9	-6,2	-2,3	-	-
kesä	0,0	-0,2	-14,5	-	-	0,1	-14,8	-9,8	-	-	-0,4	1,6	-8,6	-	-
heinä	0,0	-2,0	-9,9	-	-	-0,1	-1,8	-20,9	-	-	0,2	-3,3	6,9	-	-
elo	0,0	-1,0	-5,0	-	-	-0,6	-2,3	-4,1	-	-	0,1	4,0	-5,4	-	-
syys	0,0	-3,2	-2,4	-	-	-0,7	-4,7	-3,9	-	-	-0,1	-1,7	-5,4	-	-
loka	0,0	-4,9	-9,5	-	-	0,1	-2,4	-8,1	-	-	0,0	-5,3	-4,1	-	-
marras	0,0	1,4	-6,9	-	-	0,0	-8,9	-6,1	-	-	-0,1	-2,7	-3,2	-	-
joul	0,0	-1,3	-8,7	-	-	0,0	3,5	-1,4	-	-	0,0	-7,6	-1,9	-	-

8. Muut sijoitukset sektoreittain

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	-267,6	261,2	0,6	4,4	3,0	-0,4	-229,1	232,4	-46,1	21,8	-183,0	210,5	-42,1	24,8
2002	-205,4	58,8	-1,2	19,3	0,0	-8,2	-164,8	28,4	-31,4	52,5	-133,4	-24,1	-39,5	19,3
2003	-228,2	149,7	-0,7	-3,1	-1,2	-4,0	-151,8	134,7	-62,7	69,3	-89,1	65,4	-74,5	22,1
2002 IV	-99,2	18,9	-0,4	6,2	0,3	-1,0	-88,1	0,8	-19,2	16,3	-68,8	-15,6	-11,0	12,9
2003 I	-114,7	74,0	-0,6	-4,4	-1,8	-8,4	-65,4	60,2	-15,1	10,1	-50,4	50,0	-46,9	26,6
II	-123,5	29,2	0,2	2,3	-2,0	3,9	-103,1	27,0	-11,5	12,1	-91,7	14,9	-18,5	-3,9
III	84,7	-10,2	0,4	3,0	-0,3	4,8	87,6	-7,4	-13,2	16,6	100,8	-24,0	-3,0	-10,6
IV	-74,9	56,8	-0,8	-4,0	2,9	-4,3	-70,9	55,0	-23,0	30,5	-47,8	24,5	-6,1	10,0
2002 joul	47,6	-52,6	-1,3	3,3	2,3	-2,0	33,2	-57,0	-5,4	14,2	38,6	-71,2	13,3	3,1
2003 tammi	-9,8	0,4	0,5	-2,4	-2,4	-6,2	3,1	1,6	-3,7	1,3	6,8	0,3	-11,0	7,4
helmi	-83,3	62,1	-0,5	-2,0	-3,8	-2,2	-54,9	54,1	-6,3	4,5	-48,6	49,6	-24,1	12,2
maalis	-21,6	11,5	-0,5	0,0	4,4	0,1	-13,7	4,4	-5,1	4,2	-8,6	0,2	-11,8	7,0
huhti	-46,0	54,2	0,0	-0,3	0,7	2,8	-32,7	52,1	-3,6	2,0	-29,1	50,1	-14,1	-0,4
touko	-46,5	8,2	0,7	0,9	-3,7	1,3	-35,1	3,8	-1,7	2,7	-33,5	1,0	-8,3	2,3
kesä	-31,0	-33,2	-0,5	1,6	0,9	-0,2	-35,3	-28,9	-6,2	7,3	-29,1	-36,2	3,9	-5,8
heinä	38,5	2,5	0,1	1,7	-2,5	1,9	42,3	2,6	-4,6	8,6	47,0	-6,0	-1,4	-3,6
elo	77,9	-29,7	0,3	0,5	0,5	0,4	73,3	-30,3	-2,6	2,7	75,9	-33,0	3,8	-0,3
syys	-31,7	17,0	0,0	0,8	1,7	2,5	-28,0	20,3	-5,9	5,3	-22,1	15,0	-5,3	-6,6
loka	-47,9	25,3	-0,3	-0,3	1,7	-1,8	-39,8	24,6	-8,4	7,0	-31,4	17,6	-9,5	2,8
marras	-36,5	28,5	0,4	-3,9	0,9	1,6	-36,2	29,9	-7,1	8,2	-29,1	21,7	-1,6	0,9
joul	9,6	3,1	-0,9	0,2	0,3	-4,0	5,1	0,5	-7,5	15,3	12,7	-14,9	4,9	6,3

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, taloustoimet)

9. Muut sijoitukset vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt								
	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset / velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001	0,6	4,5	5,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-0,5	3,9	-1,3	0,1	-1,3
2002	-1,2	19,3	18,2	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,4	-0,6	-8,0	-8,6	-0,9	-0,2	-1,1
2002 III	0,3	3,6	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-2,7	-3,0	-0,2	0,0	-0,3
2002 IV	-0,4	6,3	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,9	-0,6	0,1	-0,1	-0,1
2003 I	-0,6	-4,4	-4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2	-8,3	-9,6	-0,5	-0,1	-0,6
2003 II	0,2	2,3	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,7	3,6	1,9	-0,3	0,3	0,0
2003 III	0,4	3,0	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	4,7	4,6	-0,2	0,1	-0,1

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit								
	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
2001	-215,1	222,2	7,1	-14,0	10,2	-3,9	-3,5	1,3	-2,2	-29,6	18,3	-11,3	-8,9	5,2	-3,8
2002	-161,0	31,2	-129,8	-3,8	-2,8	-6,6	-3,5	-3,0	-6,4	-34,1	16,0	-18,1	-1,9	6,3	4,3
2002 III	-31,0	11,8	-19,2	-2,3	2,1	-0,3	-1,8	1,9	0,1	-24,6	-8,0	-32,6	0,1	2,2	2,3
2002 IV	-93,1	10,4	-82,7	5,1	-9,6	-4,6	0,2	-3,0	-2,8	-10,6	14,2	3,6	-0,5	1,7	1,2
2003 I	-63,5	59,7	-3,8	-1,9	0,5	-1,5	-1,3	5,1	3,8	-39,8	18,2	-21,6	-5,8	3,2	-2,6
2003 II	-103,8	28,6	-75,2	0,7	-1,6	-1,0	-1,1	-0,4	-1,5	-9,9	-9,8	-19,6	-7,5	6,2	-1,2
2003 III	87,9	-6,1	81,8	-0,3	-1,3	-1,6	-1,4	0,5	-0,9	-2,7	-8,4	-11,1	1,1	-2,7	-1,5

10. Valuuttavaranto

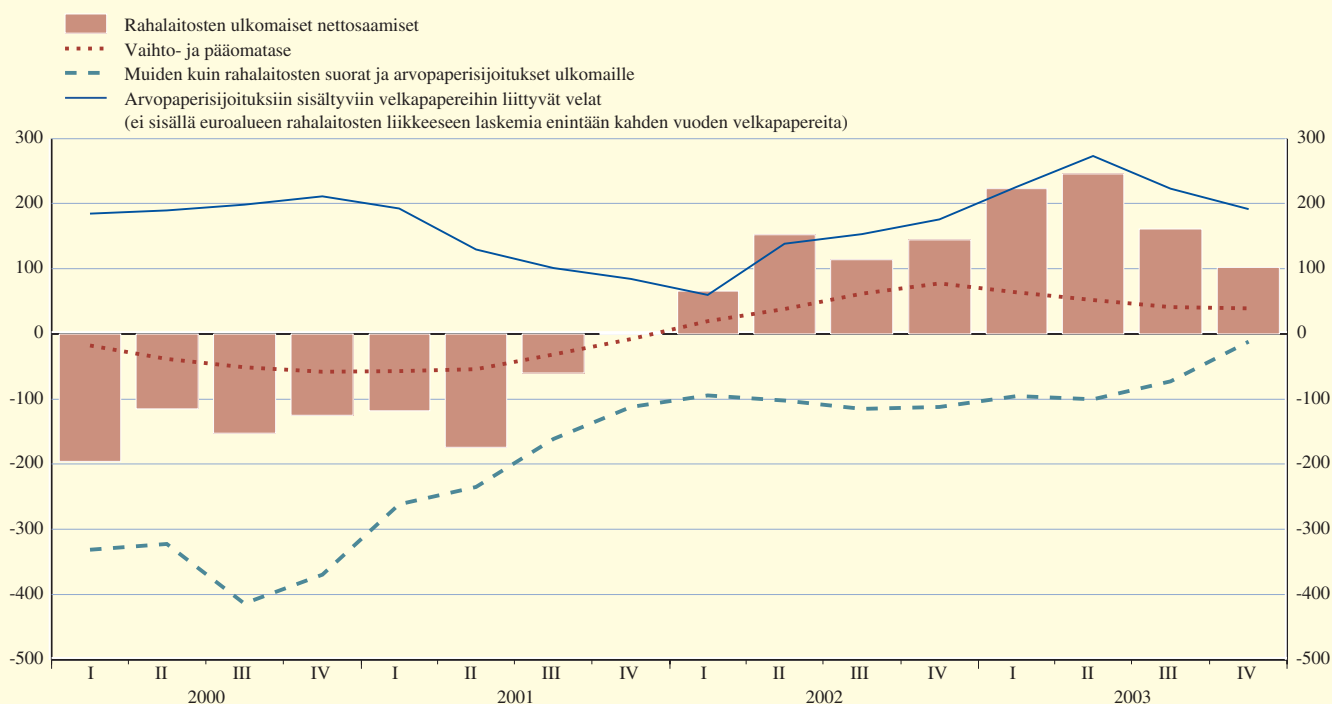
	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset	
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdannaiset
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2002	-2,3	0,7	0,2	-2,0	-1,2	-2,3	-15,3	0,0	8,1	8,5	-0,2	0,0
2002 III	-4,6	-0,1	-0,2	0,2	-4,6	-2,4	-3,0	0,0	1,9	-1,2	0,0	0,0
2002 IV	-1,3	0,4	-0,1	0,3	-1,9	2,3	-1,2	0,0	-2,3	-0,9	0,0	0,0
2003 I	11,9	0,5	0,0	-0,2	11,5	0,8	-0,6	0,0	9,6	1,7	0,0	0,0
2003 II	1,9	0,0	0,0	-2,6	4,4	-0,5	0,0	-0,1	4,8	0,2	0,0	0,0
2003 III	1,9	0,1	0,0	-0,7	2,5	-1,1	4,1	0,0	-4,7	4,1	0,0	0,0

Lähde: EKP.

7.2 Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys (miljardia euroa, taloustoimet)

	M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyvät maksutaseen erät										Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutokset	
	Vaihto- ja pääomatase	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät		Sarakkeet 1-10 yhteensä
		Euroalueelta ulkomaille/ (muut kuin rahalaitokset)	Ulkomailta euroalueelle	Saamiset	Velat		Saamiset	Velat				
1	2	3	Muut kuin rahalaitokset	Osakkeet ¹⁾	Velkapaperit ²⁾	Muut kuin rahalaitokset	Muut kuin rahalaitokset	9	10	11	12	
2001	-7,8	-285,0	201,7	-182,0	172,9	84,3	-39,1	24,4	-1,5	32,2	0,1	-7,3
2002	77,9	-166,2	141,6	-119,7	53,9	176,1	-39,5	11,0	-10,2	19,3	144,3	166,0
2003	39,0	-131,3	109,0	-188,9	119,7	191,7	-75,7	18,1	-13,1	33,2	101,7	88,5
2002 IV	25,6	-35,5	35,2	-23,8	4,0	51,5	-10,7	11,9	-2,9	22,9	78,4	86,0
2003 I	4,4	-34,5	35,7	-11,4	6,7	45,7	-48,7	18,2	-2,5	20,7	34,4	32,7
II	-5,4	-42,1	40,4	-77,3	32,9	133,2	-20,5	0,0	-1,5	38,4	98,1	96,3
III	16,2	-28,2	17,5	-50,3	23,5	-7,3	-3,3	-5,8	-4,5	-7,3	-49,4	-50,7
IV	23,8	-26,5	15,3	-49,9	56,5	20,1	-3,3	5,8	-4,6	-18,5	18,7	10,2

K31 Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen taloustoimet (miljardia euroa, 12 kk:n kumulatiiviset taloustoimet)



Lähde: EKP.

1) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

2) Ei sisällä euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

7.3 Ulkomaankauppa

(kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot tuoteryhmittäin

	Yhteensä (ei-kp.)		Vienti (fob)					Tuonti (cif)					
	Vienti	Tuonti	Yhteensä			Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä			Lisätieto:			
			Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutusta- varat		Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutusta- varat	Valmistetut tavarat	Öljy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Arvot (miljardia euroa, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosentimuutos)													
2000	21,7	29,4	1 001,0	480,2	217,5	261,4	874,8	1 023,9	589,5	183,0	220,8	744,8	122,6
2001	6,1	-0,9	1 063,6	492,7	236,5	287,8	932,0	1 012,5	576,0	178,4	226,5	738,5	107,8
2002	2,1	-2,7	1 085,7	512,2	228,1	309,9	948,9	985,3	559,7	163,6	234,6	717,4	105,2
2003	-2,9	-0,5	1 054,5	494,9	218,2	296,4	914,6	981,8	546,4	159,7	236,8	706,9	107,8
2002 III	3,8	-1,4	271,9	127,4	57,3	78,4	237,8	245,7	139,4	41,8	58,2	180,4	26,5
2002 IV	2,3	2,4	269,7	127,7	56,7	76,9	235,2	247,4	140,0	40,8	59,5	178,2	27,8
2003 I	-1,1	3,3	266,3	125,4	55,0	75,2	230,4	250,0	142,6	40,9	58,5	177,5	29,7
2003 II	-5,9	-3,1	259,6	122,5	53,1	72,7	225,4	243,9	134,3	39,3	59,5	176,7	25,4
2003 III	-2,6	-2,0	264,5	124,0	55,7	74,4	229,8	241,2	134,3	38,7	58,9	174,6	26,4
2003 IV	-1,8	-0,2	264,1	122,9	54,4	74,0	228,9	246,7	135,1	40,8	59,9	178,0	26,3
2003 heinä	-3,6	-2,9	87,2	40,5	18,7	24,4	75,4	79,8	44,0	13,1	19,6	58,7	8,7
2003 elo	-6,0	-5,4	88,4	42,0	17,8	24,9	76,8	81,0	45,0	12,9	19,7	57,4	8,8
2003 syys	1,4	1,8	88,9	41,5	19,2	25,1	77,6	80,4	45,4	12,7	19,7	58,5	8,9
2003 loka	-2,0	-2,8	88,7	40,9	18,2	25,2	76,5	81,0	44,0	13,2	20,1	59,1	8,3
2003 marras	-6,0	-1,9	87,7	40,8	18,0	24,6	76,2	83,5	45,6	14,1	20,0	59,5	8,8
2003 joul	2,9	4,6	87,8	41,2	18,2	24,3	76,2	82,2	45,5	13,5	19,8	59,4	9,2
Määräindeksit (2000 = 100, sarakkeisiin 1 ja 2 vuotuinen prosentimuutos)													
2000	12,4	6,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	5,1	-1,0	105,3	102,0	108,5	108,1	105,6	98,8	99,1	96,0	99,9	97,6	98,9
2002	3,0	-0,2	108,4	107,7	105,3	116,1	108,4	98,6	99,4	90,3	104,6	96,6	100,8
2003	.	2,6	.	107,1	104,6	.	108,0	101,4	99,3	93,6	108,9	99,1	.
2002 III	6,0	2,3	109,3	107,8	106,5	118,4	109,3	99,0	99,4	93,3	104,7	98,0	102,5
2002 IV	3,5	2,0	108,4	107,6	105,5	116,0	108,3	99,1	98,8	91,8	107,1	97,2	101,9
2003 I	1,6	3,6	108,2	107,1	104,1	115,2	107,5	100,4	99,5	94,8	106,6	98,1	96,5
2003 II	-2,4	2,0	107,1	106,1	102,2	112,2	106,4	102,0	99,6	92,6	109,5	99,2	103,1
2003 III	0,3	1,3	109,6	108,0	107,4	114,9	109,0	100,5	99,2	90,8	108,1	98,1	107,3
2003 IV	.	3,6	.	107,0	104,6	.	109,0	102,7	99,0	96,4	111,4	100,9	.
2003 heinä	-0,7	1,5	108,4	106,1	107,2	113,1	107,2	100,6	98,3	92,9	108,5	99,5	108,6
2003 elo	-2,9	-2,4	110,1	109,6	103,5	115,6	109,5	101,3	99,4	90,9	108,6	97,0	104,4
2003 syys	4,4	4,3	110,2	108,4	111,4	116,0	110,4	99,5	99,8	88,6	107,2	97,9	108,9
2003 loka	1,5	0,9	110,5	106,7	105,0	116,7	109,5	101,1	97,5	92,8	110,7	99,7	97,8
2003 marras	-3,1	1,2	108,9	106,5	104,5	113,9	108,9	103,7	99,4	99,5	110,9	100,7	102,1
2003 joul	.	9,4	.	108,0	104,2	.	108,8	103,3	100,1	96,8	112,5	102,1	.
Yksikköarvoindeksit (2000 = 100, sarakkeisiin 1 ja 2 vuotuinen prosentimuutos)													
2000	8,3	22,0	99,9	99,9	99,9	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9
2001	1,0	0,2	100,9	100,7	100,2	101,9	100,9	100,2	98,7	101,5	102,7	101,6	89,1
2002	-0,9	-2,5	100,1	99,1	99,7	102,1	100,0	97,6	95,7	99,0	101,6	99,8	85,2
2003	.	-3,1	.	96,3	95,9	.	96,8	94,7	93,4	93,2	98,5	95,9	.
2002 III	-2,0	-3,6	99,5	98,5	99,0	101,4	99,5	97,1	95,3	97,9	100,7	98,9	84,5
2002 IV	-1,1	0,4	99,5	98,9	98,8	101,5	99,3	97,6	96,3	97,3	100,7	98,5	89,0
2003 I	-2,7	-0,2	98,3	97,6	97,2	99,9	98,0	97,4	97,3	94,3	99,3	97,2	100,5
2003 II	-3,6	-5,0	96,9	96,3	95,5	99,2	96,9	93,5	91,7	92,8	98,5	95,7	80,5
2003 III	-3,0	-3,3	96,5	95,7	95,4	99,1	96,4	93,9	92,0	93,2	98,8	95,6	80,3
2003 IV	.	-3,7	.	95,7	95,7	.	96,0	93,9	92,8	92,7	97,4	94,9	.
2003 heinä	-3,0	-4,3	96,4	95,4	96,3	99,2	96,5	93,1	91,1	92,6	98,3	95,1	78,4
2003 elo	-3,1	-3,1	96,3	95,8	94,9	98,9	96,2	93,9	92,2	92,9	98,4	95,4	82,3
2003 syys	-2,8	-2,4	96,7	95,8	95,1	99,3	96,4	94,7	92,6	94,1	99,7	96,3	80,1
2003 loka	-3,4	-3,7	96,2	95,9	95,6	99,0	95,9	94,0	92,1	93,2	98,9	95,6	82,8
2003 marras	-3,0	-3,1	96,5	95,7	95,0	99,2	96,0	94,5	93,5	93,1	97,9	95,2	84,4
2003 joul	.	-4,4	.	95,5	96,3	.	96,1	93,3	92,7	91,7	95,5	93,8	.

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (määräindeksit ja yksikköarvoindeksien puhdistus kausivaihtelusta).

7.3 Ulkomaankauppa

(miljardia euroa, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

2. Maaryhmittäin ja maittain

	Yhteensä	Iso-Briannia	Ruotsi	Tanska	EU:hun liittyvät maat	Sveitsi	Yhdysvallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina-lainen Amerikka	Muut maat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Vienti (fob)</i>												
2000	1 001,0	189,2	39,2	23,6	97,1	63,9	173,2	34,3	153,8	56,5	47,1	126,4
2001	1 063,6	202,1	36,9	24,3	105,8	66,4	180,1	34,5	165,5	60,3	49,9	135,5
2002	1 085,7	205,8	37,1	25,3	112,0	64,0	184,2	33,1	170,4	59,4	43,4	148,6
2003	1 054,5
2002 III	271,9	51,3	9,2	6,3	28,3	16,3	46,1	8,4	43,3	15,0	10,5	37,5
2002 IV	269,7	49,9	9,4	6,4	28,1	15,7	45,4	8,3	42,5	14,4	10,4	37,5
2003 I	266,3	48,8	9,5	6,4	28,5	16,5	43,2	7,8	42,3	14,5	10,4	38,2
2003 II	259,6	46,9	9,5	6,1	29,2	15,6	41,3	7,6	41,7	14,5	9,6	37,9
2003 III	264,5	47,9	9,6	6,3	30,3	15,3	41,6	7,8	43,6	15,2	9,1	39,1
2003 IV	264,1
2003 heinä	87,2	16,0	3,2	2,0	9,9	5,3	13,3	2,6	13,8	5,1	2,9	13,0
2003 elo	88,4	15,9	3,2	2,2	10,3	5,1	13,9	2,5	14,7	4,8	2,9	13,0
2003 syys	88,9	16,1	3,2	2,1	10,0	5,0	14,3	2,6	15,1	5,2	3,2	13,1
2003 loka	88,7	16,0	3,2	2,0	9,8	5,2	13,6	2,7	14,4	5,2	2,9	.
2003 marras	87,7	15,8	3,2	2,0	9,5	5,3	13,5	2,6	14,2	4,8	3,1	.
2003 joul	87,8
<i>Prosenttiosuus koko viennistä</i>												
2002	100,0	19,0	3,4	2,3	10,3	5,9	17,0	3,1	15,7	5,5	4,0	13,7
<i>Tuonti (cif)</i>												
2000	1 023,9	159,4	38,9	22,2	78,8	50,8	143,6	67,5	217,3	73,7	40,3	133,6
2001	1 012,5	154,3	34,4	21,3	88,8	53,0	138,0	58,6	208,3	74,0	40,9	140,3
2002	985,3	149,7	35,6	22,9	93,5	52,1	125,7	52,7	204,7	67,8	39,4	140,1
2003	981,8
2002 III	245,7	37,1	9,0	5,8	23,6	13,2	31,0	13,4	51,6	16,4	9,9	34,8
2002 IV	247,4	35,8	9,1	5,9	23,9	12,8	30,5	13,4	52,7	16,8	9,8	36,2
2003 I	250,0	35,2	9,1	5,9	24,7	13,3	27,9	13,5	53,1	18,4	9,7	37,8
2003 II	243,9	33,8	9,0	5,7	25,1	12,6	28,1	13,1	53,7	16,9	9,6	36,3
2003 III	241,2	33,6	9,0	5,6	25,1	12,5	27,7	12,5	53,7	16,8	9,7	36,1
2003 IV	246,7
2003 heinä	79,8	11,2	2,9	1,8	8,6	4,2	9,3	4,2	17,8	5,7	3,2	11,8
2003 elo	81,0	11,5	3,0	1,9	8,0	4,2	9,1	4,1	17,6	5,3	3,3	12,3
2003 syys	80,4	10,9	3,0	1,9	8,6	4,1	9,3	4,1	18,3	5,7	3,2	12,0
2003 loka	81,0	11,2	3,0	1,9	8,9	4,1	8,9	4,3	18,2	5,5	3,3	.
2003 marras	83,5	11,2	3,0	1,9	9,1	4,1	9,2	4,2	18,2	5,6	3,5	.
2003 joul	82,2
<i>Prosenttiosuus koko viennistä</i>												
2002	100,0	15,2	3,6	2,3	9,5	5,3	12,8	5,4	20,8	6,9	4,0	14,2
<i>Tase</i>												
2000	-22,8	29,8	0,3	1,5	18,3	13,2	29,6	-33,2	-63,6	-17,2	6,8	-7,3
2001	51,1	47,8	2,6	3,0	17,0	13,4	42,1	-24,1	-42,8	-13,7	9,0	-4,8
2002	100,4	56,1	1,5	2,3	18,6	12,0	58,5	-19,7	-34,2	-8,4	4,0	8,5
2003	72,7
2002 III	26,2	14,3	0,2	0,5	4,8	3,1	15,0	-4,9	-8,3	-1,4	0,7	2,7
2002 IV	22,3	14,1	0,3	0,5	4,2	2,9	14,9	-5,1	-10,2	-2,4	0,6	1,3
2003 I	16,2	13,6	0,5	0,6	3,8	3,2	15,3	-5,7	-10,8	-3,9	0,7	0,4
2003 II	15,7	13,0	0,4	0,4	4,1	3,0	13,2	-5,6	-12,0	-2,3	-0,1	1,6
2003 III	23,3	14,4	0,6	0,7	5,2	2,8	13,9	-4,7	-10,2	-1,6	-0,5	3,0
2003 IV	17,5
2003 heinä	7,4	4,8	0,2	0,2	1,3	1,0	4,0	-1,6	-4,0	-0,6	-0,2	1,2
2003 elo	7,4	4,4	0,2	0,3	2,3	0,9	4,8	-1,6	-3,0	-0,5	-0,3	0,7
2003 syys	8,5	5,1	0,2	0,2	1,5	0,9	5,1	-1,5	-3,2	-0,5	0,0	1,1
2003 loka	7,7	4,8	0,2	0,1	0,9	1,1	4,8	-1,6	-3,8	-0,3	-0,4	.
2003 marras	4,1	4,6	0,2	0,1	0,4	1,3	4,3	-1,6	-4,0	-0,8	-0,4	.
2003 joul	5,6

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (kauppatase, EU:hun liittyvät maat ja muut maat).

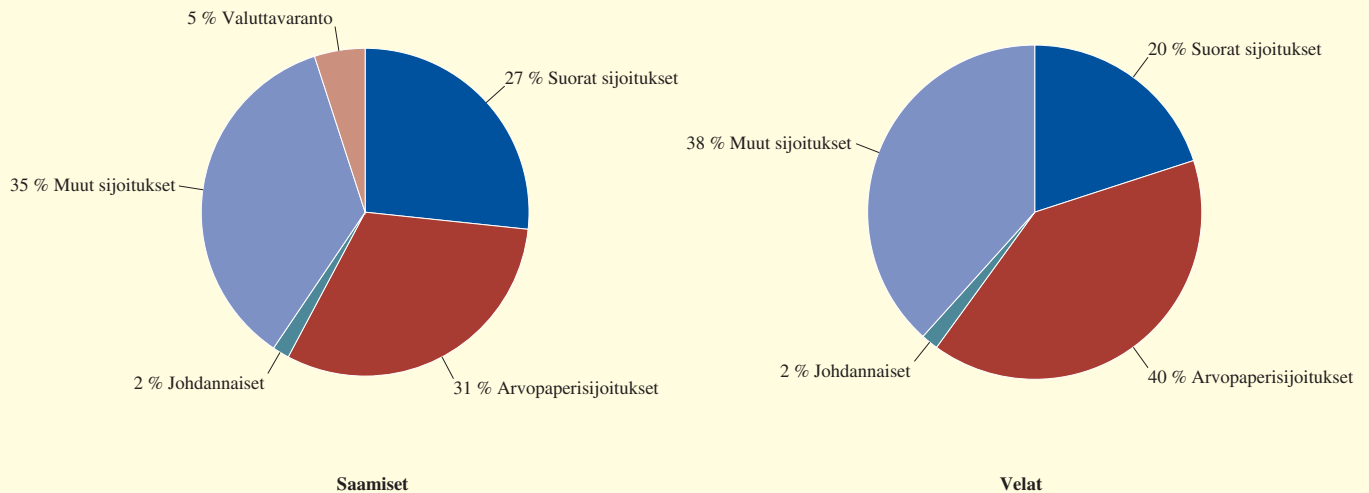
7.4 Ulkomainen varallisuus

(miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson lopun kannat)

1. Yhteenveto ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä 1	Yhteensä, % BKT:stä 2	Suorat sijoitukset 3	Arvopaperi- sijoitukset 4	Johdannaiset 5	Muut sijoitukset 6	Valuuttavaranto 7
Ulkomainen nettovarallisuus							
1999	-318,5	-5,1	369,6	-892,8	16,0	-193,5	382,2
2000	-386,8	-5,9	452,7	-786,4	2,0	-446,3	391,2
2001	-189,6	-2,8	496,4	-691,4	1,5	-388,8	392,7
2002	-289,6	-4,1	425,1	-756,3	-8,1	-316,4	366,1
Saamiset							
1999	5 796,6	92,5	1 174,5	2 058,0	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 751,2	102,7	1 626,7	2 351,1	105,8	2 276,4	391,2
2001	7 537,2	110,2	1 897,0	2 521,3	108,4	2 617,9	392,7
2002	7 277,9	102,9	1 937,5	2 270,4	122,6	2 581,3	366,1
Velat							
1999	6 115,1	97,6	804,9	2 950,8	95,1	2 264,3	-
2000	7 138,0	108,5	1 174,0	3 137,5	103,7	2 722,7	-
2001	7 726,8	112,9	1 400,6	3 212,7	106,9	3 006,7	-
2002	7 567,5	107,0	1 512,5	3 026,7	130,7	2 897,6	-

K32 Ulkomainen varallisuus vuoden 2002 lopussa



Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus
(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailla euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset pl. euro järjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. euro järjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. euro järjestelmä	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset pl. euro järjestelmä	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 273,4	115,2	1 158,2	353,3	1,7	351,6	869,2	32,1	837,1	304,8	1,8	303,0
2001	1 513,2	129,3	1 383,9	383,8	1,4	382,4	1 043,3	42,3	1 001,1	357,3	2,5	354,8
2002	1 554,4	137,5	1 416,9	383,1	1,4	381,7	1 107,7	43,1	1 064,6	404,8	2,7	402,1

3. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,7	1 698,9	1 044,4	937,1	107,2	1 251,9	1 146,5	105,4
2000	1 183,7	1 606,7	1 167,4	1 045,3	122,2	1 530,8	1 365,5	165,4
2001	1 122,4	1 582,0	1 399,0	1 222,0	176,9	1 630,7	1 460,8	169,9
2002	862,2	1 328,3	1 408,3	1 168,7	239,6	1 698,5	1 518,5	179,9

4. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Rahalaitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin rahalaitokset		
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,2	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,1	5,7	1 134,4	3,4	328,5	713,4	5,7	707,7	0,5	85,6	36,1	0,1	35,9
2001	1,3	38,1	1 082,9	6,7	1 076,3	2,2	418,7	801,1	8,3	792,8	2,8	131,9	42,2	0,2	42,0
2002	1,4	38,0	822,8	8,4	814,4	5,0	379,0	784,8	8,8	776,0	1,2	190,1	48,2	1,1	47,1

5. Muut sijoitukset

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999	3,1	37,0	3,0	36,6	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	41,8	2,9	41,4	0,1	0,3	133,9	59,5	2,8	0,2	77,5	47,2	53,5	12,1
2001	3,1	40,7	3,0	40,5	0,1	0,2	127,3	61,6	3,1	0,2	68,4	49,1	55,8	12,4
2002	3,4	58,1	3,4	57,9	0,1	0,2	120,6	61,0	1,3	0,1	64,9	45,8	54,3	15,1

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset / velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	158,9	91,8	396,3	224,6	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 169,0	1 421,4	2 127,1	37,1	42,0	681,1	452,4	173,9	110,9	422,9	311,8	84,2	29,6
2001	1 715,8	2 413,1	1 668,3	2 364,1	47,5	49,0	771,7	491,3	176,6	109,5	507,4	346,8	87,6	35,1
2002	1 717,0	2 274,6	1 660,1	2 227,2	56,9	47,4	740,3	503,9	176,5	105,2	485,4	354,6	78,4	44,0

Lähde: EKP.

7.5 Valuuttavarannot
(miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson lopun kannat)

		Valuuttavaranto												Lisätieto			
		Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset	Valuutta- määräiset saamiset euro- alueelta	Lyhyt- aikaiset valuutta- määrä- iset mak- suisitou- mukset euro- alueelle		
Yhteensä	Miljardia euroa	Mil- joonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset					
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Eurojärjestelmä																	
2000	joulu	391,2	119,2	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	155,3	53,2	0,7	0,0	16,3	-21,7
2001	joulu	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	144,4	55,9	0,4	0,0	24,7	-28,5
2002	joulu	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	117,1	41,7	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	tammi	363,4	135,5	398,728	4,7	24,4	198,8	13,1	38,5	146,6	-	-	-	0,6	0,0	20,4	-22,0
	helmi	352,2	128,2	397,765	4,8	24,3	194,9	10,4	38,4	145,6	-	-	-	0,5	0,0	19,3	-19,4
	maalis	339,1	122,3	397,765	4,7	24,4	187,7	7,9	36,4	142,8	-	-	-	0,6	0,0	18,9	-20,5
	huhti	332,4	119,9	396,324	4,5	25,0	183,1	7,6	33,6	141,0	-	-	-	0,9	0,0	18,4	-22,8
	touko	323,1	121,1	396,233	4,5	24,2	173,3	6,9	33,6	131,6	-	-	-	1,1	0,0	18,7	-23,1
	kesä	326,1	120,0	396,229	4,6	25,5	176,1	8,3	34,8	132,2	-	-	-	0,8	0,0	18,2	-25,8
	heinä	328,9	124,2	396,277	4,5	25,5	174,7	8,4	33,2	132,3	-	-	-	0,8	0,0	18,1	-27,2
	elo	346,8	136,0	395,632	4,7	26,6	179,5	10,3	31,5	137,3	-	-	-	0,4	0,0	18,1	-27,6
	syys	332,9	131,7	395,444	4,6	26,1	170,5	9,5	30,3	130,4	-	-	-	0,3	0,0	17,1	-25,5
	loka	332,4	131,4	395,284	4,6	26,2	170,2	9,4	31,5	128,6	-	-	-	0,8	0,0	17,8	-24,9
	marras	321,9	131,0	394,294	4,6	25,4	160,9	11,2	26,9	121,8	-	-	-	1,0	0,0	15,8	-17,5
	joulu	306,5	130,0	393,543	4,4	23,3	148,9	10,0	30,4	107,8	-	-	-	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	tammi	309,7	127,0	393,542	4,5	23,5	154,7	10,2	32,5	111,7	-	-	-	0,3	0,0	19,3	-17,1
Josta Euroopan keskuspankin hallussa																	
2001	joulu	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6	-5,9
2002	joulu	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	tammi	42,9	8,4	24,656	0,2	0,0	34,4	0,8	9,5	24,1	-	-	-	0,0	0,0	2,9	-3,2
	helmi	42,0	7,9	24,656	0,2	0,0	33,9	1,3	8,8	23,8	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-2,1
	maalis	40,5	7,6	24,656	0,2	0,0	32,8	0,9	9,3	22,6	-	-	-	0,0	0,0	3,0	-1,8
	huhti	40,7	7,5	24,656	0,2	0,0	33,1	0,9	6,8	25,4	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-2,4
	touko	39,2	7,5	24,656	0,2	0,0	31,4	0,8	8,0	22,6	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-2,2
	kesä	39,3	7,5	24,656	0,2	0,0	31,6	0,9	7,1	23,6	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-1,8
	heinä	41,3	7,7	24,656	0,2	0,0	33,4	0,8	6,7	25,9	-	-	-	0,0	0,0	2,3	-2,9
	elo	42,7	8,5	24,656	0,2	0,0	34,0	0,9	5,7	27,4	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-2,6
	syys	40,7	8,2	24,656	0,2	0,0	32,3	0,9	4,5	26,9	-	-	-	0,0	0,0	2,4	-2,3
	loka	40,4	8,2	24,656	0,2	0,0	32,0	1,0	4,7	26,3	-	-	-	0,0	0,0	2,7	-2,3
	marras	39,6	8,2	24,656	0,2	0,0	31,2	1,0	5,2	25,0	-	-	-	0,0	0,0	2,6	-2,4
	joulu	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	-	-	-	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	tammi	38,3	8,0	24,656	0,2	0,0	30,1	1,3	6,9	21,9	-	-	-	0,0	0,0	2,5	-2,0

Lähde: EKP.



VALUUTTAKURSSIT

8.1 Euron efektiiviset valuuttakurssit

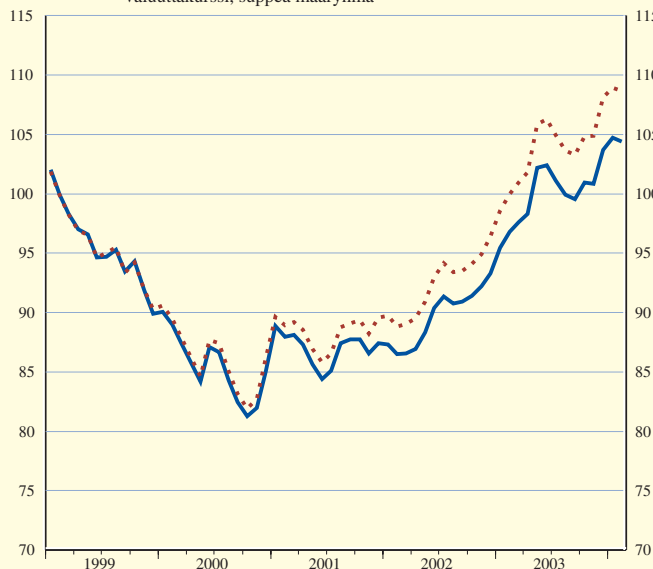
(jakson keskiarvo, 1999 / I = 100)

	Suppea maaryhmä						Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta-indeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahinta-indeksi	Reaalinen; BKT:n deflaattori	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Reaalinen; koko talouden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen kuluttajahinta-indeksi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	87,0	88,4	89,6	88,2	88,4	87,1	90,8	87,7
2002	89,7	92,3	93,1	92,2	91,1	91,2	95,4	91,6
2003	99,9	103,6	103,3	102,7	101,9	102,2	106,8	102,0
2002 IV	92,3	95,2	95,9	95,3	93,7	94,2	99,1	95,0
2003 I	96,6	99,8	100,3	99,6	98,2	99,1	103,9	99,1
II	101,0	104,7	104,5	104,6	103,9	103,9	107,6	102,8
III	100,2	103,9	103,4	103,9	103,7	103,6	106,7	101,9
IV	101,8	106,0	105,1	.	.	.	109,1	104,3
2003 helmi	96,8	100,0	100,6	-	-	-	104,1	99,2
maalis	97,6	100,9	101,0	-	-	-	104,8	100,1
huhti	98,3	101,8	101,7	-	-	-	105,0	100,3
touko	102,2	105,8	105,7	-	-	-	108,8	103,9
kesä	102,4	106,3	105,9	-	-	-	109,1	104,3
heinä	101,1	104,9	104,5	-	-	-	107,5	102,7
elo	99,9	103,6	103,1	-	-	-	106,4	101,5
syys	99,5	103,3	102,6	-	-	-	106,1	101,4
loka	101,0	104,8	104,0	-	-	-	108,0	103,3
marras	100,9	104,9	104,2	-	-	-	108,1	103,2
joulu	103,7	108,1	107,0	-	-	-	111,2	106,3
2004 tammi	104,7	109,0	107,9	-	-	-	112,3	106,7
helmi	104,4	108,6	107,6	-	-	-	112,1	106,3
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>								
2004 helmi	-0,3	-0,3	-0,3	-	-	-	-0,2	-0,3
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>								
2004 helmi	7,9	8,7	6,9	-	-	-	7,7	7,2

K33 Euron efektiiviset valuuttakurssit

(kuukausikeskiarvoja, 1999 / I = 100)

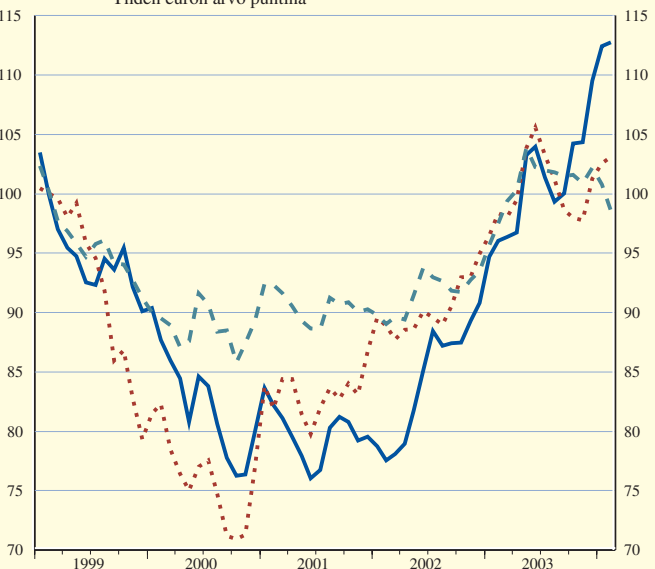
— Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, suppea maaryhmä
 - - - Kuluttajahintainflaatiolla deflatoitu reaalinen efektiivinen valuuttakurssi, suppea maaryhmä



K34 Euron valuuttakursseja

(kuukausikeskiarvoja, 1999 / I = 100)

— Yhden euron arvo dollareina
 - - - Yhden euron arvo jeneinä
 - - - Yhden euron arvo puntina



Lähde: EKP.

8.2 Euron valuuttakurssit

(jakson keskiarvoja, yhden euron arvo kansallisen valuutan yksikköinä)

	Yhdys- valtain dollari	Englannin punta	Japani jeni	Sveitsin frangi	Ruotsin kruunu	Etelä- Korean won	Hong- kongin dollari	Tanskan kruunu	Singa- poren dollari	Kanadan dollari	Norjan kruunu	Australian dollari	Islannin kruunu	Uuden- Seelannin dollari	Etelä- Afrikan randi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001	0,8956	0,62187	108,68	1,5105	9,2551	1 154,83	6,9855	7,4521	1,6039	1,3864	8,0484	1,7319	87,42	2,1300	7,6873
2002	0,9456	0,62883	118,06	1,4670	9,1611	1 175,50	7,3750	7,4305	1,6912	1,4838	7,5086	1,7376	86,18	2,0366	9,9072
2003	1,1312	0,69199	130,97	1,5212	9,1242	1 346,90	8,8079	7,4307	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379	86,65	1,9438	8,5317
2002 IV	0,9994	0,63611	122,42	1,4667	9,0946	1 215,37	7,7941	7,4281	1,7671	1,5687	7,3192	1,7913	85,75	2,0171	9,6491
2003 I	1,0731	0,66961	127,59	1,4662	9,1822	1 288,92	8,3695	7,4305	1,8724	1,6203	7,5706	1,8095	84,16	1,9537	8,9600
II	1,1372	0,70169	134,74	1,5180	9,1425	1 373,83	8,8692	7,4250	1,9872	1,5889	7,9570	1,7742	84,71	1,9955	8,8217
III	1,1248	0,69888	132,14	1,5451	9,1631	1 321,05	8,7674	7,4309	1,9699	1,5533	8,2472	1,7089	88,40	1,9254	8,3505
IV	1,1890	0,69753	129,45	1,5537	9,0093	1 404,56	9,2219	7,4361	2,0507	1,5659	8,2227	1,6622	89,16	1,9032	8,0159
2003 helmi	1,0773	0,66977	128,60	1,4674	9,1455	1 282,82	8,4022	7,4317	1,8803	1,6299	7,5439	1,8112	83,70	1,9457	8,9347
maalis	1,0807	0,68255	128,16	1,4695	9,2265	1 335,44	8,4279	7,4274	1,8954	1,5943	7,8450	1,7950	84,31	1,9497	8,6966
huhti	1,0848	0,68902	130,12	1,4964	9,1541	1 337,38	8,4605	7,4255	1,9282	1,5851	7,8317	1,7813	83,38	1,9700	8,3192
touko	1,1582	0,71322	135,83	1,5155	9,1559	1 390,03	9,0321	7,4246	2,0074	1,6016	7,8715	1,7866	84,44	2,0083	8,9060
kesä	1,1663	0,70224	138,05	1,5411	9,1182	1 392,33	9,0955	7,4250	2,0233	1,5798	8,1619	1,7552	86,25	2,0069	9,2160
heinä	1,1372	0,70045	134,99	1,5476	9,1856	1 342,27	8,8689	7,4332	1,9956	1,5694	8,2893	1,7184	87,66	1,9386	8,5842
elo	1,1139	0,69919	132,38	1,5400	9,2378	1 312,67	8,6873	7,4322	1,9531	1,5570	8,2558	1,7114	88,79	1,9137	8,2375
syys	1,1222	0,69693	128,94	1,5474	9,0682	1 306,88	8,7377	7,4273	1,9591	1,5330	8,1952	1,6967	88,81	1,9227	8,2141
loka	1,1692	0,69763	128,12	1,5485	9,0105	1 364,70	9,0530	7,4301	2,0282	1,5489	8,2274	1,6867	89,17	1,9446	8,1540
marras	1,1702	0,69278	127,84	1,5590	8,9939	1 388,09	9,0836	7,4370	2,0233	1,5361	8,1969	1,6337	88,60	1,8608	7,8806
joulu	1,2286	0,70196	132,43	1,5544	9,0228	1 463,90	9,5386	7,4419	2,1016	1,6131	8,2421	1,6626	89,68	1,8982	7,9934
2004 tammi	1,2613	0,69215	134,13	1,5657	9,1368	1 492,23	9,7951	7,4481	2,1415	1,6346	8,5925	1,6374	87,69	1,8751	8,7788
helmi	1,2646	0,67690	134,78	1,5734	9,1763	1 474,74	9,8314	7,4511	2,1323	1,6817	8,7752	1,6260	86,72	1,8262	8,5555
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>															
2004 helmi	0,3	-2,2	0,5	0,5	0,4	-1,2	0,4	0,0	-0,4	2,9	2,1	-0,7	-1,1	-2,6	-2,5
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>															
2004 helmi	17,4	1,0	4,8	7,2	0,3	14,8	17,0	0,3	13,4	3,3	16,2	-10,2	3,6	-6,1	-4,2

	Kyproksen punta	Tšekin koruna	Viron kruunu	Unkarin forinitti	Liettuan liti	Latvian lati	Maltan liira	Puolan zloty	Slovenian tolar	Slovakian koruna	Bulgarian lev	Romanian leu	Turkin liira
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
2001	0,57589	34,068	15,6466	256,59	3,5823	0,5601	0,4030	3,6721	217,9797	43,300	1,9482	26 004	1 102 425
2002	0,57530	30,804	15,6466	242,96	3,4594	0,5810	0,4089	3,8574	225,9772	42,694	1,9492	31 270	1 439 680
2003	0,58409	31,846	15,6466	253,62	3,4527	0,6407	0,4261	4,3996	233,8493	41,489	1,9490	37 551	1 694 851
2002 IV	0,57249	30,857	15,6466	239,47	3,4526	0,6002	0,4145	3,9970	229,3740	41,696	1,9493	33 444	1 617 344
2003 I	0,58001	31,624	15,6466	243,63	3,4527	0,6226	0,4214	4,1892	231,2825	41,786	1,9535	35 593	1 777 952
II	0,58653	31,470	15,6466	250,95	3,4528	0,6452	0,4274	4,3560	232,9990	41,226	1,9467	37 434	1 716 532
III	0,58574	32,168	15,6466	259,65	3,4528	0,6419	0,4268	4,4244	234,8763	41,747	1,9466	37 410	1 569 762
IV	0,58404	32,096	15,6466	259,82	3,4526	0,6528	0,4287	4,6232	236,1407	41,184	1,9494	39 735	1 721 043
2003 helmi	0,58038	31,641	15,6466	245,12	3,4524	0,6231	0,4217	4,1656	231,3664	41,987	1,9540	35 403	1 762 350
maalis	0,58292	31,751	15,6466	245,60	3,4528	0,6253	0,4234	4,3363	231,8070	41,749	1,9510	35 831	1 804 143
huhti	0,58657	31,618	15,6466	245,59	3,4530	0,6286	0,4240	4,2971	232,3136	41,038	1,9473	36 569	1 767 550
touko	0,58694	31,387	15,6466	245,78	3,4528	0,6513	0,4295	4,3343	232,9908	41,125	1,9464	37 632	1 720 476
kesä	0,58607	31,412	15,6466	261,21	3,4527	0,6549	0,4285	4,4339	233,6600	41,507	1,9463	38 059	1 664 000
heinä	0,58730	31,880	15,6466	263,73	3,4528	0,6473	0,4274	4,4368	234,4369	41,804	1,9465	37 148	1 596 957
elo	0,58616	32,287	15,6466	259,56	3,4527	0,6397	0,4264	4,3699	234,9962	41,955	1,9463	37 166	1 564 214
syys	0,58370	32,355	15,6466	255,46	3,4530	0,6383	0,4265	4,4635	235,2211	41,489	1,9469	37 918	1 546 627
loka	0,58418	31,989	15,6466	255,77	3,4525	0,6483	0,4281	4,5952	235,6663	41,304	1,9473	38 803	1 679 067
marras	0,58328	31,974	15,6466	259,31	3,4528	0,6471	0,4275	4,6174	236,1345	41,102	1,9476	39 927	1 726 781
joulu	0,58459	32,329	15,6466	264,74	3,4525	0,6631	0,4304	4,6595	236,6662	41,132	1,9533	40 573	1 761 551
2004 tammi	0,58647	32,724	15,6466	264,32	3,4531	0,6707	0,4301	4,7128	237,3167	40,731	1,9557	41 107	1 698 262
helmi	0,58601	32,857	15,6466	263,15	3,4532	0,6698	0,4284	4,8569	237,5123	40,551	1,9535	40 563	1 682 658
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>													
2004 helmi	-0,1	0,4	0,0	-0,4	0,0	-0,1	-0,4	3,1	0,1	-0,4	-0,1	-1,3	-0,9
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>													
2004 helmi	1,0	3,8	0,0	7,4	0,0	7,5	1,6	16,6	2,7	-3,4	0,0	14,6	-4,5

Lähde: EKP.



TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

9.1 Muut Euroopan maat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Muut EU:n jäsenmaat			EU:hun liittyvät maat									
	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Tšekki	Viro	Kypros	Latvia	Liettua	Unkari	Malta	Puola	Slovenia	Slovakia
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
YKHI													
2002	2,4	2,0	1,3	1,4	3,6	2,8	2,0	0,4	5,2	.	1,9	7,5	3,3
2003	2,0	2,3	1,4	-0,1	1,4	4,0	2,9	-1,1	4,7	.	0,7	5,7	8,8
2003 II	2,2	2,1	1,3	-0,2	0,8	4,7	2,9	-0,6	3,9	.	0,3	5,7	8,1
2003 III	1,6	2,3	1,4	-0,2	1,3	2,7	3,5	-0,8	4,7	.	0,7	5,6	9,4
2003 IV	1,3	1,9	1,3	0,8	1,2	3,2	3,5	-1,2	5,4	.	1,4	5,0	9,9
2003 elo	1,5	2,2	1,4	-0,2	1,4	2,4	3,4	-0,9	4,7	.	0,6	5,7	9,5
2003 syys	1,7	2,3	1,4	0,0	1,5	3,3	3,2	-0,8	4,6	.	0,7	5,1	9,8
2003 loka	1,1	2,0	1,4	0,5	1,2	3,7	3,3	-1,3	4,8	.	1,0	4,9	9,9
2003 marras	1,4	2,0	1,3	0,9	1,2	3,8	3,7	-0,9	5,6	.	1,5	5,3	10,2
2003 joul	1,2	1,8	1,3	1,0	1,2	2,2	3,5	-1,3	5,6	.	1,6	4,7	9,5
2004 tammi	1,0	1,3	1,4	2,0	0,6	1,6	4,0	-1,2	6,7	.	1,6	4,0	8,2
Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä													
2000	2,6	3,4	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	3,1	4,5	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	2,1	1,3	-1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä													
2000	47,3	52,8	42,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	45,4	54,4	38,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	45,5	52,7	38,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valtion pitkien joukkolainojen tuotto vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo													
2003 syys	4,40	4,73	4,76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2003 loka	4,44	4,85	4,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2003 marras	4,57	4,98	5,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2003 joul	4,52	4,86	4,94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 tammi	4,35	4,66	4,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 helmi	4,30	4,55	4,88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BKT:n määrä													
2002	1,0	1,9	1,7	2,0	6,0	2,0	6,1	6,8	3,5	1,7	1,3	2,9	4,4
2003	0,0	.	2,3
2003 II	-1,2	0,5	2,3	2,4	3,5	0,7	6,2	6,7	2,4	0,7	3,8	2,1	3,8
2003 III	-0,4	2,0	2,3	3,4	4,6	2,2	7,3	8,8	2,9	1,9	3,9	2,3	4,2
2003 IV	0,3	.	2,8
Vaihtotase ja pääomatase, % BKT:stä													
2002	2,6	4,3	-1,6	-6,0	-11,9	-5,4	-7,4	-4,9	-3,7	-1,2	-2,6	1,4	-7,6
2003	2,8	0,1	.
2003 II	2,8	5,3	-3,5	-7,2	-12,4	-3,9	-10,2	-7,3	-8,4	-6,2	-2,0	-0,4	-0,8
2003 III	4,5	6,2	-2,6	-7,8	-12,5	11,4	-10,0	-5,3	-6,0	3,2	-1,0	1,9	2,1
2003 IV	1,7
Yksikkötyökustannukset													
2001	2,0	0,4	2,7	-	2,0	-	0,0	-9,4	8,2	-	-	.	4,4
2002	2,2	.	.	-	.	-	.	.	.	-	-	.	.
2003 II	2,2	-	3,0	-	7,4	-	-	.	.	-	-	.	.
2003 III	2,7	-	.	-	5,8	-	-	.	.	-	-	.	.
2003 IV	2,8	-	.	-	.	-	-	.	.	-	-	.	.
Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)													
2002	4,6	4,9	5,1	7,3	9,5	3,9	12,5	13,6	5,6	7,5	19,8	6,1	18,7
2003	5,6	5,6	.	7,8	10,1	4,5	10,5	12,7	5,8	8,2	19,2	6,5	17,1
2003 II	5,6	5,5	5,0	7,8	10,4	4,5	10,4	12,9	5,8	8,1	19,2	6,5	17,2
2003 III	5,8	5,6	4,9	7,9	10,1	4,6	10,4	12,5	5,7	8,4	19,2	6,6	16,8
2003 IV	6,0	6,0	.	8,0	9,7	4,6	10,5	12,1	5,8	8,6	19,1	6,5	16,6
2003 elo	5,8	5,6	4,9	7,9	10,1	4,6	10,3	12,5	5,7	8,5	19,2	6,6	16,8
2003 syys	5,8	5,6	4,9	7,9	10,0	4,6	10,4	12,4	5,8	8,5	19,2	6,7	16,7
2003 loka	5,9	5,9	4,9	8,0	9,9	4,6	10,4	12,2	5,8	8,6	19,1	6,6	16,6
2003 marras	6,0	6,0	4,9	8,0	9,7	4,6	10,5	12,1	5,8	8,7	19,1	6,5	16,5
2003 joul	6,1	6,0	.	8,0	9,6	4,7	10,5	11,9	5,9	8,7	19,1	6,4	16,6
2004 tammi	6,1	6,0	.	8,0	9,5	4,7	10,5	11,7	5,9	8,8	19,1	6,4	16,6

Lähteet: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto ja Eurostat), kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

9.2 Yhdysvallat ja Japani

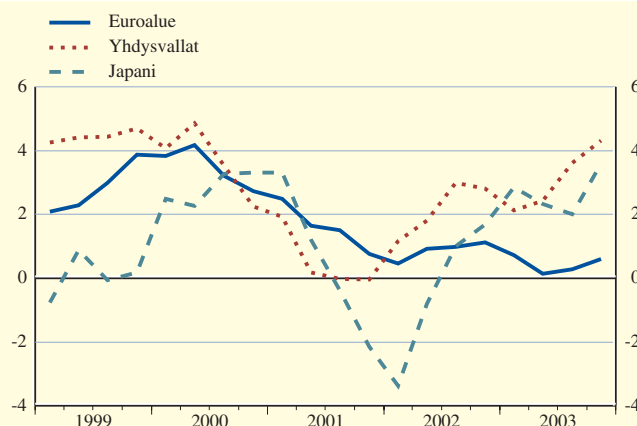
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Kuluttajahintaindeksi	Yksikkötyökustannukset (tehdasteollisuus)	BKT:n määrä	Teollisuustuotannon volyymindeksi (tehdasteollisuus)	Työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ¹⁾	Pankkien välisen 3 kk:n talletusten korko ²⁾ , vuotuisina prosentteina	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ²⁾ , vuotuisina prosentteina	Valuuttakurssi, ³⁾ euron arvo kansallisena valuuttana	Julkisen talouden alijäämä (-)/ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka ⁴⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
2000	3,4	4,2	3,7	4,8	4,0	9,4	6,53	6,03	0,9236	1,4	44,2
2001	2,8	0,1	0,5	-3,9	4,8	11,4	3,78	5,01	0,8956	-0,5	43,6
2002	1,6	-3,0	2,2	-0,5	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,4	45,7
2003	2,3	0,3	3,1	0,1	6,0	6,5	1,22	4,00	1,1312	.	.
2002 IV	2,2	-1,4	2,8	1,2	5,9	6,4	1,55	3,99	0,9994	-3,9	45,7
2003 I	2,9	0,4	2,1	0,7	5,8	6,4	1,33	3,90	1,0731	-4,2	46,2
2003 II	2,1	1,1	2,4	-1,3	6,1	6,9	1,24	3,61	1,1372	-4,7	47,1
2003 III	2,2	0,5	3,6	-0,6	6,1	7,8	1,13	4,22	1,1248	-5,2	47,7
2003 IV	1,9	-0,9	4,3	1,7	5,9	4,8	1,17	4,27	1,1890	.	.
2003 loka	2,0	-	-	0,8	6,0	6,5	1,16	4,27	1,1692	-	-
2003 marras	1,8	-	-	1,7	5,9	4,6	1,17	4,29	1,1702	-	-
2003 joul	1,9	-	-	2,5	5,7	3,5	1,17	4,26	1,2286	-	-
2004 tammi	1,9	-	-	2,2	5,6	4,3	1,13	4,13	1,2613	-	-
2004 helmi	.	-	-	.	.	.	1,12	4,06	1,2646	-	-
Japani											
2000	-0,7	-6,0	2,8	5,7	4,7	2,1	0,28	1,76	99,47	-7,4	126,1
2001	-0,7	5,1	0,4	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,68	-6,1	134,6
2002	-0,9	-3,2	-0,4	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	.	.
2003	-0,3	.	2,7	3,2	.	1,7	0,06	0,99	130,97	.	.
2002 IV	-0,5	-8,5	1,7	6,0	5,4	2,9	0,07	1,01	122,42	.	.
2003 I	-0,2	-6,8	2,8	5,5	5,4	1,9	0,06	0,80	127,59	.	.
2003 II	-0,2	-3,2	2,3	2,2	5,4	1,6	0,06	0,60	134,74	.	.
2003 III	-0,2	-1,8	2,0	0,9	5,2	1,8	0,05	1,20	132,14	.	.
2003 IV	-0,3	.	3,6	4,1	.	1,5	0,06	1,38	129,45	.	.
2003 loka	0,0	-4,3	-	3,8	5,2	1,5	0,06	1,40	128,12	-	-
2003 marras	-0,5	-3,1	-	2,6	5,2	1,6	0,06	1,38	127,84	-	-
2003 joul	-0,4	.	-	5,8	.	1,5	0,06	1,35	132,43	-	-
2004 tammi	-0,3	.	-	5,0	.	1,6	0,06	1,33	134,13	-	-
2004 helmi	.	.	-	.	.	.	0,05	1,25	134,78	-	-

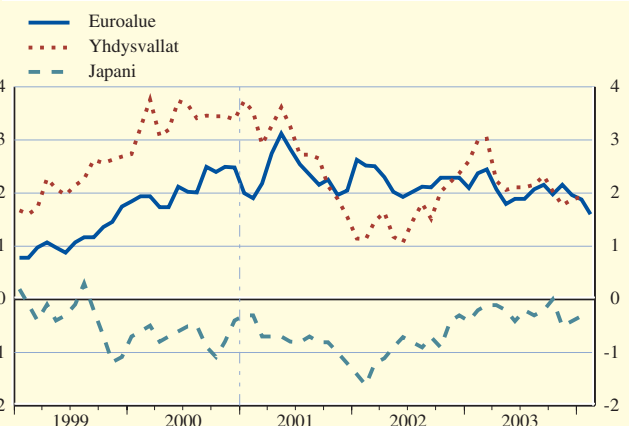
K35 Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)



K36 Kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)



Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakkeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevat tiedot kuvioissa), Reuters (sarakkeet 7 ja 8), EKP:n laskelmat (sarake 11).

- 1) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.
- 2) Lisätietoja taulukoissa 4.6 ja 4.7.
- 3) Lisätietoja taulukossa 8.2.
- 4) Julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

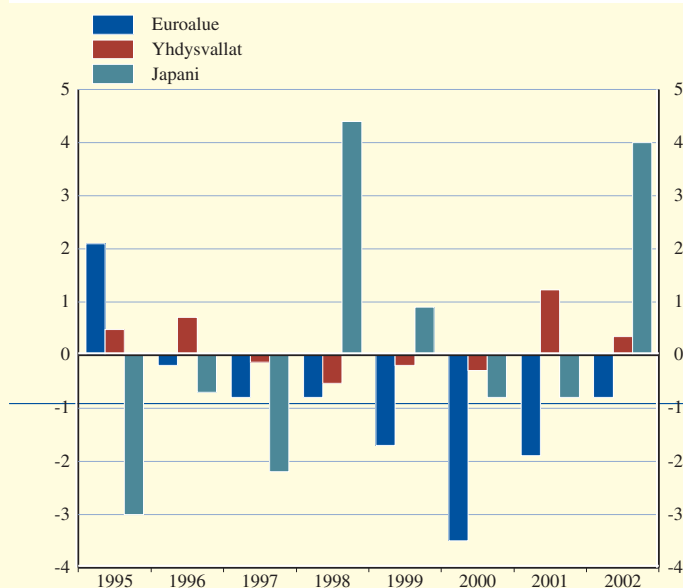
9.2 Yhdysvallat ja Japani

(prosenttia BKT:stä)

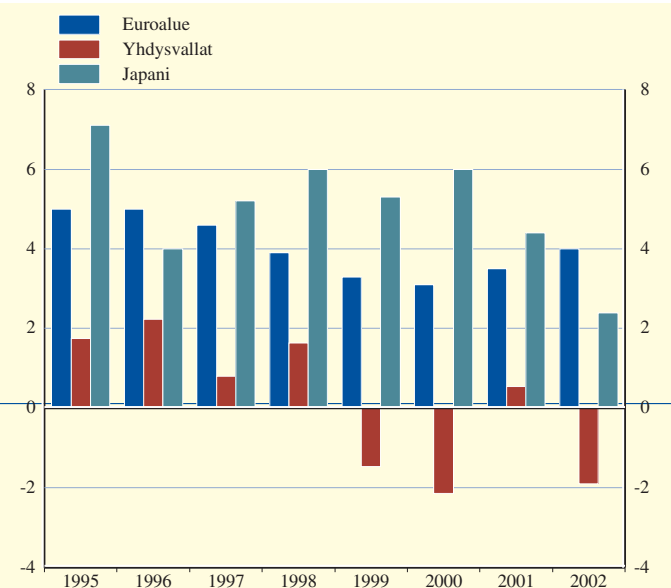
2. Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääomamenot ²⁾	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1999	18,1	20,7	-3,0	9,4	8,6	10,5	8,0	10,7	2,9	12,6	4,7	11,0	6,2
2000	18,0	20,8	-4,0	9,4	8,9	12,3	7,5	12,6	2,6	12,7	3,7	11,1	5,9
2001	16,4	19,1	-3,8	7,9	8,3	1,9	7,6	0,6	1,8	13,2	6,5	11,1	6,0
2002	14,7	18,4	-4,4	7,5	7,4	2,3	8,2	1,9	0,2	13,0	5,1	11,3	7,0
2001 IV	16,2	18,1	-3,2	7,1	7,7	0,7	8,5	-1,3	2,1	13,5	3,9	11,0	4,2
2002 I	15,4	18,3	-4,0	7,3	7,6	1,6	8,2	1,3	0,4	12,9	6,0	11,4	7,0
II	15,1	18,4	-4,6	7,4	7,4	2,5	8,2	1,8	0,7	12,9	5,1	11,6	5,8
III	14,5	18,5	-4,5	7,6	7,3	2,2	8,1	2,0	-1,5	13,2	4,9	11,3	6,4
IV	13,8	18,4	-4,7	7,5	7,2	2,8	8,3	2,5	1,1	12,9	4,4	10,8	8,6
2003 I	12,9	18,1	-4,9	7,2	7,2	5,7	7,9	5,4	0,6	12,8	6,1	10,6	8,4
II	13,2	18,2	-5,0	7,2	7,2	5,5	8,5	4,6	1,7	13,1	13,0	11,3	12,9
III	13,2	18,4	-4,7	7,2	7,3	5,6	8,9	4,1	0,2	13,5	5,2	11,4	7,4
Japani													
1999	27,9	26,0	2,2	14,3	14,7	0,5	14,0	-5,0	0,6	5,3	5,7	11,3	0,3
2000	27,8	26,3	2,3	15,4	15,5	0,9	14,5	-1,0	0,2	5,2	3,9	10,5	-0,1
2001	26,4	25,8	2,0	15,3	15,3	-2,8	14,3	-6,3	0,2	4,9	2,8	8,5	0,2
2002	25,7	23,9	2,8	13,7	14,0	-2,9	15,7	-7,0	-0,9	4,8	0,7	8,4	-2,1
2001 IV	25,5	25,7	2,0	.	.	4,3	.	5,7	-0,4	.	9,9	.	-0,6
2002 I	30,5	23,0	3,4	.	.	9,1	.	-4,9	-3,1	.	-6,6	.	2,5
II	24,1	23,4	2,8	.	.	-27,9	.	-23,7	0,8	.	5,8	.	-8,5
III	24,5	23,9	2,7	.	.	1,2	.	-9,7	-2,4	.	-6,8	.	-0,6
IV	24,2	25,2	2,2	.	.	5,9	.	9,2	0,7	.	9,5	.	-1,5
2003 I	28,2	23,4	2,8	.	.	16,0	.	-4,6	0,3	.	-11,2	.	2,9
II	.	23,3	.	.	.	-25,1	.	-21,4	-0,9	.	4,1	.	-5,5
III	.	24,1	.	.	.	-2,7	.	-13,6	-2,9	.	-5,1	.	-3,7

K37 Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto
(prosenttia BKT:stä)



K38 Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾
(prosenttia BKT:stä)



Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2) Japanin osalta pääoman bruttomuodostus. Yhdysvaltain osalta pääomamenot sisältävät kestävien kulutustavaroiden hankinnat.

KUVIOLISTA

K1	Raha-aggregaatit	T12
K2	Vastaerät	T12
K3	Raha-aggregaattien komponentit	T13
K4	Pitkäaikaisten velkojen komponentit	T13
K5	Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille	T14
K6	Lainat kotitalouksille	T15
K7	Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille	T16
K8	Muiden rahoituslaitosten talletukset	T17
K9	Yrityksien ja kotitalouksien talletukset	T18
K10	Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset	T19
K11	Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit	T20
K12	Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä	T24
K13	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut	T31
K14	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T32
K15	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseen laskijan sektorin mukaan	T33
K16	Lyhytaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T34
K17	Pitkäaikaiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T35
K18	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti	T36
K19	Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T37
K20	Uudet määräaikaistalletukset	T39
K21	Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi sidotut lainat	T39
K22	Euroalueen rahamarkkinakorot	T40
K23	3 kk:n rahamarkkinakorot	T40
K24	Valtion lainojen tuotot euroalueella	T41
K25	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot	T41
K26	Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	T42
K27	Vaihtotase	T54
K28	Suorat ja arvopaperisijoitukset, netto	T54
K29	Tavarat	T55
K30	Palvelut	T55
K31	Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen taloustoimet	T60
K32	Ulkomainen varallisuus vuoden 2002 lopussa	T63
K33	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T66
K34	Euron valuuttakursseja	T66
K35	Bruttokansantuotteen määrä	T69
K36	Kuluttajahintaindeksi	T69
K37	Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto	T70
K38	Kotitalouksien nettoluotonanto	T70



TEKNINEN HUOMAUTUS

YHTEENVETO EUROALUEEN

TALOUSTILASTOISTA

(I. RAHATALOUDEN KEHITYS JA KOROT)

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen neljännesvuosikasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksi kuukautena t (katso myös jäljempänä). Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAT 2.1–2.6

TALOUSTOIMIEN LASKEMINEN

Kuukausittaiset taloustoimet lasketaan kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukautena t, E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M muiden arvostusmuutosten vaikutus, taloustoimet F_t^M kuukautena t lasketaan seuraavasti:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosittaiset taloustoimet F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden t-3 lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Joistakin neljännesvuosisarjoista on nyt saatavissa kuukausitietoja (katso jäljempänä). Näissä sarjoissa neljännesvuosittaiset taloustoimet saadaan kolmen kuukauden taloustoimien summasta.

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

KUUKAUSISARJOISTA

Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on nyt asetettu joulukuu 2001. Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksin aikasarjat ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdasta ”Monetary statistics”.

Vuotuinen kasvuvauhti a_t kuukautena t – eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona – voidaan laskea käyttämällä jompaa kumpaa seuraavista kaavoista:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Ellei toisin ilmoiteta, vuotuinen kasvuvauhti on laskettu vertaamalla jakson viimeistä kuukausihavaintoa 12 kuukautta aikaisempaan kuukausihavaintoon. Esimerkiksi kaavassa g vuoden 2002 vuotuinen prosenttimuutos on laskettu jakamalla joulukuun 2002 havainto joulukuun 2001 havainnolla.

Vuotta lyhyempien jaksojen kasvuvauhdit voidaan johtaa soveltamalla kaavaa g. Esimerkiksi kuukausittainen kasvuvauhti a_t^M voidaan laskea seuraavasti:

$$h) \quad a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$, jossa a_t määritellään kuten kaavoissa f ja g.

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN NELJÄNNESVUOSISARJOISTA

EKP:n asetus EKP/2001/13 tuli voimaan 1.1.2003, ja sen myötä useista rahalaitosten taseeristä (esim. lainat kotitalouksille) on nyt saatavissa kuukausittaisia tietoja. Aiemmin nämä tiedot raportoitiin neljännesvuosittain. Muutosprosentit lasketaan kuitenkin edelleen neljännesvuosittaisten tietojen perusteella, kunnes kuukausitietoja on kertynyt vähintään yhden täyden vuoden ajalta.

Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauteen t päättyvänä vuosineljänneksenä on

$$i) \quad I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Vuotuinen kasvuvauhti kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksona eli a_t voidaan laskea käyttämällä kaavaa g.

EUROALUEEN RAHATALOUDEN TILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARI-

¹ Lisätietoja EKP:n julkaisussa "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa "Monetary statistics".

MA-ohjelmalla². Rahatalouden tilastoissa on viikonpäiväkorjauksia, ja jotkin kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat lasketaan yhdistelemällä erikseen kausipuhdistettuja aikasarjoja. Tämä koskee varsinkin raha-aggregaattia M3, joka johdetaan laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2-M1) ja (M3-M2) kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät³. Niillä muokataan kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan taloustoimien kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAT 3.1–3.3

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta.

Jos T_t on taloustoimien määrä vuosineljänneksenä t ja L_t on kanta vuosineljänneksen t lopussa, vuosineljänneksen t kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$j) \quad \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

² Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, 127–152, tai "X-12 ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.

Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös TRAMO-SEATS-ohjelman malliversioita. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Espanjan keskuspankki, Working Paper No. 9628, Madrid.

³ Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuu 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

OSAT 4.3 JA 4.4**VELKAPAPERIEN JA NOTEERATTUJEN
OSAKKEIDEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN**

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos N_t^M on taloustoimet (nettomääräiset liikkeeseenlaskut) kuukautena t ja L_t kanta kuukauden t lopussa, kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu joulukuu 2001. Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Muiden arvopaperien kuin osakkeiden kasvuvauhtien laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero raha-aggregaattien ”taloustoimien” ja arvopaperien ”nettomääräisten liikkeeseenlaskujen” välillä. Arvopaperitilastoissa EKP kerää erikseen bruttomääräisiä liikkeeseenlaskuja ja lunastuksia koskevat tiedot.

Osassa 4.4 käytetään samaa laskukaavaa kuin osassa 4.3. Myös tämä kaava perustuu raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskukaavaan. Osan 4.4 tilastot perustuvat markkina-arvoihin ja rahoitustaloustoimiin, joissa ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten

vaikutusta. Valuuttakurssimuutoksista aiheutuvia eroja ei ole, sillä kaikki tilastoissa mukana olevat noteeratut osakkeet ovat euromääräisiä.

OSAN 5.1 TAULUKKO 1**YKHI-TIETOJEN PUHDISTAMINEN
KAUSIVAIHTELUSTA⁴**

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintaa koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAN 7.1 TAULUKKO 2**VAIHTOTASEEN PUHDISTAMINEN
KAUSIVAIHTELUSTA**

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Tavaroiden ja palvelujen luvut on korjattu työpäivä- ja juhlapyhä- (erityisesti pääsisäisen vaikutus) vaihtelusta. Tuotannontekijäkorvausten tulopuoli on työpäiväkorjattu. Näiden sarjojen puhdistus kausivaihtelusta on tehty työpäivä- ja juhlapyhäkorjattuihin sarjoihin. Tuotannontekijäkorvausten menoja ja tulonsiirtoja ei ole työpäivä- ja juhlapyhäkorjattu. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavara-kauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausitekijät tarkistetaan puolivuositain tai tarvittaessa.

⁴ Lisätietoja EKP:n julkaisussa ”Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa ”Monetary statistics”.



YLEISTÄ

Kuukausikatsauksen tilasto-osa, ”Euroalueen tilastot”, keskittyy euroalueeseen kokonaisuutena. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen (www.ecb.int) osassa ”Statistics”. Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value). Lisätietoja voi saada EKP:stä sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 3.3.2004 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Kaikki tiedot kattavat 12 maata käsittävän euroalueen, ellei toisin mainita. Rahataloutta, yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI), sijoitusrahastoja ja rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä on osoitettu asianomaisissa taulukoissa alaviittein ja kuvioissa katkoviivoin. Näissä aikasarjoissa vuotta 2001 koskevat absoluuttiset ja prosenttimääräiset muutokset vuoteen 2000 nähden on laskettu käyttäen aikasarjaa, jossa Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutus on otettu huomioon, mikäli tarvittavat tiedot ovat olleet saatavissa.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden aiemmat valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatalouden tilastoissa, osien 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Ryhmään ”EU:hun liittyvät maat” kuuluvat Tšekki, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia ja Slovakia.

Useimmissa tapauksissa taulukoissa käytetyt termit ovat kansainvälisten standardien, kuten Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) ja IMF:n maksutasekäsikirjan mukaisia. Taloustoimet käsittävät yhteisestä sopimuksesta tapahtuvia vaihtoja (ne on joko mitattu suoraan tai johdettu), mutta virtoihin sisältyy niiden lisäksi myös hinta- ja valuuttakurssimuutoksista, luottotappioista ja muista muutoksista johtuvia kantojen muutoksia.

YHTEENVETO

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimpien indikaattoreiden muutoksista.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

Osassa 1.4 esitetään tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja likviditeettiin vaikuttaviin tekijöihin. Vuosi- ja neljännesvuosihavainnot ovat vuoden tai neljänneksen viimeisen vähimmäisvarantojen pitoajanjakson keskiarvoja. Joulukuuhun 2003 asti pitoajanjakso alkoi kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyi seuraavan kuukauden 23. päivänä. EKP ilmoitti 23.1.2003 rahapolitiikan ohjausjärjestelmän muutoksista, jotka pannaan täytäntöön 10.3.2004. Muutosten seurauksena pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan virityksestä. Siirtymäajankohdan pitoajanjaksoksi on määriteltä 24.1.–9.3.2004.

Osan 1.4 taulukossa 1 esitetään vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten luottolaitosten varantopohjan erät. Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai euroalueen kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.

Osan 1.4 taulukossa 2 on kuluneiden pitoajanjaksojen keskiarvotietoja. Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaeraan. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsommavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen (sarake 1). Sarakkeessa sekkitilit (sarake 2) on luottolaitosten keskimääräisten päivittäisten sekkitilisaldojen yhteismäärä. Sekkitilisaldoihin sisältyvät varantovelvoitteen täyttämiseen liittyvät talletukset. Sarakkeessa varantovelvoitteen ylittävät talletukset (sarake 3) esitetään keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät sekkitilialdot. Sarakkeessa varantovaje (sarake 4) esitetään keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat sekkitilialdot pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta. Vähimmäisvarantojen korko (sarake 5) on EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. osa 1.3).

Osan 1.4 taulukossa 3 esitetään pankkijärjestelmän likviditeettiasema, joka määrittää euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien euomääräisten sekkitilisaldojen yhteissummana. Kaikki summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta. Muut likviditeettiä vähentävät operatiot (sarake 7) eivät sisällä kansallisten keskus-

pankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia. Muut tekijät, netto (sarake 10) on eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muiden erien nettosumma. Sarakkeessa luottolaitosten sekkitilit (sarake 11) esitetään likviditeettiä lisäävien erien (sarakkeet 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (sarakkeet 6–10) erotus. Perusraha (sarake 12) lasketaan talletusmahdollisuuden (sarake 6), liikkeessä olevien setelien (sarake 8) ja luottolaitosten sekkitilien (sarake 11) summana.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

Osassa 2.1 esitetään rahalaitossektorin yhteenlaskettu tase eli kaikkien euroalueella olevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa. Rahalaitoksia ovat keskuspankit, luottolaitokset siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, rahamarkkinarahastot ja muut laitokset, jotka liiketoimintanaan ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla.

Osassa 2.2 esitetään rahalaitossektorin konsolidoitu tase, joka saadaan nettouttamalla yhteenlaskettuun taseeseen sisältyvät euroalueen rahalaitosten väliset positiot. Koska kirjauskäytännöissä on vähäisiä eroavuuksia, rahalaitosten välisten positioiden summa ei välttämättä ole nolla; erotus esitetään osan 2.2 taulukon ”Velat” sarakkeessa 10. Osassa 2.3 esitetään euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät. Ne on johdettu rahalaitosten konsolidoidusta taseesta, mutta niissä otetaan huomioon myös joitakin valtionhallinnon yksiköiden monetaarisia saamia ja velkoja. Tilastot raha-aggregaateista ja niiden vastaeristä on puhdistettu kausivaihtelusta ja kaupankäyntipäivän vaikutuksista. Erä ulkomaiset velat osissa 2.1 ja 2.2 käsittää euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat 1) euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä 2) euroalueella sijaitsevien rahalaitosten

liikkeeseen laskemat enintään kahden vuoden velkapaperit. Osassa 2.3 näitä ei kuitenkaan lasketa mukaan raha-aggregaateihin, vaan ne sisältyvät erään ”ulkomaiset nettosaamiset”.

Osassa 2.4 esitetään tilastoja euroalueella olevien muiden rahalaitosten kuin eurojärjestelmän (eli pankkijärjestelmän) myöntämistä lainoista lainansaajan sektorin, lainan käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan. Osassa 2.5 esitetään euroalueen pankkijärjestelmässä olevat talletukset eriteltyinä vastapuolen sektorin ja vaateen mukaan. Osassa 2.6 esitetään euroalueen pankkijärjestelmän hallussa olevat arvopaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä.

Osiin 2.2–2.6 sisältyy taloustoimia, jotka on laskettu kantojen muutosten perusteella siten, että muutokset on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Osassa 2.7 esitetään valikoitujen erien arvostusmuutoksia, joita käytetään taloustoimien määriä johdettaessa. Osissa 2.2–2.6 esitetään myös taloustoimien vuotuisiin prosenttimuutoksiin perustuvia kasvuvauhteja. Osassa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuuvoittain.

Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitteissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskeissa ohjeissa ”Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotietojen keruu ja laatiminen on 1.1.1999 lähtien perustunut rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta 1.12.1998 annettuun Euroopan keskuspankin asetukseen EKP/1998/16¹, sellaisenaan kuin se on muutettuna viimeksi asetuksella EKP/2003/10².

Tämän asetuksen mukaan tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuolella.

Osassa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahastotyyppiin (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjotut rahastot) mukaan. Osassa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppiin ja sijoittajatyypin mukaan.

RAHOITUSTILI JA MUIDEN KUIN RAHOITUSVAROJEN HANKINTA

Osissa 3.1 ja 3.2 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilinpäiden neljännesvuositilastot. Ei-rahoitussektori käsittää julkisyhteisöt (EKT 95:ssä S.13), yritykset (EKT 95:ssä S.11) ja kotitaloudet (EKT 95:ssä S.14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (EKT 95:ssä S.15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa (velat) käsittelevässä osassa tiedot on jaoteltu EKT 95:n sektoriluokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan (”lyhytaikaiset” tarkoittaa alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisia ja ”pitkäaikaiset” yli vuoden pituisia velkoja). Rahalaitoksista hankittu rahoitus on esitetty erikseen aina kuin se on ollut mahdollista. Rahoituksen käyttöä (saamiset) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain.

Osassa 3.3 esitetään neljännesvuosittaiset vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (EKT 95:ssä S.125)

1 EYVL L 356, 30.12.1998, s. 7.

2 EYVL L 250, 2.10.2003, s. 19.

rahoitustilinpidon tiedot. Kuten osissa 3.1 ja 3.2, tilastot sisältävät kausivaihtelusta puhdistamattomat kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Näissä kolmessa osassa neljännesvuositiedot perustuvat kansallisen tilipidon neljännesvuositilastoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Osissa 3.1 ja 3.2 on myös käytetty lähteenä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) kansainvälisiä pankkitilastoja. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Osassa 3.4 esitetään kaikkien euroalueen sektoreiden säästämistä, (rahoitusomaisuuteen ja muuhun kuin rahoitusomaisuuteen tehtyjä) investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia kahdessa edellisessä osassa esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

RAHOITUSMARKKINAT

Rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksoneen kuuluvat euroalueeseen.

EKP laatii muita arvopapereita kuin osakkeita koskevat tilastot sekä noteerattuja osakkeita koskevat tilastot (osat 4.1–4.4) EKPJ:n ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tietojen pohjalta. Osassa 4.5 esitellään korot, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueella olevien euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (osat 4.6–4.8) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapaperien) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään osissa 4.1–4.3. Osassa 4.4 esitetään tilastoja noteeratuista osakkeista. Velkapaperit on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnaisista eräpäivistä myöhäisin on yli vuoden päästä tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia velkapaperien liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastot euromääräisistä arvopapereista osissa 4.1–4.3 sisältävät myös euron kansallisten ilmentymien määräiset arvopaperit.

Osassa 4.1 esitetään kaikkien eripituisten arvopapereiden liikkeeseenlaskut brutto- ja nettomääräisinä, sekä niiden kuoletukset ja kannat. Pitkäaikaisista arvopapereista on lisäksi oma vastaava erittelynsä. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi.

Sarakkeissa 1–4 esitetään kaikkien euromääräisten arvopapereiden kannat, bruttomääräiset liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut. Sarakkeissa 5–8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) kannat, bruttomääräiset liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut. Sarakkeissa 9–11 esitetään euromääräisten arvopapereiden prosentiosuudet euroalueella olevien liikkeeseen laskemien arvopapereiden kannoista, bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista ja kuoletuksista. Sarakkeessa 12 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten arvopapereiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut.

Osassa 4.2. eritellään sektoreittain euroalueella olevien liikkeeseen laskemien arvopapereiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut. Liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n

mukainen³. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Osan 4.2 sarakkeessa 1 kantojen yhteismäärät ovat samat kuin osan 4.1 sarakkeessa 5. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta osan 4.2 sarakkeessa 2 vastaa suurin piirtein osan 2.1 sarakkeessa 8 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen velkapereita.

Osassa 4.3 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti maturiteetin ja liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Tilastot perustuvat sellaisiin rahoitustaloustoimiin, joissa institutionaalinen yksikkö ostaa tai myy rahoitusvaateita, tai ottaa tai maksaa takaisin velkaa. Vuotuiseen kasvuvauhtiin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja.

Osan 4.4 sarakkeissa 1, 4, 6 ja 8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat osassa 3.2 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (velkojen pääerät, sarake 21).

Osan 4.4 sarakkeissa 3, 5, 7 ja 9 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit (eriteltynä liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan). Kasvuvauhdit perustuvat rahoitustaloustoimiin, joita syntyy, kun liikkeeseenlaskija myy tai lunastaa osakkeita käteistä vastaan, lukuun ottamatta sijoituksia liikkeeseenlaskijan omiin osakkeisiin. Taloustoimiin sisältyy liikkeeseen-

laskijan ensimmäinen noteeraus pörssissä sekä uusien instrumenttien luominen tai poistaminen. Vuotuisiin kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muutosten aiheuttamia eroja.

Osassa 4.5 esitetään tilastoja kaikista koroista, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueen kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. Euroalueen rahalaitosten kunkin instrumenttikategorian korko lasketaan euroalueen maiden korkojen painotettuna keskiarvona (käyttäen painoina vastaavia liiketoiminnan volyymejä).

Rahalaitosten korkotilastot on eritelty liiketoiminoittain, sektoreittain, instrumenteittain, maturiteeteittain sekä irtisanomisajan tai alkuperäisen koron kiinnitysajan mukaan. Uudet rahalaitosten korkotilastot korvaavat aiemmat kymmenen siirtymäajan tilastollista aikasarjaa euroalueen pankkikoroista, joita oli julkaistu EKP:n Kuukausikatsauksessa tammikuusta 1999 alkaen.

Osassa 4.6 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin rahamarkkinakorkoja. Euroalueen rahamarkkinakoroista esitetään laaja valikoima yön yli -talletusten koroista 12 kuukauden talletusten korkoihin. Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti. Yön yli -talletusten korkoja edustavat joulukuuhun 1998 asti pankkien välisten talletusmarkkinoiden otto-lainauskorot (bid rates). Osan 4.6 sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen. Nämä korot ovat ajanjakson lopun korkoja joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvoja. Yhden, kolmen, kuuden ja kahdentoista kuukauden talletusten korot ovat tammikuusta 1999 alkaen euriborkorkoja ja sitä ennen liborkorkoja (London interbank offered rate), jos sellaisia on ollut käytettävissä. Yhdysvaltojen ja Japanin kolmen kuukauden talletusten korkoja edustaa liborkorko.

3 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S.121) sekä muut rahalaitokset (S.122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S.123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S.124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S.125); yritykset (S.11); valtionhallinto (S.1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S.1312), paikallishallinnon (S.1313) ja sosiaaliturvarahastot (S.1314).

Osassa 4.7 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin valtion lainojen tuottoja. Joulukuuhun 1998 asti euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat ajanjakson lopun tietoihin ja kymmenen vuoden lainojen tuotot ajanjakson keskiarvoihin. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja. Yhdysvaltojen ja Japanin kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Osassa 4.8 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin osakeindeksejä.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Tässä osassa kuvatut tilastot ovat suurimmaksi osaksi Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tilastot BKT:stä ja sen käytöstä, arvonlisäyksestä toimialoittain, teollisuustuotannosta, vähittäiskaupan myynnistä ja henkilöautojen rekisteröinneistä perustuvat työpäivien määrällä korjattuihin tietoihin.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (osa 5.1) on saatavissa vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu yksilöllisen kulutuksen luokituksen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIin sisältyvät kotitalouksien todelliset monetaariset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Teollisuuden tuottajahintoja (taulukko 2 osassa 5.1), teollisuustuotantoa ja vähittäiskaupan myyntiä (osa 5.2) koskeviin tilastoihin sovelletaan EU:n neuvoston 19.5.1998 antamaa lyhyen aikavälin tilastoja koskevaa asetusta (EY) N:o 1165/98⁴. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely teollisuuden tuottajahintoja ja teollisuustuotantoa koskevissa taulukoissa vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001⁵ on määriteltä. Teollisuuden tuottajahinnat ovat tehtaanhintoja. Niihin sisältyvät välilliset verot lukuun ottamatta arvonlisävero ja muita vähennyskelpoisia veroja. Teollisuustuotanto kuvastaa arvonlisäystä kullakin toimialalla.

Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat (osan 5.1. taulukko 2) mittaavat euroalueen euromääräisten tuontihintojen muutoksia perusvuoteen verrattuna.

Työkustannusindeksit (osan 5.1 taulukko 3) mittaavat keskimääräisiä työkustannuksia työtuntia kohden. Ne eivät kuitenkaan kata maa- ja kalataloutta, julkishallintoa, koulutusta, terveydenhuoltoa ja muualla luokittelemattomia palveluja. EKP laskee sopimuspalkkaindikaattorin (osan 5.1 taulukon 3 lisätieto) yhdenmukaistamattomiin kansallisiin määritelmiin perustuvien tietojen perusteella.

Yksikkötyökustannukset (osan 5.1 taulukko 4), BKT ja sen erät (osan 5.2 taulukot 1 ja 2), BKT:n deflaattorit (osan 5.1 taulukko 5) ja työllisyystilastot (osan 5.3 taulukko 1) perustuvat EKT 95:n mukaisiin kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilastoihin.

Vähittäiskaupan myynti (osan 5.2 taulukko 4) mittaa liikevaihtoa koko vähittäiskaupassa lukuun ottamatta moottoriajoneuvojen ja moottori-pyörien myyntiä sekä korjausta. Liikevaihtoon sisältyvät kaikki tullit ja verot lukuun ottamatta arvonlisävero. Uusien henkilöautojen rekiste-

4 EYVL L 162, 5.6.1998, s.1.

5 EYVL L 86, 27.3.2001, s. 11.

röinnit kattavat sekä yksityiskäyttöön että muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen autojen rekisteröinnit.

Kvalitatiiviset suhdannekyselytiedot (osan 5.2 taulukko 5) perustuvat yrityksiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin.

Työttömyystilastot (osan 5.3 taulukko 2) ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Ne kuvaavat aktiivisten työnhakijoiden osuutta työvoimasta ja niissä käytetään yhdenmukaistettuja kriteerejä ja määritelmiä. Työttömyysasteen laskemisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat osassa 5.3 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

JULKINEN TALOUS

Osissa 6.1–6.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat sen vuoksi poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Osassa 6.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000⁶. Osassa 6.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Osissa 6.1 ja 6.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Osassa 6.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan

muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

ULKOISET TALOUSTOIMET JA POSITIOT

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen (osat 7.1, 7.2, 7.4 ja 7.5) käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n 2.5.2003 antamia Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2003/7)⁷ ja Eurostatin ohjeita. Lisätietoja euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmistä ja lähteistä löytyy EKP:n julkaisusta ”European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (marraskuu 2003), jonka voi ladata EKP:n verkkosivuilta.

Rahoitustaseen nettomääräisten taloustoimien esittämisessä noudatetaan IMF:n maksutasekäsikirjan merkintätapaa: saamisten lisäys merkitään miinuksella ja velkojen lisäys plussalla. Vaihtoja pääomataseessa sekä tulot että menot ovat plusmerkkisiä.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Viimeaikaisimpia kuukausihavaintoja tulee pitää ennakkotietoina. Tilastotietoja tarkistetaan, kun seuraavaa kuukautta koskevat luvut tai yksityiskohtainen neljännesvuosittainen maksutase julkaistaan. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoamismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Osan 7.1 taulukossa 2 esitetään kausivaihtelusta puhdistettuja vaihtotasetietoja. Luvut ovat soveltuvin osin myös työpäivien määrällä korjattuja ja niistä on puhdistettu karkauspäivän ja/tai pääsiäispyhien vaikutukset.

Osan 7.1 taulukossa 7 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan

6 EYVL L 172, 12.7.2000, s. 3.

7 EYVL L 131, 28.5.2003, s. 20.

sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei vielä voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Osassa 7.2 on maksutaseen rahataloudellinen esitys, jossa kuvataan M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyviä maksutaseen eriä. Tilastoissa käytetään samaa merkintätapaa kuin maksutaseessa lukuun ottamatta sarakkeessa 12 esitettyjä M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksia, joissa plus-merkki tarkoittaa saamisten lisäystä tai velkojen vähentymistä. Arvopaperisijoituksiin liittyvissä veloissa maksutaseen taloustoimet käsittävät rahalaitosten liikkeeseen laskemien osakkeiden ja velkapapereiden ostot ja myynnit lukuun ottamatta rahamarkkinarahasto-osuuksia ja rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita. Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esityksestä on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”. Ks. myös kehikko 1 kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Taulukossa 7.3 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Pääasiallinen tilastotietojen lähde on Eurostat. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Taulukon 7.3.1 sarakkeissa 4–6 ja 9–11 olevat tuoteryhmäerittelyt noudattavat Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 7 ja 12) ja öljyn (sarake 13) tuoteryhmäerittely noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät enenkään tuonnin osalta ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (osat 7.1 ja 7.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroi-

den tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 5 % vuonna 2001 (EKP:n arvio).

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot osassa 7.4 on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä kokonaisuutena (ks. myös kehikko 9 joulukuun 2002 Kuukausikatsauksessa). Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarantojen ja niihin liittyvien saamisten ja velkojen kannat sekä EKP:n hallussa oleva osuus valuuttavarannoista esitetään osassa 7.5. Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia eurojärjestelmän viikkotaseen tietojen kanssa. Osan 7.5 tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Eurojärjestelmän kultavarantojen muutokset (sarake 3) johtuvat kullan ostoista ja myynneistä 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti. Lisätietoja eurojärjestelmän valuuttavarantojen tilastoinnista on julkaisussa ”Statistical treatment of Eurosystem’s international reserves” (lokakuu 2000), joka on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Verkkosivuilla on myös kattavia valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia tietoja.

VALUUTTAKURSSIT

Osassa 8.1 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaalin efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–1997, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat Yhdysvallat, Iso-Britannia, Japani, Sveitsi, Ruotsi, Etelä-Korea, Hongkong, Tanska, Singapore, Kanada, Norja ja

Australia. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit on laskettu käyttämällä deflaattoreina kuluttajahintoja, tuottajahintoja, BKT:n deflaattoria, tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksia sekä koko talouden yksikkötyökustannuksia. Yksityiskohtaisempi tietoja efektiivisten valuuttakurssien laskemisesta on elokuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyvyyn kehitys” sekä EKP:n Occasional Paper Series -sarjan julkaisussa nro 2 ”The effective exchange rates of the euro” (L. Buldorini, S. Makrydakis ja C. Thimann, helmikuu 2002). Julkaisut ovat ladattavissa EKP:n verkkosivuilta.

Osassa 8.2 esitetyt valuuttakurssit ovat päivittäin julkaistujen viitekurssien kuukausittaisia keskiarvoja.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

EU:n muita jäsenvaltioita sekä EU:hun liittyviä maita koskevat tilastot (osa 9.1) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot osassa 9.2 perustuvat kansallisiin lähteisiin.



EUROJÄRJESTELMÄN RAHAPOLIITTISET TOIMENPITEET¹

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessaakin suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

10.7.2002

EKP:n neuvosto päättää pienentää jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuoden 2002 jälkipuoliskolla toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 20 miljardista eurosta 15 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuoden 2002 jälkipuoliskolla sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessaakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan virityksestä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapolittisista toimenpiteistä vuosina 1999–2001 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

3.4.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.5.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

Se myös ilmoittaa tulokset EKP:n rahapolitiikanstrategiaa koskevasta arvioinnistaan. Strategia julkistettiin 13.10.1998, ja se koostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, rahan määrän merkittävä asema hintavakauteen kohdistuvien riskien arvioinnissa ja hintakehityksen laaja arviointi.

EKP:n neuvosto vahvistaa lokakuussa 1998 ilmoittamansa hintavakauden määritelmän: Hintavakaus on määritelty euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentinvuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Samalla EKP:n neuvosto sopii, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto vahvistaa, että sen rahapoliittiset päätökset perustuvat vastakin hintavakauteen kohdistuvien riskien kattavaan analyysiin. Samalla se päättää selventää viestinnässään, mikä osuus taloudellisella analyysillä ja rahatalouden analyysillä on prosessissa, jossa neuvosto muodostaa lopullisen arvionsa hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

EKP:n neuvosto päättää myös luopua rahan määrän kasvulle annetun viitearvon vuosittaisesta tarkistuksesta korostaakseen, että viitearvo toimii vertailuarvona rahatalouden kehitykselle nimenomaan pitkällä aikavälillä. Neuvosto kuitenkin arvioi edelleen viitearvon taustalla olevia oletuksia ja olosuhteita.

5.6.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.6.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin 6.6.2003 lähtien.

**10.7., 31.7., 4.9., 2.10., 6.11., 4.12.2003,
8.1.2004**

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

5.2., 4.3.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

12.1.2004

EKP:n neuvosto päättää lisätä jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuonna 2004 toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 15 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettua suurempi likviditeetin tarve vuonna 2004. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin vastaisuudessa suurimman osan jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää vuoden 2005 alussa.





TARGET-MAKSUJÄRJESTELMÄ

TARGET-MAKSULIIKENNE

Vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 271 939 maksua, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 1 604 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen päivittäinen määrä kasvoi 8 % ja arvo 1 % edellisestä neljänneksestä. Jäsenvaltioiden sisäinen TARGET-maksuliikenne kasvoi määrällä mitattuna ja pysyi arvolla mitattuna ennallaan, kun taas jäsenvaltioiden välinen maksuliikenne kasvoi sekä määrällä että arvolla mitattuna. TARGETin markkinaosuus arvolla mitattuna pysyi korkealla 87,0 prosentin tasolla ja kasvoi määrällä mitattuna 58,2 prosenttiin.

JÄSENVALTIOIDEN SISÄISET TARGET-MAKSUT

TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 209 078 jäsenvaltioiden sisäistä maksua, joiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 1 071 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen määrä kasvoi 7 % edellisestä neljänneksestä ja arvo pysyi ennallaan. Vuoden 2002 vastaavaan neljännekseen verrattuna maksujen määrä kasvoi 2 % ja arvo pieneni 5 %.

Jäsenvaltioiden sisäisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen arvosta oli 66,8 % ja määrästä 76,9 %. Jäsenvaltion sisäisten maksujen keskimääräinen arvo supistui edelleen ja oli 5,1 miljoonaa euroa eli 0,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä neljänneksellä.

Maksujen määrällä mitattuna jäsenvaltioiden sisäinen TARGET-maksuliikenne oli vilkkaimmillaan 29.12.2003, jolloin välitettiin 282 285 maksua. Arvolla mitattuna vilkkain päivä oli 28.11.2003, joka oli Yhdysvalloissa yleisen vapaapäivän jälkeinen päivä. Tuolloin välitettyjen maksujen yhteenlaskettu arvo oli 1 349 miljardia euroa.

Kaikista jäsenvaltioiden sisäisistä TARGET-maksuista 66 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa, kun taas yli miljoonan euron maksuja oli 11 %. Päivittäin välitettiin keskimäärin 110 jäsenvaltioiden sisäistä yli miljardin euron TARGET-maksua.

JÄSENVALTIOIDEN VÄLISET TARGET-MAKSUT

Jäsenvaltioiden välisiä TARGET-maksuja oli vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä päivittäin keskimäärin 62 861, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 533 miljardia euroa päivässä. Vuoden 2003 kolmannesta neljänneksestä määrä kasvoi 9 % ja arvo 2 %. Edellisen vuoden viimeiseen neljännekseen verrattuna jäsenvaltioiden välisten TARGET-maksujen määrä oli 15 % suurempi ja arvo 4 % suurempi.

Pankkien välisten maksujen määrä pysyi ennallaan ja arvo nousi hieman eli 1 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksujen arvo kasvoi 11 % ja määrä 15 %.

Pankkien välisten maksujen osuus jäsenvaltioiden välisten TARGET-maksujen päivakeskiarvosta oli arvolla mitattuna 95,0 % ja määrällä mitattuna 49,0 %. Pankkien välisten maksujen keskimääräinen arvo supistui vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä olleesta 16,7 miljoonasta eurosta 16,4 miljoonaan euroon. Asiakasmaksujen keskimääräinen arvo supistui 857 000 eurosta 832 000 euroon.

Viimeisellä neljänneksellä jäsenvaltioiden välisissä TARGET-maksuissa maksujen arvolla mitattuna vilkkain päivä oli 22.12.2003, jolloin suoritettujen maksujen yhteisarvo oli 702 miljardia euroa. Maksujen määrällä mitattuna vilkkain päivä oli 28.11.2003 eli ensimmäinen Yhdysvaltojen vapaapäivän jälkeinen pankkipäivä. Tuolloin suoritettiin 87 900 jäsenvaltioiden välistä TARGET-maksua.

Kaikista jäsenvaltioiden välisistä TARGET-maksuista 62 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa ja 15 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 40 jäsenvaltioiden välistä yli miljardin euron TARGET-maksua.

TARGETIN KÄYTETTÄVYYS JA TOIMIVUUS

Vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä TARGETin käytettävyyssaste oli 99,82 %. Oheisessa taulukossa esitetään tiedot TARGETin kunkin osan sekä EKP:n maksumekanismin (EPM) käytettävyydestä. Viimeisellä neljänneksellä jäsenvaltioiden välisistä TARGET-maksuista suoritettiin 95,86 % alle 5 minuutissa. Suorittaminen kesti 3,50 prosentissa 5 minuutista 15 minuuttiin ja 0,42 prosentissa 15 minuutista 30 minuuttiin. Häiriöiden takia suoritus aika ylitti 15 minuuttia keskimäärin 44 maksussa 62 821:stä päivittäin käsitellystä jäsenvaltioiden välisestä TARGET-maksusta.

Taulukko 1. TARGETin ja kansallisten osien sekä EKP:n maksumekanismin käytettävyyssaste

TARGETin kansallinen osa	Käytettävyyssaste IV/2003 %
Belgia	99,41
Tanska	99,56
Saksa	99,96
Kreikka	99,75
Espanja	99,84
Ranska	99,84
Irlanti	100,00
Italia	99,86
Luxemburg	99,82
Alankomaat	99,95
Itävalta	99,57
Portugali	100,00
Suomi	100,00
Ruotsi	99,83
Iso-Britannia	100,00
EKP:n maksumekanismi	99,70
Koko TARGET	99,82

Taulukko 2. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	16 581 446	15 932 658	16 606 135	16 665 036	17 404 115
Päiväkeskiarvo	259 085	252 899	267 841	252 501	271 939
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	3 548 455	3 626 612	3 790 098	3 813 244	4 023 122
Päiväkeskiarvo	55 445	57 565	61 131	57 776	62 861
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	13 032 991	12 306 046	12 816 037	12 851 792	13 380 993
Päiväkeskiarvo	203 640	195 334	206 710	194 724	209 078
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	9 193 222	9 175 565	9 752 646	9 835 244	10 088 174
Päiväkeskiarvo	143 644	145 664	157 301	149 019	157 628
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 907 487	1 848 463	1 860 345	1 790 113	1 833 104
Päiväkeskiarvo	29 804	29 341	30 006	27 123	28 642
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	462 054	475 698	461 878	419 123	423 513
Päiväkeskiarvo	7 220	7 551	7 450	6 350	6 617
Pankkien on line pikasiirrot ja sekät -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	138 552	134 248	191 101	151 666	134 620
Päiväkeskiarvo	2 165	2 131	3 082	2 298	2 103

Taulukko 3. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(miljardia euroa)

	2002 IV	2003 I	2003 II	2003 III	2003 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	105 008	106 869	105 978	105 216	102 686
Päiväkeskiarvo	1 641	1 696	1 709	1 594	1 604
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	32 899	34 636	33 545	34 570	34 128
Päiväkeskiarvo	514	550	541	524	533
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	72 110	72 233	72 433	70 646	68 558
Päiväkeskiarvo	1 127	1 147	1 168	1 070	1 071
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	11 711	11 431	11 074	11 331	10 898
Päiväkeskiarvo	183	181	179	172	170
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	4 995	4 896	4 698	4 203	4 180
Päiväkeskiarvo	78	78	76	64	65
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	72	79	78	75	74
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	1
Pankkien on line pikasiirrot ja sekittämät (POPS)					
Yhteensä	102	115	111	96	104
Päiväkeskiarvo	2	2	2	1	2



EUROOPAN KESKUSPANKIN JULKAISUJA VUODESTA 2003

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista tammikuusta 2003 alkaen. Working Paper Series -julkaisusarjasta ovat mukana ainoastaan joulukuusta 2003 helmikuuhun 2004 ilmestyneet julkaisut. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internetkotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

VUOSIKERTOMUS

Vuosikertomus 2002. Huhtikuu 2003.

KUUKAUSIKATSAUKSEN ARTIKKELIT

Rahan kysyntä euroalueella ja käteisen euron käyttöönoton vaikutus. Tammikuu 2003.
CLS-järjestelmän tavoite, määritelmä ja vaikutukset. Tammikuu 2003.
Rahapolitiikan ja finanssipolitiikan suhde euroalueella. Helmikuu 2003.
Kehittyvien markkinatalousmaiden valuuttakurssijärjestelmät. Helmikuu 2003.
Väestön ikääntymisen edellyttämät laajat rakenteelliset uudistukset. Huhtikuu 2003.
Euroalueen yleisten taloustilastojen kehitys. Huhtikuu 2003.
Kyselytutkimus pankkien luotonannosta euroalueella. Huhtikuu 2003.
Asuntojen hintojen viimeaikainen kehitys euroalueella. Toukokuu 2003.
Maksujen elektronisoituminen Euroopassa. Toukokuu 2003.
Äänestysmenettelyn mukauttaminen EKP:n neuvostossa. Toukokuu 2003.
EKP:n arvio rahapolitiikan strategiasta. Kesäkuu 2003.
Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys euroalueella. Heinäkuu 2003.
Varhaisia kokemuksia euroseteleiden painannasta ja liikkeeseenlaskusta. Heinäkuu 2003.
Muutoksia eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään. Elokuu 2003.
Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys. Elokuu 2003.
Euroalueen kansainvälisen kustannus- ja hintakilpailukyvyn kehitys. Elokuu 2003.
Euroalueen rahoitusjärjestelmän viimeaikainen kehitys. Lokakuu 2003.
Euroalueen rahoitusmarkkinoiden yhdentyminen. Lokakuu 2003.
Euroalueen yksityisen sektorin velkarahoituksen kehitys. Marraskuu 2003.
Kriisien ratkaiseminen kehittyvissä markkinatalouksissa – kansainvälisen yhteisön haasteet. Marraskuu 2003.
Euron kansainvälinen asema: kehitys pääpiirteittäin talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen käynnistymisen jälkeen. Marraskuu 2003.
EMU ja finanssipolitiikka. Tammikuu 2004.
Opinion survey on activity, prices and labour market developments in the euro area: features and uses. Tammikuu 2004.
Measuring and analysing profit developments in the euro area. Tammikuu 2004.
The acceding countries' economies on the threshold of the European Union. Helmikuu 2004.
Developments in private sector balance sheets in the euro area and the United States. Helmikuu 2004.
The impact of fair value accounting on the European banking sector – a financial stability perspective. Helmikuu 2004.

OCCASIONAL PAPER SERIES

- 8 Garcia J. A., An introduction to the ECB's survey of professional forecasters. Syyskuu 2003.
- 9 Briotti M. G., Fiscal adjustment in 1991-2002: stylised facts and policy implications. Helmikuu 2004.
- 10 Backé P., Thimann C., (tutkimusryhmän vetäjät), Arratibel O., Calvo-Gonzalez O., Mehl A. ja Nerlich C., The acceding countries' strategies towards ERMII and the adoption of the euro: an analytical review. Helmikuu 2004.
- 11 Winkler A., Mazzaferro F., Nerlich C. ja Thimann C., Official dollarisation/eurodisation: motives, features and policy implications of current cases. Helmikuu 2002.

WORKING PAPER SERIES

- 294 Moneta F., Does the yield spread predict recessions in the euro area? Joulukuu 2003.
- 295 Ewerhart C., Cassola N., Ejerskov S. ja Valla N., Optimal allotment policy in the eurosystem's main refinancing operations? Joulukuu 2003.
- 296 Villani M. ja Warne A., Monetary policy analysis in a small open economy using bayesian cointegrated structural VARs? Joulukuu 2003.
- 297 Gropp, R. ja Moerman, G., Measurement of contagion in bank's equity prices. Joulukuu 2003.
- 298 Freixas, X., Parigi B. M. ja Rochet J.-C., The lender of last resort: a 21st century approach. Joulukuu 2003.
- 299 Warmedinger T., Import prices and pricing-to-market effects in the euro area. Tammikuu 2004.
- 300 Manna M., Developing statistical indicators of the integration of the euro area banking system. Tammikuu 2004.
- 301 Rátfai A., Inflation and relative price asymmetry. Tammikuu 2004.
- 302 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance, moral hazard and market monitoring. Helmikuu 2004.
- 303 Afonso A. ja Strauch R., Fiscal policy events and interest rate swap spreads: evidence from the EU. Helmikuu 2004.
- 304 Trigari, A., Equilibrium unemployment, job flows and inflation dynamics. Helmikuu 2004.
- 305 Morana C., A structural common factor approach to core inflation estimation and forecasting. Helmikuu 2004.
- 306 Bowdler C. ja Jansen E. S., A markup model of inflation for the euro area. Helmikuu 2004.
- 307 Strauch R., Hallerberg M. ja von Hagen J., Budgetary forecasts in Europe – the track record of stability and convergence programmes. Helmikuu 2004.
- 308 Corsetti G., Dedola L. ja Leduc S., International risk-sharing and the transmission of productivity shocks. Helmikuu 2004.
- 309 Sousa J. ja Zaghini A., Monetary policy shocks in the euro area and global liquidity spillovers. Helmikuu 2004.
- 310 Albuquerque R., Bauer G. H. ja Schneider M., International equity flows and returns: a quantitative equilibrium approach. Helmikuu 2004.
- 311 Bussière M., Fratzscher M. ja Müller G. J., Current accounts dynamics in OECD and EU acceding countries – an intertemporal approach. Helmikuu 2004.
- 312 Canova F., Ciccarelli M. ja Ortega E., Similarities and convergence in G-7 cycles. Helmikuu 2004.
- 313 De Bondt G. ja Marqués D., The high-yield segment of the corporate bond market: a diffusion modelling approach for the United States, the United Kingdom and the euro area. Helmikuu 2004.

MUITA JULKAISUJA

EU banking sector stability. Helmikuu 2003.
List of monetary financial institutions and institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2003.
Review of the foreign exchange market structure. Maaliskuu 2003.
Structural factors in the EU housing markets. Maaliskuu 2003.
List of monetary financial institutions in the accession countries. Maaliskuu 2003.
Memorandum of Understanding on the exchange of information among credit registers for the benefit of reporting institutions. Maaliskuu 2003.
Memorandum of Understanding on Economic and Financial Statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat).
Annex 1: Share of responsibilities in the field of balance of payments and international investment position statistics. Maaliskuu 2003.
TARGET Annual Report 2002. Huhtikuu 2003.
Supplementary guidance notes concerning statistics on the holders of money market fund shares/units. Huhtikuu 2003.
Money, banking and financial market statistics in the accession countries.
Methodological Manual. Vol. 1: The current definition and structure of money and banking statistics in the accession countries. Toukokuu 2003.
Money, banking and financial market statistics in the accession countries.
Methodological Manual. Vol 2: Statistics on other financial intermediaries, financial markets and interest rates in the accession countries. Toukokuu 2003.
Accession countries: balance of payments/international investment position statistical methods. Toukokuu 2003.
Electronic money system security objectives according to the common criteria methodology. Toukokuu 2003.
The transformation of the European financial system. Second ECB Central Banking Conference, October 2002, Frankfurt am Main. Kesäkuu 2003.
Letter from the ECB President to the President of the Convention regarding the draft Constitutional Treaty. Kesäkuu 2003.
Developments in national supervisory structures. Kesäkuu 2003.
Euromääräisiä pieniä maksuja välittävien maksujärjestelmien yleisvalvonta. Kesäkuu 2003.
Kohti yhtenäistä euromaksualuetta – Seurantaporotti. Kesäkuu 2003.
Muutoksia vakuuskelpoisten ykkös- ja kakkoslistan arvopapereiden riskienhallintajärjestelmään. Heinäkuu 2003.
ECB statistics: A brief overview. Elokuu 2003.
Portfolio investment income: Task force report. Elokuu 2003.
The New Basel Capital Accord. Elokuu 2003.
Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2001 figures. Syyskuu 2003.
Letter from the ECB President to the President of the Council of the European Union regarding the Opinion of the ECB of 19 September 2003 at the request of the Council of the European Union on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe (CON/2003/20). 22.9.2003.
Inflation differentials in the euro area: potential causes and policy implications. Syyskuu 2003.
Correspondent central banking model (CCBM): procedures for eurosystem counterparties. Syyskuu 2003.
Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Lokakuu 2003.
Manual on MFI interest rate statistics – Regulation ECB/2001/18. Lokakuu 2003.

European Union balance of payments/ international investment position statistical methods. Marraskuu 2003.

Money market study 2002. Marraskuu 2003.

Background studies for the ECB's evaluation of its monetary policy strategy. Marraskuu 2003.

Structural analysis of the EU banking sector, Year 2002. Marraskuu 2003.

TARGET: the Trans-European Automated Real-Time Gross settlement Express Transfer system – update 2003. Marraskuu 2003.

TARGET2: the payment system of the eurosystem. Marraskuu 2003.

Seasonal adjustment. Joulukuu 2003.

Comments of the ECB on the third consultative document of the European Commission on regulatory capital review. Marraskuu 2003.

EU banking sector stability. Marraskuu 2003.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2003.

EU:n neuvoston kanta EU:hun liittyvien maiden valuuttakurssipolitiikkaan liittyvissä asioissa. Joulukuu 2003.

Assessment of accession countries' securities settlement systems against the standards for the use of EU securities settlement systems in Eurosystem credit operations. Tammikuu 2004.

The monetary policy of the ECB. Tammikuu 2004.

Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2004.

Guidance notes on the MFI balance sheet statistics relating to EU enlargement as laid down in Regulation ECB/2003/10. Helmikuu 2004.

Comments on the communication from the Commission to the Council and the European Parliament concerning a new legal framework for payments in the internal market (consultative document). Helmikuu 2004.

ESITTEITÄ

Information guide for credit institution using TARGET. Heinäkuu 2003.



SANASTO

Alijäämäsuhte (deficit ratio, general government): Julkisen talouden alijäämän suhde BKT:hen. Julkisen talouden alijäämä määritellään julkisen hallinnon (julkisyhteisöjen) nettoluotonottona, ja se vastaa julkisen talouden tulojen ja menojen eroa. Alijäämäsuhte määritellään julkistalouden alijäämän suhteena käypähintaiseen bruttokansantuotteeseen, ja se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden lähentymiskriteeri. Alijäämäsuhteen englanninkielisinä nimityksinä käytetään myös termejä ”budget deficit ratio” ja ”fiscal deficit ratio”.

Arvopaperisijoitukset (portfolio investment): Nettomääräiset sijoitukset, jotka on tehty euroalueelta euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”saamiset”), ja nettomääräiset sijoitukset, jotka on tehty euroalueen ulkopuolelta euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”velat”). Arvopaperisijoituksiin kuuluvat osakkeet, velkapaperit ja rahamarkkinainstrumentit. Näistä velkapaperit jaotellaan vielä yksittäislainoihin ja joukkolainoihin. Transaktiot kirjataan maksettuun tai saatuuun todelliseen hintaan, josta on vähennetty kulut ja palkkiot. Jotta sijoitus voidaan katsoa arvopaperisijoitukseksi, omistusosuuden yrityksessä on oltava alle 10 % äänivallasta.

Avoimet työpaikat (job vacancies): Äskettäin syntyneet, vapaana olevat tai lähiaikoina vapautuvat työpaikat, joiden täyttämiseksi työnantaja on ryhtynyt aktiivisiin toimiin löytääkseen sopivan ehdokkaan.

Bruttokansantuote (BKT) (gross domestic product, GDP): Tuotannollisen toiminnan lopputulos. Se vastaa talouden tavaroiden ja palvelujen tuotantoa, josta on vähennetty väliuotekäyttö ja johon on lisätty tuote- ja tuontiverot nettomääräisinä. Bruttokansantuote voidaan eritellä tuotanto-, menotai tuloerien mukaan. Bruttokansantuotteen keskeiset menoerät ovat kotitalouksien kulutus, julkinen kulutus, kiinteän pääoman bruttomuodostus, varastojen muutokset sekä tavaroiden ja palvelujen vienti ja tuonti (ml. euroalueen sisäinen kauppa).

Bruttokuukausiansiot (gross monthly earnings): Työntekijöiden kuukausittaiset bruttopalkat, joihin sisältyvät myös työntekijöiden sosiaaliturvamaksut.

EKP:n ohjaukorot (key ECB interest rates): EKP:n neuvoston asettamat, EKP:n rahapolitiikan mitoituksen määrittelyssä käytettävät korot. Ohjaukorot ovat perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko (eli näissä operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja) sekä maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko.

Eoniakorko (EONIA, euro overnight index average): Pankkien välisten, transaktioihin perustuvien euromääräisten yön yli -markkinoiden korko.

ERM II (ERM II, exchange rate mechanism II): Valuuttakurssimekanismi, johon euroalueen jäsenvaltioiden ja euroalueen ulkopuolelle EMUn kolmannessa vaiheessa jääneiden EU:n jäsenvaltioiden välinen yhteistyö perustuu.

Euriborkorko (EURIBOR, euro interbank offered rate): Parhaiksi luokiteltujen suurten pankkien toisilleen antamien euromääräisten luottojen korko. Euriborkorko lasketaan päivittäin näiden pankkien välisille maturiteetiltaan eripituisille enintään 12 kuukauden talletuksille.

Euroalueen ostopäälliköille tehdyt kyselyt (Eurozone purchasing managers' surveys): Tehdasteollisuuden ja palvelusektorin suhdannekyselyt, joita tehdään useissa euroalueen maissa ja joita käytetään indeksien laatimiseen. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Eurozone Manufacturing Purchasing Managers' Index, PMI) on painotettu indikaattori, joka lasketaan tuotan-

non, uusien tilauksien, työllisyyden, tavarantoimittajien tilausaikojen ja ostovarastojen indekseistä. Palvelusektorin kyselyssä on liiketoiminnan nykyhetkeä, tulevaan liiketoimintaan liittyviä odotuksia, avoinna olevia hankkeita, tulevaa uutta liiketoimintaa, työllisyyttä, tuotantopanosten hintoja ja laskutettuja hintoja koskevia kysymyksiä. Euroalueen yhdistelmäindeksi (Eurozone Composite Index) lasketaan yhdistämällä tehdasteollisuuden ja palvelusektorin kyselyjen tulokset.

Euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Manufacturing Input Prices Index, EPI): Useissa euroalueen maissa toteutetuista tehdasteollisuuden suhdannekyselyistä saatujen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen painotettu keskiarvo.

Eurokeskuskurssi (central parity): ERM II:een kuuluvien valuuttojen eurokurssi, jonka perusteella määritellään ERM II -valuuttojen vaihteluvälit.

Euron efektiiviset valuuttakurssit (nimellinen tai reaalinen) (euro effective exchange rates; EERs, nominal/real): Euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssit ovat euron kahdenvälisten valuuttakurssien painotettuja keskiarvoja suhteessa euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden valuuttoihin. EKP julkistaa euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit suhteessa suppeen ja laajan kauppakumppanijoukon valuuttoihin. Painot perustuvat maiden osuuksiin euroalueen ulkomaankaupasta. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssit ovat nimellisiä efektiivisiä valuuttakursseja, jotka on deflatoitu ulkomaisten hintojen tai kustannusten painotetulla keskiarvolla suhteessa kotimaisiin hintoihin tai kustannuksiin. Kummallakin valuuttakurssilla mitataan siten hinta- ja kustannuskilpailukykyä.

Euroopan komission kyselyt (EC surveys): Euroopan komission toimeksiannosta tehdyt kvalitatiiviset suhdanne- ja kuluttajakyselyt. Kyselyt suunnataan tehdasteollisuuden, rakennusalan, vähittäiskaupan ja palvelusektorin johtavassa asemassa oleville sekä kuluttajille. Luottamusindikaattorit ovat yhdistelmäindikaattoreita, jotka on laskettu useiden osatekijöiden saldoluokujen aritmeettisena keskiarvona (ks. lisätietoja tilasto-osan taulukosta 5.2.5).

Hintavakaus (price stability): Eurojärjestelmän ensisijainen tavoite. EKP:n neuvosto on määritellyt hintavakauden euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Samalla neuvosto on todennut, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

Implisiittinen volatilitteetti (implied volatility): Esimerkiksi joukkolainojen ja osakkeiden (tai vastaavien futuurisopimusten) hintojen odotettu volatilitteetti (vuositasolle korotettujen prosenttimuutosten keskihajonta), joka voidaan johtaa optioiden hinnoista.

Inflaatioon sidotut valtion joukkolainat (inflation-indexed government bonds): Velkapaperit, joiden koronmaksut ja pääoma on sidottu tiettyyn kuluttajahintaindeksiin.

Julkisyhteisöt (general government): Valtionhallinnon, osavaltiohallinnon, paikallishallinnon ja sosiaaliturvarahastojen muodostama sektori. Kaupallista toimintaa harjoittavien julkisessa omistuksessa olevien yksiköiden, kuten julkisten liikelaitosten, ei periaatteessa katsota kuuluvan julkisyhteisöihin.

Kiinteäkorkoinen huutokauppa (fixed rate tender): Huutokauppanemettely, jossa keskuspankki määrää koron etukäteen ja osallistuvat vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä, jonka ne haluavat tällä korolla.

Likviditeettiin vaikuttavat riippumattomat tekijät (autonomous liquidity factors): Likviditeetin muutokset, jotka eivät yleensä johdu rahapoliittisten instrumenttien käytöstä. Näitä ovat esimerkiksi liikkeessä olevat setelit, valtion talletukset keskuspankissa ja keskuspankin ulkomaiset saamiset.

M1 (M1): Suppea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät liikkeessä oleva raha ja yön yli-talletukset rahalaitosten sekä julkisen hallinnon tileillä (kuten postissa ja valtion kassassa).

M2 (M2): Väliaggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M1 ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset rahalaitosten ja julkisen hallinnon tileillä.

M3 (M3): Lavea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M2 ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit eli takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit.

M3:n kasvun viitearvo (reference value for M3 growth): M3:n vuotuinen kasvuvauhti, joka on keskipitkällä aikavälillä sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Nykyisin M3:n vuotuisen kasvun viitearvo on 4½ %.

Maksuvalmiusluotto (marginal lending facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat saada kansallisesta keskuspankista luottoa etukäteen vahvistetulla korolla hyväksyttävää vakuutta vastaan.

Osakkeet (equity securities): Omistusosuus yrityksen pääomasta. Osakkeisiin kuuluvat pörssissä kaupan kohteena olevat osakkeet (noteeratut osakkeet), noteeraamattomat osakkeet ja muuntuyppiset osuudet. Osakkeista saadaan yleensä osinkotuloa.

Palkkaliukuma (wage drift): Todellisuudessa maksettujen palkkojen nousuvauhdin ja sopimuspalkkojen nousuvauhdin välinen ero (joka johtuu esimerkiksi sellaisista lisätekijöistä kuten bonukset ja ylennykseen liittyvät preemiot ja odottamattomaan inflaatiokehitykseen liittyvät sopimuslausekkeet).

Perusrahoitusoperaatio (main refinancing operation): Eurojärjestelmän viikoittain toteuttama avomarkkinaoperaatio. Vuonna 2003 EKP:n neuvosto päätti, että maaliskuusta 2004 alkaen näiden operaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen. Operaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa minimitarjouskorko (korkotarjousten alaraja) ilmoitetaan etukäteen.

Pitempiaikainen rahoitusoperaatio (longer-term refinancing operation): Eurojärjestelmän kuukausittain toteuttama avomarkkinaoperaatio, jonka maturiteetti on tavallisesti kolme kuukautta. Nämä operaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa jaettavan likviditeetin määrä ilmoitetaan etukäteen.

Rahalaitokset (MFIs, monetary financial institutions): Rahaa liikkeeseen laskevaan sektoriin kuuluvat euroalueen rahoituslaitokset. Rahalaitoksia ovat EKP, euroalueen maiden kansalliset keskuspankit ja euroalueella olevat luottolaitokset ja rahamarkkinarahastot.

Rahalaitossektorin konsolidoitu tase (consolidated balance sheet of the MFI sector): Tase, joka saadaan nettouttamalla rahalaitosten väliset positiot (lähinnä rahalaitosten väliset lainat) rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa.

Rahalaitosten luotonanto euroalueelle (MFI credit to euro area residents): Luotonanto, joka sisältää rahalaitosten lainat euroalueella oleville ja rahalaitosten hallussa olevat euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat arvopaperit. Arvopaperit käsittävät osakkeet, osuudet ja velkapaperit.

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat (MFI longer-term financial liabilities): Velat, joihin sisältyvät yli 2 vuoden määräaikaistalletukset, irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden talletukset, yli 2 vuoden velkapaperit sekä euroalueen rahalaitossektorin oma pääoma ja varaukset.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset (MFI net external assets): Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset saamiset (kuten kulta, muiden valuuttojen kuin euron määräiset setelit, euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat arvopaperit ja euroalueen ulkopuolisille myönnettyt lainat), joista on vähennetty euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset velat (kuten euroalueen ulkopuolisten talletukset, takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit).

Sopimuspalkkaindeksi (index of negotiated wages): Työehtosopimusneuvottelujen mukaisten (ilman bonuksia laskettujen) peruspalkkojen indikaattori. Indeksillä mitataan kuukausipalkkojen impliisittistä keskimääräistä muutosta euroalueella.

Suora sijoitus (direct investment): Toiseen maahan tehty pääomasijoitus, jonka tarkoituksena on saada pysyvä osuus tässä maassa sijaitsevasta yrityksestä (käytännössä omistusosuuden oletetaan olevan vähintään 10 % äänivallasta). Suoriin sijoituksiin kirjataan nettomääräiset sijoitukset euroalueelta ulkomaille ("suorat sijoitukset ulkomaille") ja nettomääräiset sijoitukset ulkomailta euroalueelle ("suorat sijoitukset euroalueelle"). Suoriin sijoituksiin sisältyvät osakepääoma, uudelleen sijoitetut voitot ja yritysten sisäisiin operaatioihin liittyvät muut pääomat.

Talletusmahdollisuus (deposit facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat tehdä kansallisiin keskuspankkeihin yön yli -talletuksia etukäteen vahvistetulla korolla.

Tavaroiden ulkomaankauppa (external trade in goods): Euroalueen sisäinen tavaravienti ja -tuonti sekä tavaravienti euroalueen ulkopuolelle ja tavarantuonti euroalueen ulkopuolelta arvolla mitattuna sekä määrä- ja yksikköarvoindekseinä. Euroalueen sisäinen kauppa käsittää euroalueen maiden väliset tavaravirrat, kun taas kauppa euroalueen ulkopuolisten maiden kanssa käsittää euroalueen ulkomaankaupan. Ulkomaankauppatilastot eivät ole suoraan verrattavissa kansantalouden tilinpitoon kirjattuun vientiin ja tuontiin, sillä kansantalouden tilinpidossa viennin ja tuonnin eriin sisältyvät sekä euroalueen sisäiset että ulkopuoliset transaktiot ja myös tavarat ja palvelut lasketaan yhteen.

Teollisuuden tuottajahinnat (industrial producer prices): Teollisuuden (ilman rakentamista) euroalueen maiden kotimarkkinoilla myymien kaikkien tuotteiden tehdashintojen indikaattori, jossa ei oteta huomioon kuljetuskustannuksia ja tuontia.

Teollisuustuotanto (industrial production): Teollisuuden bruttoarvonlisäys kiintein hinnoin.

Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten indeksi (hourly labour cost index): Työvoimakustannusten indikaattori. Työvoimakustannuksiin sisältyvät tällöin tehtyä työtuntia kohden lasketut bruttopalkat (ml. erityyppiset bonukset), työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut työvoimakustannukset.

nukset (kuten ammatilliseen koulutukseen liittyvät kustannukset, rekrytointikustannukset ja työllisyysverot), mutta eivät tukipalkkiot. Työvoimakustannukset tuntia kohden saadaan jakamalla kaikkien työntekijöiden työvoimakustannusten kokonaismäärä työntekijöiden tekemien työtuntien (ml. ylityötunnit) kokonaismäärällä.

Tuottokäyrä (yield curve): Maturiteetiltaan erilaisten korkojen suhdetta tietyssä ajankohtana kuvaava käyrä. Tuottokäyrän jyrkkyyttä voidaan mitata kahden maturiteetiltaan erilaisen koron välisenä erona.

Työn tuottavuus (labour productivity): Tuotannon määrä, joka voidaan tuottaa tietyllä työvoimapaanosella. Työn tuottavuutta voidaan mitata monin tavoin. Tavallisesti sitä mitataan kiinteähintaisena bruttokansantuotteena jaettuna joko työllisten kokonaismäärällä tai tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä.

Työvoima (labour force): Työllisten ja työttömien määrä yhteensä.

Työvoimakustannukset/työntekijä (compensation per employee): Työnantajan työntekijälle rahana tai luontoissuorituksena maksama kokonaiskorvaus. Työvoimakustannuksiin sisältyvät bruttopalkat sekä bonuspalkkiot, ylityökorvaukset ja työnantajien sosiaaliturvamaksut. Työvoimakustannukset työntekijää kohti määritellään kokonaiskorvaukseksi jaettuna työntekijöiden kokonaismäärällä.

Ulkomainen varallisuus (international investment position, i.i.p.): Talouden kaikkien ulkomaisten saamisten (tai velkojen) arvo ja koostumus. Tästä käytetään englannin kielessä myös termiä ”net external asset position”.

Vaihtuvakorkoinen huutokauppa (variable rate tender): Huutokauppamenettely, jossa vastapuolet tarjoavat sekä sen rahamäärän, josta ne haluavat tehdä kaupan keskuspankin kanssa, että rahamäärälle haluamansa koron.

Varantovelvoite (reserve requirement): Varantojen vähimmäismäärä, jonka luottolaitoksen edellytetään pitävän eurojärjestelmässä. Varantovelvoitteen noudattaminen määräytyy keskimääräisten päivittäisten saldojen perusteella suunnilleen yhden kuukauden pituisena pitoajanjaksona.

Velka (rahoitustilinpito) (debt, financial accounts): Rahoitustilinpidon käsite, joka sisältää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja yritysten eläkerahastojen vastuovelat ajanjakson lopussa markkinahintaan arvostettuina. Neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpitossa velkaan ei sisällytetä ei-rahoitussektorin myöntämiä lainoja (esimerkiksi konsernin sisäisiä lainoja) tai euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämiä lainoja, vaikka nämä erät sisällytetään vuotuisen rahoitustilinpitoon.

Velkapaperit (debt securities): Liikkeeseenlaskijan (lainansaajan) lupaus suorittaa maksu tai maksuja velkapaperin haltijalle (lainanantajalle) ennalta sovittuna päivänä tai päivinä. Velkapaperille maksetaan yleensä korkoa määrätyn prosentin mukaan, tai sen alkuperäinen ostohinta on sen nimellisarvoa alempi. Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Velkasuhde (debt ratio, general government): Julkisen velan suhde BKT:hen. Julkinen velka määritellään bruttomääräiseksi nimellisarvoiseksi kokonaisvelaksi vuoden lopussa ja konsolidoituuna julkisen hallinnon (julkisyhteisöjen) aloilla. Velkasuhde määritellään julkisen velan suhteena käypähintaiseen bruttokansantuotteeseen, ja se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden lähentymiskriteeri.

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, YKHI (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP): Eurostatin laatima kuluttajahintaindikaattori, joka on yhdenmukainen kaikissa EU-maissa.

Yksikkötyökustannukset (unit labour costs): Kokonaistyövoimakustannukset tuotantoyksikköä kohden. Euroalueen yksikkötyökustannukset lasketaan työntekijöiden kokonaiskorvauksen suhteena kiinteähintaiseen bruttokansantuotteeseen.

